

Pane! zůstaň s námi; neb se připozdívá.

Přeložil

Jan Marchal,

budovnj správce w Řimově, budějowické břeceřj.

Díl první .

(NÁKLADEM DĚDICTWJ SWATOJANSKÉHO, ČÍSLO VIII.)

Prodává se w tuhé obálce za 20 kr. řt.

W Praze, 1839.

W knizeci arcibřeřské knihtiskárně, wedenjm Wáclawa Ěpinky.

Býwalijn spoluzákum

na Česko-Buděgowickém ústawu bohosłownym

z lásky bratrské

n a p a m á t ě u

knihu tuto w gazyk český přeloženau

obětuje

Jan Marchal,

buchownj pastýř w Rimově.

Předmluva spisovatelova.

Dobré knihy nemohau dosti rozšiřowány a čteny býti, a nemělby žádný, zvláště pak staří lidé, ani dne nechati uplynauti, by aspoň něco o smrti a věčnosti nečetli, a čtené sobě nerozgymali; bývajíť vsať pracemi tať zaměstnání, že jim ke čtení z knihy obsahu náboženského ani chvilky nezbyvá. — Rozgymání o smrti a věčnosti má sice cosi děsného do sebe; děšiwají se ho ale toliko ti, kteří gať we věku, tať w životu hříšném weliký pokrok gsau učinili. Nahlídnau-li předce někdy do takové knihy, pogme ge strach a aužkost, gešto podobné o poťání gednagící knihy obyčejně od toho neystrášnégšího, coby hříšník potkati mohlo, začínáwají. Místo co by takového nešťastníka domedli k lékari nebeskému, rány duchowní krowi swau hogicjnu, užiwají rozpáleného železa, lékařstwj, kteréhož hříšník zchaulostiwělý nesnese. S zausanlivě odhody knihu, a stůně, až umře.

Mnich, když seš v hřbitvě zasedl, nalezl by sice v té neb oné knize ohromné tlaustky jednu neb druhou kapitolu sobě přiměřenou; by se jí mštal dopřel, musel by celou knihu přejít; a k tomu zapotřebí času, jehož se nechtívá vždy vynaložiti, a tak zůstává kniha nečtena.

Ghudobní též v aužkostech svého svědomí žádostmi bývají poučení, nemohouce ale knih dražích sobě zjednati, pro nedostatek bývají zbaveni poučení, potěšení a bezpečného vůdce.

Tyto obtíže může přítomná knížka poněkud přemoci, gelikož krátke toliko vřtahn ze spisů sem patřících obsahuje, pro skromnost svou snadno přečtena, a pro levnou cenu bez těžkosti kaupena býti může.

Poněmadž se gednomu každému z nás gednou připodj, a kde se připodj, také se setmí, dobře sobě poradjme, pomnjme-li, kdebychom přenocovali, a ohljdne-meli se, kdebychom se uhostili. Poněmadž gá, ty a my všickni tuže cestu konáme, a v hostinci neznámém ustaneme, nečinjme-liž opatrně, po cestě nebezpečnější se poptávajce, a věci nepotřebnější na cestu s sebou berauce?

Gešit sice mnoho tak nazvaných silných duchů, čili raděgi odvažlivých duší, které newěřjce ani v

Boha, ani věčnost, smrti se netoliko nebogi, nárž také vyhýžegjce a vyhledáwagjce gi, lehkomázně gi wstřjce gdau.

Tito zwjrat nerozumných nerozumněgšj lidé powážugj smrt za cosi lhostegného, a Bohu, nebi a pešlu se posmjwagjce sami se podwáděgj. Tito bjdnjci práwě k politowánj gsau, neboť bjda gegich smrtj, gjžby se dočončiti měla, wlastně se teprw počjná. Pro tyto wššat zatwřzelce přítomná pogednánj negsau snessena.

Gsauf ale giné dušse aužkostlivé, které w Bohu wěčného a sprawedlivého wěřjce, také se ho gačožto přjstjho swého saudce bogi, geho milugj, a gemi se kořj. Thto dušse bohabogné nad tjm toliko kwojly, že doby minulé w hřjšjch stráwené zpět powolat, a dočonale oplakati nemohau. Žiwí gsauce w ustawičném smrti rozgjmánj bogugj neustále proti swým náruživostem, trýžnjce a mrtwřjce tělo swé, by ge duchu podrobily. Nnewšjmagjce sobě rozkošj tělesných, samotu hledagj, a přemeyšlenj o smrti gest gich obranau proti půwabům hřjchu. Thto dušse, Boha milowné, gsau na dobré cestě; gsauce wššat postaweny w neustálé aužkosti o swé spaseňj, zapotřebj magj powzbuzenj k důwěrnosti w nasmjrné milosřdenštwj Božj, an Bůh od nás žádnau otročkau

bázeň nežádá, nýbrž synovské toliko v něho se důvěřování. Přítomná rozjímání posilňuje důvěru gegich, by poťogně a s wescelau myslí smrt očekávaly, a tišše ze swěta tohoto na onen se ubíraly.

S takových křesťanů nemálo gest, kteří ani studený negsaw ani horcý. Běří sice v Boha, ale tak málo ho znají, že se sawdu geho wíce obáwají, nežli od milosrdenství geho očekáwají; pročez za nejmenším o smrti se zmíněním co mrtwola chladnau a stydnau. U prostřed tisícových starostí, wýtržností a t. p. padesáte i šedesáte roků jim uběhlo, a nyní s večerem života gsaw na rozpacích mezi nadějí a zafáním. V tomto staru hrozí se smrti gaťožto nejstrášnějšího zlého. Strach smrti a blízkého hrobu gest zmnýj srdce gegich zžiragící. Vší pak této aužkosti gaťo na wzborn, předce by od giných rádi byli gmini za takové, kteří v žádný budoucí život newěřice také žádného sawdce tagností se neobáwají. — Dobře znajíce swět, a wědauce, že člověk, by v smyslu swětáků wybraušeným a wzdělaným slauti mohl, křesťanskému učení wjry žádné ceny připsowati nesmí, a že ten, kdo zgewený Boží wěrně přigímá, z té neybídnějši nesmyslnosti obwiňowán bývá. Tento bjdný staw druhdy dosti aužkostí a strachu jim působíwá, žeby se přiwětíwému

wůdci rádi swěřili, kdyby se jim sám službau swau nabídl; hledati ho však, to se jim zdá ducha slabého, malatného a chaulostivého, genž by se před swětem nedal ospravedlniti. — W tomto politowánj hodném staru nicméně od času k času cítjwagi milost Božj, ana na ně mane, i také wzlykávagi k Bohu o paprsek swětla geho; ale sebe tišši na dvěře zašlepánj giž jim do aužkých žene, gelikož se domnjwagi, že gest jim strach na čele čjsti. — Pro tuto zašlepenost gsau w nebezpečenstwj, že zblaudj we tmách, a potřeba jim wůdce, genuž gsau cestu milosti Božj powědomy, a kterých gisťru, giž se hřjšně leká, uměl roznjti. — Takových ale wůdců gest po řjdku. Spolu potřebujj oni blaudjej mimo wůdce i dobrých knih, a tu se jim opět nedostává příležitosti seznámiti se s těmi, genž by jim byly nepřjhodnějšj.

Těmto potřebám má přítomná kniha poněkud wyhowěti, a wůdci, genž se s pomocj Božj také wynagde, práci usnadniti.

Zpráva o spisovateli.

Časopis „Allgemeiner Freund der Religion und Kirche“ zanášegjci se na wětšjím djle zprávami o událostech w cirkwi, wydáwaný panem doktorem Benkertem, w šestém ročnjm běhu, nebo XVIII. djl. IV. swaž: podává nám o panu spisovateli přítomné knihy následugjci známost: „Pokud nám známo gmenuge se Gírj Blum, a gest w Geisenheimě správocem u pana hraběte z Ingelheimu, a w Mohuči zrozen. Dtec, též bratřj geho byli truhláři; on pať sám ani wyššjich škol nena-
wštěrowal, ani řemeslu se nenaučil, nýbrž šel k gisté urozené rodině za služjciho. Seznán od w Pánu odpočjwagjciho pana hraběte z Ingelheimu, byl od něho do služby požádán. Gírj Blum připowěděl, š tau wššať wýmjněau, budeli pán geho š tjm špokogen. Poněwadž tento hraběti doččenému žádost neodepřel, dostal se Blum do své druhé a poslednj služby, w kterězto radosti padesátiletého jubileum před několiha roky se dočkal, a mnohých wytečnjch náboženských knih spisowatelem se stal.“

„Několik měsíců před nastoupením páně Blumovým do služby přigal svrchu dotčený pan hrabě pro své mladé panstvo vychovatele, v jehožto sobě zvolený velmi šťasten byl. Vychovatel tento, pan Simler, až dosavad žijící jubilovaný hraběcí rada kancelářský u svého bývalého — též šťastně ještě žijícího — pana vychovance, gať milosrdný tať nábožný, a mimo umění světská tať v bohosloví dokonale zvěhlý, poučoval nového služícího o prostředcích k ctnostnému a křesťanskému životu. Dba, pan Simler i Blum, od té chvíle co bratři pospolu žili, a žijí až dosavade. Co bratr s bratrem srdečně zdělal, to sobě tento přivlastňoval, od roku k roku více prospíval, a přigaté dobré i na jiné rozšířiti a užitečným učiniti usiloval. Duch Páně jeho dobra vůli ztvrzoval, a tať se pan Blum stal nádobou Boží, by svými modlitebními a jinými náboženskými knihami na tisíce netoliko světských, nýbrž i duchovních osob na cestě k blaženosti věčné poučil, k pobožnosti povzbudil, potěšil a posilnil. Děkuje Bohu za to, prosíme ho, by vůdce našeho ještě déle při živobytí zachoval, by počaté dobré i dokonati mohl.“ Tať o něm nadzmižený časopis.

Spisů páně Blumových, pokud překladateli známý, jsou :

„Kroky k dokonalému Bohu milování.“
Odměnu za tuto modlitební knížku daroval gistému nešťěstlým zchudlému auředníku. Takového oblibení došla u čtenářstva nábožného, že se od toho času počet páně Blumových modlitebních knížek, a k nábožnému životu vedoucích spisů hogně rozmnožil. —

„Ježíš na kříži,“ cesta křížová, kteráž nešťastněkrát vydána byla, a až do Ameriky se dostala.

„Ježíš Kristus, pravý Bůh a člověk v nejsvětější svátosti Oltářní.“

„Pane! kterého miluješ, nemocen jest, kniha plná potěchy pro nemocné a většim sesslé; a jiný spis, gažto další této knihy pokračování, pod názvem :

„Pouzdrazil bys se rád?“

„Pane! staň se vůle tvá!“

„Chwála Páně na lůžku nemocného,“ modlitební katoličá knížka pro nemocné.

„Pane! zůstaň s námi; neb se připozdívá.“
A giná gažto přídavek k této knize pod názvem :

„Důvodové potěchy sedmdesátiletého kmeta,

k upokogenj a powzbuzenj aužkostliwých lidj, kterj se smrti bogj.“

„Katolické kazatelské řecnictwj z minulého stoletj,“ sbjčka brátekých rozgjmánj z neylepsšich kazatelů našeho wěku, o kterěžto sbjrece nadgmněný giž p. Benfertůw cjrkwnej dopisowatel s pochwalau w tato slowa mluwj: „Máme-liž i kněžjm práci člowěka swětského schwalowati a poraučeti? Spiritus, ubi vult, spirat, dj Spasitel u sw. Jana 3, 8. Zať gaťo geho prwněgšj spisj: Pane! žůstaň s námi a g. w. od duchownjch s nemalým užitkem užjmány byly, a w užjmánj gsau, bez pochyby i s těmito rozgjmánjmi se stane.“ —

„Desatero swatých dnj, k uctěnj sw. Antonjina Paduanského.“

„Malíčkostj weliké ceny.“ Sbjčka nábožných pagednánj nyněgšjmu wěku přiměřených, a welmi užitečných; také pod názwem: „Listy starého duchownjho pastýře k mladému bohoslowci o powinnostech duchownjho pastýře.“

Poznamenánj. Že p. Blumowa kniha: „Pane! žůstaň s námi,“ swau gadrnostj, a nelčenau srdečnostj, bohobognostj a duchem práwě katolickým, kterj gi wesřez wrowjwá, aučelu swého

vhůtečně, požehnaně a úplně dosahuge, čtenář sám
 zkusí, a nebude se diviti tomu, že we mně po=
 wstala žádost, by se českým w Kristu Pánu bratřím
 a sestrám záživným pořmem duchowním stala.
 Zdařilo-li mi se podniknutí mé z této žádosti po=
 sllé — newím; pročez ne bez obávánj podávám
 vlastencům přítomné přeloženj.

Překladatel.

1. Rozgymánj o marnosti a krátkosti života lidského.

Člověk přichází na svět, by tu několik minut neb roků pobyl, sem a tam byl zmítán, a pak místo své opět jiným postaupil. Někteří, dříve nežli mohli hlavu svou sami k nebi pozdvihnouti, již se obrací v prach, a přichází k zapomenutí, tak že se zdá, jako by tu nic jiného nebyli chtěli, leč rodičům svým malou radost a velkou starost způsobiti. Jiní přecházejí všelijak rozmanité dětinství příhod, veselě proběhnou čas svého ginošství. Dnové gegich se lesknou co duhové barvy, aneb co trpytí se hrdlo holubičj. Všemu ale tomu lesku nedostává se trvanlivé stálosti, pernosti a síly. Postěstj-li se ginochu dostati se praudem života do věku mužného, bývát to divu nemalý; neboť gať stvoření, tak zachování člověka všemohaučností toliko Božské skutek jest.

Důležitá tedy a velmi prospěšná věc jest, pamatovati na smrt. Dísjzero a tisjzero příhod s člověkem se potkávajících vzbuzuge nás, ohlídnouti se a popatřiti na onoho starého hrobaře, čas totiž, an neustále v zemi ryge, kopage hrob, do něhož i my slabosti a péče někdy uložíme, a těla svá gaťo sjmě k žni věčnosti odemzdáme. Žádný z nás

není zeglíka gíft. Š to, o čem se domníváme, že per=
ně w rukau držíme, nenabále nám uřlaužne, a čas člo=
wěku odměřený mžíkem uprchne, an nám ho Bůh
maljččo gen udělíl.

Príředšše na swět, spatřiwšše swětla Božího,
a pocítiwšše tepla slunečnjho na zemi, spíme, před=
stawugíce za žíwa obraz smrti; w kterémžto stawu
nedbáme na žádnau změnu pozemšťau. Matka-li,
zrodíwšši mě, či otec pro mě žigící umírá; zem-li
třesením otwřena města i š obywateli pohlcuge;
králowé-li o země krwawé wálky wedau : to wšše
we snu dětinstwí mého nic se mne netýče.

Šponenáhla procitugeme, gačo spíci w čas
ranní záře, ale ledwa že gšme sedm let w newin=
nosti stráwili, pozbýwáme část swých zubů, genž
téměř před námi umíragi, a nám smutnohru hlásagi,
kteráž následowati bude, a š gegimužto konci kaž=
dým rokem a kročegem se blížíme. A řdnž buď
wěkem, buď náhodau, buď hřichem tělo naše počíná
tlíti, řdnž tuto některé částky geho slabnau, a tamto
giné naprosto zničeny býwagi, neoznamuge se nám
tenkráté náš hrob a pohřeb? Audowé těla stáwagi
se neaučinnými, gačo kolečka w polámaných hodi=
nách.

Wyšá hlawa gest giž fuš raucha umrlčího, a
wlastně smutek š hrobu se blížícího člowěka. Wjce
wšak gestě máme známeš brzké proměny : ředíwé
wlasy, řetlelé zuby, zatemněné oči, třaslawé audy,
krátký oddech, žwrářkané líce, slabau paměť, hynau=
cí šjlu. Šaždobenně poznáwáme newyhnutelnu
potřebu, dořaditi opět onu částku, ktera u přeš noc

stránila blížlá smrt, v gegimžto lúně gsme odpočivali, a u kterážto gsme tak říkage we wedlegššim gegim přístěnkú přenocovali. Život lidský má zapotřebí každodenní potravy, a každé pogezení gest osvobození se od smrti. Každé udezení hodin na zwonek rozmnožuge počet, a tudy i auhrnek času života našeho, a přitahuge věčnost blíže k nám. — Sama tedy přirozenost naše wzbuzuge nás w podobných případech pomniti na smrt. Nezpřítatelné cestu prozřetelnosti Božské příležitosti hognost nám poskytnuť, bychom všudy smrt užřeli. Příroda nám každoročně sice, ale gednau toliko žen podává, smrt ale drží žen dwakrát do roka. Garo i podzimek odesílaj zastupny gať mužského tať ženského pohlaví na tiché hřbitova luhny; a ti, kteří tu zbudau, snaží se přes léto od nehod gara sobě povddechnauti, a ožrati, až se psi dni přiblíží, a sirius (psi hvězda) wětry zhaubné počíná wysílati. Nastal-li podzim, sbírá člověk dary geho k své potřebě; ale ledwa že gich nasbíral, již mu gich ne třeba, an tělo své gaťv dozralé ovoce pro věčnost odložiti, a umřiti musj. Gest-li kdo tať šťastný a přečká listopad, a pociti mrazů zimních; ten gde toliko novým nemocem wstříc. A tať panuge smrt w každém počasj. Podzimek umádj svým ovocem přirozenost w nepořádek, zima chladnosti swau přinášj malých nemocj, podletj daruge křviti do umrlčího wěnce, a léto přikrývá hroby zeleným auporem. Tak nalezá smrt w každém čtvrtletj svého wěrného sluhu, který pro lid sbírá; ba žregmé widěti, ana nás prowádj w každém

Pročegi, který činíme zde na zemi, kdežto snad rossudny po hnátech zemřelých bratři slapeme.

Uy! tam na skalnatém pobřeží na mestsuní osussuge se mládenec, který chopiv se desky ušel utonutí. Gestě přemyslelge o nebezpečnstvji tom mrsstí ofem po moři vlnobitném, i užrj člověka, gehož moře na vlnách svých nese a pohání k břehu, by hrobu došel. Tato smutná podjmaná wzbuzuge w něm mnohau truchlivau myslénku: Snad wěrná toho muže choť někde dychtivě geho očekává; snad syn geho nic newí o tomto vlnobití; snad otec geho zpomíná na políbení srdečně se laučivšjho, a slzi radostí, mysle, že bude moci brzy opět syna milovaného obegmauti. Giž ale vlny mrtvolu k samému břehu byly přihnaly; on gi zhlíží, a widí, že to lodi pán, který wčera gestě své gmění a obchodny aučtowal, ba i den giž určil, kdy se, prý, domů nawrátí. — Uy, gať pluge, an nedlauho před tím zlobivý byl! Nárůžiwosti geho se upokogily vlnobitím, aučty geho gsau zawřeny, péče utišseny, cesta geho gest dokonána, a geho žiž — neuprofitelná smrt.

Wšak netoliko moře gest k to rozkotati lodičku naši; rossudny možná tonauti. — Mnohý podmanitel, štěstím svým opogen, wáží gestě gebnu bitwu, a giž sní o slawném wjtěžstwji, zatím za plesem a wjnem wkrade se k němu smrt a promění očekávaný bobkový wěnc w cypřišový; dřive nežli wogška swá mohl k bogi strasslivému sporádati, umírá, a márn gsau geho wjtěžným wozem. Anebo dočká-li toho dne, w který křwí lidškau

nové koruny sobě dobyti dausal, vyhne se mu štěstí, moggla poražená dagi se na autě, a w zmatku poznává, gať gebnim gedíným rázem owoce wšech geho předeslých wítězstw na zmar přichází. — Kdož wšak dneš pomněl by na to, coby se mohlo udáti zegtra? — Ženich s newěstau plesajice očekawagi dne swého sňatku; žertugje okra-sluge se panna, strogje se na nowau žiwota swého drahu, aniž předzwjda, že si gi kostlimec zwolil za swau choť, a že gi odwebe dřjwe, nežli se sňateť gegi uzavře, a nežli s ženichem swým bude spogena. — Dať mnohá matka těšji se na hodi-nu, w kterau základ lásky, gegž pod srdcem swým nosji, mateřsky obegme; zatjm den narození nemluwněte býwá dnem gegi smrti. Anebo s kolébka pro noworozeňátko přinássi se rařew pro otce, a sličená matka s bolestmi těžkého porodu cjtj gesttě trpčegssi bolest — smrti. Kolébka a rařew, gať wzdálenny od sebe zdagi se oku lidskému, a hle! gať blizko sebe gsau! S tětěž lásky zhoto-wena, gest kolébka wěrný obraz rařwe, a w tom-že okamženi, w kterémžto oné náležeti počnáme, této také wjce ugjtj nemůžeme. Tam náš pautá sen dětinstwji, tuto náš drži perwně sen smrtelný okowny železnými. Smrt nám wšudy nadchází, a není ničehož na swětě, coby gi nemohlo slaužiti za nástrog, gimž by náš porazila. Před ni negsau žádné dwěře zawřeny, ona se wšudy dobude, giž mocně, giž tagně; s powykem a strasně, aneb tisse a hrozně. Služebnictwa gegjho, pro ni fori-stugjcjho, gest bez počtu. Wjtr a mrahy, mlhy

a párn, blešty a zemetřesenj, děšť a mráz, ba i ta nehnepatrnějšj věc snášj snopky do gegjho tichého přibytku. Dna čjhá tu, kde mjno mysl obveseluge, a stogj za žádny toho, genž se nábožně modlj. Dna gest s námi w noci bezsenné gafo za dne křatochwilně plynaučjho; ona šbjrá ty, kterj magj nedůstatky, tať gafo ty, kterj statky oplýwagj; ty, kterj škrblj, tať gafo ty, kterj truchlj; ty, kterj držj radovánky, tať gafo ty, kterj w smutku chodj.

Shromažďugjce věci k zachowánj žiwota potřebné, smrt dostáváme nádawkem. Šlowěť musj pryč, a statky geho tu zůstanau. S ty nehnepatrnějšj věci ho přečkagj. Shljďni se pať, gať mnoho we světnici twé gest věcj, kterěz brzy ginému přináležeti budau! U hrobu žebráť swau hůl, mocnár swau křorunu a žezlo, a boháč wšseděn swůg nábytek na wždycky odložj; ale zodpovidati se musj gedenkáždy ž nich ž užjwánj swého buď wětšjho buď menšjho štěstj; a podobný aučet může od tebe gestě dneš požádán býti; neboť žádný ani dne, ani hodiny smrti swé nezná. — Žádný osobnj lékař pánu swému nemůže státi za mrtwici. Smrt podrývá léto nasse neustále; nasse napomáhánj a spravowánj konečně nespomáhá nic, a nenadále sesuge se strog těla nasseho. Šhurarost dosti nepatrná býwá giž známka smrti. Šěmto šhurarostem gafo starým známým přjliš mnoho měřjce, nepozorugeme, že se smrt za nimi ukrývá. Šdauce na odpočinutj, a wšmolěšse se ze štatu, běreme škoro tutěz polohu, kterau budeme

míti v hrobě. Nemoc počíná náš ze statů svolé-
kati ponechávajíc nám postel toliko, léky, vodu
a t. d. Zemřemeli, vysvlékau náš do naha, a ru-
báš bude vssecko, co s sebou do hrobu vezmeme.
Takový gest zákon a řád přirozenosti, tak nezmě-
ná vůle prozřetelnosti, a určení Boha věčného.
Svazky, kterýmiž na tento stav uvázání jsme, jsou
tak nezměnitelné, jako věčný zákon Páně. Vše, co žije,
umírá a pomíjí, rostlina, živočich, člověk. —
Přicházíme, obhlížíme se, a opět se odtud laučíme. —
Toť není žádného tagno. Ba, i obáváme se o-
kamžení svého odchodu, a předtím zpozdití jsme,
že se na tu tajemství plnou cestu beze vsší přípravy
vzdáváme. Stárnauce nepomníme, že se již při-
požďívá. —

2. Stáří a smrt.

Dvakrát za živobytí svého umírá člověk.
Gednau, když mohutnosti smyslů slabnau, a při-
požďívati se počíná; podruhé, když tělo jeho do-
konce se rozpadává. První smrti bývá nucen
světu odumíjti; druhau ale od zemi této zhola
bývá odloučen. Po šedesátém roce nemá člověk
více míti žádosti po tělesném požívání. A čím
více stárne, tím sněšnější a genu škodlivější
gest shánění se po kratochvích tělesných. Spa-
trný umí ve věku takovém zponenáhla od života
se odlučovati, křesťan mu pak odumírá; — aneb
aspoň přichystán gest k smrti. — Smyslnému, k
zemi uvázanému člověku obtížno sice bývá, vsse-
ho pozemského požívání se odříci, a tento krásný

svět opustiti. Zatím ale přede lépe gešť dalššho, a bez toho negistého zde přebýwánj se odrjci dobromolně, nežli proti vůli a bez přjprawy k tomu prinucenu býti. — A co pať také má člowěk wěkem sesslý na této zemi k očekáwánj? Při každém tělesném požíwánj býwá bezděky upamatowán na swau slabost, nedostatečnost, plané se wynasnaženj. Rádost geho nanenweně záležj gešťte w upamatowánj se na zážitě radosti, čili w přežíwnkowánj minulých blaženostj. On giž odčwetl, a žige gešťte toliko w skutcích swých. Přirozenost ho giž zasmětíla smrti, a nepůgde-li srdnatě a odhodlaně za smrtj gemu kynauci, nucen bude umřjti; a tenkrát bude tisíceronásobnau smrtj umjratí, an dřjwe mohl gednau toliko, a k tomu gešťte pošlednjm žiwota kwojtjm okrášlen skonati.

Wzhůru tedy, duchu nesmrtelný! opomrhni pauty, kterýmiž gšj k bjdnému žiwotu mezdegššjmu přikowán, udatně a dobromolně odřečni se pomjgegicnosti; žiwot lepšj čepá na tebe. Wzhůru zraťy! nebe se ti otwjrá. Wolno ti, wěčně blaženu býti. — Zhřessil-liš, krew Spasitelowa mola mjšto tebe o odpustténj. — Budeš-li činiti pokánj, bude nad tjm radost meliká w nebi. Klopentneš-li na cestě kagicné, wěz, že angelé k službě twé gsau wnsłáni. Umřeš-li pokánj čině, umřeš co djtě Boží, a uwezen budeš do dědictwí od počátku swěta tobě přjpraweného. — Nebyl-li byš překwapen, kdobyš nyny chutě na cestu dalekau wndati se měl? — Gestowánj wšsať do wěčnosti! S kolifero aučtů gešť tu gešťte k přehlženj; kolik uražených k upokoženj! —

Prozřetelnost vyklázala věku stařecimu místo klamných a tělesných rozkoší to nemyznesšenějšího požívání na onom světě, a přirozenost sama zdá se tento vzněšený účel podporovati, gelikož člověka zponenáhlym ochabováním jeho mohutnosti a sil k vyššímu jeho určení připravuje. V té míře, jím které tělo madne, zdvihá se perut ducha nesmrtelného. V starším věku tělo choré nežádá více ničeho, kromě rozumné střídmosti, gížto denně několič kapek oleje do lampičky života se přilévá, by gegi plamínek na prosto nemyhašnul. Tím gasněgi swití ale člověku ve věku tom věčné světlo swatého náboženství.

• Nemyředněgší povinnost křesťana gest, znáti své náboženství. Dnotě swatá umluwa mezi Bohem a člověkem, a Syn Boží sám gest zakladatelem jeho. Wycwičiti se wssat w náboženství křesťanském není dílo několič dní neb měsíců, nýbrž celého žiwobytí. Známost náboženství, kterau gsme w dětinstwí nabyli, byla sladký pokrm pro dítě, a není dostatečná pro muže, tím méně pro člověka letitého, který uměním tím giné má předčítí. — Gíž w starém zákoně žádal Bůh od lidí, by přikázání jeho znali a zachováwali, řka: „Složte tato slowa má w srdcích a w myslích svých, a zaměste ge za znamení na rukau, a mezi očima swýma položte. Učte syny své, ať ge přemysllugj, řdyž seděti budau w domě swém, a půgdau cestau, i lehnu i wstanau. Napjšeť ge na meřegjch a dwěrjch domu swého.“ 5. kn. Moggj. 11, 18 — 20.

- Nešťastně-li jsi strávil dny života svého roztržitostmi, veselostmi, pracemi a marnými světskými péčemi, bude tobě pilnost zdmostná sobniti, bys všemožně dohonil, co jsi v poznání náboženství proměškal. Nejprůběžnější prostředek k rozšíření známosti své o náboženství jest neustálá modlitba za osvojení Ducha Svátého, vywarování se mýtržnosti, a pilné čtení náboženských a nábožně psaných knih. Ušetří nákladu na dobré knihy, a odstraní především takové, za které bys se musel zarditi, kdyby kdo čistotný a pobožný do nich nahlídnouti měl. Takovým knihám v příbytku svém místa nepropěg, a odsud je k ohni, byť i toho nenstřkostnějšího a nedražšího vydání byly. Konečně tak čiň vzhledem obrazů hanebných a necudných, které pro světnice tvé ozdobovati měly. Byť i srdce tvé každodenním na hříšné ty předměty patřením chladně a nečitelně k nim se mělo, přede písmo svaté běda! volá na toho, od kohož pochází pohoršení. —

Gať mile člověk věku stařecího byl došel, a své hříchy, poblanzení, křehkosti a pokléšky myslí vážnou zpýtuje, a děké tohoto světa hry, buď větší buď menší, žretem pokogným přehlíží, ozve se v něm gaňsi temný pocit až dosavad nepogmenovaný. Nelze jest ho nazvati opowrhováním lidí, ani ošklivostí, ani autrpností, tím méně lhostegností; snad tichau opravdovostí, opravdowau powahau, studem před sebou samým, aneb přáním sobě větší dokonalosti? V hodinách nábožného rozgimání pozdvihne tě tento pocit nad

sebe samého, a dá ti gístý pogem, gístau přebchut blaženosti onoho života, kterauž gindy nebývá snadno sobě představití. V tomto ducha se vynacházení zponenáhla se člověk k temnému patření na Božství, a jeho věčnou lásku a dobrotu připravuje, a bývá s to, o nebi a věčné blaženosti gakausi předtuchu mítí. —

Na svět přicházíme newědauce, gať; a odcházíme z něho, newědauce, co se s námi bude dítí. S věrau se počíná, s věrau se i skonává život vezdegssj. Pročež rozhledněme k Ježíši, zafkladateli i dofonateli našj wjry, a pobožně a důvěrně k němu woleyme. Zlé, které gsme spáchali, hořce oželme, lampy své modlitbau a dobrými skutky naplníme, aby, až se setmí, a Pán přigde, našel nás, an bdíme. — Horlivosť ale w dobrém a lítost nad hříchy spáchanými musí býti upřímná, a bolest opravdivá; ginák, pokrytství toliko gsau farizejské, Bohu by se nelíbila. — Wímeť ze swatého ewangelium, že Kristus Pán pokrytce ty objlenými hroby nawal, w nichžto hřích zahniwá. Protož odpustil raděgi swedené cizoložnici, lotru kagjcimu a hříšnjiu zgewnému, nežli takowým objleným pokrytcům, w gichžto ústech sice neustále slovo Boží, w srdci pať bezbožnost dábelská.

Abys wšak této prawdivé a lítostné bolesti nabyl, a pro tenže opravdivý zármutek nad spáchaným zlym, gať ona cizoložnice, onen lotr, a zgewný hříšník odpustění od Boha dosáhl, musíš wěřiti. — Zať se tedn sebe samého: Mám-liž

této potřebné wjry, a progerugi-li gi skutky? — Gsem-li pak z přesvědčení katolickým křesťanem, čili gediné proto, že gsem w pravé církwi byl zrozen a wychován? Byl-li bych tím, kým milosti Boží gsem, totiž katolickým křesťanem i tenkrát, kdybych byl to nešťěstí měl, z rodičů wjry bludné zrozen býti? — Pewná-li wjra má, a nepohnutelná? — Nemiwám-li pochybnosti, nechtywám-li tagemstwí wjry swým slabým rozumem zpytowati? — Držím-li se, co do článků wjry, swědectwí a wýroků církwe? — Mám-li pak tolik srdce, měřegně před světem nynějším a mudrci wěku nasseho se wyznati, že gsem římským katolickým křesťan? — Mám-li dostatečné statečnosti k snášení hany newázaných wěrotepců? A gsem-li také powděčen za Božský dar pravé wjry? — Gať dalece býwám wyslyšení gíst, prose Boha za některau milost we gménu Ježíšowě? — Ne-klesám? — Nepopauští wjra má, neslabne, když mne Bůh hned byl newyslyšel? Což ale, kdyby Pán po mnohá léta, ba po celý čas žiwota nechal semne modliti, naříkati, a trpěti, a k pomoci mé probléwal by přigiti, obstála-liby wjra má w zkaussce té? — Co kdyby mne Bůh, gať Syna swého na kříži, i w tom nejsilnějším k němu wolání a w těch neytrpčegších slzách bez pomoci a potěšení nechal prahnauti, předce-li bych s Ježíšem Boha Otcem swým nazýwal, a wěřil, že gístotně zpomáhá, předce wyslyší, a we wšech slowích swých prawdivý gest? — Zdaliž bych gať Abraham pewně na swém stál, žeby Bůh,

byť mne, před vyplněním se slova jeho mi daného, i zemřít nechť, dříve mne z mrtvých, by slova svého dostal, musil uskřísniti, než aby měl je nezaplněné nechati? — Nuže, s takovou věrou vzhledyme k Ježíši, zakladateli naší víry, tak blaženo, dokámad tam nespátráme Toho, v něhož jsme zde věřili.

3. Ježíš lásta na kříži.

Ježíš, syn Boha živého, beránek Boží, gafožto oběť za hříchů naše, přel na kříži. Tělo jeho obnaženo, ruce a nohy velikými hřebi probodeny, hlava trnami ovinuta, tvář jeho uplácána, a krví polita. Tváře zapadly, rty zbledly, nádra vypnutá chroptěla. — Tak člověkem učiněný Bůh na kříži více od lidu sem se zběhlého, a genu se rauhagjicjho byl posmjván. — V těchto politování hodných okolnostech řekl: „Žijte v něm!“ Nemohl však ani krůpěge vody mjeti, by se jí občerstvil, nýbrž hubu žluč a octem naplněnou k ústům mu podali. Ježíš ale okusiv, nemohl to píti, a musl práhnutí a žizni.

Konečně kdýž byl již tři hodiny v nemohpravitelných bolestech visel, a krve hognost z ran jeho se bylo mýcedilo, počal umdlévat a slabnauti, oči jeho se zamžjivaly, hlava se sflonila k prsům, a původce života zemřel, odemždam ducha do rukau Otce svého. —

S, padněmež na kolena, činjce poklonu Bohu smilownjku, genž náš tak miloval, že svého syna gednorozeného za nás dal, newinného, swatého,

spřavedlivého, za náš hříšné, bezbožné, nespravedlivé, bychom jim od hříchů a winy osvobození, ospravedlnění, a dědici života věčného učiněni byli! — Když se utrpení jeho bylo dokonalo, přišli katané, kteří Ježíše na kříž přibili, ohledat, zdali již zemřel. Blámanové dříve hnáty dvěma lotrům, poněvadž ještě živi byli, aby jim k skonání napomohli, přistaupili s tímtož aumyslem také ku kříži Ježíšovu. Popatřivše naň, nenalezli v něm žádného živobytí více. S chotí se geben z mognů kopí svého, proklál jim, by ho dobil, geho bož, ještěliby mrtew nebyl. Tím rozpolil srdce geho tak, že se krev s modrou z rány wylila. — Tak beránek Boží newinně na kříži byl usmrcen, a obětován, obětován za naše hříchy, na smíření.

Tento beránek Boží budiž, zvláště k večeru života, jediným našeho přemýšlení a rozjímání předmětem. — Považujeme-li wraucně Spasitele našeho na kříži pñjeho, zagiště k lítosti nad hříchy swými wzbuzení, gačo Magdalena pod křížem budeme plakat, spasitele svého milowati, a genu se klaněti. — S wzhlédněmež k Pánu Ježíši na kříž, a neužijme nic než lásku, samu lásku, nenčístší, newoněšší lásku Boží k bjdnému lidštemu pokolení, ke mně, k tobě, ke wšem, i těm newětšim hříšníkům; neboť Ježíš umřel za wsecky. Skrze Ježíše máme swobodný přístup k Bohu, gačo dítka k otci. Smijme od něho žádati, a prositi ho za wše, co dušši naši prospěge, a obdržíme wšecko. — Genž nám neprossen dal Syna svého: cožby nám nechal, když ho budeme prositi? — A při wšší té nepochy-

pitelné, veliké dobrotě k nám není žádný u větším zapomenutí, větší neznámosti a menší uctivosti u nás, jako Pán Ježíš, když to tak mnoho stálo, dítkami Božími nás učiniti. S tak málo lidí ze srdce ho miluji, ačkoliv život svůj za nás dal! Kdo se zabývá dlouho v duchu na hoře Olivetské, u sloupu přihotoveného k mstění, na místě lebcím, u kříže, ten ho jistě nemorelegi milovati započne.

Skoro by se saudití dalo, že lidé ani neví, co Pán Ježíš pro ně učinil a přetrpěl. Bývali sice při každé oběti mše svaté každodenně na to upamatováni, a všude kříž Ježíšův na všech cestách svých, v domích a chrámech. Ano, na raucha i na hrdla svá ho zavěšují, a s ním se žehnávají: a přece jest tak mnohým, bláznovstvím a pohoršením.

Člověče zhrůž se převeliké nemděčností k svému milování nehodnějším Spasiteli. Vzhledy mezi od této chvíle dle napomenutí apoštola k Ježíši beránku Božímu, když snímá hřích světa! — Obrátme oči a srdce své přímo k němu! Nebyť sobě ničímž v rozgymání o Spasiteli svém, o lásce a smrti jeho překlájeti. Coby nám mohlo více radosti a blaženosti působiti, nežli pozhlédnutí k tomu, a živé se upamatování na toho, když z lůna Dtcova přišel, a člověčenství na se vzal až k smrti kříže se ponížil?

O Křesťane obšťárný! odvrát oči od marnosti světa, gehož brzo nebudeš viděti a obhřívati. Pozdvihni mysl svou k Pánu Ježíši, ať se s ním denně lépe seznámíš, a nebude člověka blaženějšího nad tebe. — Utrpení jeho se v tvou radost, smrt jeho

tvou život, z mrtvých vstání jeho v tvé osla-
vení proměny. — A budau-li hřích, gichž gsi se do-
puštil, chytiti tě tísňiti, odsuzovati a k zausání při-
vésti: pohled na jeho kříž potěchau tě naplní, srd-
ce tvé bude ljtostí, a oči slzami přetékatí. — A bu-
de-li tě hřích opět chytiti poķausseti, přimábiti, a do
osidel svých zaplésti; nábožné k Sežijši na kříž po-
wzhlednutí bude ti mocnau zbraní proti všem auto-
řům, tak že přemůžeš a zvítězíš. Neboť gať byš
mohl gestě gednau hřichem křížovati toho, genž za
tebe tak láskavě na kříži umřel? — Nikoliv, po-
hlednutím na kříž každau žádost a náklonnost k hří-
chu v sobě udušíš. — Ba zagistě, kdýž sobě častě-
gi živě představíš Vána Sežijše, an z lásky k tobě na
kříži hlavu svou sklonil a umřel, každého hříšného
pomyslení se lekáti, a takto souditi budeš: Aterak
by mne těšilo to, proč Spasitel můj tak těžce trpě-
ti musel? — A byť tě sebe více lákadel k hřichu
obklíčilo, sebe více hlasů k hřichu mábilo a lákalo;
všech sobě více nepowšimneš, gať mile k Spa-
siteli našemu ukřížovanému wzhledneš, a jeho roz-
tažené, žbledlé a žfinalé tělo sobě představíš.

A kdýž tě aužkost smědomí, pochybnosti, ne-
věra a strach budau poķausseti, chytíce tě svěsti k
nedůwěřování se v lásku a smilování Boží, tak
žebys nebyl s to zpomínati na Boha s myslí wese-
lau a právě dětinnau: gediné wzezření k Synu
Božímu, od Otce za tebe danému, gediné popatře-
ní na beránka Božího obětovaného, všech aužko-
stí a pochybností srdce tvé žbarí, tak že potěšen
žvoláš: Tyš předc Bůh můj, můj prostředník a

rukogmě, a gá twůg draze wykaupení podíl, a odměna za tvé bolesti. Ano, máš-li skutečně každý hřích w osškliwosti, budeš se moci směle tázati: kdo zatratí toho, za něgž dal Bůh Syna swého? —

Tať musíme Krista Pána na kříži sobě rozgymati, a w utrpení pro náš poslaweného před oči si klásti; a uhostí se w srdci našem wjra w Boha, důwěrnost w otce wěčného, láska k Spasiteli našemu, nenáwist hřichu, síla k bogi proti všemu zlému, pokoj, radost a blaženost. A napotom pocítíme, co to znamená: že Syn Boží za nás hříšné zemřel. Kdo ho s té strany zná, ten se nehrozí, když se u něho připozdívá, a Pán domů ho povolává, kdežto konec wezme wšeliké křivlení. Srdce geho geť nyní již klidné, a duch geho se weselí w Bohu Spasiteli swém.

Zagisté, seč žádný rozkaz, žádná pohrůžka a pořuta není, to působí wěrné patření na Pána Ježíše na kříži. Roznécuge totiž oheň, kterí srdce hlastí těmi dýky, a oči slzami naplňuje. Srdce člověka býwá gjm důwěrností dětinnau a láskau swatau tať roznjceno, že raděgi wšlecko, nežli tu důwěrnost, tu lásku ztratiti hotowo geť. Bychom ale toho blahočinného patření aučastni býti, muségi oči srdce našeho otewřímy býti; paubé tělesné oči negsau s to. — Musíme tedn Otce nebeského we gměnu Ježíšowě prositi, by Duch Swatý zlať náš zostril, bychom na utrpení Ježíšowo s požehnáním a užítkem patřiti mohli. Zuto žádešť nám Otec nemůže odepřiti, neboť geť to wůle geť o, bychom poznali, gať nás w Ježíši milowal. A dosta-

neli se nám takového milosti zbyšřeného na křijž
žiránj, wždy osobu Sežijšowu útrpnau na očjch mji-
ti, a geg na cestě geho křijžowé následowati bude-
me od horn olimetšké až na kalwárškau, kdežto na
křijži skoná. Budeme ho widěti, an se modlj, a
potem křowawým se potě zápassj a boguge. Bude
nám to přicházeti, gaťobnychom ho očima tělesnýma
widěli, an gest bičowán, trnjm korunowán, na po-
prawu weden, a an mezi dvěma kotry na křijži umjra-
ge křowácj. Bude se nám zdáti, gaťobnychom skuteč-
ně s Marij a Janem pod křijžem stáli. —

A tomu ale, gestě gednau budiž to praweno,
milosti a oswjcenj Ducha Swatého zapotřebj. —
Kdo se tjmto způsobem w duchu pod křijžem Kristo-
wým zabýwá, tomu gest večer-žiwota potom útěše-
ným, genž ho we gměnu Páně pozdrawuge gaťož-
to přijtele blauiho a taužibně češáného, by ho do-
promodil do přjbytku, kterýž mu od Pána připra-
wen.

Abys konečně s tjmto blahoděgným žřenjm
dořona se seznámil, pagedney sobě křijž s umučenjm
Páně, a ustanow a zaswět si ho za křijž umrlčj,
následugjcjm asj obřadem:

Zawěš křijž na mjesto přjhodné w ložnici swé
s uctiwostj, a slib: Tento křijž žádám si umjrage
w rukau držeti; poslednj žřenj mé žijženo budiž na
mého ukřijžowaného Spasitele, žbledlá ústa má lně-
tež na řidci geho, a ljbentež geho přjmwětimé twáře
až wypustjm ducha swého. Za každého rána před
tjmto křijžem ukřijžowaného na kolenu o požehná-
nj presiti, a s požehnánjm tjm ku konánj powinno-

stj se odebjrati budu. — Častěji za dne křij tento pozdraviti a ukřižovaného Pána za šťastnou hodinku profiti předsu беру. — Před spáním u křijze toho křeče Bohu aučty budu skládati, gať mnohe dobrého gšem opominul, a co zlého učinil. Pokléšků swých litowati, dobrá předsuwzetj k polepsšeni se w sobě obnowowati, za obdržená dobrodinj děkowati budu, a tať s důwěrnostj w milosrdenstwj Boží, potěšen na lůžko, kteréz snad gřz brzo mým smrtelným lůžkem bude, se odeberu.

4. Nawedenj, gaťbychom pokogně a s weselau myslj w Pánu umřjti mohli.

Málo gest těch, kterjby welkého wěku dospěhnauti sobě nežádali, a nejwice bude těch, kterjby, řdyby to w moci gegich bylo, smrt na dlouhá gessťe léta odložili. Ba mnozi se i lečagi pozorugice, že se jim gřz připozdjwati počjná. — Gsmeli wždy zdráwi, gedwa že stárnutj swé pozorugeme, a nedbagjce na štedinn, zacpáwáme ussi před hrozj-cjm, z hrobů zemřelých k nám wolagjcm hlasem: „Umřjti musjš, člowěče!“ — Schwálně oči swé zawjráme, sicby nebylo možná newiděti toho hesla na každém umrlčjm křijzi. Ano, schwálně se wyhýbáme wssemu, coby náš na smrt upamatowati mohlo. A předce častěgšj na smrt pamatowánj gest gedon z těch nejlepšjch prostředků proti strachowánj se smrti. Žádost, by náš hrob co možná dlouho gessťe minul, rodj se s námi na swět. Gať mile se ale dnowé nassj byli naplnili, gať se po-

čne připozdívati, nejsme s to život svůj ani o
pídi prodloužiti. Dnové naši jsou v rukou Páně.

Života lidského jest sedmdesát, a na nejméně,
dj Moggjš, osmdesát let. — Nejbedlivějším po-
zorováním vypátralo se, že obvyčasně polovice lid-
stva již před desátým rokem věku svého umírá, a
že sta ledva deset gich roků sedesátého dosahuje.
Pročez spasitelnost jest, bychom sami na porušitel-
nost a pomijegicnost těla svého se upamatovali.
Bez toho, když se nám konečně připozdí, chtěje
neb nechtěje musíme zvědět, že mnozí z našich
známých a přátel před námi ze světa již odešli,
a že teď čas jest, bychom i my na přebytování,
na hostinec, na smrt opravdivě pomněli. Nemoh-
nutelná-tě smrt, a mždy podle nás. Zčásti prá-
vě tu osídla nám klade, kdežto se před ní ubezpe-
čiti chceme. Střely gegi nás tu slaběji tu sil-
něji, ale předce denně raníwagi. Se vzduchem gi
pohlugeme, a s krmj požjráme. Na cestách i do-
ma gi nalazáme. Ba, v zahálce dříme nežli v
pracovitosti se s ní shledáváme. Protož se o to
gediné potřebné, o nějaký dobrý hostinec máme
postarati. Za večerem přigde nemohnutelně noc
— smrt. Už ze vzduchu poťazeného zhaubně na
nás dýše. Náhlá povětrnosti proměna přináší
nemoce, tak že v málo dnech celé krájin ymí-
ragi. Každá chlipnost, každá náruživost, každá
nestřídmost nese s sebou kámen k náhrobku našemu. —
Hodina smrti jest negistá; pročez v neustálém nebez-
pečenství se nacházíme.

Kdokoliv gí teď večera života dosáhnul,

pozastav se a zpytug léta minulá opravdowě, zdaž gšl se o to gedině potřebné také staral, a do swého budaucjho, wěčného přibytku něco předeslal, cožbys, přigda tam, šhledal. Gest-li tomu tak, š weselau myslj můžeme přehlížeti dlouhý roků řetěz, w němžto každý dobrý skutek náš členem gest čestně wyznamenaným, který nás u potomstwa w paměti udržj. Nesmjme wstať w tomto swětem putowánj ustat, a se ohlížeti, nýbrž wždy wje spasenj swé sobě pogištowati.

Gest-li ten, který we věcech wездеjšjch něco znamenitého wmyštlí hodlá, napřed wsečeky okoličnosti na wlas škaumá a pátrá: mělbychom my we věcech duchownjch, a w záležitosti budaucjho našeho wěčného přibytku, gednati neopatrněgi a lehkomázněgi? — Nemělbyš ty, gehožto den života snad gž se nachýlit, opravdowě a skutečně na polepšsenj a zdokonalenj swém pracowati? — Škau-
men se přjsně, gaký gšl byl, gaký gšl, a kamby tě konečně troky twé wedly? — Djmto škaumánjm nabudeš uměnj wšeho uměnj:

3. Uměnj, pokogně a š weselau myslj gestě před smrtj w Pánu umjratí.

Uměnj to na wětšjím díle záleží w upo-
kogenj swého swědomj, a w uchopenj se prostřed-
ků, kteréby nás š Bohem smjřily, gehož gsme dlou-
hým hřjšným životem uráželi. To nepředněgšj
tedy, co činiti máme, gest, nawrátiti se k Stci
neylasťawěgšjmu, od něhož gsme se lehkomyslně

wzdálili. Toto nemynnutelné se nawracení dĕge se dokonalým žiwota polepsĕnjm, upřimným se ze hříchůw wzgnánj, ljtostí, pokánj a dobrými skutky, skutky lágicnosti.

Nendůležitĕjší ze skutkůw těch gest nawracení toho, co gsme bezpráwně sobĕ přiwlastnili. Často wšak, po hřichu! ti, gimž gsme uffkodili, giž nás na wĕčnost předešli, tak že nebýwáme s to, gim odňatau newinnost, čest, aneb edcizné gmĕnj wynahraditi! Slyš, které gsme gim způsobili, nedoj se zpĕt wziti. Čaudce sprawedliwý kwojlenj gegich slusšel, a sprawedliwý nářeč gegich dostal se k němu, tak že nám giné cestu k dosaženj nezbywá, kromĕ cesty pokánj a ljtosti neytrpĕgší. Musjme se tedy za ty, gimž gsme uffkodili, modliti, by Bůh nám odpustiti, gim ale blažeností wĕcnau to wynahraditi ráčil. Konečně musjme řázdň řijž a trápenj, které na nás Bůh dopauští, s odewzdánj se do geho swaté wůle snášeti, ljtágice ruky, která nás mřská, by nás na wĕčnosti uchorati mohla.

Ponĕwadž nawracení wĕcj a náhrada neyblawněgší prostředky gsau k upeřogenj swĕdomj; častĕgi w knize přjtemně se o nich zmjnjme. Zde se genem to gestĕ musj podotknauti, že bolest nad wewstupky twými nesmj býti ani mrzutost, ani hořkost, aneb aužkosliwá tesknemyslnost, nýbrž gałodjĕ musj tě z lásky boleti, žeš toho neylepšjho S tce, srdcewané a wší lásky nehodněgší dobré urazil. Spolu ale musj práwĕ synowská důwĕrnost w nesmjrné milosřdenskwj Boží mysli twau

zdvíhati; musíš pokorně gafo onen marnotratný syn se navrátiti, a pln lítosti otci dobrotivému do náručí se vrhnouti. — Máš-li pak pravau a právě dětinnau důvěrnost w Božšťau otcovšťau do-
brotn ? —

6. Důvěrnost w Boha.

Kdo má pravau důvěrnost w Boha, gest bez starosti, péče, strachu a aužkosti. On se cho-
vá právě tak, gafo dítě k swým rodičům. Dítě gest veselé myslí, ani nepomní, odkud by mu po-
trava, oděw, byt, wřížimenj a zaopatřenj posšlo. D to se docela nechává rodiče své starati. Po-
třebugeli čeho, trápj-li ge hlad neb žízeň, bolj-li
ge něco: běžj k otci, k matce, a žaluge jim swau
potřebu, prosj o chléb, o oděw, o pomoc, — —
a upokoj se, gať mile rodičům swým potrebn své
bylo zgewilo. K žádnému ginému nebere auto-
čistě své. Menj toho mýněnj, žeby se to někoho
giného týkalo, neb žeby mu někdo giný pomoci
mohl, neb chtěl; wjť ale také, že láskawé rodiče
má, kteřj se až posawad o wssecky potrebn geho
postarali; pročej saubj, že i nynj gistotně mu po-
mohau. Dobré dítě o to gediné pečuge, gaťby
rodičům swým radost způsobilu, a wsše činilo, co-
by se jim líbilo; gaťby sobě lásku rodičů swých
ubezpečilo, a ničehož se nedopustilo, coby rodiče
zarmautiti, aneb w nenáwist gegich ge přiwésti
mohlo. — Tentě obraz pravé důvěrnosti w Bo-
ha, gať nám ho Pán Sežjš namrhl. —

Bůh jest otec náš, dj Sežís, a my dítky
geho. On nenlépe mj, čeho nám zapotřebj. Onť
hognost vsseho má, a dává rád. On obstarává
vssecka i ta neynepatrnějsj stvoření, a nemělby
dítky své obstarati? — Křesťan tedy skládá vsse-
cko na Boha. V potřebách svých utíká se k Bo-
hu, řka: Otče náš! genž gš na nebesích, denž
nám chléb, a vsse potřebné. A pak jest bez starosti,
a nepečuge o zegtj. A mage každého dne, kaž-
dého okamžení nových potřeb, utíká se každodenně
gafo dítě k otci, a prosj o chléb, aneb cooli
mu prospěge. — Vychom při tom podobensťwj o
dítěti zůstali, pravjm dále: Chybilo-li dítě, bylo-
li neposlušné, odepře mu otec chleba, dá mu mé-
ně, odegme mu štát gehu neypěknějsj, aneb hřjč-
ku gemu neymilejsj. Dítě poznámagjc, že otec
giž tať rád nedává, a že jest přjsnějsj, uzná si-
ce svou chybu, nepozbude vsšať důvěrnosti. Při-
staupimšj k otci, odprošj chybu, sljbj polepsšení, a
otec dá dítěti na srozuměnan, že na ně bude opět
lašťam, chybě-li té sobě mjce nedovolj. — Kowně
tať křesťan důvěrnost svou w Boha netratj, řdnž
ho Bůh z hřjchůw spáchaných tresce; nhybž pořá-
njm a polepsšenjm se nemilost Božšťau od sebe od-
vrátiti, a předešlé otcovšťé lástj opět nabynti se
snažj. — Chudoba, trápenj a strasti důvěrnosti ge-
ho negsaj na příkoř, ale raděgi k Bohu ho we-
dau, od něhož samogediného pomoci a wyswobo-
zení žádá a očekává. Žádnému ginému neža-
luge bjdu svou nežli Bohu, ale toliko Otce svého
nebesťého wzývá o pomoc.

Důvěrný smyšlí následovně: Pán, jenž mi až dosavad z mnohé nauze pomohl, pomůže i budoucně. On vše Bohu odemzdává, tělo, život, zdraví, každé tělesné i duchovní dobré, celý svůj nynější i věčný osud. Důvěrnost svou dokazuje zvláště v sauzeních, v trápeních, pokusích, pronásledování a nebezpečnostech i těla i duše. Tenkrát, kdy ode všech opuštěn a zamržen, a nemohá sobě sám, aniž kdo jiný genu pomoci, když bída nevyššího stupně dosáhla, a zahynutí jeho nevyhnutelné se zdá, tenkrát, a právě tenkrát nejvíce důvěrnost jeho vyniká. Niceméně se neboje očekává pokorně Pána, byť on i prodléval. Odemzdává záležitost svou Bohu, kterému ji zajiště dobře obstará; neboť गुमनो jeho gest, všemohoucí, věrný, smilovný. A to ho úplně uspokojí. — Za tento dar důvěry mělby každý, zvláště ale ten denně profiti, genuž se připoždvati počíná.

Stošítní dokazuje důvěru svou v Boha také modlitbou, když totiž pevně přesvědčen gest, že Bůh jeho modlitbu a jeho lkání jistotně vyslyší, a proto modliti se a volati k němu nepřestává, ačkoliv Bůh ho gestě nevyslyšel, a ačkoliv se zdá, jakoby ho vyslyšeti nechtěl. Tutéž prosbu vždy opakuge s Pánem Ježíšem dj: Stče! nikdy má, nýbrž tvá vůle se staň.

П о ж н у т е њ .

Pohnutý křesťan k důvěrnosti v Boha gsau: Vjra jeho učí ho, že gest Bůh všemohoucí,

gemuž nic není nemožného. Dobře wi, že Bůh žádné zásluhy své beze splnění nechati nemůže. On wi konečně, co Bůh pro lidské pokolení wesměš, a zvláště pro toho neb onoho člověka, též gafo on bjdného, a milosti Boží gafo on nehodného, ráčil učiniti, že geště hlauběgi tělým pomohl, ge z tělesných i duchowných nebezpečností wytrhl, a z nich swaté weliké slowůtnosti wypůsobil. To nabízi ho wěřiti, žeť tedh i gemu Bůh spomoci může.

Křesťan sice nemá do sebe žádných zásluh, které by mu prámo daly, tu pomoc žádati; on raděgi uznává wsecky ony nezásluhy, gichžto winen gest, a pro které od Boha odmrštěn a zawržen býti zásluhuge. Wjra wssať doswědcuge mu, že Bůh nechce smrti hříšníka, že se slitowává, a slitowání Boží že přewyšuge wsecky skutky geho. Wjra geho mu poukazuge na prostředníka Ježíše Krista, gjmžto zastaupen k Bohu se blížiti smj, který za něho milost záslaužil, a proto toliko na swět přissel, by hříšné spasil. — Z toho rozwažowání čerpá křesťan swau důwěru. Protož netoliko wěřj, že Bůh pomoci může a chce, nýbrž že gemu také gafo giným pomoci může, pomoci chce, a pomůže, a že Bůh nikolim na geho nehodnost, nýbrž na zásluhy Ježíšowj hledj.

Dále rozwažuge sobě, že ho Bůh skutečně z nescišlných dusse i těla nebezpečností wyswobodil, a že mnohau milost, o kterau prosil, obdržel. Tudh zrušťa geho důwěra a býwá skutečnau, poněwadž se gj w každé případnosti řjdi a zprawuge. Wj

také, že Bůh wyvolených svých neopausstj, a gim wždy na blizku gest. Neopomažuge se sice čjtati se mezi wyvolené; uznává to wšak předce za zvláštnj milost, že ho Bůh k pravé cirkwi povolati ráčil. Co o wšemohaucnosti Božské, o wěrnosti a milosrdenstwj, o zásluhách Kristových, o geho prostřednictwí wzhledem pokolení lidského za pravdu drží, tím že Bůh a Kristus také gemu býti chce a bude, silně wěřj. A totě ona nadpřirozená důwěra w Boha. Boha se pewně přjdržuge, neuchyluge se od něho w žádném nebezpečenstwí, w žádném pokušenj. Bohu odewzdává své wездеjší i budoucí blaho beze strachu a bez rozpaků, dobře wěda, komu ge swěřuge.

3 t a u ň t a.

Nemjwám starost a aužkost o potravu, oděw, a zaopatřenj? — Nebýwám starostliw, gať se mi w stárj, w té neb jiné okolnosti powede? — Žádnému-liž ginému, leč Bohu, Otci swému nebeskému bídu swau nepřednášjwám? —

Neočekáwám gistégi pomoci, když se utíám k lidem, nežli od Boha, když se modljm? — Proč raděgi lidem, nežli Bohu nauzi swau žalugi? — Proč se tak rád upokogugi, když mi bohatý neb mocný, neb přítel pomoc přislibuge, a neupokogugi se tak, když mě Bůh o pomoci své ugíšťuge? — Gať blizko, gať daleko gestě mám k prostotě dítě a k myšli maličkých? — Tak blizko, tak daleko gestě mám k důwěře w Boha.

Nesnažjm se, když Bůh sauzenj, nedůstatky,

črjže a pronásledovánj sešlá, sám a rychle se jim vyhnouti? — se ospravedlniti? — Proč neponechávám Bohu svou při, své ospravedlnění? Neobávám se, žeby mne Bůh, buď do konce ne, aneb teprv snad po dlouhém čase osvobodil? —

Když v čas pokusjení Boha vzývám, mívám-liž také ve věrnost jeho důvěru, že mne totižto vysvobodí, a pokusením nad sílu mou zruší nedá? — Modlívám-liž se také s důvěrností, a neztratím-liž naděgi, když se mi zdá, že již dlouho jsem nebyl, a snad ani nebudu vyslyšen? —

P ř e d s e w z e t í .

Návratím se ku prostnosti a myšli malíčků od Krista Pána schválené, Boha za Otce považuje; toliko v něho se budu důvěřovati, a na prozřetelnost jeho všecko vzdávati.

V tichosti žítu gsa budu trpěti, vzlykati, a plakat; Bůh jediným budiž svědkem mého trápení, genu samému, a ne lidem, budu si stěžovati, a od něho toliko budu pomoci žádati a očekávati.

Saužen, očerněn, opovrhován a v prach uvržen gsa, vše vzdám na Boha, kterýžto utišťovánímu spravedlnost vyjednává, neminného z prachu pozdvihuje, a na cti utrhačům oněměti volí. Pravidlem mým budiž: Sežjš mlčet. —

S tenkrát, když mě hříchů mnau spáchané aužkosti trýzniti budou, když pokléšty své rozvážím pořízenost srdce svého uznati nucen budu, a sám od sebe ničehož kromě zahynutí nebudu moci očekávati; předce gestě dafati a důvěřovati se

budu w Pána, že mě hříchů zbaví, a milostí svou posílí, bych w přísne zkušce obstál, a předsedem své skutečnil. Ze vši síly budu s wnučením Božím spoluúčinkovati k polepšení života svého, a ačkoliv se den můj nachyluje, a na kráži věčnosti stojím, a následowně w brzce před soudcem buď mé státi budu; předce nebudu malomyslný, nýbrž Boha o rozmnožení důvěrnosti prositi budu. Čas zbývajícjho mi ještě žiwobytí budu považovati za lhůtu Božského smilování, w kterauž bych sebe, své smýšlení a gednání zpřimoval a sám sebe soudil, dříve nežli soudce můj přijde.

Tak konečně důvěruje se w nesmírné milosrdenství Boží smrti blízké přímo do očí budu hleděti, bych widěl, kdo a co vlastně jest.

7. Smrt přetvoření do žiwota lepšího.

Zroditi se a umřiti jest všeobecným zákonem přírody, a gednkaždý více neb méně k smrti se blíží; byť síly jeho byly sebe pevnější, sláva jeho sebe wznesšenější, konec všeho toho jest smrt. — Tento žige w oplývání, wyvýšenosti a stěmostném lesku, onen kráčí drahau hrdinství, sto a dwacet bitew swedl, třicetkrát wítězné slávy dosáhl, a koristi z celého světa dílu nahrnul, a konec všeho toho jest smrt. Nyní snad ještě chvilí budau lidé o tom mluwiti dobře neb zle, s chwálu neb hanau, pokudž člověk ten buď dobře buď zle gednal: a pak umkne všedko, a bude ticho gafo w hrobě, w němž práchniwí tělo.

Že však musíme zemřítí, nemá nás znepokojovati. Úsauce na zem tuto postavení nemáme ničeho méně, než pokoe; a draha, která užto krácíme, jest trnů plná. Každý den má své starosti a úzkosti, bývá chybami a hříchy poskvrněn, náruživostmi, tisícerymi žádostmi, a očekáváním mářen. Marnost nás činí nesytými, neumělost a bludy nespokojenými, slabost směšnými, práce umblenými, nebezpečnými úzkostlivými, a nemoc smutnými. Vyraženi nás omrzí, nedůstatky nás rmautí, a nauze gať vlastní, tať rodiny naši i známých, ba, všech lidí náš bolí; a měli bychom se rmautiti nad tím, že to vše gednau pomine? — Přijměti vě šloňuje angel smrti pochodeň života k zemi, by za vyhášnutím gegjm i všecka pozemská bolest pominula, a bychom počali nový, pěknější život. Ani tedy s vzdycháním ze světa netužme, ani se s prozřetelností Božskou za příčinou rozmanitého vezdegšjho zlého nehádey, nýbrž statečně a věrně v bogi života tohoto stůgme; abychom až smrt se přiblíží, se jí nebáli, ani se netrášili. Kdo jí z pozdálí toliko a zběžně pozoruge, tomu se zdá býti strashidlem, na blížku však s přemyslením a šaumáním ohledána gewí se nám gaťošto věrná přítelkyně, genž nás z temnosí k světlu, z boge horkého k wjtěštwí domeđe. Wzbuzuge-li smrt w nás osšklivost, tato pomijí, gať mile nastupuge pocit trápení vezdegšjch, gjmžto smrt nabývá přijemnější twárnosti. Dokawad ale na zemi této obcugeme, nemá me tomu zvykati, zemnitřní leš a pozlacené světa

trní za to nenyněšší a žádosti nenhodněšší dobré držeti. S přilísnau vášnj ge hledáváme, bēdugeme a mržíwáme se, že gich nedošahugeme, a probíwáme noci, počlādajice se bez nich za nešťastné. Ale totě právě nerozum a bjda člowěčenstwa, kterěž počínajice od Adama kolem a kolem ráge trní sobě nasázelo, magje radost swau gedínkau nad tau trnowau ohradau, zlatého ale owoce zahrady sobě newšijmagje; raděgi díwaj se tomu, co mu škodj, šfage sladký ged, a nosj pozlacené dýkny za nádrny swými. Rceme-li takowým lidem, že něgafau gistinu, neb pěkný statek ztratili, býwá trepěliwost gegich ta tam; takowé nešťěstj se gim zdá wětšj, než aby ge sněsti mohli; hořem a zarmutkem nemohau ani gísti ani spáti. Předstawjme-li gim ale zlobu toho neb giného nárůžiwého zwněku, aneb nebezpečenstwj hřjchu, rceme-li gim, že sobě chowánjm neljbošt Boží a ztrátu radostj lepšjho swěta způsobj: býwajj sice, aspoň někteřj, tať zdwořilj, že náš chwjlkú poslauchajj, i napomenutjm našjm pohnutými se zdajj, w tomtěž ale ošamženj giž na ně zapomjnajj, dāwajice přednost swětu s gehu straštni před čístau a nepořalenau blaženostj nebeš. Vidé tito milugj swět, neboť srdce gegich lue na žbožj pozemské.

Wiše, co země podává, má swau cenu; neboť gsauc dar Stce wěčného, střjdmě a maudře užjwáno působj nám radost; maudře wšak stwořitel s tjm změnu a pomjgegicnost spogil, bnchom si toho wjce, nežli zaslubuge, newážili, a tať na žiwot wěčný nezapomněli. Kdo nenj bez smyslů, nahlj=

dne to, a nebude se trásti v okamžení, které mu poňme k životu vyššímu; zvláště rozváží-li, že se zde tak mnohá slza přenestí, radost sazením zaplavena bývá, a nářeky bídících neustále k nebi vstupuje. Všdy viděti gest na zemi, tu zde, tu tam, nějaký obraz bídny. Stomé a matky křijí o chléb pro své děti. Ubozí sirotkové cedí hořké slzy nad hroby rodičů svých. Zdrceni leží ginochové a muži na bogistech, a po tuhém se potýkání v bitvě mývali gestě tužší zápas se smrtí; gindy opět vichřice stroskotá loď v skalinu, a pohřbí gich na tisíce v moři vlnobitném. Nestátní tito zápasí se zausanlivostí; a my bychom měli nářekati, když náš smrt z baure vezdegší do života lepšího chce vyvésti?

Co lidem z věššího djlu rozlaucení se se světem hořké a bolestné činová, gest láska k světu, náchyllost k zboží pozemskému, chytivost peněz, žádost cti, a nesytá toužebnost po rozkoších tělesných. Odlaučil-li gš ale srdce od nich, gážbys mohl před smrtí se trásti, a g se obáovati? — Žestiti mēlibychom se raděgi na život nastávající, na blaženost od Pána Žejšše nám tak draze zakaupenau a připovězenau.

Nenlíž to nezvedené dítě, které gsauc otcem vedeno, nechce tmavau světnici giti do večeradla? — Stec ge zagistě před aurazem ostríhá, znage auplně tu chodbu tmavau. — Nenlíž Bůh tvůg Bůh lásky, kterýž žádné stvoření své nenávidí? — Pročbys trnul, an ti kŷne? — Nabuď srdce, a modli se: Otče náš! gehož s důvěrností milu-

ge srdce mé, ničehož se nebudu strachovati. — Sežij-
ši! ty mne budeš sauditi, ale ne gafo saudcové
lidští, nýbrž gafo otec; neboť nepřestáváš býti
otcem naším. Tobě se odemzdávám, a tobě své
srdce i život svůj za dobrovolnou oběť přináším.

Gestit sice nebezpečno, tať pozdě teprv, na
náklonku života počnati srdce své Bohu oběto-
vati. — Zde však příhodno, pohnuté vyob-
razení syna ztraceného pomáhati a na se obrátiti:
„Vstánu a půgdu k otci svému, a dím gemu:
Stče zhléšil jsem proti nebi a před tebou.“ Luk.
15, 18.

Četitý člověk dokonce nesmí prodlévati k ot-
ci se navrátiti. Co nenrýchlegi musí své po
mnohá léta zanedbané srdce ze sna obvyklého wzbu-
diti, z něho wsse marné a počasně, což ge přep-
lňuje, wuprázdňiti, a gemu do hrobu blízkého dáti
nahlídnouti. Od hrobu odvrát wzhled svůj k ne-
bi, a brzo poznáš, že wíce k tomu potřebí, při-
giti do nebe, nežli gfi až dosavad pro ně činil.
Pocitjš-li při této mýšlence wnitřní zahanbení, že
gfi tať dlanho, wzdálen od Stce nenlaskawějšiho,
w bugnosti a chlipnosti henřil; pocitjš-li lítost
nad swými mrzkostmi, ó! pať požehnaná to chwile;
pať gest to Pán, genž na dvěře twé tluče. Upa-
matug se na ony dělníky, které hospodář powolal
na winnici swau. Pospěš do díla; a ať teprv okolo
gedenácte hodiny přicházjš, předce swědomitě a
pilně pracowam obdržjš peněz.

Chceš-li opravdu k Bohu se navrátiti, bude
ti práwě to na práci, co gfi až dosavad opomjel.

Musíš povstati ze sna hříšného; neboť sen buďte
gest vlastně sen smrtelný. — Povstaň a přivstaň
sobě mage gestě dalekau cestu před sebou, a da-
leko ť cili; a nebudeš-li krokem welikánským křá-
četi, nedogdeš ho. Pospěš, dřívě než ti umdlenj
chůzi nemožnau, a smrt předsenjetj tvé galomým
učinj. — Pospěš ť Dci, genž hoden gest, by byl
za odpuštění prossen; dobrotivý gsa odpuští, ač
nezasluhugeš wíce synem geho slauti. — Uneb
snad u samého hrobu giž se nacházejícimu giné
autočistě ti známo kromě domu Dce nebeského?
Chtěl-li byš gestě déle w zemi zlořečené krmj
howad nečistých se nasycowati? — Ba, wšickni
zpět hodláme ť Dci, a uwidíme, kterať se sža-
mi našimi obměčj, a srdce geho milosrdné náš
přigme. Bez nawrácenj se není nám žádného
wyswobozenj. — Země, gižto obýwáme, plodj
smrt; a neopustíme-li gi honem, na wěky přjbyt-
ků otcowých neužijme.

Při tom ale nezapomeňme nikdy, že ť na-
wrácenj se syna ztraceného také času zapotřebj
gest, a to tím dalšjho, čím wíce se od domowa
Dce svého, od ctnosti, od Boha vzdálil. Nepo-
zbýwajmež wšak w takowých trudných okolično-
stech naděge, a nedejme sobě ničim brániti, křa-
ginu hřjchů co nehyrchlegi a na wždy opustiti. —
Dejme tomu, žeby bjda naše na nehyňšjím stu-
pni byla, a žebychom kromě smrti, saudu a pekla
před sebou ničehož newiděli. Byť bychom dlai-
lý čas škoru bez náboženstwj, wjry, swátostj,
a modlitby we wšech náruživostech se byli zmj-

tali; předce gedna gediná a oprowdomě litoštná myšlénka, chtjti se hřjchů zbawiti, nagednau wšj bjdě konec učinj . . . Wstanu a pŭgdu k Dci. —
 A byt bych měl na cestě i omdlěwati, wjmť, že wngde mi wstřjc; neboť mě widj, kdekoliw gšem. Sešle mi pomoc, neboť mě slyšj každého času, kdekoliw k němu wolám. Wšeho mi propŭgčj, čeho se mi bude nedostáwati; neboť lépe nedostatky mé zná, nežli gá ge pocitugi. Wolati budu k Dci, a hořce plakati před njm. Wnitřnj bolest má ať mluwj, celá změna duše mé ať mluwj. A toto-li wše mi nespomůže, pať milugjcj srdce Dtcowo, pať krew Kristowa, pať umjragjcj Syn Božj za mne se přimluwj: Dče odpusť mu, nebť newěděl, co činil.

Zať láska nezná nic než milowánj;
 Š w samém hřjšných dušj pokáránj —
 Gjmž léčj a napravuge —
 Gest žřit, gať láska miluge.
 Gať pilně wnhledáwá owec bludných,
 A budi w hřjšich spici že snů trudných,
 Ge prostjc mržých okowů,
 A wobje k lůnu Dtcowu!
 Swau Božškau milostj ge oswěcuge,
 Ge léčj, silj, těšj, občerstwuge;
 Tu Mikodema w nočnj čas,
 Tam na stromě Zachea zaš;
 Dneš raucha dotknauti se chci ženu,
 A žitra w slzách hořkých Magdalenu;

Tomáše božu učením,
 A hříšníci propuštěním;
 Tak dussí žítka Samaritány,
 U Jakubovy pamětné studány,
 Gj dawssí wody živé pit
 A na věky wic nežžnit.

Takťe byl i Spasitel náš za času obcomání
 a wyučování swého na zemi wtělná láška Boží;
 a až dosawade žůstává láškau neustále do věčných
 Otce nebeského přibytků náš wolagjci. Tebe, mne,
 a wišedky hříšné zowe k poání: Pogďte ke mně
 wišedni, kteří obťženi gste, kteří w hříšijch lčte,
 a prowinění swých željte. Pogďte, odpustjm wám,
 a nezpomenu wice hříchůw wasšich. Ba, radost
 weliká bude w nebi nad hříšnijšem poání činjcjm.

Ty, genž téměř gednau nohau giž w hrobě
 stojiš, a běh swůg dokonáváš! směl bysi se opo-
 wáziti w toto lasťawé pozwání se nedůwěřowati?
 — Pospěš, a wrhna se s důwěřnošti synowsťkau
 milosřdenstwj Božímu do náručj, ubezpečen buď,
 že potreby twé, ač weliké a rozličné, zagisté po-
 kladů nebesťhých do dna newymážj! Prawda sice,
 že množstwj a ohavnost hříchů twých ljtosť ney-
 bolestněgšj tobě působiti, a oblčeg twůg hanbau
 nad nimi žardjti se musj, důwěry pať tě nemagj
 zbawiti.

Pán dobrotiwý chťe před časn lidu swému
 meze zemi zaslíbené wytknauti, řekl: Každé místo,
 gehož se dotkne noha twá, bude tobě přináležeti.
 — Takťe to i s důwěřau w Boha. Sami že

sebe ničehož nemůžeme; inodljice se wšak důvěrní, aby Bůh k polepšení života potřebné síly nám dal, obdržíme gi. Věroky Božské neklamau; Duch Svatý nemluví sobě na odpor, a žádný gesťte pro důvěrnost swau w Boha nebyl zahanben. Pročez nemyná to prawda, že srdce, kteréž se upřímně hříchů odřeklo, taužebností po spasení swém se neprohřeší. Ano máme se w Boha důvěrowati, ba i tenkrát důvěrowati, byt bychom i zážraký od něho žádati měli.

8. Powzbuzení k pravému životu polepšení.

Řekl jsem již, a musím gesťte opakovati, že, hříchů-li gi se upřímně odřekl, wšak polepsiti se prodlewaš, nechtě učiniti prawého předsewzeti k polepšení života, wšecťo zde k potěšení opravdowě se kagících praweně, pro tebe darmo gest praweno, ba, tebe ani se netýče. Neboť, lpjš-li gesťte na některém hřichu, což giného gi, leč bídny otrok ducha zlého, a důvěra twá gest opowázliwá, a ohavností před Bohem. Ba, cokoliw spasitelného a potěšitelného tuto propowím, to wše zlá náklonnost srdce twého w sladký ged obrátí, a w neprawostech twých tě ukonegší a uspi, až tě smrt w hříšcích twých gaťo zlobeg přepadne, a k zatracení přiwede. — In tedy negsi ten, gehož upokogiti a powzbuditi hodlám. Chraň Bůh, bych ku zřáze twé měl přispěti! Čaud nad tebau gest již wyřčen, a dowjš se, gať se někdy na tobě wykoná: „Poněwadž negsi ani studený ani

horšů, počnu tě wyvrhovati z úst svých." Zgew. 3, 15.

Ty však, hříšníci kacířj, než se hříchů upřímně a na wždycky odřkáš, všemu, co kacířj činiti dlužni gsau, poslušně se podrobuješ, na každé kynutí a wnučnutí milosti Boží pozor dá-
wáš, a k Bohu swému se nawrátiti chceš! Po-
slyš wděčně slova, kteráž we gměnu geho k tobě
mluwjm: „Smíř se s Bohem." (II. k Kor. 5, 20.)
Gsa gestě žiw, můžeš za odpusťtení prositi, a ge
obdržeti. A byt bys byl ze všech lidí ten nej-
bezbožnější, a nad ďábla trestu hodnější; a byt
bys byl ohavností celého swěta ztížen: předce
nemožná gest, by bylo w tobě tolik zloby, co
dobroty w Kristu Ježíši. Hříchové twogi předce
gsau k sečtení, Bohu gest na wlaš známý počet
gegich; milosrdenstwj však geho gest nesmírné, ne-
zpřítatelné a newywážitelné. Poslyš, co bj Bůh milo-
srdný: „Pašli bezbožný činiti bude počání ze všech
hříchůw svých, kteréž činil, a bude ošťřihati všech
přikázání mých, a činiti bude šaud a spravedlnost:
žiwotem žiw bude a neumře. Všech nepravostí
geho nezpomenú." (Ezech. 18, 21—22.) Ne-
mluwj se tu o chladnosti, neb nedbalosti, ač chyb
gsau; gsaut však gestě mnohem wětší, a o těch
mluwj zde písmo swaté. — Pod tím názvem
„bezbožný" wyrozumíwáme všecko na newyňš
trestatelné a ohavné: Nespravedlnost, smilstwo,
lašomstwj, swatofrádež, wraždu, rauhání, kacířstwj,
slowem, všecko, čeho bezbožný schopen gest. —
Poslyš ale také weymjnků, pod kterými se bez-

božnému odpustěnj obětuge, přislíbuge, a pogíšťuge. Zbaliž se od něho žádá neustálé lkánj, nedopřítelná almužna, hrozné těla trýzněnj, osamělý život? — Nikoliv; následugjcj toliko weymjnký se dělají: „Upřjmné srdce, pravá lítost nad urážkau Boha, gaťožto svrchovaného a vsj lásky nehodněgšjho dobrého; pevná vůle, pokánj činiti, učiněnou sřko-
du bližnjmu dle možnosti wynahrabiti, a k vsse-
možnému zadosťučiněnj se přičiniti.“ Totě vsse,
nač se před soudnau stolicj Božj hledj, co Bůh od
hřjšnjka žádá, co srdce geho otcomřě k nám na-
kloňuje a přjnost geho krotj.

Nemohlo-li by se ale přihoditi, žeby hřjšnjš, který obrácenj své odkládal, a mnohá léta nabj-
zenj se Boha a slibů geho použitj tvrdosřigně se
wzdorowal, konečně nadarmo k němu se utjkal? —
S tenkrátě, uťj wjra, že nikoliv. — „W který-
koliv den bezbožný se k mně obrátj, dj Pán, ne-
zpomenu wjce geho bezbožnosti, a hodjm gi za se,
a w hlubinu mořskau gi pohřjžjm.“ Stalo=liby
se obrácenj twé k Bohu i po desjti neb dwadćjti
teprw, oplzlosti, swatočrádežj a hanebnosti plných
letech: na časů zde nezáležj; upřjmnost, hořkost a
dokonalost lítosti twé zde rozhodne. Byťby byl Bůh
také giž soud wyřkl, a tebe zatratil; odwolá soud
swůg, naležneš milost, a žiw budeš, budeš-li hřj-
chůw swých želeti, a pokánj činiti.

Bez podmybny nynj budeš mi namjtati, že gřj
se přjliš těžce prohřěšil, žeš Boha přjliš často
zneuctil, že gřj přjliš dlouhý čas tvrdosřigně a
neustupně milosti Božj stál na odpor, a budeš se

domenšleti, žeby Bůh divy musel činiti, kdyby tě od owoce zapovězeného odnaučiti, zlé nawyklosti tvé zlepšiti a tebe obrátiti chtěl.

Alum co se ti ljbí, a gá ti wždy gen to odpowjm, že oko Božské celau tji hříchůw twých, celé množstwí twých zneuctěnj, celé bla-hotrwaní a twrdossignost wzdoru twého, wsecky zázrahy, kterýchžby k naprawení twému zapotřebí býti mohlo, giž předzwydalo: a nicméně slawně zawázal se Bůh, že w tomtěž okamženi, w kterémž upřímně z hříchůw swých se wyznáš, sřausseně do náručí geho se wrhneš, a prawé poání činiti dytji budeš, tobě odpustj. —

Bezbožnost bezbožnému nebude připočtena, w kterýkoliv čas se obrátj. — Těmito neomylnými slowy lze gest mi přimluwiti marnotratnému, gemuž téměř dusse sedj giž na gazyku; těmito potěšitelnými slowy budu wolati za nářečnjkem, magjcjm nyní umřjti na lešeni popravném; těmito slowy budu kmeta napomjnati, který ne tať pod břemenem wěku, gaťo pod břemenem neprawosti, k zemi šhrben, těžce dýsse; taže slowa předkládati budu swatočrádežnjku, který w několiķa okamženích před soudce swého se dostawj; — a zdařj-li se mi, gednomu neb druhému z těchto slzu ljtostnan wylauditi, geg, by se knězi z neprawosti swých wyznal, pohnauti, a opravdowau žádost po prawém poání na něm wymoci: opět bude s Bohem smjřen, a umluma pokoge prostřednictwjm kněze mezi Bohem, genž tať sám sljbiti ráčil, a mezi njm bude uzavřena a zapečetěna. — Bezbožnost

bezbožnému nebude připočtena v kterémkoliv čas se obrátí.

Budiž, žebyš až do nynějška na dílo spasení svého byl nepomněl, a žebyš žádostem ničehož byl neodpíral; že jsi s nedbanlivostí smilstvo, se smilstvem nespravedlnost, s nespravedlností vraždu, s vraždou rouhání, s rouháním zaufalost, se zaufalostí kacířství, ba všechň hříchů spogil; a देने me tomu, žebyš všech možných nepravostí winen byl: nic to nebělá, saudné stolice, k smjření se s Bohem ustanovené, gsau ti otevřeny, litovati woluo, ba i přikázáno; gestíť i hodných kněží, kteří nad tvým s Bohem se smjřením slzy radosti plakatí budou.

Wšudy v celém písmě swatém ozývají se potěšitelné výroky hlásající ti milost. Posíláje Bůh pomazané své, přikazuje jim, by kázali, lid k přestaupení zákona jeho kárali, a k obrácení se zwali. Břegmě jim welj, by nesmjrné smilování od východu k západu, od poledne k půlnoci oznamovali, a swůg poklony a melebení hodný rozkaz zawjrá přikázáním, kteréž zasluhují naši celé pozornosti a důvěry: „A ty, synu člověčí! praví Dtec smilování proroku, (Ezech. 33.) strážným dal jsem tebe domu Izraelskému; — nebudeš-li mluvíti, aby se vystríhal bezbožný od cesty své, — že se ke mně obrátiti smj, a obrátiti má, a že hotov jsem ho přigmouti, a gemu odpustiti: gestli že on bezbožný, k nedůstatku vystrahy své, nad smilováním svým zaufá, a v bezbožnosti své setrwau umře, kwe geho k ruky své vyhledáwati,

a zahynutím твоým věčným mstítí budu." Muže, viz, gačch pohnúteč a důvodů máš k daufánj w smilowánj Božj.

Milosti Božj, řekneš, žle gsem užjwal, a hrubými nepravostmi se gj nehodným učinil. Běda mi! co se znám, slaužil gsem chlipnosti a hřjchu. — K pochybnostem těmto gestě přikládám: že žlomyšlnost twá dřjwe než rozum twůg dospěla, a že tě nedospělec tento w bezbožnosti twé žtwor-
zowal; pomni wssač, mělyby hřjchy twé, ač roz-
manité a mnohonásobné, w očjch Božských dnes, kdežto ljtosti a hořem rukama lomě nad nimi nařjkaš, wětšj a ohamněgšj býti, nežli kdýž gsi ge spáchal? Š tenkrátě widěl ge Bůh, a strpěl tě, snesl tě, a wnhledáwal tě. Gačby mohl tebau pohrdnauti gačožto dýtětem štrausseně litugijem, a presijem srdce geho otcowské a lastawé za odpus-
tění? — Kdy pohrdl Bůh srdcem pokorným a štrausseným?

Neprétržená ale řada mých nepravostí, we-
likost a hnusnost mé nečistoty, hrozué množstwj swatokrádežj nezamyšlaj-liž mi cestu k nawrácení se k Pánu mému, který i proti té nehmennšj po-
štworně horl? — Mělby tentýž Bůh, který Bal-
thasara a Antiocha zatratil, mně hřjšnjku ney-
wětšjmu odpustiti? — Š nedenž sobě tžji a množstwjm hřjchů swých důwěrnost odnjti, nýbrž
rci nynj, a opakug až do smrti: Bože můg, a
Pane můg! důwěrugi se w twá zasljbenj, že mi
odpušljš hřjchy mé, ač přeweliké. — Kdo gest
onen, gehož čestně prorokem nazýwáme? Dawid.

— Kdo gest onen kníže Upoštoltůw, gemuž Krí-
stus osobně odemždal klíče královstwj nebeského? —
Petr. — Mezhrěssil-li Dawid i Petr? Uneb bylo
tať nepatrné prowinění gegich? Gať se gmenuge
ona powěstná hrjssnice, genž plačje wrhla se k
nohaum Páně? Magdalena. — A nebyla ona
taže, kterě řekl Pán: Odpausstěgj se ti hrjchomé
mnozi, neb gsi milowala mnoho? —

Gá wšsať nešťastný gjž kolikrát gsem se o-
brátil. W prwnjch dnech mjmwal gsem zaljbenj
we wěcech Božjch; brzy wšsať na to upadl gsem
opět, a hlauběgi, nežli kdj gindj, do bažinn hrj-
chů. Možná-li mi nynj gestě po tať částém k
hrjchu se nawracowánj daufati smilowánj? —
Smjm-liž se k Otci rozhněwanému přibljžiti, ge-
hožto dobroty gsem tať hanebně a zle užjwal?

Nenalezá tedj twé aužkošti plné srdce w
zasljbenjch Božjch žádného upokogenj? — Budiž!
proběhni celj žiwot Božského Spasitele nasšeho,
a pogmenug mi gediného hrjssnjka, kteréhož byl
Sejžš zamrhl. Zdali Zachea, hrjssnjka zgemného?
Zdali Samaritánku? Zdali ženu Kananejskau?
Zdali Petra? Zdali hrjssnici w cizoložstwu po-
lapenau? — Zdali Sidásse, gehož gestě přjtelem
nazwal, gsa od něho katanům wydán? — Muže
tedj, zapotřebj-li ti gestě wjce, byš důwěru swau
w milosrdenstwj Boží ztwrdil? — Unebo byš snad
dokonce bez opravdowého oželenj a bez odřeknutí
se hrjchu rád ussel trestu? Chtěl byš snad, žiw
gsa na zemi této gaťo nerozumné zwjře, smilnosti
se oddati, a w nj až do skonánj se kočati? —

Ne tak, ne tak! Bůh by přestal Bohem býti, kdyby přestal hříchů nenáviděti. Pročž hrozí Bůh hříšník, říká: „Poněmadž se nechceš obrátiti ke mně, dřívě nežli se naděješ přigde soudce, umřeš v hříšcích, a smáti se budu k zahynutí tvému!“ —

Bůh se upokojil, poslyš konečně mnohomilovaného ucedlníka, tohož, který druhdy v klíně mistra svého odpočíval: „Synáčkové moji, tyto věci píši vám, abyste nehřešili. Pakli by i kdo zhřešil, přijmuvce máme u Otce Ježíše Krista spravedlivého.“ (Jan 2, 1.) A v pravdě, každého upokojení, každé důvěry nabývá dříve, kteráž s živou věrou řeci může: Křesťaně můj gest Bůh člověkem učiněný, a smrt jeho gest má zásluhou.

Poněmadž na důvěře v milosrdenství Boží tak mnoho záleží, dobře ji srdci svému doporučením. Počlekní častěji před obrazem ukřižovaného Syna Božího na kolena svá, aneb vezma ho do rukou, pozoruj ho s živou věrou, a tak se sám: Či krev kapá s kříže? Za čeho byla vylita? Gestli to krev Boha člověkem učiněného, a byla-li vylita za mne, čehož bych se vším právem nemohl nadíti? — Zhlédajíc ku kříži buď nic není k mýře, aneb všecko k dáfání. Bůh by stál již nad hrobem, a viděl byš peklo pod nohama otevřené chtějí tě pohltiti, předtím se důvěruj; neb gestli v tom okamžení Ježíš vykupitel tvůj vši silou pravice své tě podporuje, a pokud dýšeš neustává krev jeho za tebe prositi a volati. Blahoslavený, kdož pozoruje a rozjímá

smilování Božská; blahoslavenější, který se poznává; a tisíckrát blahoslavenější, který pauze k prospěchu obrácení se svého se poznává!

Když Otec nebeský sřeze Syna svého všem hříšníkům, smilování, milost, odpustění hříchů, a život věčný podává, a když toto Boha se nabízejí i mne se týká, já pak gažžto hříšník žádáním svým způsobem vysvobozen býti nemohu, leč že tuto Božskou dobrotu a lásku přigmu: měl bych snad ještě dále tomuto smilování, té dobrotě, té lásce vzdorovati? — Nikoliv, ó Bože! Vstana, půgdu, a na kolena padnu před tebou, když vši smilování a láska sama. Ze srdce svého budu s tebou rozmlouvati, a volati k tobě: Otče, zhrěšil jsem, a negsem hoden synem tvým slauti; Když však hoden, bych celým srdcem smilování tvé obgal, a pevně se ho držel. Když zaslugeš, by celá mysl má s důvěrností, věrou a láskou k tobě byla obrácena. — An! přicházím; přigmi mě, a den mi poznati, že smilování tvé větši jest hříchům mých. — Ó Bože! když nechceš smrt hříšníka; přicházím k tobě, na slovo Syna tvého, který krmí a smrti svou o milosrdenství tvém svědectví vydal, vyplň slovo smilování plné Syna tvého na mně. An, Otče! tu jsem; dokaž i na mně, že důvěra ve smilování tvé ještě nikdy zahanbena nebyla. — Ó, gažžho sladkého upokožení pocítuge srdce mé!

Slyš, člověče! milosti Boží hlas

S úst proroka k potěše hříšníků:

(3)

„Živť jsem Bůh váš, k polání dávám čas,
 A nechci smrti hříšných bídniťů;
 Byť červený co šarlat byl váš hřích,
 Zas zbílen bude jako padlý snih.
 Byť matka zapomněla krve své,
 Nad vámi gáť nezapomenu se!“

Gen k Sežissi se s chutí utíkem,
 Nebť gest, genž wčera byl, wždy slítoniř,
 Wždy hříšné přigimá; sem pospíchem,
 Dnť skrausseného srdce milovník:
 S Sežissi! bez počtu hřichů mám,
 A těžkých hřichů — k tomu rád se znám;
 Předc silnou naděgi mám w milost twau,
 Že neztratíš bídnuu dušsi mau.

9. Chce-li náš Bůh spasiti?

Stázka tato, kdyby skutečně ze srdce našeho pocházela, hříšná by byla. Neboť o tom pochybowati, že náš totižto Bůh spasiti chce, bylo by ho uraziti. Zažme se tedy raděgi, chceme-li my opravdowě spaseny se učiniti. — Bůh chce, bychom wssični k spasení přišli; totě člunek wjry, o němž nelze pochybowati. — Možná-li wssať, aby to bylo na to došlo, že bychom dítkám dořazowati museli, že ge dobrotiwý otec gegich miluge, a žádá ge spasiti? Menšsijho-li zasluhuge podivení to, že se zapotřebí widj, tázati se křesťana, zdali má wůli spasen býti? —

Nad gístotu ale kažbau gístěgší gest owšsem to, že při nehlepšší wůli, spaseňi dogíti, wšsecko nasse přičiněňi marné by bylo, kdyby nám Bůh pomoci své odepřel, a sám dobré w nás nepřísobil. Bůh wždy, a we wšsem dobrotiwý gest, zwláště ale dobrotiwost swau zgewuge lástau, šteraužto wšsem lidem kliče ku kralowštwj nebeskému podává. Wšsem lidem š pomoci milosti Boží gest možná do nebe wegíti. Milostj tau se nám Bůh nabíží, a na nás toliko to záleží, vlastnj-li rukau Páně w šhromážděňi wywolených forowaní budeme, neb nic. Wšsecky náš stwořil, wšsecky miluge, a není gediněho mezi námi, gehožby nechtěl spasiti.

Pozůstává tedy genom ta otázka, zdali my, až dosawad w hříššich žíwi bywše, štrausseně š Bohu se nawrátiti, smilománj a odpusštěňi geho užiti, a spaseňi býti chceme? — Nebo budeme tať zpozdíj, že š spaseňi potřebnau a nám podawanau milostj pohrdneme, a nawrácenj se š Bohu na dálší čas odložjme? —

Než, otázku tu učinjm hříššnjku samemu: Wjě, že množštwjm a tjšj hříchů předmětem hñěwu Božího gš se stal. — Štenj tě tagno, že mezi tebau a peklem není giné mezery, kromě těch několik gestě dnj žiwota wezdegšjho, z nichžto okamženj každé může býti twým poslednjm. — Známoti, w gačém gš nebezpečěštwj, a počjnáš sobě gako nemaže se ničehož obáwati, ba, mrzutě hledjwáš na lidi, genž o smrti mluwj; a, hle, smrt přede gíž za dveřmi twými! — Obrát se, přjdrž se

Boha, a učin se spasena! — Soud gest vyřčen; gafo dřivo w sobě chová čerwa, který ge hlede, a železo rez, který ge žžrá, podobně i my smrt w sobě chováme. Smrt wšedko bez rozdílu wěku, pohlaví a stávu, kolem nás požjrá: a my hříšníci chytělbychom gestě déle w rozkoscích bliti, a w nebezpečenslwi přehrozném tať počogně živi býti, gafo by Bůh rozhněvaný byl beze zbraně, gafo by wšse, co o saudu a wěčnosti se prawí, bylo prauhé snáislwi! — Menjliž ta zaslepenost hodna, by praudem slz byla oplakána? — A přede wi-
děti gest hříšnější, kteří hřešiti neustáwagi, gafo by přesvědčení byli, že žádná neprawost od Boha trestána nebude! Pohřženi gsauce w sen smrtelný, žůstáwagi tisse w osidlech, do kterýchž ge swět a nepřitel lidského pokolení zapletl. — Wyznemež se, osidla ta gsau: ostýchání se lidí, a starost, ceby řekli k našemu se obrácení? Co lidé řeknu, změníme-li tať náhle způsob života swého? — Dále mrzutost nad tjm, žebychom gisté zbožj, kteráž nám nepřináležj, nawrátiti museli, ano gistá trestatelná náklonnost k některému předmětu, od něhož se máme oblaučiti. — Takowému hříšníkowi přimlaumen gať chceš: Kam směřuješ? Zaměřš-li, w osidlo to zamotan: gať se ti powe-
de? Život twůg se nachyluge k večeru, sekera přiložena gest již ku kořenu stromu, a tento dospívá k poražení, by uvržen byl do ohně. — Ale po hřichu! wšse to není š to, hříšníka ze sna probuditi, neboť nechce k spasení swému ničím přispěti. —

Gšauť wiššaf na zemi této také spravedlivé
 duše, které ač dobrého svědomí gšau, předce po-
 mníje toliko na šau Boží, giž strachem trnau. Při-
 rowneymež tyto o spaseň své aužkostně pečlivé k
 oněm bohaprázdným, kteří wědauce dobře, w gačem
 nebezpečnstwí se nacházegí, nicméně w nešťastném
 swém šnu spěgí, až konečně nešťastněgšši gestě smrt
 přebýwánj gegich wezdegššimu konec učiní. — Zito
 wzdorní hříšníci pamatugí náš na Šonášse proroka,
 kterýž rozkazu Božího neposlušsen, utekl na loď,
 by odplaul do Tarsu. Bůh rozhněwaný, dopustil
 bauři nadobytčegnau, tať že nebe gedujm ohněm
 býti se zdálo. Wětreu zedmuté wlny wrážely
 štrasslivě do lodi, a wiše hrozilo štrassným a blj-
 zčým zahynutím. Plawci, wešláři, a sám lodi ke-
 ditel wiššični se děšj brzké smrti, wiššični se utjřagí
 k Bohu, wolagí k nebi, a Šonáš, proti němuž
 Bůh tu bauři wlastně zdwihl, Šonáš w doleg-
 ššim lodi oddělenj leže spí. Šonášši gedinému se
 hrozí, a Šonáš gest ten gediný, který spí. —

Ach! gať mnozi hříšníci, gimž msta Boží
 hrozí, pohřženi gšau w šen gaťo Šonáš u pro-
 střed nehrozněgššeho nebezpečnstwí! Wd trestatel-
 ných namyšlostí swých se neuchylugíje, a štateť
 nespravedlivý podržugíje, ani nepomní na Boha
 a přiřázánj geho. — A předce gest Bůh odwáž-
 liwcům těmto nezměnitelně milosrdným otcem, a
 chce ge spasiti.

Bůh hledí také častěgššimi rozhodami a po-
 hromami hříšníkŧa pohnauti, a že šna hříšného
 probuditi. Tím dobrým aumyslem šesíláwá na

náš smutné příhody, nad nimiž žádně, a v nichž trestající pravici Boží poznáváme. Hlas geho-
ozývá se neštěstím také všeobecným, a hrozíva
strašně mognau, drahotau, z hladu mřením, nemo-
cemi a zhaubným morem. A kterj bývají ti,
genž se hřmiciho toho hlasu ději a žasnau? Ach,
obyčejně spravedlivj toliko, kterj, ač spravedlivj,
v aužkosti a bázni k nohaum Páně padajíce, sa-
mi k sobě pravj: Ach, gať veliký a mocný gešť
Bůh! Gať hrozni gsau saudomé geho! Bože!
milosrdný Bože, buď milostiv nám hřjšníčkům! —
Mikolím, spravedlivé dusse! saudomé tito tresta-
gicj uetýkají se nás, alebrž na hřjšníčky tvrdo-
signé a zatvrzelé přicházejí, neboť by Dtec mi-
losrdný všecky lidi rád spasil.

Hřjšníci! u kterých se již skutečně připozdí-
vá, také-liž my navracení se k ctnosti geště bude-
te odkládati, a se rozmenšleti, máte-li choré zby-
tky života, kterých jste na větším díle světu a
dávku měnawali, na to vynaložiti, byste se s
Bohem rozhněvaným smjřili? — Stukky wasse
sečteny gsau, a osud náš v rukau gešť toho, genž
určil života wasseho meze, gichž přetřočiti wám
nelze. Milost Boží a smilování dosti dlouho
na dvěře wasse tlaukly; pročez poklešse, žalostně
k Pánu za odpustění hříchůw wolejte. Pokání
čiňme, a gaťo obywatelé Miniwetsštj dnj života
swého oplakáweme.

Káže Tomáš Miniwetským pokání, a chodě
ulicemi města na místech veřejných wolal: „Ge-
ště čtyřidceti dnj, a Miniwé wywráceno bude.“

An, zážrať milosti! onen lid nenprostopášíněšší a nenbezbožněšší ze všech národů, ledva že slova tato uslyšel, hnedle ge za hlas nebeský uznal, a na nenupřimněšší pokání se dal. Šer, kvasů, křatodvůlů, všeho zanechal; sám král wstal se stolicy své, a oblečen w žini a sedě w popeli, u welikém nářku a křvlenj ustanovil všeobecný půst, od něhož ani homádka, ani nemluwnátka prsu požiwagijci newygmul. —

S, následugmež příkladu tohoto kagijciho národu, a uposlechněme hlasu swěho swědomj. Deyme se na pokání dřim, nežli čas milosti uplyne. Den, genž nás k obrácenj se wolá, wětší gest Sonáš; gest Bůh, gest Sežjš, který nás w ewangelium k spasenj wzbuzowati ráčil. Nepravj: Genom roč gestě máte k spasenj, genom čtyřidceti dnj gest wám popřáno; nýbrž: bděte, neb newjte ani dne, ani hodiny, w kteraužto wás powolám před saudnau stolicí swau.

Wjce tedy než gisto gest, že nás Bůh všecky spasiti chce, a chceme-li i my tomu, pať dwau wěcj newyhnutelně zapotřebj bude. Prwnj gest, bychom se prostředků k spasenj dopomáhagijci chopili; a druhá, bychom překážky spasenj nassemu w cestě ležicj odstranili. Nynj se táži: Chopjšli se těch prostředků? — Zpytug a posuď se, a taž sebe sám před Bohem. Prostředky k spasenj gsau: modlitba, posty, almužna, pokání, častěšší swátostj užjwání, konání dobrých skutků, kterj náboženstwjm poswěcení býwagj. — A nynj taž se sebe sám, zdali prostředků těchto náležitě užjwáš?

Budeš-li s to, sobě sám přisvědčiti, že dobývání spasení tvého více ti na srdci leží než časné štěstí, než obstarání tvých světských záležitostí? Gesť-li starost o tvé spasení nepřednějším a nedůležitějším se bavením v živobytí tvém? — A dále se taž: vyhýbáš-li se překážkám spasení? Se své vlastní zřícenosti známo ti bude, gať škodné a nebezpečné gisté společnosti býwají: a předce ge nawštěmugeš! Meni tě tagno, gať gisté knihy wjru twau a náboženství tvé podvrátiti usilují; a předce se zalíbením v nich čtáš! Meni ti nepowědomo, že známost twá s gístau osobau gest nedowolená a dusi tvé zhaubná: a předce se gi přidržugeš! Slowem, wšech prostředků k zahynutí užíváš: a předce pravíš, že chceš k spasení přigiti? — Což na plat gest lékař nemocnému, tento-li předpisů onoho nezachowává?

W pravdě, pozorujce způsob, dobrotu a lásku, s kterauž Bůh se k nám má, a srownáwajce s tím nasse lehkomázné se chování: můžeme říci, že Bůh sámgediný na spasení nassem sobě dáwá záležeti. Krew swau, i život swůg za nás dal, a my ani netaužíme po těchto spasení působících darích. Můžeme-liž říci, že chceme přigiti k spasení?

10. Ježíš přítel hříšníků.

Že gest přítelem hříšníků, za času swého na zemi přebývání mnohonásobně dokázal. Zwal hříšníky k sobě, stolowal s nimi, a sám se prohlásil,

že nepřítel spravedlivých, nohří hříšníků vyhledávat. Považuge hřích za nemoc, sám lékařem byl té nemoci. S ti nezlopoměštnější hříšníci od toho ošamženi, v kterém se k němu utekli, chtěje se dáti od něho napravit, stali se geho nemilejšími přáteli. Přináleželi k otcům geho, kterých mu otec dal, kterých sobě gafožto drahého otceva daru vysoce vážil, o něž zvláštní měl péči, a které pod zvláštní svou ochranu vzal. Stoloval s nimi, přívětivě ponižoval se k nim, ge pať k sobě pozdvihoval. Tito na duši nemocní leželi mu přemělice na srdci, a uzdravení gegich bylo mu nade všecko. Vžaro nemoci gegich na se, uléčil gegich neduhů. Za ovcí ztracenau pospichati bylo hlavním zaměstnáním věrnosti pastýřské geho.

Sežijš, pastýř věrný, až dosavad spěchá za hříšníky, vyhledává ge, a žome k poání. U kduž hlasu geho slyší, od něho se nagiti dají, a poání činí, ó! gať milostně ge k svému milujícímu srdci wine! Hříšníče! buď gať buď, nic se nestračug. Měj důvěrnost v Pána Sežijše, přítele hříšníků; žádných zájisté nebude tobě dělati weyčíteť, nebude s tebau přisně nakládati, ani tě nepustí od sebe. Upřímnau všať lítost musíš s sebau přinést, a nesmj v tobě, přicházejícím k němu a vrhnaucím se v náruč geho, býti gať lsti a zarputilosti.

Sežijš, náš dobrý pastýř, a přítel hříšníků, až dosavad na každého po cestě nebezpečné kráčejícího volá. — Gať často na tebe, otroku smil-

stma! gať často giž na tebe wolal, řka: Zanech pať gednau té zlé namyšlosti; neb tě zagisté ě wěčnému zahynutj přiwede. Odřeňni se nebezpečné známosti s onau osobau, která tě ě hřichu swodj; warug se pať giž gednau toho domu, té služby, kdežto ti nelze dliti bez nebezpečenstwj hřichu. — Dráci! gať často na tebe giž dobrý pastýř wolal, řka: Nawrať statek nespravedlivě nabytý, deň náhradu za škodu bližnjmu učiněnou! Přestaň od lichwy a shrňowánj peněz, kterěz ti smrt násilně z rukau wydere. — Glowěče mstiwý! gať často Pán Sežjš na tebe wolal, řka: odpusť tomu, který ti ublížil, milug nepřjtele, genž tě nenáwidj, žehney toho, genžto ti zlořečj, dobře čin tomu, který ti zle činj: pať budeš synem Božjim. — Hříšnjci ale z wětšjho djlu, bohužel! necháwagi Sežjše nadarmo wolati, a zůstáwagi, kdo byli, nečistj, nespravedliwaj a mstiwaj. Slyšte tedy zatorzelci! čím wětšj gest láska, s kteraužto wáš Sežjš přiwoláwá ě sobě, tím wětšj bude někdy wáš trest, který na wáš zagisté přigde.

Uposlechněme hlasu dobrého pastýře, a chopme se poťánj! Zhřěšili gsme, a seřera ě wytnutj stromu giž napřažena gest; rány toliko gest zapotřebj, a bude poražen. — Menj užitečno, dlouho se tázati: Co mám činiti, gať poťánj své počiti, kteráť léta uběhlá zpřytowati? — Deyme tomu, žeby nynj, w tom ořamženj ě nám posel wessel s tau gistau zpráwau: Za hodinu umřeš. — Bude-li se nešťastnjš takowý dlouho poptáwati, co sobě počiti má, by zahynutj usšel? — S

nikoliv! Svědomí jeho vlastní dosti hlasně mu řekne: Obrát se skrauffeně k Bohu; aužkost a bolest nad spáchaným zlým pozdvihnau ruce jeho k nebi; žel dá očím jeho slzi, a srdci aužkostně tlukaucjmu wzdechů hognost.

Bože můj! kdo pak by se nehrozil té myšlénky, náhle ze světa že wzat bude? — A my letití hříšníci, gichžto den se již skutečně nachýlil, nesmíme přípravu k brzkému odchodu svému gestě na další čas odkládati. Uposlechněme tedy dobře nám minicjho a k pokání náš wzbugj-cjho hlasu. Gestíť to hlas Boží, a není k nepoznání, ačkoliv rozličným způsobem zavznjvá. Bůh již hřazením svědomí, již ztrátou statků, již ginými smutnými a obtížnými příhodami, kterými náš nawstěruge, na náš wolává; budmež poslušni toho Božího wolání. Pán Jezš, genž takowá nawstjwenj na náš dopauští, gest netoliko našim učitelem, lékařem a wykupitelem: nýbrž také soudcem. Běda nám, učenj-li jeho nezachowáme, a léků jeho neužjwáme! Nemělť bychom nic k očekávání, kromě zawrženj, kterězby wyřkl nad námi w den soudný.

Zdalíž bychom my hříšníci, mnohonásobného cwičenj w náboženstwj magje, gestě méně schopni a nakloněni byli k litošti a k obrácenj se, k polepsšenj života a k pokání, nežli židé za času apóstolů? — Když byl Petr poneyprw mluwil k lidu, obrátilo se gich tři tisíce na wjru.

Petr k nim mluwil: Čiňte pokání. — To též mluwj ten sw. apóstol k nám, a ne toliko

on sám, nobrž celé evangelium gest lašťawé pozwání hřisťnjka k poťání a žiwota polepsšeny. Pán Ježíš sám náš wolá, bychom se k Stci obrátili; dal žiwot swůg na wykaupení hřisťnjka.

Dwé toliko cest k nebi weđe: cesta buď newinnosti, buď poťání. Bywše až potud hřisťnjci, buďte také nyni kagjci. Neb bez poťání není nádege dosáhnauti odpusťtění. Čiňte poťání, gaťo ge mnozi swatj činili, kterj prwé také hřisťnjci byli! Patřte na Dawida! denně oplakáwal hřichy swé. Patřte na Magdalenu! gegj lášťa a bolešť nad hřichy není k upokogenj. Patřte na Petra! Slzami hořkými obmýwá pád swůg! Patřte na Augustina! neustále žełel swého hřisťného žiwobytj. A wesměš, popatřte na mnohé jiné swaté a kagjci, gať se docela trpě litosti swé odewzdáwagi w hlubokých slugich a gešťnych se ukrýwagjce, tať že po lešich a doljch pláč a wzdechy gegich se rozléhagj. — Wy tedy hřisťnjci gsauce snad wětšj nad ně, čiňte poťání gaťo oni, a obraťte se k Bohu k celým srdcem gaťo oni.

Komu lze řjci: Čisté gest srdce mé, prázdne gsem hřichu? — Popatřte toliko na předešlý žiwot swůg! Připomeňte sobě pokléšty swé mladosti, — nešťastné příležitosti, w kterých gste upadli, — ona nebezpečenstwj, kteráž gste sami wyhledáwali, — myšlénky, ku kterýmž gste swolili, — řeči, gimiž gste jiné pohoršili, — skutky, které k knihy saudcowy gešťe negsau mymazány! Ptente se oči swých, co hřisťného wjďaly, a widěti žádalj, — usšj, co bezbožného k potěššeny slychaly, —

rušau, po čem sáhaly, a co omařávaly, — no-
hau, kam pospýchaly, — těla, gať zle gste ho užjwa-
li, — smyslů, čeho se gim zechtělo, — ptejte se
svědomj svého, co wám wíce geště wntýká!
Připomeňte sobě cizj hřichy! Snad wás djtky
domácj a známj trestu hodnými učinili, a ačko-
liw wám ničehož newntýkagi, snad předce gať
činěnjm tať opusťtěnjm tišši gsau žalobnjci wassi
před saudcem, kterýž wšse widěl a wám připočetl.

Snad hřichy patrné, kterých sobě wědomi
gsme, negsau nassimi newwětšjmi winami. Snad
rány tagné, gichž newidjme, gsau geště nebezpeč-
něgšj, a snad pečetj nassého zahynutj. Slowem,
gsme-li skutečně takowj, gacj bychom býti měli? —
Žádáme-liž sobě w tom staru, w kterém se na-
cházejme, také zemřiti? — Měli-liž bychom důsta-
tečné příčiny sami s sebou spořogeni býti, aneb
mohl-liž by Bůh býti spořogen s námi, kdyby w
tomto okamženj hodina smrti nassj odbila? —

Co mi zbýwá z oněch okamženj, dnů, a roků
prostopášnostmi žtráwenych? — A byť bych také
gediného toliho hřichu se byl dopustil, tedy před-
ce geť gen pořánj s to, od žatracenj mne oswo-
boditi. Newynhnutelnost ta sama ti padá do oěj.
Ba, i naděgi se řogiti lze, že diwotworná
moc Boha neskončeně milosřdného w pořánj a w
twém obrácenj se podporowati tě bude! — Když
ale hřijšně tomu wšsemu na wzbor mnohá léta
rány své necháwá řrwáceti, ani lékaře, ani po-
moci swatých swátostj, ani předepsaných léků ne-
chce, a neužjwá také oswobozenj geho: tu spase-

nj gest nemožné. — Hřijšníci, to geđiné znamenj žregmé, že wáš Bůh gešstě přigme, gest nepochyb= ně ona dobrá vůle od něho wám wlitá, ě němu se obrátiti, a ruky wám podáwané se chopiti; ta= tě wám rukogmj, že wáš nechce zawrhynauti. Nechce smrti hřijšníka; tjm méně ale geho w hřj= ššich setrwánj. Upřjmně a opravdowě chce wás spasiti; musjte wššak sami také se přičiniti a ě milostj geho spolu aučinkowati. Pakli obrácenj se wám uloženého gešstě nechcete; Boha tak řka nutjte, by i on spasenj wásšeho chtjti nemohl.

Gen se dále giž neptentě: Co máme činiti, co počjti? — Radjce se, cobychom počjti měli, čas toliko mařjmc. Předsewzetj, buď ošamžitě mu= sj býti učiněno, anebo se ě tomu na wěky ne= dostaneme. Nebude wjce w moci nassj lampičky naplniti, řdnž ošamženj ě použitj gich se bylo při= bljžilo; býwát to časem tak, že čytjce, wjce ne= můžeme. Život náš podobá se tržišti; uplynul= li den ě trženj určitý, býwá po tchu. — Poně= wadž gsme až dosawad pro spasenj swé ničehož ne= učinili, naproti tomu ale mnoho zlého spáchali, dwognásobných nám bude křořů dělati, bychom w krátkém čase cestu kolikaletau wyřkonali, a mnohem wjce nám bude pracowati, bychom djlo obtjžné, gjmž gsme se po celý čas žiwota wezdegššjho za= nášseti měli, za několiř dnj ku konci přivedli.

Zmařený čas můžeme wynahraditi, dj sw. Řehoř, řdnž s hořkými slzami napravugeme, co gsme lehřowážně pokazili. Gsme-li wššak na rozpacjch, a neposlussni pobjženj swědomj a hlasu Božjho,

Ěterýž náš silně dosti téměř nutíwá k pořánj: pať nastane čas, zajiště a nepochybně nastane, kdežto gen o půl, — gen o čtvert hodiny s plácem prositi, ale nadarmo prositi budeme.

Hřjssnjče! nenech uplynauti čas nawssťjwenj swého bez použitj; neb přigde hodina, w ěteraužto ěwjljc srdce twé s aužkostnau taužebnostj wolati bude: Smilug se ó Bože! a gen tať blauho mi ge-ssťe žiti popřeg, bych se wyzpowjdati mohl! Bože! malé toliķo problauženj, bych ljtost wzbudil! — Přestaneš wssťať žádati, poněwadž přestaneš žiti. Než poslechněme předce k potěšenj nassemu, co Duch sw. dj. (Zgem. Jan. 3, 20.) „N, stogjm u dweřj a tluķu: gestli že ědo ussňssj hlas můg a otewře dweře, wegdu k němu.“

Žádný nemůže žádati, by Bůh u dweřj ě-ťal, ažby se po opatowaném tlučenj někomu zljbilo otewřiti. — Wjme z ewangelium, že Spasitel tá-ťal se nemocného: „Ěhceš-li uzdrawen býti?“ Wěsslownj tedn wůli geho žádal, a pať teprw řekl: „Ěhci, buď zdráv.“ — Djlo obrácenj se hřjssnjķa žádá dwogj wůli, — wůli Páně, genž stogj u dweřj; a opravdomau a silnau wůli hřjssnjķa, genž odewjrá dweře srdce swého. S prawému ale obrácenj se nepostačuje, bychom gednoho neb dru-ťého hřjķu se warowali: wssični že srdce wyppo-wězeni býti musěj, a ěde prw hřjķ wládł, musj se lásťa uhostiti; pať něķdy přeutěssená slowa Se-žjssowa ussňssjme: „Odpaussťegj se tobě hřjķowé množj, neboť gsł milowal mnoho.“

11. Známky upřímného se obrácení.

Mohlbyš sice gesťtě hřessiti, nehřessjš wstať; — gśi tedn obráčen. Wžden za to čest tomu, gemuž přiaáležj. S hůrn od Boha poslla milost twého se obráčenj; pomoc nebeská z prohlubně hřichů tě wytáhla. Milostj pužen knězi na místě saudce Božského sedjcimu gśi se wyznal; s opravdowau ljtostj, zpowědj a poťánjm wzkrjśsenj swého slawnost gśi slawil, a twé k Bohu se nawrácenj wesskerému nebi radost způsobilo.

Ach! předlauho nasycowal gśi se kalem hřichů, tať že dusse twá na smrt se rozstonala. Djky wstať lékaři nebeskému! léky geho, gichž gśi dle předpisu užjwal, dusśi twau z nebezpečenstwj wotrhly. Dtec, gehož gśi hřichy swými rozhněwal, gest opět smjřen. Spět gśi milým synem otce nenlepšího, — opět máš raucho milosti, prsten lásky, a opět gśi dědicem králowstwj nebeského.

S radug se z těchto dobrodinj Boha swého, a s poklonau cti milosrdenstwj geho. Upamatug se s wděčností na to, co ti Bůh učinil. Pomaž, kdo gśi gesťtě před krátkým časem byl, a kým gśi se stal milostj geho. - Bůh tě widěl, an wzdálen od domu geho nauzi gśi trpěl, a milost uwedla tě w geho tobě wstřjc se rozepjnagjci náručj; sám tobě šel wstřjc, a milostně tě přiwínuł k srdci. — S ten předobrný, milý Dtec nežádá, by na milost přigatý syn dům otcowský wzlykánjm naplnil: nobrž raděgi stjrá slzy žalostné s očí. — Bůh, gśa pauhá a sama láska, progewuge tu lásku

zvlášť na hříšnicích, kteří se srausseně do náručí jeho utíkali. Z lásky dal Syna svého za hříšných, a přátel Syna svého nechce zahrnouti. Aniž chce, by otročkau bázní před ním se třáslí; nýbrž, by veselé myslí sfauce, po cestě, kterau nastoupili, kráčeli. Ba sám rukau vlastní gevede, gen když se věsti dají. Užť cíli ge doprovoď, a fortunage ge sám, gen když ho od sebe zapuď.

Spravedově kagici nesmí býti na rozpacích, nýbrž musí se dobrého bez ošolků a určité přídržeti. Kagicnost geho musí w něm aučinkem milosti člověka nového, náklonnosti nové, pauze po Bohu dychtící utvořiti. Musí zákonu novému slaužiti, s cesty nepořádné na pořádnau, pravau cestu se dáti. Duch kagicnosti musí tělo, a všedky žádosti geho umrtwiti, a ge spravedlnosti Božské za oběť zápalnau, a oběť smíření přiněsti.

Sluce, kterěž tak rád po owoci zapowěženém wztahowal, musí nyní gediněť Bohu ať nebi zdvihati. — Uši, kterěž tak rády zlé slýchaly, musěj nyní slowu Božjmu toliko býti otwřeny. — Oči, kterěž se w obrazích nebezpečných kochávaly, musí nyní do hrobu toliko, do něhož brzo budau zahrabány, nahlídati. — Ústa, kteráž tak ráda hříšná a zloagičná slowa promlouwala, musí nyní milosrdenstwí Páně toliko zvěstowati, a za odpustění dotčených i giných dyb bez přestání prositi.

Kagicnost neodpírá ti potřebť zachowání života; žádá wišak, byš to, co gfi prwé marně

na hříchů vynakládal, nyní nauzi trpícím udílel. Dna tě napomíná, gačo Zobiáš syna svého: Kterak budeš moci, tak buď milosrdný. Budeš-li mjeti mnoho, hogně dámen; gestliže málo mjeti budeš, také z mála rád uděliti se snaž. Nebo odplatu dobrá sobě skládáš ke dni potřeby. (Zob. 4, 8—11.)

Především ale kagicnost netrpí žádné nespravedlnosti. Srdce tvé se Zachem musí zvoněti: Pane! polowici statku svého dávám chudým, a ošlamal-li jsem řdu toho, nawracugi čtvernásoh.

Kagicnost nezná také giného štěstí, kromě poňání, — po celý totižto čas, který gi Bůh gesttě popřege, zlého spáchaného litowati, a dobré činiti. Sprawdomě kagici wsecko nenáwidj, co gačo hřisnjš milomal. Gačošto kagici oplakáwá wsecko, po čem gačošto hřisnjš horliwě taužjwal.

Kagici podoben gest nemocnému. Nemocný tenkrát teprw pozoruge, mnoholi zdrowj nabýwá, řdnž práce zdrowých wykonáwati může. — Na kagicim tenkrát teprw gest widěti, že není hřisnjš, řdnž následuge šlepěgi nábožných. — Dobrowolně předsewzatá cwičenj gsau nengistěgšjim důkazem, že gsme se opravdomě na poňání dali.

Gať mile kagici polepsšenj své pozoruge, má Bohu za uzdrawenj své děkowati, a nezapomínati, že geho počatý duchomni život gesttě mdlý gest, a že nemage gesttě siln, dlouho, dlouho se w něm neudrží, nebude-li se neustále snažiti, řonánjm dobrých skutků to wywůsobiti. — Spáchané těžké hříchů gsau smrtelné nemoci; rozhytesšenj síce

nehvěstší nebezpečností odstranilo: pozůstávají však v duši následky porážení hodné, a slabosti pozůstalé ještě k ulčení. A v tomto léčení musí gedenkaždý téměř svým vlastním lékařem býti. Čím lépe se však léčení daří, čím méně se audu churavému nalerouge.

Užíváním nedovolených věcí stali jsme se hříšnější; odepřením sobě mnohých i dovolených věcí musíme se státi kagjci. Sami na sobě musíme hříchů trestati; neboť jsme věčné spravedlnosti nescílných zadostičinění bluzni. — Giž gažožto křesťané máme tělo své a geho zlé žádosti mrtwiti, a s snažností neustálau králowstwj Boží uchwacowati. — Giž gažo křesťané zawázáni jsme, wšeho, co smyslům lahodí, se odříci, protiménstwj trpělivě snášeti, tichého a pokorného srdce býti, — nepřátely milowati, a těm, kteří náš nenáwidí, dobře činiti. Powinnosti tuto s životem našim se počaly, a nemohau přestati leč se smrtí. —

Zdá-li se komu pokání toto přísné, ať wstoupí w duchu na horu Kalwárskou, kdežto Syn Boží za nás trpí. Powážugme pozorně trest, kterýmžto Otec mstí hřích, a způsob, gakhm Syn za hříchů zadostčiní.

Urcíť, že každého kagjčho napomenauti slusší, by sobě wíce na wnitřním srdce zlepšení, nežli na zewnitřní zdrželiwosti dal býti záleženo. Pročež před obličejem Páně se staumen, a srdce svého se dotazug: Dprawdu-li nenáwidíš hřichu? Dšťelíwugeš-li ho sobě gažožto nehvěstší zlé?

Ochtěl-li bys raději smrt podstaupiti, než k svému předešlému životu se navrátiti? — Přisvědčí-li srdce tvé k těmto otázkám, stalo se ti spasení k večeru života; Pán zůstal v domě tvém, a nestrhneš-li se ho, zůstane také tak dlouho u tebe, až přigde čas, bys se odebral na věčnost.

Kdyby však někdy strach stranu minulosti poklid tvůg ruffil, a mysl twau v pochybnost o Bohu a smilování jeho uváděl, tedy ti povím: že ne všichni, kteří do nebe vešli, newinnost s sebou přinesli. Proto ustanovil Kristus Pán svátost pokání, a nám tak druhau do nebe cestu otevřel. Kdyby Pán hned po prvním tvém uražení ho byl nesmířitelný byl, gať dlouho byl bys již musil spravedlnosti jeho odsauzen naříkati tam, kde gest pláč a škřípení zubů? Wjra však naše nám Pána Boha dofonce gináť představuge. Lze člověku k Bohu se obrátiti, gaťož gí sám na sobě zkusil. Genom to tě gestě znepokoguge, zdali v počtu skutečně obrácených se wynacházíš? Wizmež, neprávě-li nečiníš, že nadějí, ku které právo máš, se neogíš.

Připauštím, že prv milosti Boží newěřen, a následowně od nepřitele svého přemožen gí byl; nyní ale giné moci k tobě nemá, leč že dusí twau nepokogem, marnau báží, aužkořmi a pochybnostmi zamžiti hodlá. Gestě wíce: Připauštím, že newěrnost twá skutečně tak welká, a množstwí hříchů twých tak nesmírné gest, gať pravíš; wždyť pať gí se gich již odřekl, a denně gim zlořečíš? — A kdybys byl i neučinil žádost za ně, přede ge

wymazáwáš cwičenjm se w ctnostech gim odpor= ných, lásskau k Bohu, kterauž w sobě s pomocj Boží wzbuzugeš. Nemluwjim o oné lásce, ge= gjžto wzbuzenj lotru na dřewě kříže umjragjcimu rág wyzískalo, a hříšníci weřegnau přítelkynj Se= žišowau učinilo, a každému hříšníkfu každé dymje celé srdce Božské naklonuge.

Giná gessťe gest cesta, po kterěz wolno ti giti, a na kterěz též odpustťenj dogdeš, opravdo= wá totiž a boleštná litoř nad twými hřichy, po= řánj, bez něhož žádný hříšník spaseň nedogde. Záležjť w zlepšsenj srdce a w nawrácenj se k Bohu. — K potěšsenj twému lépe ti to gessťe wyswětljm. Pro tisjceru nesprawedlnostj byl gš před saudnau stolicj Boží trestu hodný, brzy patr= ným násiljm, brzy zchytalostj, a cestami nepra= wými štatek cizj sobě přimlastuil, žádost gmě= nj ti zbraňowala dluhy své zaprawiti, bez au= trpnosti podržel gš štatek, o němž dobře gš wěděl, že ti nepřináležj. Čeled twá sobě stěžowala, wdo= wy a sirotky gš utiškowal, a konečně zgewila se ti milost činje ti žregmau ohawnost twého ged= nánj, i poddal gš se wnuřnutj gegjmu, a z ucti= mosti k Bohu, genž tať welj, šel a napravil gš, coš zlého učinil, upokogim ty, gimž gš ublžil, a které gš zarmautil; wynahradil gš wšsedu uči= něnau škodu, a rád bys každau nesprawedlnost, kterábý gessťe k sporádánj zbýwala, gašo Zacheuš čtwerňasob wynahradil.

Ule pogďme gessťe dále. — Před očima Bo= ha wšsewidaucjho, a u přítomnosti Boha, který

temnosti prozrá, a i nevtagnějši myšlénky zná, u přítomnosti Boha nejsvětějšího vesměra nečistotau, vši smilstwa hnusnosti gfi se poskvrnil. Bez studu krácel gfi širokau cestau necudnosti a wilstnosti; a gestli žeš se druhdy z gistých příčin rauchem slusnosti a poctivosti zahalil, předce srdce twé až do dna bylo porušeno. Tato kniha, ona osoba, toto oplzlé divadlo, ona nestřídmost tě podpálila, zaugala, mocj táhla, a k pádu přivedla. — Nyni však milost přispěla ti k pomoci, odhalila a žregmau učinila ti hanebnost twých mrzkostí, ohyzdnost twé nečistoty, i poddal gfi se jí; a věda, že to Bohu milo, spálil gfi wědomau knihu i pohoršlivý obraz, odřekl gfi se nebezpečné osoby, zanechal gfi gistých poškrmů a nápoů. Slovem: Vitugeš swého nerádného života, mage pewné předsewzetj, polepsiti se a ukázati knězi. Pročež všim právem tě mohu ubezpečiti, že ti Pán odpustí.

Na bližního swého gfi byl rozžloben, rozčfelen, žluč ti wstupowala na gazně, a hořkost se rozlila w srdci twém, giž gfi běžel pro zbraň, a w nedůstatku zhaubného ostříj, wywrhla ústa twá na nepřitele wsse, co ti černá utrhačnost přinesla na gazně. Milost pak i tentořáte přišla ti k pomoci; popatrenj na Syna Božjho na kříži umjragjeho, a za wrahy swé se přimlawagjeho pohnulo tě. Nástrog wražedlný wypadl z ruky twé, a hotow gfi uposlechnauti wykupitele swěta neškončeně dobrotiwého; místo oněch slow, kteráž gafo gedem napogené střely se sypala na bratra twého,

počínáš o něm dobré mluvíti, vymlouváš ho, gšf nakloněn svědomitě mu posloužiti, slovem: smjřil gšf se s ním; Pán také ze své strany upaustj ode msty a daruge ti opět svou přjzeň.

Š tomu také dýmež, žeš byl gašaukolim
část zákona, a třeba i celý zákon přestaupil, a
přestaupenj to, tisjc — a tisjckráte opakovat;
gen řdyž gš šhurny oswjcen, swátostj počánj po-
silněn, a nemohlo-li se to gessťe státi, aspoň wzbu-
zenjm lásky, kteráž w sobě taužebnost po té swá-
tostj zawjrá, k ljtosti pohnut; zagistě newěrnost
swau proklnati budeš, gj se odřekeš, aneb ra-
běgi gjž nynj gš se gj odřekl.

Menedž se však w šagichosti své mýsliti, nebo ďábel obchází gafo lew řwaučj, a nastražuge lidi svého druhu, by posměchem gich těch, kterjž počínaj se káti, odstrassil od pokánj. Pokussitelům takowým nepropůgč ucha svého, a nepowssimni sobě řečj gegich. Magdalena se neptala, co se o tom w domě Farizeowě bude mluwiti, řdnž se wrhne k nohaum Sežissowým. Zachewš nestaral se nic o to, co tomu řeknau ostatnj celnj, řdnž nawrátj čtwerásob, co prw byl nesprawedliwě nabyl. Lotr, chtě s Sežisssem do králowstwj geho wegiti, domlawal spolu ukřižowanému nešagicjmu lotru. — K powzbuzenj twému musjm gessťe doložitj, že mnozj giž tauto cestau tě předešli, a štěstj došli.

Spravdu polepšený nedbá na obtížnosti, kteréz se mu za času lágicnosti geho w cestu kládau. Boha chwále raduge se, že mu dal swětla

Ě přehlednutí své bídny, a milosti Ě opuštění zlé cesty. On cítí útěchu, že s nebem směřen, a na cestu blaženosti, kteráž mu tak dlouho byla neznáma, veden gest. Posilňuje se tou nadějí pewnau, že ten, jenž ho povolal, také mezi svolené ho spočte. Geho gen to jedině trápí, že tak pozdě své pravé a jedině dobré poznal, a gemu tak málo slaužil.

Šábel se častěji o to pokusí, by wjru a fagicnost twau w podezření u tebe uvedl, neboť málo na tom záleženo, gačím způsobem zahyneš, gen řdyš se mu zahynutí své zdaří. Nejvíce bude pomoci bázně a malomyslnosti na tebe dotýrati. W tomto wšak mámení tisse se chowen, čine gačo onen, gemuž gest mimo strassliwau propast giti: odvrátim twár swau od nj, patři na stranu protěgšj, by mu hrozné do hlaubky patření závrát nezpůsobilo, a — do nj ho nesrazilo. Nesmješ, kalná-li gest woda, holj w nj máchati, byš gi gestě wíce nepořalil; nesmješ hlaubati, pátrati, nhybrž musješ se tisse zachowati, a trpělivě čekati, až se woda učistj. Uč se býti tichým a povolným, uč se daufati a čekati, a dno pořaleného srdce twého opět se zčistj.

Pravda gest sice, že gšj pozdě počal Boha milowati, a nynj byš rád wěděl, zdali Bůh s pořáním twým, a s tou malíčkosťj, gižto hřiwnu swau gestě dovti můžeš, spokojen gest? Gen tauto otázka se neznepokogug. Gať se srdce své má Ě Bohu, o tom ti lze gistoty nabyti, a gať otcowské srdce Páně Ě tobě se má, o tom se

ti lze dověděti tolik, gať gen mnoho ť upokoženj
twému zapotřebj gest. Upokož se tedy, cwič se
me wjře a naděgi, a nežádenj sobě wíce dověděti
se nežli lze gest.

Dprawdu=li pokánj činjš, a na zlepššenj sebe
samého pracugeš, toť můžesh wěděti; — že ti
Bůh hřichy odpustil, smjš daufari. —

Wěda, kdy se ti píti neb spáti chce, neměl=
bys wěděti, zdali ti wůle Boží nad hřichy gest mi=
legšj? — Wěda, kdy tě zlost přenáhlij, a kdy
bratra swého slowy hněwivými saužjwáš, neměl=
bys wěděti, zdali zlost tu pro Boha ukrotiti se
snažjš, či nic? — Wěda, že hřešjš, nemělbyš
wěděti, zdali s náklonností ť hřichu zápasjš, neb
ne? — Popatřim na hodiny widjš na kolikátou
ukazuje ručička, a nemělbyš wěděti, kam ukazuje
srdce twé? — Rozeznáwage mrannost křawčj od
bělostkřwělosti sněžné, nemělbyš býti sto, abyš srdce
ljtosti plné, žalosti zřormaucené, hřichu se hrozjci
od srdce hřichu milowného a na Boha nedbagjci=
ho rozeznal? — Tať gaťo zagiště wjm, nožem=
li bratra ranjm, či olege wlěwám do rány geho,
tať zagiště wjm, milugi=li bratra či nenáwidjm,
oplařáwám=li hřich, či se naň usmjwám. Mo=
hu=li tedy wěděti, že srdce mé gest sřraussené a
željci, smjm se taťe nadjti, že Bůh sřraussené srd=
ce mé nezawrhne. — Mohu=li wěděti, že srdce
mé wůli Boží miluge nad bohatstwj, nad čest a
chlipnost: smjm se taťe nadjti, že mne Bůh za
syna swého uzná; neboť Bůh hledj na srdce, a
miluge toho, od něhož milowán gest. — Chce=li

Kdo zvěděti, nemá-li poskvrny něgať na obličej, ať nahlídne do zrcadla, a zrcadlo mu to poví. Chceš-li se upokogiti, nahlídní do svědomí slovem Božím osvěceného, a toto svědomí poví tobě, čist-li, či nečist jsi. Netrefce-li mne svědomí, že zahanbením sice a želem probíhám minulost, ale předce s důvěrností pohlížím k Bohu.

Svědomí tedy tak dalece upokogiti mne může, a ostatního gest se mi od milosrdenství Božího nadíti. — Zvlášť my křesťj hlavy šedivé, kteréž jste tuto velikou práci k večeru teprve života svého počali, nenechte se proto aužkostmi a zármutkem trápit, neboť magjce dobrau vůli a pilnost, můžete i v krátkém čase veliký pokrok učiniti. Netraťte toliko srdce a pevně na svém slůgte, že s pomocí Boží aučelu svého dosáhnete.

Gen udatně bogugte proti lenosti, malé myšli, proti samoláске, tělu a křvi. Gen se té zasmušilé myšlence „daleko to nepřivedu,“ nepoddávejte. Gen s neustále se obnowugjící důvěrností se modlete, a s uštamičnou horlivosťj pracugte, a zlého-li coť na sobě pozorugte, v prsy se bíte, sobě nedůvěrugjce, celau však důvěrnost svou na Boha sklábogjce; brzyť od gedné ctnosti k druhé křáčeti, a více sily nabýmati budete, a pokog se namrátj k nám.

Tak a negináť gest, a musj člověku býti, kterému skutečně na pokánj gest záleženo. Co povědjno, známky gsau geho upřímného k Bohu se namrácenj a polepsšenj.

12. Seznámení-se se smrtí.

Často slyšíme: „Smrt gestíť gen předce hrozná.“ Připauššim, že gest hrozná; není-liž to ale hrozněgšš, museti umříti, a předce na hrůzu tu se nepřipraviti? Museti umříti, a na smrt předce ani nepomniti, gest bláznovstwj.

Kdo se smrti nechce, štrachowati, musj dřjwe, nežli ona auřad swůg konat přigde, s nj se seznámiti. — Kdo denně na smrt zpominá, o nj a brzkém gegim nawšštiweni mluwj, a gi sobě před obrazotwornost swau stawj, tomu pohled na ni není hrozný. Člowěk wššak, který schwálně nikdy na umření nepomyšlj, gařau hrůzau bude gat, až smrt obáwanau nawšštěmu swau učinj! A přigde-li host ten strasslimý dořona s družstwem swým, s nemocemi, kteréž gimi obkliččeného tať mučjwagj, že sám řjčáwá: Weta gest po mně! ó pať bude nářku wřchowatě. Nešťastnjš ten dřjwe, w řaždém ořamženi bude umjratí, nežli řtutečně umře.

Powažme toliřo onu hroznau změnu, řterá se s takowým člowěkem, genž umříti má, děge. Před řrdtřím gestě časem wjřdal hrob w nesmjrném gestě wřřdálj, a nynj má giř do něho řestaupiti. Nynj se mu řřá hrob ob řolěbřy ředwa na řroř wřřřálen.

Práwě tať dlawho gen řěta dlawhá nám přičázegj, gať dlawho ge máme před řebau; gať mile ge ale máme řa řebau, řřdagj se nám býti toliřo řhwilkami. — Řmjetu, pro něhoř se řařew

giž přichystává, zdá se, gaťoby byl jen několič dní žil. A teď wiď, ano se wsše bořj, co padešáte i šedesáte let stawěl. —

Tu ležj zklamán, okolnosti wsšechny připomjnagi mu smrt, na kterauž dřjwe mysliti nechtěl. Wšše, co na něm zewnitř wiďjme, činj nám geho wnitřnj pocit pochopitelný. Pozerugme geho zapadlé twáře, bleďožluté lje, potem smrtelným mořwagjci wlasn, wpadlé oči, které se mrahem potahugj, a w nichž není gařnosti, leč právě toliř, co zapotřebj ě poznánj a uwáženi swého wjdného šlawu; pozorugme geho smrtelnau auřkost, kteráž mu ani chwilku nepřege počoge, šaužené a napiaté prsn, chystagjci se ku wzdechů poslednjmu; pozorugme studený pot, který ho polémá, a celé tělo, gať tuhne; wizme, gať ho přátelé opaušštegj, a domáci giž mezi mrtwé počitagi; slyšme, gať geho přjbuznj we swětnici wedlegšj wzlyřagj, a gať se právě chystá w náručj posluhowáčowě, neb giného člowěka cizjho, gehož mjce nezná, ducha swého wzdati. — Tu wizme, gať smeryššj o swětě, ž něhož má wyřočiti, a co by nám řekl, řdyby mu gestě možná bylo mluwiti. Nynj trhá se záclona, kteráž na gistý čas oči geho zahalowala, nynj mizj swěta krásného leř, a zacházi gaťo slunce za temná bauřliwá mračna.

Gestli wsšak gsme se dle nawedenj předeššých rozgjmánj s Bohem smjřili, přihotoweni gsme ě tomu neryhnutelnému smrti přepadnutj. Giž dřjwe še smrti gsme se seznámili, tať že gegj se nám zgeweni štrastnosti pro nás pozbylo. W duchu

gsme se s ním s příjznil, a považugeme gi za přítel-
kyňi, gižto w srdci swém chowáme.

Nemluwjim o nábožných, kteří celý život
swůj etnostně ztráwili. Mluwjim wšak o oněch
zpozděných dělnicích, kteří ledwa hodinu gednu na
winici pracowawše, předce ostatním rowni byli,
o oněch, jimž na polepsšení swém opravdu gest
záleženo. Wšickni upřímně se kagici mohau klidně
a tiše smrt očekáwati. S! Bůh náš gest otec
milosrdný, genž wěrně dostává slibům swým. Muže
poslyš, co tentýž láskawý Bůh řekl k hříš-
níkú: „Obrát se ke mně, spasiteli swému. Ne-
prawosti twé rozplásm gaťo říděný oblať. Upa-
matug se lítostně na mne, a zapomenu na hříchů
twé. A byt čerweněgšji byli nad šarlat, předce
tě, obrátě-li se ke mně, co sněh bílým učiním.
Nechci smrt bezbožného, nýbrž, přísáhámť škrze
sebe samého, dci, by, opustiw cestu swau bezbož-
nau, žiw byl. — A kdybych i také šaud smrti
byl giž wyřkl nad ním, odwolám ho, pro lítost
geho.“

Kagici tedh wěrau posilněn we své důvěrnosti
w milosrdenstwí Boží, nenalezá wíce na Bohu
šaudce hrozicjho, nýbrž Dce rukú podáwagicjho,
milugicjho a w králowstwí swém nebeském naň
čekagicjho. Obrácený hříšník následowně pln wjry,
lásky a naděge, nehrozí se smrti, když na dwěre
zatluče; nýbrž očekává gi, a raduge se z gegjho
přijstí. —

Ach, wšickni musíme se přihotowiti; nebo
brzy ku kladení aučtů od Pána powoláni budeme.

. Skutky naše půjdou s námi. Každý vezme hřivnu svou s sebou, ať ji uložil na auroky, neb zakopal, neb zholá pozbyl. Každý poneše lampičku svou, buď naplněnou, buď prázdnou. Každý předstaupí, by z ruky Páně obdržel mzdu zaslouženou.

Na saudu tomto bude se hleděti toliko na čisté srdce. Co tam platní budou rekovi bobkové věnce? — mocnáři fortuna? — učenému geho díla? — Běda tomu, gehožto srdce krmí beránka není obmyto!

Kdo tedy se nechce smrti hroziti, a tisse umříti, ten každý den života svého považug za den své smrti. — Hodina smrti gest skončení aučtů ze všech dní života našeho, gest večer, v kterýžto gdeme z díla. Uložené-li dílo jsme zanedbali, ošamženi, v kterémžto budeme museti hospodáři počet vydati, nebude moci potěšitelné býti. Každý z nás má býti dělníkem na vinici Páně, má sázeti révy, gichžto hrozny silj a občerstvugj; sázi-li vsať trní toliko a hloží, a rozsívá-li vsudny toliko kaukol, gačéž mzdy od hospodáře může se u večer nadíti? —

Pracugmež tedy na vinici Páně gať náležj věrně a pilně; a abychom se v horlivosti té udrželi, pomněme častěgi na brzku smrt. Čím častěgi sobě gi připomínati budeme, tím pofohněgi a tislegi se k nám přiblížj. Královna ta strasná oděw svůj hrůzy plný před námi se sebe šhodj, a zgemj se nám gačožto přítelkyně a dobroditelkyně. A co také na plat, vsse vynakládati na to, bychom

ušli upamatovánj se na smrt? — Život podržeti není nám možno, a přewapenj byloby pať tím hroznějšj, kdyby smrt, kteraužto jsme ani w obraze widěti nechťeli, w celé své pravé podobě před nás předstaupila. Lépe sobě tedy poradjme, když se s ni seznámjme, bedlivě gi ze wšlech stran pozorujce, a za přítelkyni gi uznáwajce, gegjžto náwššteru denně k očekáwánj máme.

Wjru a důwěrnost w dobrotu Božšťau w sobě wzbuzowati, a taužebnost gewiti máme po oněch přjbytcjch, které nám Kristus Pán w domě Otce swého pripravil. W této myšlénce spočjwá coši wznesšeného; což když smrti na odpor postawjme, nemá moci k nám, nýbrž raděgi we wěrnau průwodkyni se proměnj, kteráž nás k Otci do přjbytků pripravěných doprowodj. Dobrý-li byl život, dobrá bude smrt, a kdo byl ctnostně žiw, tenť se hodiny smrti nebude děšiti, srdce geho ge pořogné; a kdo býlo sobě uložené wěrně, a gestě za dne konal, nikdy neumře brzy.

W tomto swětě bez toho wšedko na hodiny a noclehy čjtati musjme. Za osm dnj snad pohřeb twůg nebude žádnau nowinau wjce; — dneš gestě odpočjwáš w posteli, zgitra wšak snad w rakwi. — Zpytugi-li swůg mladý wěk, co mi zbýwá ze wšeho toho, což mi gindy radost působjwalo? — Zdá se, gaťoby mi wše gen proto býlo dáno býlo, bych to opět ztratil, a konečně i sám také ze společnosti lidské se wytratil. —

Wěššera nasse gistota záležj na ořamženj přjtomném, kteréž ale za rozprávěkau o něm mizj.

Žádné ošamžení nenavráť se wíce, a přede na něm štěstí celé věčnosti záležiwá; pročž wždy hotowi býti máme, toho, co nám ošamžení posťnuge, použiti; gačo bylina wždy hotowa gest, dobročinný dešťtěl s nebe padagjci k zruštu a občerstwenj swému do sebe wšfati.

Poněwadž na zemi pautnjci toliko gsme, a čas žiwota nasseho toliko gačo jeden den, genž wčera minul; musjmeť se tedy někde ginde o stálegssj byt postarati, gegžbychom obýwali. — Pořog i radost, které zde máme, aneb se mjtí domnjwáme, někdy za několiš ošamžení w mrzutosť a zármauteľ proměněny býwagj. A byčbychom zponenáhle chřadnutj swé křatochwilemi w zapomenutj uwěsti se snažili; přede sobě zapřjti nemůžeme, že tu pravé blaženosti k nalezenj není, kdežto nám ustawičně s nowými starostmi gest zápasiti. Což nám tedy lepssjho zbýwá, gačo žřetel swůg tam obrátiti, kam swěta Spasitel náš předessel přjbytků nám připrawit, a nás do radosti nemjgjcj přigmaut. Zde slzy tekau: tam křete blaženost; zde gest prach a zem nassjm podjlem: tam ale Bůh, gehožto křálowstwj děditi máme.

Nesmysl gest, přjliš smrti se baťi, a pať teprw chťjti na ni pamatowati, když giž skutečně umřjti máme. — Nezamykáme-li schwálně oči a ussi, stero wěcj smrt nám připomjná; umjráčeľ, gehož truchliwé zněnj slýcháme; hřbitow, na němž býwáme; umrlci, gež mimo dům náč nosswagj. — Wšsecko, slunce zapadagjci, kterěž mnohému wjce nebude swjtiti; připadagjci noc, kteráž mno-

hému bude poslední; sen, z něhož se mnohý na věky neprobudí. Všecko, květina kvetouc a vadnouc, lampička hořící a hasnouc, všecko, pravou smrt nám připomíná, a mluví k jednomu každému z nás: Obstarej dům svůj; neboť umřeš.

Toť napomenutí týká se také mocnáře na trůnu, gafo rolníka za pluhem. Jeni výminky; a kdo má na světě nejvíce k ztracení, na toho bez pochyby nejvíce účinkuje. — Seznamme se tedy se smrtí, bychom se nemuseli příhody obávat, která denně na giných spatřujeme. — S jistotou genom proto umrlce se hrozíme, poněvadž se smrti bojíme. — Slovem, co nám smrt tvoří strasnou a nebezpečnou, to musíme bez odkladu odstraniti; a gaťe štěstí pro nás, že nám gestě tolik času přáno, bychom také učiniti mohli.

Celého života k tomu zapotřebí máme, bychom se naučili žívu býti; ale také k tomu gest zapotřebí celého života, bychom umřítí se naučili. Protož musíme v umírání se cvičiti; neboť smrtí, dobře-li umřítí jsme se naučili, život náš věčný se počne.

Všední již opatrnost učí, o to, což nejvzácnějšího gest, že vši síly se snažiti. Žádný nedá zlato za obyčejnou škořepinu; žádný neučí se snažně mudrcem, by dříví štipal; tím méně kdo po žezle bude dychtiti, by jim slámu protřásal. Nesmyslnost však také bula by, dáti duši svou za bláznovství tohoto světa.

Hodina smrti gest zavolání k svázení aurody do stodol; sbíratí máme tenkrát ovoce

onoho semena, kteréz jsme byli rozšili Pauhými slony nedá se žeň vyžádati: nobrž práce gestit zapotřebj. Pauhými slony nelze gest metřiti se do nebe: skutkem musj dobyto býti; a ten, kdo snahy se štítj, nedostane se tam. Kdo byl plemý rozšwal, ať neočekává zrna. Nebe gestit, wzhledem náš, to nevyzácnějšj, čeho nám dosáhnouti lze; není wšak za žádnau maličkost a za kaupenj, nobrž wšedko se musj wynaložiti, bychom ho aučasni byli. Wynaložiti musjme wšedky své náklonnosti, wšedku swau péči a maudrost, bychom sobě cestu a nebi proklestili. Smrt konečně gest ono rozcestj, odkud buď a radostem nebeským, buď a mukám pekelným pospíšjme. Pozorugmež člověka w tomto bogi!

Gať mile se smrt blížj a člověku, počjná také sjla tělesná ochabowati, a wšedko, co přjgemného nám země podává, neb podáwati může, trati swau půwabnost. Dusse, an těla strog tu a tam ušává, zasmušile sama do sebe se zahřwá. Čjm bljže smrt, tjm wjce koleček, gedno po druhém, se zastawuge. Mohy, gindy silnj těla slawpowé, negsau wjce a to sněsti tžji geho, ruce a ramena dřewěněgj, a hlawa gačo těžkým břemenem ztžjena bez sjly klesá, a klonj se a pršum, aužkostně dýšjicjm. Nemoha sebau wládnauti ležj člověk na loži swém, swěren starosti a napomáhánj autřpných přátel; a gediná naděge, genž gestě zhřwá, záležj na uměnj lékaře, zdažby snad léky blahočinými smrt nezapudil. Dna wšak neuprofitelná giž u lože stogj, a nemocného ru-

Řau studenau se dotýkajíc podtagi popaustji au-
mazňy we wssedch audech. Čelo se potj potem stu-
deným, ruce a nohy tuhnu, lje zbledlé zapadagj, bi-
ti žily ustáwá, a ze srdce stisněného powstáwagj
hluboké oddech. — Geště gednau zdá se tělo
wssedku sílu sbjrat, a s křečomým sebau potrho-
wáním smrti wzdorowati; leč, oči se giž trhagj,
a newidj wíce slzi ronjicjch se z očí swých miláč-
ků. Konečně i srdce přestane bít, a plíce tisk-
nau poslední žiwotnj dech zdlauhomým a hlu-
bokým chropotem z prsau.

Podobně se i k nám wssem smrt přiblíží, a
nastane nám s nj tentýž bog, křatší neb delší,
lehčí neb těžší; což ale tať nemožno gest před-
zwydati, gačo hodinu, w kterau přigde. Učkolim
žádný z umjragjicjch nemá před druhým čeho k
lepšímu, než nanenwens čerstwěgší aneb méně bo-
lestné skonání: nicméně smrt od smrti se liší.

Člowěku, který wedl žiwot bezbožný, dwog-
násobný bog nastane, zápasení totiž se smrtí, a
potýkání se strastliwěgší s menčjtkami swého po-
škorněného swědomj. — Gešli wzdálil se od
Boha, žádostem swým zlým slaužil, a swéwolně
wssedko páchal, co geho porušené srdce žádalo,
gestli z blaha lidského toliko pošměch sobě dělál,
a genom na swůg žiřt hleděl, a po wssem, cočo-
lim pravé a swaté gest, nohama slapal, gestli
konečně lehkomázně každého hlasu se střezil, genž
by ho byl mohl na vůli Boží pamatowati, pať
smrt struny, které prw byly poumlfily, tjm tau-
žegi natáhne, by w hlubině srdce geho tjm ostře-

gi zavŕněly. — Smyslowé, gimž neustále lahobil, zeslabnau; peníze, gimž slaužil, bude nucen tu zanechati, hrých, w nichž se kochal, opustj ho, a tělo, genž býwalo geho modlau, zpráchniwj. Dřamělný a opuštěný od wšseho, čemu duši i tělo wěnowal, ležj trápen bolestmi smrti, mučen wenyčtškami swého swědomj, kterěz z hlubokého sna se zbudiwši tjm hlasitěgi nesmyslnosti a nepravosti geho mu wyteněá, a gačo hrůzn plné obludy předuši aužkoštj plnau uwádj. Wšse zlé, co gač žiw spáchal, ztisjceronásobené naň se zpět walj, a trápenj trápenjm množj. — Nespravedlnost a nemilosrdenstwj, lačomstwj a chlipnost, hrdost a utišlowánj gsau ďáblowé w srdci geho wychowanj, a činj ge nynj pešlem. Dn hledá potěšenj, ale kde ho naleznauti; w slowu-li Božjm, kterěz až dosawad zawrhawal? — Dn taužj po wůdci, kterýchby ho wywedl z temného smrti audolj; kň wšsať angel dobrý ho powede, gěsto každého swými zlými skutky od sebe zapudil? — Dn se ohlžj taužebně po přjmluwčjm u Boha; gač ale se má utjkat i Ježíšji, gehož zapřel? — Dn trne a ležá se mysle na Boha, poněwadž milostj geho opowrhl, a poněwadž se mu nedostává swědectwj dobrého swědomj; i umjrá tedn u prostřed mušpekelných.

Gač kdo rozšjwá, tať bude žiti. — Kdo pro tělo šjl, težit bude z těla zahynutj; kdo wšsať pro ducha, ten natěžj z ducha žiwota wěčného. — Dřewřel-li kdo srdce své wěcem Božškm, a činil-li, co mu bylo možná, plnil-li gačošto wykaupě-

nec Sezijjũw s dětinnau láškau wůli otce swého nebeského: nebude ho moci noc smrti polekati, ani budaucnost srdce geho těsnostmi a aužkostmi naplniti; neboť gde k Otci, genž ho wyslal, a gehožto wůli konal! A byt slabosti a nedůstatků swých sobě wědom byl, předce od Otce swého dobrotivého odpusttění s důwěrau synowskau se nadíti, a s myslí weselau cestu do žiwota wěčného sobě otewřiti může.

Ziřt neymětšji a sláwa člowěka smrchovaná gest blažená budaucnost; kteráž wstať w obtížnostech na člowěka w žiwotě tomto doléhajících snáze, nežli w opleywanj statky wezdegšjimi, aneb w tať nazwaných dobrých časjch, gest k dosažení.

Byl-li žiwot náš zde na swětě, gať obnyčegně, pln starosti a trápenj: můžeme se těšiti tjm, že Pán slzy naše sčítá wšecky, od prwnj až do poslednj, která se stýká s potem smrtelným. — Slzy pro zbožj swětšké gsau slzy, které zem do se wšsage, a nebýwá z nich po smrti nic, kromě odpowjdanj.

Den smrti gest den přisné zkaussšer, zdali gsme darů od Boha nám propůgčených dle wůle geho užjwali; budemeť před stolicí saudnau předwoláni, bychom Bohu počet wdali, co gsme hřimnau nám swěřenau na tomto swětě zjškali. Gestliže člowěk darů od Boha poslytnutých dle pravé gegich ceny wážil a užjwal, co by měl k obáwanj, až požádá pán aučty od něho? — Mrtwil-li tělo a geho złé žádosti, a zasnětil-li Bohu wšecky své náflonnosti a přánj; podrobil-li wůli swau wůli

Boží, a taužil-li že vši síly po dobrém: nemůže se duši jeho nedostávat v hodinu lačenj-se še světem ani statečností, ani potřebu; neboť dle možnosti své pracoval, a bylo své dokonat.

Nemůžeš-li, odšed teprv v hodinu poslední na vinici, tolik vypůsobiti, co byš sobě přál, a co byš byl za let mladších mohl vypůsobiti, přede nemáš nechati srdce klesnouti, a nemáš se přílišně rmutiti. Dostí na tom, že aučinkuješ, co ti možná, a to srdcem upřímným; více od tebe Bůh nežádá. — Gen čas neměj, a buď bliž-njmu tjm, kým mu dle povolání svého býti máš. Podporug opustěného, potěš trpějho, setři sklčenému slz bolestné s obličejge jeho, zdvihem utlačeného a potřeného, braň niewinně trpějho, podeň chudému pomoci, odpuš upřímně nepříteli, a neobtěžug ani lehkomyslnosti ani bezbožnosti du-ssi swau; a skutkové twogi dobří gačo přjmětimj angelé Boží vůkol lůžka twého smrtelného se shromáždí, a v horkém še smrti zápasu těšiti a občerstwowati tě, a srdce ti dodávati budau. A až konečně opona se roztrhne, až wetchá schrán-ka duše se sesuge, a duch wazeš wezdegššich prost še země do říše duchůw se wznese; angelowé Boží přjmětimě doprowodj ho k trůnu Otce věčného, kdežto Ježíš wylupitel náš tě přigme a do věčné radosti své uwebe.

Š gaťá to radost! — Srdcem gedwa po-někud gen postihnauti gi lze, pogmenowati však nikterak se nedá. Ani oko niewydalo, ani ucho neslýchalo, aniž do srdce člověka kterého wstaupilo, co Bůh připravil těm, genž ho milugj.

13. Pane! zůstaň s námi; neb se připozdívá.

Ďěmi slovy žádali oni dva učedníci, gbaucj do Emaus Pána, by přenocoval s nimi. Ne- poznali sice w cestujcím Sežjssí svého milého učitele, neboť swázány držel oči gegich; slovem wššak geho tať mocně taženi byli k němu, že ho pobjzeli, by zůstal s nimi.

S, blaženi, věčně blaženi budeme, zůstane-li, až se nám připozdí, Pán s námi! Zwoláště pak my letitj, gimž se giž připozdilo, nesmjme messka- ti prositi Pána, by na nebezpečné cestě zůstal s námi. Musjmeť přátelstwj s ním oprav- domě hledati, a wěrau, naděgj a láskau s ním co nehaužegi se spogiti. Stewřmež mu celé srdce své; neboť gest Kristuš, syn Boha žiwého, a wšsemohaucj přítel kagjcich hřjssnjků, k němu se utjřagjcich! Skem gest slepému, a nohau kulhawému, a pozdwihuge náš že wšřech slabostj; a budeme-li ho prositi, zagiště náš do hostince nenbezpečněgšjho domede, a s ná- mi zůstane. Gačožto swěta wykupitel slovem i skutkem auřad prostřednictwj mezi Bohem a námi koná, a lásky své potěšitelné pogjštěnj nám dá- wá, řka: „Dtec a gá gedno gsme. Žádný ne- přicházi k Dci, leč sřze mne. Začkoli prositi budete Dce we gměnu mém, toť učinjm! neb gá gdu k Dci, abndy wám připravil mjesto.“ (Jan 14.) Toto zasljbenj dodává nám statné myslj i w nentemněgšj hodině aužkosti. Gačožto frál věčného frálowstwj bj Sežjš k nám: Následugte

mne; gá gsem cesta a prawda i život." Dbraťmež se celau dussj, celau myslj, a wssj mocj swau k Sežissi, zakladateli a dofonateli nassj wjry; následugme ho; neb tenkráté teprw přátely Božjmi se staneme, gestli přátelé Sežissowi budeme. Seznamme se s Bohem, pokud se nám dobře weđe; w čas nauze ukáže Bůh, že náš také zná.

Wěť, ku kterémuž se blížjme, gest druhé dětinstwj, kterěz cizj pomoci, zwláště s hůry zapotřebj má. Budmež i duchem djetkami, a milugme Pána Boha swého myslj a důwěrnostj dětinnau. Poněmadž život náš křátkau toliko chwilku gestě trwati může, tjm wjce se wynasnažme, bychom obmesskání swá napravili, by hospodář w čas kladenj aučtů milostiw nám býti ráčil. Potřebujeme ale také silné pomoci z wenku; neb za poženáhlym chřadnutjm těla množstwj slabostj, gažžto smrti předchůdcomé, se wyskřytugi. Gať dnj života ubýwá, tať neduhů přibýwá; tať sice, že nám při wškročení z života tohoto tolik ochrany a podpory zapotřebj, co při wškročení do něho. Stárne-li život wezdegssj, popausstěgj-li awvaž-ky, gimiž w hromadě se drži, nemáme gistěgssj podpory nad náboženstwj swaté, ku kterémuž gsme slibem na křtu učiněným přiwtěleni byli.

Wěrným náboženstwj konáním, lástkau k blížnjmu a skutky dobrými wegděmež w blížšj s Bohem zuámost; a smrt wezme na se ginau twářnost. Bůh-li nassjm přjtelem, ať si bige hodina smrti, ať po nás sahá rukau swau ledowau; myslénka, že Bůh gest nassjm přjtelem, dodá nám

statečnosti i síly, a povyšší mysl naši nad všecko smrti se obávánj. A až konečně slabá duše nádoba se sesuge, a srdce tlukaucj ustane, krev v žilách ztuhne, bledost po lících se rozprostře, gazně se zagiřati bude, a slova poslední modlitby naši na ústech mizeti budou: tenkrát pomyslenj na dobrotu Boží náležitě nás posilnj a občerstvj. Naděje nově o života dá nám wesele do hrobu nahlídnauti, genž nám až dosawad osflimost a hrůzu působj.

Všecko máme na to wynaložiti, bychom se naučili smrt se strany pravé znáti, aby nás, až se nám zgewj, nepolekala, a o udatnau a wygasněnau mysl nepřivedla. Nejlepšij zbraň proti strachovánj se smrti, gest náboženstwj, a přátelstwj s Bohem. Kdo Boha miluge, počogně myslj na smrt a wěčnost. Mage ruky k dobročinnosti oterwenu obcuge s Bohem a w Bohu beze strachu i tenkrát, kdž hrob i rakew pro něho giž přichystánj gsau. S! nikdy negewj se náboženstwj u wětšijm lesku, gafo w samé hodině smrti! Wěda wiřaf tomu, kdo tenkráté teprw náboženstwj se chce uchopiti, kdž wše wůkol něho pomjgj; aneb tenkrát teprw oči k Bohu zdwihá, kdž mu ge smrt giž zamjrá.

S náboženstwj, ty sladký swědomj mého po-
klide! giž nynj občerstwugeš duši mau skormauce-
nau baljámem posiluzjicjm. Ty budeš mne podpo-
rowati rukau mocnau, až mi poslední hodinka ka-
lich wšij hořkosti a přijně zkaussěj plný podá-
wati bude, a pravice má tuhnaucj nebude wjce

moci žehnati miláčky mé zarmauceně se laučjci, a sly na umrlčí podhlawnjě můg wyléwagjci. Šty mé náboženstwj, i tenkrátě gestě mě těšiti budeš, až zakašené oko mé nebude wíce widěti těch, genž drazi gsau srdci mému; až ústa má se zamknau, a toliko tato slowa gestě promlawati budau: Pane zůstaň se mnau, a přigmi na milost dušši mau!

Tať bychom častěgi w duchu smrt si představowati měli; pať by přjstj gegj nám strážliwé a hrozné nebylo. Naopať wšak činjme; wšeho se wstřjhgjce, co by nám smrt na paměť uwádělo, sami twárnost gegj tať strážliwé si wyobrazugeme, že se ani opowážiti nesmjme, žbljžka do očí se gj podjwati.

Smrt sice rozmazuge swazky přátelstwj, a totě to nejbolestnějšj při gegjm se nám zgewenj; naproti tomu ale spoguge náš opět s těmi milými, kteřj nás w blažené smrti předěšli, a to sice auwazky nowými, užšjmi a pevnějšjmi; ba smrt gest nawrácenj k domowu, k příteli nemocnějšjmu, k Bohu, u něhož úplného blahoslawenstwj na wěky nalezneme.

Gať pokogně umjrá člowěk ten, genž w poslednjm gestě taženj řjci může: Milugi Boha, znám Boha, Bůh gest mým přítelem. Takowého smrt newede k někomu neznámému, on umjrá, by gestě lépe poznal toho, gehož giž zde poznáwal, by gestě čistěgi milowal toho, gehož zde giž wraucně milowal, by radosti stupně nejwyššjho požíwal, gjžto zde giž poněkud okusil. — Přátelstwj

s Bohem všicknu strastlivost smrti odjímá, a dává jí tvářnost, které se člověk neleká. Trnauti aš musí srdce člověka v hodinu smrti; neboť hrubá a pomázení hodná změna děje se, gesto více, čím k zemi této uvázání jsme, před očima našima pomijí, a chatrč vetchá se boří. Všimem že s trnutím aš hledí srdce slabé do onoho temného mraku, čímžto smrt jest zahalena; tím však mrahem pravá vede cesta; a až se sřeze náš probeleme, otevře se nám ta neupěknější vyhlídka do věčnosti, a cesta ta k neblazejšímu s Bohem spojení náš domede. Tenkrát plesajce, jako učedníci na hoře Tábor zvoláme: Dobře jest nám zde býti! a vejdem do příbytků, které Ježíš připravil těm, kteří ho milují.

A předce jest tak mnoho, a skoro bych řekl většina lidí, kteří na Boha nepomníce, a hovádom se rovnajíce v kaluži rozkoši tělesných se válejí, a ještě v starý svém mrzkostem slauží, které z mládí za modly své sobě zvolili. Gakožto letí, a již vysilení hříšníci ještě obětují modle své poslední života dni, požívajce rozkoš nedovolenu, ačkoli v paubém toliko přežijí. — Zafoménu člověku jest pohled na lůžko smrtelné, na márný a na hrob všem hrozný, od kterýchžto věcí první život rozkošný strastlivě se liší.

Kdo přátelství s Bohem nikdy nehledal, kdo Boha nikdy nepoznával a nemiloval, jak by se ten neměl smrti báti, a jak by mohl žádati, vejíti do věčnosti plné tajeinství? — A bohužel!

že nejmenší a poslední starost člověka to bývá, naučiti se Boha znáti. Při vši předstírané víře, a domnělé v náboženství zběhlosti bývá předce Bůh u většiny lidstva částí Bohem neznámým.

Vída, že i zlomolníci se nacházejí, kteří o Bohu právě jen tak mnoho vědí, gať mnoho jim zapotřebí, by gména jeho svatého zneuctiti, náboženství jeho se rauhati a posmívati mohli. Mnozí, a zvláště učení, prohřessují se rozumem, tímto Božím darem; místo coby gať slovem tak skutkem onen svatý svazek mezi Bohem a člověkem měli potužiti a upewniti, rozpausťejí ho naprosto svými pochybnostmi, a učeným hlaubáním, odnjímajíce zaumyslne lidu všecko náboženství, a nemohauce mu žádné náhrady dáti, kromě svých prázdných titěr. S úsměchem ďábelským zgewenému svatému náboženství se rauhajíce nohama sllapau po všem, což křesťanu newzácněgšjho gest a nedražšjho po wjře w Boha, a Ježíše půwodce wjry našj. Neznaboh takowý křesťiti se žádné nepravosti; zctnosti sobě aussklebky čině, wálj se w hřjšjch, wysychá, henřj, a potácj se bez přestání w rozkošjch, za které lehkowážně směnil své spasenj. Pro rozkoš z dráždění smyslů mu přicházející stává se otrokem své huby, svého oka, ba všech náruživostí svého zlého srdce. Co mu do slz hořekující newinnosti, kterau zprznil a swedt? Co mu do wěrnosti manželské? Z poctivosti přjsahy jen smjch si tropj. A tak gedem hřjch druhým mnoze táže se ausměšně: Ge-li Bůh? — Žádá a přege si, by nebylo Boha, aby we své zawr-

ženosti a zhoradilé smyslů žirnosti bez wýčitek svědomí žiti mohl. Žádá si by, nebylo nebe, by ušel i pekla, které w srdci mém nyní již nosí. Gakožto otce svého, ďábla, hodný syn, rád by Bohu žezlo z ruky wywinul, by w rozkoších, penise, zámosti, mstitedlnosti, a všech ostatních nepravostech bez trestu žiti mohl.

Běda však duchu takowému pekelnému; hříchy geho tjm wíce zrůstají, čím wětší cena a počet gest dobrodiní, kterých mu Bůh udělí, a kterých on i proti Bohu samému gle užijí. Bůh ho dobrotou gemu proukazowanau k poslušnosti přikázání svých přivésti chce; on však pohrdá dobrodiními Božími, a zuřivostí ďábelstau napráhá ruku, by zničil všemohaucího, kterýchžto má tisíce-ro prostředků a nástrojů, kterýmiž by ho z chrámu penchý geho do bždy nehlubší wyvrhl.

Zdařowání se aumyslů geho pseyhá mu cestu života různými, až se konečně wlasty geho w střediny proměnují, a životu geho se připozdívá. Tenkrát teprw i gemu zawznívá hodina smrti, tenkrát teprw ponenprw přemyslí o Bohu, hrobu, a zpráchyiwění. Toto strážlivé přemyslení wede ducha geho bezděky k bráně věčnosti. Zarážecí hledí s trnutím do bezkončin, a pozoruge sebe, i věci mimo sebe očima docela jinýma, než prwé. Nyní ozývají se strážně w srdci geho aužkostné otázky: Kdo jsem? — Proč jsem tu byl? — Kému přináležím? — Co ze mne bude? — Za tímto přemyslením sadám svým starým zpronevěruje se sice, na místo gich ale do jiné nešmy-

slnosti padá; neboť nyní, ač Boha uznává, předce genom toho Boha uznává, gehož zawrhawal, zapíral, a od sebe odpuzawal. Boha náležitě neznáge, mnj, že není k uprošsenj, a o sobě se domyslj, že není k polepsšenj, a tak umírá w zaufánj. — Tak umřel Kain, tak Šibáš, tak mnozí jiní; a snad také mnozí z těch, které jsme znali, a umíratí widěli.

Odvraťme však zřetel svůj od tohoto věčně nešťastného člověka, gehožto gedna gediná před očima Páně ossewidaucjma wyronená litoštná slza, gediné ze srdce kagicjho posllé wzdychnutj, spogené s upřímným z hříchůw se wyznánjím, mohly wyswoboditi a věčně spasiti! — Ověraťme raděgi očí svých k příteli Božjmu.

11. Přátelstwj s Bohem.

Přitelem Božjím býti, Boha míti za přitele, gest newyněššj člověka štěstj, gest přednost, kteréž se i angelé pokorně obdivugj. Bůh stwořil člověka k obrazu svému; pročž ho synowskau láskau gažožto pána a stwořitele svého máme milowati, gačo to angelé w nebi činj.

Bůh gest našjím přitelem, toť nám přiroda dj, i písmo swaté, toť nám doswědčuje nebe i země; a totě také gednohlasné swědectwj wesšterého stwořenj. Přátelstwj, kteréž Bůh giž prwnjmu člověku proukázal, i nám zgemuge w celém svém krásném stwořenj. Rág sice i s půwaby swými ztracen gest; žemi však předce s celau krásau ge-

gi dal Bůh dítkám svým k obhřívání. S člověče! hleď kam hleď vůkol sebe, a vše praví: Rág není ztracen! — Tak promlouvá rosau občerstvená rostlina, tak zní ptactva zpěv, tak hlásá vše, co žije a s okem твоým se potkává.

Nikoliv, duše má! rág není ztracen; neb Bůh mezi námi, a s námi gest, a kde Bůh, tu i rág i nebe. — Bůh gest všudy přítomen, což i hříšně pocítuje, byť i za tmavé noci nepravost páchal. Srdce geho aužkostně tlukauj mu praví: Negsi sám. S! by dal srdci svému mluvit, řekl by mu: Hříšně! čin twůg gest wyzrazen, vševědaucj stogj u tebe, třes se, živa gest hanebnost twá, a půgde někdy s tebou na onen svět.

Všudy viděti gest přátelstvj, milost a lásku Boží. Bytnost geho gest láska, gméno geho gest láska, a dobrodinj geho gsau láska. Láska geho vede náš temným životu audoljm, trápenj nasse otcomšj nám ulehčuje, a promodj nás až k smrti. Však i tenkrát onen přítel z časů života býváj neshladšjím nassjím potěšenjím, a sliby geho přiwětivé těšj a silj náš stogj nad hrobem. — Gačo na Petra w čas bauře mola i na náš Bůh w čas smrti: Nebog se, neb gsam s tebou. Totě to, co nám statečnosti dodává a poklidu, tak že beze strachu smrti do očí hleděti můžeme. Přátelstvj Boha nasseho celý života nasseho čas obgjmá, a on všudy blíž nás gest. Pomoc geho sauzenj na nás se maljčj činj snesitelněgšjím; geho přítomnost těšj nás w nauzi na náš doléhajčj, a zatemněnau budaucnost osvěcuj geho zasljbenj,

wo dusši nassj se ozýwagjce: „Nebog se! neboť jsem s tebou.“

Wssecký nasse péče a trápenj hotow gest Bůh pomáhowati za swau wlastnj záležitosť, kterauž zagisté k požehnanému konci přiwede. Bljže gest Bůh těm, kterj ho wzýwagj. On splňuje žádosti ctitelů swých, slýssj gich wolánj, a pomáhá jim. Pán gest štjtem wssedněm, kterj se w něho důwěřugj, a geho milugj. Menj mjsťa tak škrtého, na kterémžby nás widěti, a k nám se bljžiti nemohl. Bůh dal Petra z wězenj anelem wyměsti; a kdýž Pawel w žaláři se modlil, náhle zemětresenj powstalo weliké tak, že se pohnuli gruntowé žaláře, a hned wssecký dwěře se odewřely a ořowi geho spadly. Tak wěrný gest Bůh k nám, a sljbil nám korunu žiwota wěčného, zůstaneme-li i my až do smrti geho wěrnými přátely.

Bůh sám nás ugijšťuge, že gest zaljbenj geho, s lidmi přátelský obcowati; což dořázal, kdýž wzaw člowěčenstwj na se, přebýwal a rozmlauwal s nimi, jim denně dobře činil, a s nimi gařožto přítel neyněžněgšj zacházal. Už dosawad wyhledává duše, s kterými by se, gařo ondy, zabawowal, a tak zaljbenj swé, býti totiž se syny lidskými, gewil. Než málokteřj lidé oterwjragj mu srdce swé, málokteřj pochopugj geho tagnau rozprávku, málokteřj mu dāwagj přibýteř, a málokteřj uměgj se s nym těšiti, a k zaljbenj mu býti.

Nábožnému stáři gest toto blahoděgné a důwěrné s Bohem obcowánj neysnáže možno. Kdýž

světlo života zponenáhla hašne, a poslední olege
frůpěg w lampičce dohořuge, a wůkol člowěka
wššudy se zatmijwá, býwá zrať geho dušerwj ga-
sněgšij, smrslowé geho gemněgšij, a srdce geho
tanžijwá po Bohu. A totě ono blažené ofamženi,
w kterémžto Ježíš zamřenými dvěma do přibytku
wstupuge s tím přiwětivým pozdrawením : „Ne-
bog se, gát gsem to!“

Pocjtilo srdec nesčislné

Množstwí w době želu plné

Útěhy té, Pán že z mrtwých wstal !

S důwěrnostj teby we dne w noci

Wolať budu k Bohu, wzhůru k Dci,

Kam se Spasitel můg odebral.

Důwěrnost mau silnau nic nesklátj,

Nic mau řewnau wjru newywrátj;

Ježíš žige ! Žigi s ním i gá.

Spasiteli milý na wšsosti !

Wěčně žiwu býť w twé společnosti,

Blaženost to bude nesmjrná !

Žádáš-li si, a hledáš-li opravdowé přátelstwí
s Bohem, musíš se o to postarati, by w duši
twé bylo ticho a klidno; neb Ježíš miluge tichau
tauhu, a tichým sljbil frálcwstwí své. Bůh při-
chází našj nábožné žádosti wstřjc, a sám připra-
wuge sobě duši, s kteraužto zwláštnj přátelstwí
započjti dyce; dodámá gj tetiž osčlmosti nad řaž-
dau pomjgegjcj wěcj, naplnuge gi duchem gem-
ným, genž srdce w tichém pokogi zachowává, a

wáŝně a žádosti w řádu drží. Zwlaŝť darem modlitby gi obohacuge. Mezi modlením přitemnost swau znamenati gi dáwá. Mrazení za mrazením gi probíhá; swaté wŝtať geŝtít to mrazení, které níkolim lefání nýbrž uctiwost w nj působí. Poznává hlas Páně, a býwá gi gaŝo Magdale-ně, řdyž gi Pán wlaŝtním gménem gegim po-gmenowal. Láŝka gi dobává oŝmělení, by na Pá-na promluwila, a wzdychajíc proŝí: Pane, zůŝtaň ŝe mnau, neb ŝe připozdíwá; neopauŝtěg mne ŝlabé ŝtworění, neboť ŝe zatmíwá w ŝrdci mém; a ŝamkoli oči obrátím, newidím než ŝmrt. Ó! zů-ŝtaň ŝe mnau.

Budeŝ-li ŝ taŝowau dětinnau důwěrností ŝ Pánem rozmlauwati, zagíŝtě tobě odpowí buď neproŝtředěčně potěchau nebeŝtau, aneb přítelem, který tě nawŝtíwí, aneb dobrau řnihau. Přítele ti giž poŝlal, ŝediny twé, a řnihu držíŝ w ruce. Bůh ti giž ukazuje, co ŝ tebau obmerŝlí; a ŝmrti zapowěděl, by tě nepřiprawena, bez oznámení ŝe, nepřepadla. Znamení, že zawolán budeŝ, geŝt ti giž dáno, abyŝ, až ŝmrt z temna wyŝtaupí, zočíw gi, ŝe nezbrozil.

Pozorugeŝ-li řonečně, že mežera, řteráz geŝt mezi tebau a wěčností, zponenáhla ŝe zaceluge, a brzo ŝ cěj twých zmizí; wíŝ že Boha gaŝožto ŝwřchowané dobré, ze řrdce milugeŝ, a že Bůh geŝt twým přítelem: a řdo Boha wá za přítele, temu umířti geŝt zířť.

Utáloŝti řiwota ŝwého gŝi zpyrowal, poznamend-ní hříchů ŝwých liŝteř po liŝtku gŝi aučowal, a řněži na

místě Božím postavenému počet gsi wydal; pečeť udělené ti milosti w dušši twau wtisštěna byla slo-
wů těmito: Odpausstěgi se tobě hříchové twogi. Muže, blaze tobě! gsa dědicem nebes šťastně do domu Otce swého wegdeš, a požigeš radosti, kte-
rauž připravil Bůh těm, genž ho miluji.

Milugjci Boha s radosti očekává okamžení, w němžto Boha, swého nejlepšího přítele a do-
brodince, bude mu lze widěti, a počítá každau ho-
dinu, až se očekávání geho naplní. Tráslbys se
snad gestě, kdyby Spasitel twůg se ti zgewil, a
okamžení se přiblížilo, w kterémžby tě sám do do-
mu otcewa uvéstí, a na wěky šťastným učiniti
chtěl?

Kdo s Bohem stoji w přátelství, neumře
nikdy w čas takowý, genž by mu na škodu byl;
takowému gest smrt w každé době a okoličnosti
přítelkynjí; neboť gest poselkynjí Boží, a toho
Bůh posílá, neposílá ho nikdy, by příteli škod-
ným byl. Pročež přátelství s Bohem nejlepší
gest příprawa k smrti. Živá-li, gať náležjí, gest
w nás žádost po Bohu, ať smrt w druhém nebo
třetím bdění přigde: lampy nasse hoří, my bdí-
me, a hotowi gsme ženichu wngiti wstříc.

S zagistě, kdo má Boha za přítele, a dů-
věrně se k němu utíká, ten umjrage, tať pokogně
„dobrau noc!“ řici může, gať k spaní se chysta-
ge; ten sseptá přístojcím s myslí patrně pokognau
„s Bohem tu buďte!“ a pospýchá do domu otce-
wa, kamž w brzkém čase za ním se odebereme.

P o ř a č o w á n í.

Přirozeno jest člověku, že přítele a dobrodince svého miluje, a lásku svou všemožným způsobem mu zjevuje. Zvláště kdo Boha miluje, neustále v sobě pocítuje toužebnost, Boha přítele a dobrodince svého nevyčerpěšného vždy více milovati, tak že pocitem tímto rozjícen říkává : Když jest mi možná lásku svou Bohu tak patrně a gadrně dokázati, gačo někomu z přátel vezdejších! — Nepostizitelně veliký, nesmjrný a velebnosti plný Bůh giný milování způsob od nás nežádá, než ten, s něžto jsme. Na nebesa vystoupiti nemůžeme, bychom Božskému příteli svému dobrodiní něgaká prokázali, ač Bůh rád, a wděčně od nás dary přijímá. Pročež nám i sám na ruku dal, gačbychom od ruky k ruce dary mu dodávati, a nespatriněgi přátelství své s ním dokazowati měli. Přegmēgi-li mohl co říci nad to : Gofolno chudým činite, toť gste mně učinili. — Dáváte-li gisti lačnému, chudému, mne nasycujete ; dáváte-li piti chudému žiznivému, mne napágate ; přiodjváte-li chudého, nahého, mne přiodjváte ; těšite-li zarmauceného, mne těšite, a t. d. Ghudj tedy příležitosti nespohodlnějši denně nám podávagi k obdarování Boha našeho. A on také ty dárky přijímá, gačo by ge byl sám obdržel, a gich zapotřebí měl. — Š! šťastnj lidé, kteří mohou dáti, řdyž Bůh w chudém člověku ruku k nim zdvihá o almužnu. —

Žádný mohovitý neměl by se opovážiti, V. Ježíši, který ho v osobě chudého prosí, žádost odepřiti. Raději mělibychom tím způsobem statky své na au- roky věčné uložiti, a zbhmagjci nám zboží do- bromolně rozdati, kteréž na věčnost s sebou vzíti smrt bez toho nám zabrání.

Učin sobě Boha přítelem dobročinností k chu- dým, a představ sobě blaženost duše své, až ti Bůh někdy řekne: B lačně a nahé chudině nasýtil a přivedl gfi Spasitele svého, a v zarmauceném gfi ho potěšil; pogd, bych ti odměnil věčným přá- telstvem.

Budeme-li vždy hotovi k napomáhání nuže- ným, i Bůh náš gafo přítel obstará. Anebo řekně- me raději, že náš již obstaral; neboť to gest za- gisté otcovská o náš péče, a něžná otcovská láska, gelikož Bůh na náš letité churamosti a slabosti ko- nečně dopaustí, by náš probudil z onoho opogení, genuž gíme po mnohá léta namykli, a pro něž gíme na ustanovení naše docela byli zapomněli. Odvynnutelně nám toho zapotřebí gest, bychom postavení byli do okolichosti, z nichž by nám, kromě Boha, žádný pomoci nenrohl. Podpory om- slabé, na nichž gíme sobě až posud bez starosti homěli musj nám odňaty býti; a každé pomoci zbaveny pocítovati se musjme, máme-li se po- vyššj pomoci, po Bohu ohlížeti. Vynvše v lů- nu štěstí a těla zdravého, a požímanvše radostj a pohodlj nedbali gíme na dobrodince, který nám toho vřšeho dával, což náš štastněgšjmi nad ti- sice giných činilo. Když se nám dobře a štast-

ně vedlo, nezpomněli jsme na to, že se to předce někdy všeho skončí. Ustýšterosse, že ten neb onen umřel, lhostegni bývali jsme, gaťoby se náš umřenj netýkalo, a gaťoby snad s námi měla smrt wýminku učiniti. S nynj gestě, kdezto schudlé tělo, šedivé vlasj, a mdloba denně nám wěkowitost nassi připomínagj, i nynj gestě docela zapomínáme, že snad právě w tu chvilj, w kterážto w společnosti hostj žertugjich za stolem sedjme, tať mnozj nemocnj, vzdálenj a blížcj, a djlem i u weliké nauzi postawenj, na loži twrdém umjragjce chroptj, a žeby gedekáždý z nich nám řici mohl: Dnes mně, a zegtra tobě; uspořáden dům swůg, neboť umřeš. Neugdeš zákonu wšseobecnému, genž od prwnjho člověka Adama, až na náš, od pokolenj k pokolenj zhaubně wládl. Mocným smrti ramenem denně i nensilněgšj muži, mládenci kwetaucj, tať gaťo dýchawičnj starci před očima nassima býwagj štjráni; pročez uspořáden dům swůg, neboť zemřeš.

Ano, smrtelnjče! i tobě někdy udeřj hodina poslednj, a tělo, genužto gedinému až dosawad gšl slaužil, štane se mrtwolau ztuhlau a studenau, a bude i těm hrůzau, kteřj ge ljbagj a celugj. Tělo, genž ti nynj tať drahé gest, že i nad spaseňj swé ge milugeš, do rakwe k zpráchniwěňj bude zawřeno, a do země zahrabáno. Lidé smyslnj, k swětu lnaucj, a smrti se hrozjicj, průwodu twému pohřebnjmu se wnhnau, gaťo ty to dělawaš. Wjšeň pohřebnj, genž u mar twýw zawznj, swjce hořjicj do hrobu ti swjtjicj, gsau gim

strassidln, kteráž se gich ani netřnau, poněmadž na ně newěří; nicméně mrtvé tělo tvé gest s to, i na ně zamolati: Uspořádey dům swůg, neb musšjš umřiti.

Lidé sobě wěku welkého žádaji, a ležaji se, řdňž se gim z příčin přirozených žádný dlahý žiwot slibowati nemůže. Lidé žásnau, řdňž se gim o tom neb onom řekne, že giž dlaho asi žiw nebude, poněmadž giž we wysokém gest stárj; ležaji se, gestto stegná magi léta s njm. Wědauce wšak dobře, gať mnoho let giž máme za sebau, a že zdramj nasse pochybné gest, předce naděge k dalšjmu gesttě žiwobytj žhawiti se nedceme: a přihodj-li se řdy to, že řekneme: Mňnj gest weta po nás! býwá to gen pobjdnutj giných, aby nám gesttě dalšjho žiwota slibowali. Také nás wětšjím dylem nassi tak těšjmagi, a co rádi slýcháme, nám mluwjmagi. Ba, nezřjďka i proti wšj naděgi gesttě daufáme, a málo řdy člowěk sám sobě se s tjm swěří, že brzo umře, až dusse, gať se řjká, giž na gaznfu sedj. S sebe bjdněgšjmu žiwobytj dáráme přednost před smrtj, a býwáť z celého gednánj nasseho patrno, že gsme se nenaučili smrt znáti, a že se gi proto tak tuze bogjme.

Pozorugme stařecj wěť še wšlech geho stran; nenjliž obtjžné dobrodinj? — a ždlahawé, žpone-náhlé umjránj? — a gať málo libj smj se nadjeti toho ač dosti štowného dobrodinj? — A deymež tomu, žebychom celá stoletj žiwi byli, gaťo prwnj rodičowé nassi, kterj smy smůw swých na celé národy množiti se widěli; co se stalo? — Zemřeli.

Nechť umřeme dříve nebo později, vždy nesmírně kratičká jest to čas, přirovnán k věčnosti, kteráž nastane po smrti. Mnozí narodivše se, gedwa oči odemřeli, již ge zas na vždy zavjragj. V tom není žádného pravidla, nýbrž truchlivá toliko nutnost, podrobiti se smrti již rannější již pozdnější. Denně nám patrněji, že žádné pohlaví, žádný věk, žádný stav není před smrtí gíst. Tu bře synáčka neb dcerušku, kteří na umření ani nepomyslili; tam onoho neb onu, kteří v hříšcích gáfo v létech dospěli; tam muže neb ženu, kteří čest swau v tom zakládali, že se smrti, budoucnosti a věčnosti posmjwati što byli. Smrt napráhší kofu swau, potjná, co zasáhne, wšše gedno. Pročez newyhnutelně nám zapotřebí, přihotowenu býti, až ta neuprositelná wládkyně kofau swau máchne. Ten toliko dobře umře, kdo s sebou a s Bohem dočista se sčítal, s Bohem dobře štogj, a Boha za přítele má.

Žádný není tak nezkušený, aby newěděl, že bude museti někdy umřiti; a předce tato důležitá, ba nedůležitější záležitost člověka býwá právě ta, na kterou on neméně zpomjná. Dá-li konečně těžká nemoc, aneb něgafá giná příhoda nemilá znamení k odebrání se na věčnost, zagisté neméně ulekne se ten, který na tak dalekou cestu věci své již přichystal, a hotow gest. — Kdo o tomto newyhnutelném odchodu častěji rozmlauwá, aneb častěji opravdowě přemyslí, a k němu wšše uspořádáwá, čeho k upokojení swému zapotřebí mjtí se domjwá, ten častěji sám k sobě řekne: Nebyl-

liž bych zpozdilý, kdybych se smrti bál, že ošamžený za život můj vezdegssj mi odměřeně problauziti mi nelze? S tau weymjnkau zrodil jsem se, že budu museti umřít. Tak se událo mému otci, mé matce, mému dědu a všem, kteří tu přede mnou byli, a tak to bude se všemi, kteří tu po mně přigdau. Proč bych tedy smrt za něco nového a neznámého držel? — Nezáleží na tom, gať dlaho jsme žili, nobrž na tom, dobře-li jsme činili. Buď konec twůg kdy kolim, přičin se toliko, by dobrý byl. Gest Bůh přítelem twým? Důwěruges se, mějš w něho? —

Wimí gá, w toho měřim, w toho daušám;
 Šřissniť byl jsem, proto předc nezausám;
 Bůh sám gest má pewná naděge!
 On, genž hřichůw těžkých zde mne zbawil,
 Dussi milostj swau pouzdrawil,
 S sebau w nebi jšť též popřege.

Až gen uzná, že jsem žil zde došti;
 Š! pať blaze mi! pať bez starosti
 S přátely se swými rozžehnám;
 Všedny, kteří příznivě mne ctili,
 A i mému srdci drazi byli,
 Dci do ochrany odcwadám.

Bychom pokogně umříti mohli, zapotřebj gest, by hřichy naše před námi zemřely, a srdce naše k ničemuž vezdegssjmu a smyslnému nelnulo, čím by se laučenj od swěta obtěžilo. Pročež toto posledně-

ſſi nemůže býti doſti opařováno, a vſſtípeno. Medybyſ ſe, kdy ſobě denně předſtaví, gaſo by konec žívobytí a onen den, který nad vſſemi tvými roky a ſkutky rozhodne, giž ſkutečně byl za dvěmi. Doſáhl-liſ vſſať giž znamenitého věku, nebude zapotřebí takového ſnažení; neboť ſe ti ſmrt ſama bude zgemovati: ale zapotřebí bude vſſemožné opatrnoſti, by ſe ve věci tak důležité ničehož neobmeſſřalo. — Radu tuto udělugi ſobě ſám, ale i ty gi ſobě poručenu měg; neb ač ſnad mne mladſſi gi, což uſſkody? — Nic nežáleží na počtu let. Smrt giſťá geſť; negiſťo vſſať, kdy a kde na náſ čeká. Pročež i ty denně gi očekáwen, věda že gi neugdeſ. Nábožnatě to opatrnoſť, záhy ſe ſmrti ſe ſeznámiti, a naučiti ſe umjratí. Uneb ſe ſnad domníváſ, že neſtogi za práci, učiti ſe tomu, čehož genom gednau lze užití? S! právě proto cwičení ſe ve věci té geſť předůležité, poněvadž při vſſí pilnoſti zkufiti nemůžeme, zdali giſme ſe gi dobře naučili.

Kdo ti praví: Pamatug na ſmrt, uť ſe gi znáti, není toho mjnění, byſ lehkomyslně ſtráſl ſe ſebe ſmazky, které tě k životu tomuto vjí; nýbrž přátelſky chce tobě tolika raditi, byſ, až hodina odchodu vyprſſí, a oni ſmazkové ſami od ſebe rozvažovati ſe počnau, bez meſſřání přihotoven byl k tomu, čemuž vyhnutí ſe niſterat nelze. — Zagíſťe ten ſe věci co nenſtatečněgi chopí, kdo ſe k nj dříme ſchopným byl učinil. Užſkoliv nahlídnutí do hrobu hrozně aſi muſí býti tomu, který naň niſdy nepomyſlil: předce by nám

nemělo býti tak neznámo, gelikož wíme, že gest to určenj naše, na které sobě giž proto stěžowati nemůžeme, poněwadž od něho žádny není wygmut. Kdo trpělivě snáší, co změniti nemůže, a kdo radu wšim vládnauci prozřetelnosti Božské bez reptánj následuge, wždy nejlepší woli stránku.

Neznepokojug se věcmi, které zginaciti nelze; odemžden se do ochrany Páně, a přidrž se ho. Bůh gest twým přítelem; služ mu. Sluhau Páně býti, i w nebi čest a chwálu působj. Přátelstwí s Bohem nemohnutelně gest nám zapotřebj; kdo toho zbawen, žhyne. W Bohu toliko a milosti geho gest život. Přátelstwí se swětem uzawřená, buďtež i sebe pemněgší, dějme než to zporugeme, wzhynau, an žřidlo gegich wysychá. Přátelé umjragj, obcowánj naše s nimi přestává; neb nelze nám powolati zpět těch, kteří nás předešli. W stařecim věku sama rodina člověka se rozptýlj, a gažo strom podzimkem listu zbawen, stává tu konečně stařec opuštěn, bez podpory a přátel, a cjtj onu prawdu, že člověk přišed nah na swět, nah opět z něho odejti musj. Gaž dnj ubývá, tak starosti přibývá; a gažo na počátku, tak i na konci žiwota pomoci cizj zapotřebj máme. Nadělal-liš sobě dobročinnosti k chudým ze žbožj pozemského přátel, nalezneš na rozcestj mezi žiwotem tjmto a věčností průwodčích, kteří tě do věčných nebesťanů stánekůw dowedau. S to nejmenší obcerstwenj, i to nentagnější nužným poskynuté dobré gest poklad pro věčnost uložený; wšle, co máme, zanecháme tu: ono wšak s auro-

ky stonášobnými v životě budoucím opět nalezneme. — „Dobře požehnaný!“ Těmito slovy, gažto přítele svého tě přivítá Bůh. Almužna gest tedy výborná příprava k nastávajícímu životu.

Některý aužkostmi až k zausání trápivagi se nad příštím způsobem smrti, a nemyslí než na to, gaž bolestná asi a strážlivá bude. Dito negsau gestě pravý přátelé Boží, wjra gegich a důvěrnost v Boha wšemohaucího není žiwá, gináž by wěděli, že v rukau Božích ničehož se nám není obáwati. Ruka Páně náš uwedla na tento swět, taže ruka Páně po cestě wezdegši až k večeru života, až na nemocné a smrtelné lůžko náš domedla, a ta sama ruka Páně také náš opět z tohoto swěta do wěčnosti wywede. Sežijš umřel na kříži, a smrtí tau wyžpytował cestu k trůnu Božímu. Dni mnozí swatí mučedlníci, gažto swědkové Sežijšowi, wydawšše o něm swědectwí křwí swau, u prostřed muč nehrožněgšich se wznešeným ducha plésáním šli ze swěta: neboť wěděli, což i nám známo gest, že láska k Pánu Sežijši wšedko přemáhá: a budeme-li Spasitele upřímně a pokorně prositi, by si u nás byt zwolil, uhostí se u nás, žůstane s námi, a uweđe nás do králowství, kteréž Bůh připravil těm, genž ho milují.

Bych aužkosti twé k pomoci přispěl, uweđu tuto několik potěšitelných důwodů, které w tobě, až se smrt blížiti bude, wíce radosti z ní, než strachu před ní wzбудí. Ťti tedy, co gedem z neyučegšich pastýřů našich duchowních, těm, genž se

smrti přílišně bojí, předkládával, a až posud předkládá.

15. Důvodové potěšitelné proti přílišné bázi smrti.

Milý bratře! smrti se hrošíš? — Podíven se jí gen dobře do očí, ani tolik strážlivého nemá do se, gať si myslíš. Představuge sobě smrt, myslíš vždy gen na oči potrhane, rty žbledlé, chropot obtížný, zápach umrlčí, nářky přátel plačících okolo lůžka smrtelného, umjráčka truchlivé znění, hrob chladný a pohřbení těla mrtvého do zemi a gámy hluboké.

Mysle na smrt, mysliváš také, že potom nikdy w domě svém, w světnici své se neoctneš, nikdy wjce s dítkami a svými milými gisti a pjetí, nikdy wjce do chrámu Páně choditi, nikdy wjce na krásnou přírodu patřiti, a nikdy wjce k světu viditelnému přináležeti nebudeš. Mysliváš: Totě předce gen hrozné, že smrt tělo a duši tak bolestně od sebe dělí, a tělo w hrobě práchnivěti musí; komuž by tedy smrt nebyla obtížná?

Kozmilý! budeš-li smrt vždy gen s té strany pozorovati, ovšem že mráz až do kostí tě pronikne, řdkoliw si na ni zpomeneš. Do ale není pravé smrti wyobrazení; nemáš vždy gen s hrůzostí gegi se zaměstnáwati; člověku nábožnému, Boha milujícímu, smrt docela gináť wyhlíží; pohleď gen tam za hrob, co tam na tebe čeká! — Zde gest přebýwati nám w chatrči na

spadnutí; čím dále w ni dlíme, tím více zboření hrozí, stěny povolují, a každá baure může gi w hromadu swaliti. — Chatrě ta gest naše tělo, wetchoť gegi za věku sesslého každému gest zřegmá; pročej se o giný přibytel postarati musíme. W nebezpečnstroj jsme, a statky své w nádobě velmi poruřitelné nosíme. — Cesta naše weđe náš kráginau nebezpečnau. Nepřátelé mocni činí nám aukladn, by nás zřazili. Brzy ďábel, genž obchází gaťo lew řwaucí, hledage toho by pohltil; brzy swět, genž nás popuzuge k zlému, a wždy duchu gest na odpor. Toto tré nepřítel aukladn nám činí w prawo i w lewo; aukladn w bohatstwj, w chudobě, w pořm, w nápoji, w očích bdících i spících; aukladn w myšlení, slowích a skutcích. — A z těchto osidel máme neposřwruění wywážnauti, a proti všem aukladům gmenowaných nepřítel vždy na stráž státi; a tať se děge s námi až do konce. — Kdožby si neměl přáti, by z těch nebezpečnstroj všech byl wyswobozen?

Bogíme se smrti, a přede denně za ni prosíme, kolikrátkoli se „Děe náš“ modlíme, řkauce: Přigď nám králowstwj twé! Králowstwj wšak Boží zcela teprw po smrti přigde. Buď vůle twá gaťo w nebi, tať i na zemi! — Zbar nás od zlého! Od zlého wšak zde na zemi nemůžeme dočista zbaweni býti; taužíme tedn ze swěta.

Smrt nemine žádného, Bůh člověku k vůli žádnau weymjnků neučiní, ani Božímu Synu swému k vůli to nečinil. — Budeš-li smrt tať pozorowati, ne-

bude se ti tak hrozná zdáti. Představ si, že bys již dlouhá léta v žaláři byl vězel, a náhle by změstomatel svobody zatlaukl na dvěře, odemřel by, a zprostito tě okovů, vyvedl by tě ven do čerstvého vzduchu. Takový přítel, který tě z trapného života, z vězení těla do krage svobody uvede, gešť angel smrti. A toho přítele a vysvoboditele že žaláře bys se bál? —

Smrt vyvede nás z temnosti na světlo. Zde Boha v zatemnělém toliko obraze vidíme: tam tvář v tvář ho spatříme. Nynější poznávání naše velmi nedokonalé gešť: tam však bude gasným nahlížením, tam v nemýpravitelné gasnosti na tvář Boží patřiti budeme. — Kdyby netaužil po tom Božském věčně nás oblažujícím patření na Boha.

Ž bys gen náležitě rozvážil, gať mnoho břemen smrt, až dnes neb zegtra přigde, s tebe segme. Vyznal bys, že smrt nic jiného není, nežli konec všeho trápení. A gať mnoho, gať nesmírně mnoho při tom žiště? — Z domu šesutím hrožícího a bídneho vycházíš, bys vyšel do přibytku štkostného a nebeského. Svět pěkný opausstíš, bys vrátil do pěknějšího a slavnějšího. Opausstíš několiť přátel, v gichžto náručí a obcování tak mnohé a radostné hodiny gšti zažil, bys blaženost přátelství hognější a dokonalejší mezi smatými v nebi u Boha našel. S také přátely své, které tu brzy zanecháš, a které smrt tvaou oplakávati budou po nemnoho dní, ba brzyčto již na onom lepšíjím světě opět spatříš.

Upokožno-li svědomí naše, a gsmeli s hospo-

dárem stranu díla denního urovnání, což nám na tom záleží, na živě-li zůstaneme, čili umřeme? — A gsauce pro nebe stvoření, jaký užitek můžeme z dalšího na zemi přebývání míti, an statky naše vlastně v zemi blahoslavených se nacházejí, čekajíce tam na nás? — Co gest země se všemi svými krásami proti rági, proti pokladům milosti, a bohatství nebeskému, pro kteréž stvoření jsme, a které pro nás sice ztraceno, Ježíšem ale opět získáno bylo?

Tak smyslní lidé nábožní povždy o smrti, a nic se jí nestrachovali. Simeon, onen nábožný, ctihodný kmet, držel smrt za pokogné propuštění z tohoto světa k lepšímu domovu. Pavel za vyhlazení se z domu zbořením hrozcího do jiného lepšího, věčně trvajícího, do domu Božího, a za návracení se k Pánu; Petr za opuštění dlouho obývané chatrče; Ježíš Kristus to, což umřením gmenugeme, nazval odchodem k Otci, a života problaužením věčným.

Toto poslední smrti vyobrazení gest nepříměnnější a veskrz pravdivé, a gajné. — Ponechmež tedy zemi gegích hříčků, po nichž bez toho vždy dosti ruk sáhá, a hleďme což s hůry gest.

Ezechias plakal, když mu byla zvěstována smrt; a rovně gafo on mnozí křesťané před smrtí se třesau, poněvadž život vezdegší za neynnější dobré drží. Měl by však považiti, že i po smrti těla, duší žiti budau. Život po smrti gest toliko pokračování v žiti, tak gafo polodne pokračení gest gitra, a mužský pokračení dětinský; a ačkoli

vo smrti oči zamýráme, opět ge k patření na věci věčné odemýráme. Spauštíjme tělo, gačo přibytel, který pro swau sešlost aneb jiné příčiny neobywatelným se stal, a táhneme do přibytku věčného.

Zemře-li člověk, gest sice konec životu widitelnému, to gest: nemůže rukama, nohama, očima, gazykem a ostatními audy swými vládnauti, nemůže gisti ani piti; život wšak newiditelný, wjra w Boha, a Boho, kteréhož poslal na swět, taužebnost srdce po Newiditelném, tagné dusse rozmlauwání a spříznění se s Kristem, který nás od hříchů wykoupil, wraucná láska k Pánu Ježíšsi, to wšedčo neumře. Wjra nasse w Boha, taužebnost po něm, duchownj s ním rozmlauwání, láska k tomu, genž pauhá láska gest, — to wše neumře, uýbrž s sebau na věčnost to wezmeme, k Ježíšsi Kristu donefeme, a pokračowati w tom budeme. Toto pokračowání gest vlastně život newiditelný, gest nasse blahoslawenstwj a trwati bude věčně. Nasse připogenj se k Bohu bude moždy dokonalější, čistější a Boha důstognější, an se wjra w patření, naděge w skutečnost, a láska w požjwání promění, a gedno s Bohem budeme.

Proto prawj Kristus Pán: „Kdo me mne měj, neumře na věky.“ Tento život w Kristu začíná se s nassim se obrácením k Bohu, trwá bez přjtrže, a nepomine na věky. Smrt tedy nábožného není vlastně žádná smrt; neko to, co newiditelného w nás, gest wěc hlawnj, a ten newiditelný život gest bytnost nábožného, a neumře. Wše widitelné pať zemře. — Už zemře, co na tom?

Nepřigdeť to na wědy ě ztracenj; w den weřeg-
ného ſaubu ſivot ten opět powſtane — newyprawi-
telně ſlawněgſſj. Už tam do toho času ſnadno
můžeme býti bez něho; a kdýž ſe ſlawněgſſj nawrátj
ě nám, ať práchnimj zatjm w hrobě; nic při tom
neztatjme, ale přemnoho zjſſáme.

Stěžuge=liž ſobě rolnjě, muge hognau žeň, že
mu ſjmě zpráchniwělo? — Nikoliw, nýbrž raduge
ſe z toho; neboť kdýby ſjmě zrožſſwané nebylo w
zemj zpráchniwělo, nebylby mohl žjti; a žeň za-
gíſtě wětſſj má cenu nad ſjmě w zem hoženě.
Slowem, ſivot newiditelný dofonce neumře, widi-
telný pať genom proto, aby oſlawen powſtal.
W ſmrti nábožného tedj není žádně ztráty, nýbrž
ſamý zjſſ.

Wolně=li tedj hlaſu Božjho náſledugeš, genž
tě ſmrtj ě ſivotu nowému pomoláwá, nebog ſe,
a neměg aužkoſti o buďaucnoſt. Neměgž wſſať
ani aužkoſti ſtranu onoho krátkého času, který ge-
ſſtě tuto žjm budeš. Hledal i nalezl gſj přátel-
ſtwj s Bohem. Coš tedj s Bohem pro ſpaſenj
ſwě započal, to tať ſſtaſtně dofonáš. Megit
ſlabſſj mnohých giných, kterj ě Bohu ſe gednau
obrátiwſſe ceſty ctnoſtné wjce ſe neſpuſtili. — Proč
byš tedj ſe zbarowal naděge? Sežjš ti křwj ſwan
miloſt Otcowu zjſſal, bez kterěž byš běh ſwůg
ě Bohu dofonati nemohl. Užjwen toliťo té milo-
ſti, kterauž ſſutečně gſj obdržel, a bude tobě dána
i ta, kterěž ſe ti geſſtě nedoſtalo; a tať ſetrwáš w
dobrém až do ſſonánj ſwěho. — A pogme=li tě ča-
ſem obáwánj pochybně, dobrau=li předce ſmrtj ſe=

gdeš; nebud malomyslný, a čiň, co ti svědomí činiti welí; umření se dá samo od sebe. — Smrt gest toliko ozvěna života; gš-li žim w Bohu, nepochybně umřeš w Bohu. Bůh, přítel twůg, w hodinu smrti tě neopustí. Sežíš, gehož za dnů zdravých na křži ljbáwáš, a s njmž rozmlawáš, ten Sežíš dobře tě zná, a pozná tě také tenkráte, až při skonání poslední políbení w rány geho wtisťneš. S gestli tenkráte, a byť se to gen w duchu stalo, obraz Spasitele umjragičjho k srdci swému umjragičimu přimíneš, počogně umřeš. A kdžž tak, s křžem w ruce, na bránu nebeskau zatlučeš, zagistě se ti otevíre; neboť wjra w Pána Sežisse pravý gest nebeský kljč: a tento kljč drahocenný nebe ti otevíre, a budeš blahoslaven; neboť wjra twá ti k tomu dopomohla.

S wěrau w srdci, a s křžem w ruce mělby každý katolický křesťan umřiti.

Gať potěšitelno, tak také prospěšno gest nám, w čas umjrání křž netoliko w ruce držeti, nýbrž i na ramena swá wložiti, t. g. wšecký života obtěžnosti, stáří, nemoc, péče a sauzení z lástky k Bohu dobrowolně a ochotně na se wjzti, a Sežisse Spasitele swého následowati tak dlouho, až se za njm na wěčnost dostaneme. Aniž se máme daleké cesty obáwati; neboť královstwí nebeské trpí násilí.

16. Cesta křžowá gest cesta do nebe.

Mnohým usšim neljbezne žni ona slowa: Zapři sebe sám, wezmi křž swůg na se, a následug mne! — A předce cesta ke křži nejbližší a nej-

my gístěgšši cesta k nebi. Všau však také mnozi, kteří křž genom podle gměna znagi, plowagice tak řka w štěstí pozemském. Poněmadž se všse k vůli gegich daři, neznámá wěc gest gim křž. Ale i tēm konečně slunce života zapadne, i gim se připoždi, a laučenj se od statků gegich a bohatstwí bude ge wětšši bog státi, nežli chudého, ustawičného nosiče křže. Pročež denně wjdáme, an chudý raděgi než boháč umjrá; sauzený raděgi než štastný; bjďáci w chatrčích slaměných raděgi a ochotněgi nežli wzácni w palácích swých. Boháče bolj ta myšlénka, že ho z geho ráge tak wynesau, gačo nuzáka z chatrče, a že čerwi tělo geho tak prožerau, gačo toho, který šrownau potravu swau si musel wžzebrati. Gať weliké bylo štěstí boháčů za žimobnti gegich, tak obtížné gim býwá laučenj, které dobrowolně, bez odporu a dle vůle Boží státi se má. Totě však zápasenj, které boháč musj přestáti, a o kterém chudobný nemj; křž, který chudý wolně na se běre, by následowal Toho, genž náš s křžem předessel, a nám cestu k nebi sám ukázal. — S Bohem však můžeme všecko, a gať mile boháč srdce své od statků pozemských odwrátj, a k Bohu obrátj, býwá chudý duchem, a milost Boží zažehne w srdci geho pochodeň, gegimžto swětlem oswjcen by widěl, gať se w smrti všecken swěta leš zatemnj, a všeliká radost w zármutek proměnj. Smrt negednau boháče ze všši ozdoby geho wyswleče, a hodj tělem do gánnj k zahnjwánj. Pročež maudrá gest rada: Šim powyššeněgšši gš, tím wjce se pokořug, a nalezneš milost u Pána, genž tě do sláwy své při-

gme. — K slávě té vsať vede cesta aužká, a aužká brána, i musímeť tedn složiti se sebe vsačko, co by nám wchod do té aužké brány obtěžowalo, a nám na té aužké cestě překáželo. Kmet giž skoro u samé brány aužké stoji, málo řby ale sobě náležitě staw swůg předstawj, do něhož se co nedřjwe dostane.

Stárij giž samo člowěku wsselikerým způsobem připomjná to, co se s ním djti má; neb málo gest libj starých, kterj by auplně zdráwi byli. Wětšjím djlem postonáwagj, chřadnau, by konečně gačo lampa wnhasli. Ginj ř posteli swé připautáni, trpj prudké bolesti, a umjragj denně, až se poslední rány dočkagj, která ustawičnému trápenj gegich konec učinj. — Doť gsau vsať samé dni, za kterýchž Pán wolá: „Wezmi řjž swůg na se, a následug nne !“

Nenj vsať spasenj, aniž naděge ř bosaženj žiwota wěčného wčem giném, leč w řjži Pána našeho Sežjše Krista. Wezmi tedn řjž swůg na se, a následug hlasu Páně. Ah! Sežjš náš předešel, ba na řjži i umřel, bychom i my řdnatosti nabyl i umřjti na řjži. Zemřeš-li s Sežjšem, budeš s njm také něřby žjti; a gš-li zde aučasten geho umučenj, budeš také něřby spolu aučasten geho sláwy.

Giž častěgi gsem prawil: Wezmi za zdrowých dnů swých něřby řjž swůg umrlčj do ruky, powažug se za umjragjčjho, a tať se naučjš umjrat i. Weř mi, že žádná giná cesta newede ř nebi, kromě cesty řjžowé, a řaždodennjho umjranj. Gbi řam chceš; hleden, řde chceš; cestu, která by gistěgi že

zdola nahoru vedla, kromě cesty křížové, nenalezneš. Všudy se musí něco trpěti, a zde musí zápaseno býti, buď nutně, buď dobrovolně.

Časem zarmoutí se srdce tvé, jako kdyby tě Bůh byl opustil; časem tě bližní tvůg vezme do zlaupky; časem ale, což bývá nejhrošší, budeš sám sobě obtížený. Stane se také, že nikde potěchy, nikde vysvobození neb úlevy nalezati nebudeš; bude ti trpěti za podíl, a trpěti tak dlouho, až Pán trápení tvému konec učiní. Pán chce, bys se naučil, podobovati se genu bez výminky, abyš z praudu trápení vyvázl pokornějšší, než jsi byl, když jsi do něho upadl. Žádný nemůže utrpení Krista Pána tak srdečně a vroucně pocítiti, jako ten, kdo z kalicha utrpení s ním pil.

Koho Bůh miluje, toho trefce, a pro miláčky své všudy křížky má pohotovu; i na tebe čeká, až přijdeš, a na ramena svá ho vložíš. Kříži neutečeš, nebo, kamkoli gdeš, sebe samého s sebou bereš; a všudy sebe samého opět nalezneš. Dbrať se na kteraukoliv stranu; u vnitr, i zvenčí kříž svůg nalezneš, a všudy, kam se pohneš, trpělivosti zapotřebí mti budeš, koruny-li věčné si vydobýti chceš.

Naučš-li se kříž svůg volně a trpělivě néšti, kříž také tebe poneše, a doveđe k cíli, kde všecko sauzení přestane. V životě pozemském kříž nemá konce; a neseš-li ho netrpělivě, kříž se kříži přikládáš, břemeno gešstě geduau tak těžké si činíš, a budeš konečně předce nucen celé nésti. Chtěl-li byš vsať kříže svého násilně se zbavit, neomyl-

ně giný sobě na křť uvalíš, kterýž wssať mnohem těžší bude, nežli předešlý.

Chtěl bys sám gediný křži ugiti, gesto ani gediný smrtelný mu neušel? — Gaké gest gméno onoho swatého, genž bez křže a utrpení na swětě žiw byl? — Sám Kristus Pán nebyl ani hodiny bez trápení po celý čas swého tuto přebýwání. Chceš-liž ginau cestau giti než onau trnowau, kteraužto Spasitel twůg z lásky k tobě krácel?

Blaudiš welmi, ginau-li cestau, kromě křžowé, kráčíš. Nebude se ti wssať dlouho w trápení twém útěchy nedostáwati; nebo křž, gegž trpělivě neseš, nespěkněgší wrdá owoce. Křži, trápení a smrti dobromolně se podrobugjcimu wjdne důwěrnost wngde w cestu, a proměnj počasná břemena w tolikráž potěšení wěčnosti. Do wssať neděge se mocj lidšau, nýbrž milostj Boží, kteráž w tobě tolik wnpůsobj, že se toho, čeho tělesná část twá se hřezi, a co sobě ošklivj, statně chopíš, i si to oblíbíš. Důwěrugaš-li se w Pána, š nebe ti pogde posila, a podrobíš si tělo i swět. Ano nepřítel dusse twé, ďábel, tobě neušflodj, gať dlouho oděnjm wjry ozbrogen, a křžem Kristowým znamenán budeš.

Gakožto wěrný sluha Kristůw odhodlen se k tomu, že mnoho protiwného w životě tomto budeš museti sněsti; a gináť trápení neugdeš, leč trpělivostí. Š napj se tedy š srdečnau k Pánu náklonností z geho hořkého kalicha, chceš-li někdy sláwy geho aučasten býti. — Co se wssať potěšení týče, to wšse Bohu poruč, ať dle wůle swé

učinj. Zrápenj tohoto swěta nemůž přirovnáno býti k přísti slávě. — Už to ale tak daleko přivedeš, že ti utrpenj z lásky ku Kristu Pánu sladnauti a medowěti bude, tenkrátě blaze ti, ani smrt ti nebude hořká přicházeti.

Budeš-li se moci přihotowiti k tomu, k čemu hotow býti máš, k utrpenj totiž, a k smrti z lásky k Bohu, ráč naležneš, a swatj w nebi plesati budou nad twým štěstím, a spolubratřj twogi wzbuzeni budou tebou. Čím wíce sobě samému umjratí budeš, tím wíce život twůg w Bohu bude wznikati. Nic není Bohu milegšjho, a tobě prospěšněgšjho, gačo když budeš ochotně pro Krista trpěti; ano, kdy byš woliti sobě mohl, dlužno ti, raděgi sobě práti, welmi mnoho pro Krista trpěti, nežli mnohou potěchan občerstwowánu býti, poněwadž utrpenjm Kristu Pánu stáváš se podobněgšjim. Kdyby bezpečněgšji a přjhodněgšji cestu bylo do nebe nad cestu utrpenj, zagisté by nám gi Kristus Pán byl wykázal. Zn pak wšsem, kterj za njm přigjti chtěgi na nesenj kříže poukázal řka: „Kdo chce přigjti za mnau, zapři sebe sám a wezmi kříž swůg na se.“

Hodina smrti gest gestě onen poslednj čas, w němž s křížem za Kristem giti, a na něm gačo on umřjti můžeme. Za zdrowých-li dnů gsme se we škole křížowé cwičili; bude nám způsob smrti gednostegný, wědaucjm že maudrost wěčná, a láska Božj takowý smrti způsob za nepřospěšněgšji pro nás uznala.

Ó! gať pořegně budeš moci zpomjnati na

smrt a na nebe, kdežto křijš swůg složjě a wěčně, wěčně newýmlywně šťastný budeš. Š! gať poťogně budeš zpomjnati na šťastj onoho swěta, gehož giž brzo dogdeš, a kdežto wssecko k žiwotu nebeskému přináležegjci pro tebe přihotoweno gest w rukau Páně! Uč se tedn křijš ctjti a milowati.

Stárij nemohutné, neduhy, chudoba, nezďárné djetky, domáci neswornost, ztráta statků, djetek, přátel a dobrodinců, wsse to křijše gsau častěgi auhrnkem na gedno a tože rameno doléhagjci. Komu wsšak Bůh břemeno takowé nésti uložj, tomu nedopustj, by se mu silného Šimona nedostáwalo, genžby mu křijš pomohl nésti.

17. Jezjš hřjch naše wzal na se.

Zagistě ti časem na mysl přicházi, že tě Bůh těmi neb ginými trápenjmi za hřjch twé trefce, poněwadž i na swém milém Synu hřjch, kterýž on na je byl wzal, tať přijně byl potrestal. Při tom pomysšlenj musj ti býti asi tať, gaťo Šsaiášsi pro rofu, Mesiášse mnohá stoletj očekáwaného w duchu widaucjmu, an hřjch wssech národů, wssech pokolenj, ano wssech lidj na ramena swá wložil. Jezjš newinnost newyššj, wzaw winu pokolenj lidšého na se, učinil sebe sám taťorka hřjchem, by za náš hřjšné Dci wěčnému zadošť učinil. —

Hřjšniče! genž gsi tať mnohá léta lehčowážně w hřjšjch stráwil, a nynj wěčnosti tať bljžeť gsi, že co nendřjme twárij w twár onoho uwidjě, gehožto Šsaiáš w duchu widěl! Gaťé ci-

ty pomstanau w dusi twé, až Spasitele swého uwidjš, genž tať mnoho pro tebe přetrpěl? — Ach nelze ti co si spasitelnějšiho činiti, gačo umučenj Krista Pána před oči si žiwě kłásti, a srdce swé poučowati, by nad hřichy swými bolest tať žiwau pocjtilo, až byš patřenjm na Boha člowěka křowácejicjho hnut kagicně w prsy se bil, a slzami kraussenými za odpustěnj hřichůw swých prosil. Budiž ale tať ubezpečen, že ten, genž ž lásky za tebe umřel, tať milostiwě na ljtost twau wzhledne a tobě odpustj.

Byš gať náležj žiwě dobrotu Spasitele našeho pocjtil, předstaw ho sobě, gať sám se za nás wydal na potrestánj, a gať spravedlnost Božská na něm, gačožto neynewinnějšim nic nenalezala, kromě hřichů našich, za kterěz zadosť učiniti chtěl. — S tímto rozgjmánjm spog tať zpřytowánj swého swědomj, a spatřowánj čili zhledánj sebe samého. Při tom žřid pozornost swau tať na Spasitele trpjicjho, by se tobě zdálo, gačobyš wlastnjma očima Boha člowěka za žiwa trpjicjho widěl. A to se ti podařj, zawějš-li naproti loži neb křesadlu swému wyobrazenj Krista Pána na kříži umjragjicjho, aš na to mjšlo, na kterémž u mnohého necudná malba se nacházj, na kterauž cudnosti patřiti nelze. Nechť se mnohý swěťáť tobě posmjwá, tobě se wšak za to dobře powede, žeš ložnici swau proměnil w chrámek. Pať sobě wygdi častěgi w duchu na horu Kalwárskou, a rozgjmey, gať bolestně Beránek Božj za hřichy naše zsmrcen byl.

Cožli kdy gazněm lidským o hříchu, a proti hříchu praveno bylo, a bude, nemůže se nikterak vyrovnati onomu kázání, které před časem nebe samo proti hříchu drželo. — Pomně nepravosti Sodomských vstupoval až do oblaků, a naplněná gest mýra hříchův gegich. Nebe otevřevši se dštilo ohněm, a mnoho tisíc lidu nagednau pohřbeno gest w ohni a plamenu gačo zatracenci. Kdyby nám tenkrát bylo možná bývalo ty nešťastnýj widěti, gač wedauce nářeč gednohlasný z plamenů ruce wystřkowali, gač matky i s nemluvnátky w popel se měnily, gač hrůza byla by nás gala? — A předce tento trest msticjho se nebe uenj k přirovnání k utrpení Boha a člověka, genž wzaro hřichy swěta na se dobrovolně se podrobil trestu.

Na Sežjssi spatřugeme plenitele a zhaubce hříchu, na něhož se wšecky možné aužkosti uwrhly, na něhož se pronásledování nejnejspravedlivější uwalily, nad nymž wšckera muka, nehroznější a nenohavnější smrti způsob wyřčen byl, nad nymž Božský Dtec nádobu hněwu a msty wylil, a od něhož ruku swau obtáhl.

Ach! tač hrozný saub wyřkl Bůh nad swým vlastním Synem, kterýž za hříšnýj se obětowaw, a za ně ručiw, na gegich místo se byl postavil. — Tač stál Sežjš před Dcem swým nejsvětějším, wšemohaucjm, a nejmenš spravedlivým. Na něm měli býti hřichové celého swěta trestáni. Na něho nejnewinnějšího wrženy byly wšecky krádeže, vraždy, smilstwa, pechy, lašomstw, záwisti a msty, na cti utrhaní, neznabožstw; gednjm slowem:

wssech hřích, wssech lidj, a wssech časů w osobě
geho stály na saudu Božim.

O hřissnjče! moge i twoge hřích w osobě
Pána Sežisse stály před saudem; i za náš smrt
podstaupil; pročez ostatek swého krátkého žiwota
počánjm stráwiti hledme, rozgymagjce častěji umu-
čenj Páně, bigjce se w prsy, a prosjce za milost.

Poněwadž hřích gest pramen wsseho glého,
podává se Sežissi, hřissnjčj zastupugjcjm, přehořčj
kalich hřichem nalitj, gegž on až na dno má wy-
piti. — Gačo hřissnjč ed saudce k saudci gest
weden, smenyčán, nohama sšlapán, — gačo hřích
pěstmi ubit — gačo hřích před očima drzjho lidu
do naha swlečen, a k šlaupu přimázán, — gačo
hřích gest mrščán, a tělo gehu ranami tačorčja po-
šetato tač, že saudce gehu zapotřebj uznal, geg k člo-
wěku giž ani podobného, lidu k ustrnutj se nad njm
témuto šlowj předstawiti: „Eyhle člowěk!“

Neni pohaněnj ani k wymysšlenj, kterěz by
š: Pánu Sežissi bylo neštalo. — Poněwadž se hřích
opomázil, w tom nenwzneščeněgšjim tworů Božim
na zemi, w člowěku totiž, stolec swé wlády zara-
ziti, by celým gehu potomštwem wládnauti, a zpau-
ru proti Bohu pozdwihnauti mohl; byl tedj hřích
w osobě Kristowě tačé trnjm šorunován, a místo
žezla třtina do ruky mu dána. — By Sežjč, an
w přebolestném a přehlubokém žármuttu tu štogj,
co nenpotupněgi byl pošmjwán, pošlečawagj před
njm na šolena, přezdjce mu hanlivě šrálem, a
tepauce ho w obličeg. — Poněwadž hřích čašto
potmě páčán, a neprawošť před očima lidššjma

ráda ufrýwána býwá, na potrestánj temnotu milugjci neschetnosti zawazugj Kristu Pánu oči, pligjce mu do oblčcege, a bigjce ho.

Sprawedlnost wšak Božská, chtěj hřích do čista wyhubiti, welj mu umřiti. Na křiži, na dřewě zlořečeném má umřiti, a gmeno geho nemá wjce býti gmenowáno.

Nedivme se tedy, že celý národ židovský hlasu swého pozdwihl wolage: „Ukřižug ho.“ — Ano saud gest wyřčen, Ježíš, oběť za hřích, za město wyweden, nese wšech hřích celého swěta na ramenau swých. — Na hoře Kalwárské swlékagj ho z raucha, a přjbigj nohy a ruce ku křiži. Tak tu wšj Ježíš, Syn Boží, w zápasu se smrti tři hodiny na křiži. — Wy okusil hořkost hřichu, podána gest mu hauba žlučj a octem naplněná k uhasšení geho náramné žjzně.

Tak se koná saud nehyroznější nad hřichem, a Ježíš přestává téměř milým Dce nebeského Synem býti; a Dce zdá se Syna swého wjce neznati. On ho považuge za hřích, který na nehyrozně neúwidj; widj ho, a hledj naň, an na nohau a rukau ukowán s žjznj nehyroznější zápasj, a místa nenalezá, kamby hlavu položil. Tak ho opustil Bůh, gať hřích opustěn býti zaslaužil.

Gjž konečně mjra utrpenj Kristowa gest dovršena; gjž poslednj kane krmě křupěg s křiže na zemi, a Spasitel swěta, Syn Boha wěčného wolá hlasem silným: „Dokonáno gest!“ —

Tototě wyobrazenj potrestaného hřichu. Ježíš utrpenjm a smrti swau dokázal, gať ohavnost

gest hřích ; tať hrozná totiž a veliká, že kromě gednorozeného Syna Božího žádný uraženau spravedlnost Božskou nemohl ukrotiti a udobřiti. — Ježíš snášel nehroznější trápení, a neytrpčegší mučy za nás, a mlčel. — Ba Ježíš mlčel ; probité rošťák ruce geho hlasitě volagj : Wizež, hřích ! To gsau wasse krádeže, dráči ! — Ježíš mlčel, ale žáda geho do krve zmrštěné hlasitě volagj : Wizež, hřích ! To gsau wasse mrzkosti, smilnjci ! — Ježíš mlčel, ale trnjm korunowaná hlawa, a geho krwj politý obličej hlasitě volagj : Wizež, hřích ! Toté wasse pencha, marnjci ! — Ježíš mlčel, ale křjž geho hlasitě volá : Toté hřích, toté hřích na saudu ; toté vražda, cizoložstwí, neznabožstwí, a wrchowať mjra wassich nepravostí, wy hřjssnjci !

Žádný z oněch rostellikerých trestů, které od stwoření swěta až posud na hřjssnjky byly přistly, newygádrugj tať žregmě, co gest hřích, gaťo utrpení Ježíšowo. Kázanj, které nám hlásá umučení Páně, gest neyduťklivější a neydogimawější ze rošťech. Petr poslauchal to kázanj, a plakal hořce. Eotr s Ježíšem ukřižowaný poslauchal ge, a zwolal ljtořně : „Spomeň na mne, až budeš w králowstwí swém.“ — Na tisjce hřjssnjků kázanjm tjm hnuti, oplakávali hřichy své a zemřeli w řagicnosti. — Ale taťé milost, milost newymážitelnau káže nám hřjssným utrpení a smrt Spasitele nasseho. — Wyl-liby i řdo, gehožto hřichowé tať welcj by byli a četnj, žeby gich možná nebylo ani řčjsti, ani tjši gegich powážiti ; ředce nesluffj mu žau-

fati; nechť přigde, a slyšj sám, gafau potěchu utrpenj Sežjssowu wšsem hřjssnjčům káže.

18. Utrpenj Krista Pána káže nenlépe wšsem hřjssnjčům potěšenj a kagicnost.

Potěšitelná a zagjmará gsau nastjněnj o milosrdenstwj Božjm od proroků zákona starého nám učiněná a zanechaná. Na wšech mjstech co neywjce náš ubezpečuj o milosrdenstwj Božjm, prawjce nám: Postornil-li se hřjssnjč nesmyslnostmi a chybami, a počernil-li se gimi gako uhlijm; obrátj-li se toliko sprawau srdce štraussenostj opěť k Bohu: opěť ho přigme Bůh, propůgčj mu lásku předešlau; na wšechy geho pokléšy, gakoby kámen do moře hodil, zapomene, a dušj geho obmyje nad snjh bělegi.

Gať kagicelná a potěšitelná gsau tato pogisstěnj; ale gěstě zagjmarwěgi a potěšitelněgi mluwj k nám utrpenj Spasitelowo a geho smrt. Wžhledněme gen k němu na křjži wšjcmu, a pomážme, za toho to wšse trpěl. — A byt byl hřjssnjč až k zausánj hluboce klesl, předce tať welikan Boha swěho láskau pohnut, do se giti, a nové naděge a šrdnatostj nabyti musj.

Bezma ewangelium čti, co potěšitelného w něm Sežjš wěšřz hřjssnjčům mluwj, gať ge k listosti a obrácenj se k Dci nabjzj, a pať pozorug toho přjtele hřjssnjčů na křjži, kdež dluh hřjchů křwj swau zplácj. — Slyš potěšitelná slowa umjragjčjho Syna Božjho: „Odpust gim, Dče!“

Ba každá krůpěg krve geho s kríže tekaucj ga-
 łoby hríšniku takto prawila: — Gle, člowěče! co
 Sežjš činj, by ti odpustěnj wyžjškál! Dbrať se,
 ožel upřjmně spáchané zlé, a byť byš byl i ten
 nejwětšj ze wšech hríšniků, a byť byš od dětin-
 stwj swého až do nynjčka dušj swau byl hrích
 osenpal, a hrích tařořka gafo wodu do se lil,
 tať že by počet gich počet pjšku mořského pře-
 wyšowal, a byť každá myšlěnká twá, každé slo-
 wo twé bylo hrích býwalo, předce ti krew Syna
 Božjho milost wygedná, budeš-li gi opravdowě
 hledati, a łagjcně-li se k Bohu obrátjš.

S hríšnjci! slyšte pať hlas krve Sežjšown,
 kteráž tať hlasně wola, že gi wšicěni národowé
 slyšeti mohau. „Dbraťte se,“ wola „žanechte cestu
 zlaw, a nezaufente nad milosřdenstwjm Božjm,
 Sežjš gest wšjím wykupitelem.“ — Byste k
 zatracenj nepřjšli, dal se Nejnewinněgšj odsauditi;
 ano Nejswětěgšj, Syn Otce wěčného šed za
 náš na smrt, wzal winu wšj i s třeštem na
 se. S aužkostj smrtelnau, tau neyhrožněgšj zá-
 pasil, by wáš od aužkosti před saudem sprawe-
 dliwým oswobodil. Giti a swázati se dal, by
 wáš ze žagetj smrti wěčné wyprostil. Od katanů
 sem a tam sebau šmeněati dal, by duchy pečelné
 od wáš zapudil a angely za průwodčj wám se-
 šlal. Dal se w obljěg bji, by wám patřenj
 na twář Božj wygednal. Dal se mřěati a
 trnjm łorunowati, by wám łorunu radostj wěč-
 ných bolestmi swými wyžjškál. Dopustil, by se
 mu rauhali a posmjwali, byste někdy s duchy

angelskými věčně „Smatý“ prozpěwovati mohli. Dal se konečně na kříž přibiti. — S! wizte — wizte milosrdenstwý Spasitele nasseho, ano rozestírá náručí, kynauc wám, byste se do něho utíkali! — Wizte nohy probodené, do nichž křwí zapsala gména wasse láška geho! Ach! wizte geho proflaný bož! okazuget wám své lásky plné srdce, do něhož wégiti, a w němžto wšech záležitosti své s důwěrností složiti máte! Wizte Syna Božího, an hlavu kloní s kříže, chťe wám říci, byste wšichni k němu přišli, a w křwi geho očistění od hříchů a w smrti geho život našli! S hříšníci! wizte Ježíše, an obličej svůj k wám obrací, by wám podal políbení pokoje a wás, gažto zplnomocněný od Otce, do vlasti nebeské opět přigal! — — Wizte upsaný dluhu wasseho, ano roztrženo na kříži wiš, a považte, že to na wás toliko záleží, chceteli zaprawení to sobě přimlastniti, a žádného nového dluhu neučiniti! — A tať nám rány Kristowy hlásají milost. Wšech krupěge křwe, které od zahrady Getsemanské až na místo poprawní wnezeny byly, hlásají a zvěstují nám milost a milosrdenstwý Boží.

Muže hříšníci! možná-li ti gestě problémati, a důwěrně k Ježíši se neutíkat? — Chtěl-byš před hlasem křwe geho ušši zacpat, a w hříších svých dále trwati? náružiwostem uzdu pausstěti, a mržké rozkoše w srdci mém přechowáwati? — Gestě-li s bližním svým w nepřátelstwý stálém žiti, a hrobu bližek, statky způsobem nesprawedliwým shrnovati, a pot wdow a sirotků w záhy-

bech štatu svého nositi woljš? — Kaděgi-li dusi své dáš zahynauti, nežli byš k milostivému křijze trůnu přistaupiv dusi svou w ranách Spasitele svého zachránil? — Neznáš snad cenu dusse své, neumjš gi snad wyceniti? — Udi na horu Kalwárskou! popatř na umjragicjho Syna Božjho! a naučjš se welikau dusse své cenu znáti.

O kdožby mohl k Sežjssi na křijzi oči pozdwihnauti, aby nepoznal, gať drahý klenot gest dusse lidská. Ach! gať mnoho stáhn dusse naše Syna Božjho! gať hořký kalich musel pro naše zachowánj wypiti, a gaťch muť plnau smrt musel pro náš podstaupiti! Kdyby Bůh angela tělem lidským oběného za náš byl obětował, nemohli bychom dusi lidskau dosti wyceniti; ale nikoliv angela, nýbrž svého gednorozeného Syna dal za náš hřjssné, krew Syna Božjho musela na spasenj býti wylita, by drahocemau dusi wyplatila. A předce že žrátny dusse tať málo sobě děláme! —

Ach Syn Boží musel trpěti, co na zemi wesskeré gestě někdy a nikde nebylo trpěno; musel umřjti, by žiwa byla dusse má; a gá gsem gi za tať nepatrnau okamžitau rozkoš postaupil smrti wěčné! — O! gať často, gať lehkomyslně stal gsem se zrádcem své vlastnj dusse, prodaw gi hřjchu! — S nyní gestě u wečer žiwota mého chce hřjch panowati nade mnau. Pročež Sežjssi můg! před křijzem twým na kolena padám, a prosím o pomoc twau k oprawdowému žiwota polepsšenj, o ljtost a kagicné slžn, kterěžby ne-

přestaly těci ani tenkrát, až se duše od těla
laučiti bude. Pať ale ó Ježíši můj! domed
mne otevřenau náručí svou do radosti věčné. :

Zde cesta poutníka, čas zlaupení,
Tam nad hvězdami však gest spasení,
Tam, v nebi, naše pravá vlast;
A po té touží naše lepší část.
Zde smrt, — tam život věčný vládně,
Tam stařes gafo dítě zmládne;
Tam, mžeb prost a přeludu,
Se vyhnu světa osudu.

Pokračování.

Chceme-li všlecko, co Pán Ježíš pro nás vyko-
nal a trpěl, gať náleží do srdce svého vsstipiti,
zapotřebí nám, bratřom Spasitele svého časem v
duchu po cestě jeho křížové doprovodili, a ona
svatá místa navstívilí, která On křív svou
zkropil. Když všlecko, co na těch svatých místech
se událo, rozmážíme, gaťe mrazení musí náš
pogmauti, ať gaťe pobožnosti musí srdce naše
vzbuzeno býti! Giž pauhý pohled na horu Kal-
várskaui oči naše slzami, — a myšlénka: zde
křvácel Beránek Boží! — srdce naše autrpností
naplní. Volát tu stero hlasů na hříšníka: Od-
lož obuv svou; neboť místo, kteréhož se nohama
svýma dotýkáš, svaté gest; slož se sebe hříchů
své, za které zde ona božská obět křvácela; slož
člověka starého, a bi se v prsy své; neboť gináš,

leč že s hořkou žalostí v srdci, nesmíš cestu křizowau neyswětěgšši nastaupiti. Bez kagicnosti a bez změněni twého hřissného žiwobyti nesmíš na křiz popatřiti. Neboť bylo by to gedno, gačo kdy bys oběti této za hřichy naše se obětowawšši posmjwati se chtěl, a gačoby Beránek Boží na tebe se djwati měl, an křew geho nohama sšlapeš. Ach hřissnjče! Možná-li, bys předstaupiw před obličeg Spasitele swého, znomu hřichy swými ho chtěl křizowati? O, gač potěšitedlná a spasitedlná mohlaby, hřissnjče! tobě býti takowá kagjcná cesta, kdybys tak sšlasten byl gestě za posledních dnů wezdegššeho obcowánj swého na té bolestné draze se Spasitelem swým se potkati! Zentráte ale upamatug se na to, co řekl Pán Ježíš ženám plačjcjm: „Plačte samy nad sebou!“ (Luk. 23, 28.)

Gačo kagjci tedy po cestě křizowé křáčegme, a obuw odložme, zlé náwyky totiž a chybny, kterézby mjesto swaté zneuctiti mohli.

Nesluffi se cestu, křwj Boha-člowěka poswěcenau, nehodně nastaupiti. Zwlastě my letiti hřissnjci, gsauce smrti takorčka za ruku giž wedeni, pomnjti máme, že nám Spasitel náš snad giž naposledy prawj: plačte nad hřichy swými. Powážme gen, gač bychom se mohli odpusštenj nadíti, chowagice hřich w srdci swém, a milugice ho? — Gač bychom mohli smilowánj od Pána Ježíše obdržeti, neustále příčinu usmrcenj geho w sobě nosjce, w hřichu a w zlém náwyku trwagice? — Nikoliw, nýbrž obuw wyžauti, s hřichem se rozdmogiti, a tagem-

stojm poňanj s Bohem se smjřiti musjme, by k večeru žiwota s námi zůstal. —

Nadarmo nám Boha poľausřeti; prawjme-li: „Páne! zůstaň s námi;“ musj nám pozwánj toto od srdce giti. Se zahanbenjm a ljtořti máme se na žiwot swůg minulý poohljdnauti, peroně před se berauce, hřjchu se warowati, a Boha milowati. Modljce se, máme Pána k sobě zwáti, kterýž náš wyslyřši, k nám přigde, s námi zůstane, až nám nové gitro u wěčnosti zaswítne. Pokud ale gš oddán hřjchu, potud běda tobě! —

Třjhlawau poseblňs obludau :

S l a w a p r w n j : marnost slepá ge,

Kteráž Bohem opowrhuge

Dpowájlivě, i wěchnau odměnau ;

W třebných srdcích lidských, kteráž se gi toři,

Páchnaucej tu kaurēm cti š oltář twori,

Chťjc co modla býti ctěna,

Chwálena a welebena.

S l a w a d r u b á, bugná těleřnost,

Neustále řádostima požiwánj,

Udusřuge řaždau ctnost —

(Gižto řákon řrdcem giž gest k poznáwánj,

Který, zbořně řdo a blaženě chce řit,

Wjdydy před očima musj mjt, —)

Řlážu rozřiwá w twé tělo,

Abj dřjme řpráchniwělo.

Slawa třeťi, žádošť žbožj
 Mesytá, genž ž kowu trěpytného se flani
 Modle, swé i swěta panj;
 Na hřjch wynakládá dary Božj.
 Mamoně se flanj, gj gen flaužj,
 Žo, gež hlad a nauze saužj —
 Bratry — nechá nauzi třěti,
 Ba i umořiti.
 Obluda ta nepodá se moci žádné,
 Mysli, srdcem, rozumem twým wládne,
 W žewnitřnosti twé se takě obrazi,
 Dchem swým wšse w tobě nakazi.
 Kdo geš obludy té podmanitel?
 Kde geš moci gegi žhaubné mšitel?

Kdybychom tuto obludu pekelnau, hřjch totiž,
 ze srdce swého wyhladili, a to, co Spasitel náš za
 náš trpěl, gaž náležj rozwážili, byloliž by možná,
 dáti se od žádošťj swých ždiwočelých flamati, a
 od ledagakéhosi nepatrného pokussenj přemoci? —
 Geště-li bychom oběma rukama sáhali po hřjchu,
 wědauce, že ruce Spasitele našeho pro náš hřebn
 probodeny byly? Uneb dali bychom geště déle
 přebýwati hřjchu w srdci swém, powožugjce, gaž
 draze nás Kristus Pán od zatracenj wykupiti
 musel? By náš Kristus Pán swými nazwati
 mohl, wystál gednu mufu za druhau, krew na
 krew cedil, a ránu za ranau dal sobě ljbiti, a
 konečně se umučiti. Ach! gaž pať bychom mohli
 yřjch w sobě trpěti, widauce, gaž Syn Božj, ney-

neminnějši z lidského pokolení, kalich smrti na vykaupení naše přijímá? — gať břemenem kříže obtížen k místu popravnímu posléává? — Možná-li, patřiti na obět krvavou na Golgotě, a nemiděti spolu hřích, který na Nynswětějšim a Nynneminnějšim ukrutnou zlost svou vypaustí? Ne gináť, hřích toliko byl s tu opomážitost, že Boha a člověka gaťo čerwjka poslapal, tělo geho zedral, a mezi nebem a zemí na kříž ho přibil. Pročež na smůg k poslední hodině přichystaný kříž patřice, předsewzeti nezměnitelné učinme, že hřích ze srdce wyrhujeme, skrausseně na cestu pokání nastaupjme, každy na náš wložený kříž s Sežišem, příkladem swým, zároveň tisse a s odewzdáním se do wůle Boží ponešeme, a gaťo on, genž za hříchů naše dobrovolně umřel, smrt, nám giž blížkau, trpělivě přigmeme. Napotom budeme moci s lotrem kagjcim řici: My spravedlivě trpjme smrt, Sežiš wšak byl neminný. Sežiš ale na litoť naši milostiwě shlédne, a náš gaťo onoho lotra k sobě do králowstwj swého přigme.

Další pokračování.

Lotr na kříži, w posledním gestě žimota ošamžen na milost přigatý gest příkladem a důkazem, gať ochotně odpauští Bůh hříšnjku, genž chyb swých želi, a na cestu polepsení se dá. Menjť sice žádný člověk tjm gíť, a nemynně ubezpečen, že w počtu swatých gest: daufati ale magj wšickni wěrní, že w počtu wnmolených gsau; neb naděje ta gest nám wšsem wýslowně příká-

žána, ba povinnosti naši gest, tať pevně a stále
 daufati, gaťo měřime a milugeme. Všichni měrnj
 bez wýmjeny powinni gsau měřiti, že gim žiwot
 wěčný a milost, k dořaženj ho potřebná, přisljbe-
 ny gsau. A tať gaťo nám wjru a lásku bez
 wyřořeněnj h'jchu zachowati nelže: tať tať před
 Bohem neprawosti se dopaustjme, kdnž se naděje
 spauustjme. Ba pjsmo swaté nám welj, zasljbenj
 Božské sobě přimlastňowati, kteráž prý, netoliko
 wšech lidj wesměš, nýbrž i gednoho každého
 zmlášt se třeagi. — Co by byl i ten neyau-
 činliwěgšj lěf platen; kdnžby ho někdo užjwati
 nechtěl? Co nám krew a smrt Spasitelowa pro-
 spēge, gestli zásluh té předrahé oběti sobě nepřiz-
 wlastnjme? Uchylmež se tedj ke Kristu Pánu s
 tauže důwěrností, s kterau bychom byli k němu se
 utjkali, kdn bychom byli tenkrát živi byli, kdnž,
 čine zážrahy, s lidmi obcowal. Přistupmež k ně-
 mu s tať peronau měrau, gaťo tehdegšj nemocnj
 od něho uzdrawenj, a zagisté i nás uzdrawj, i
 nám s nauze gaťekoliw pomůže; neb Sežjě gest
 tentýž, kterýž byl, a zůstane tentýž na wěky!

Žena Kananegšá žádawšj Pána, by s dcery
 gegj wywrhl šabelstwj, byla ta gediná, kterauž
 na pohled zawrhl a odmrsštil, s njžto ale práwě pro
 gegj stálau důwěrnost tjm lastawěgi naložil. Po-
 odloženj pomoci swé chtěl wjru gegj žfusiti, nám
 pať příklad dáti, gať welmi se mu stálá důwěrnost
 ljbj, a gať k pomoci naši hotow gest, byť i zapo-
 třebj uznal, wjru naši dřeje žfusiti, a byť i k
 pomoci přigjti něgaký čas probléwal, aby pořora

a naděje naše se rozhojnala, my pak milosti jeho hodnějším se učinili.

Když se život náš tu konci schyluje, a na léta minulá, kteráž gafo negafy sen zmizela, se poohlížíme, tenkrát alespoň právem všim se od nás žádati může zkušenosť, učej nás, že všeho dobrého od Boha se najíti můžeme. Sečti, možná-li, mnohonásobné péče, které Dtec nebeský od dětinství tvého o tebe měl. Kolik dní, kolik týdnů, kolik roků uplynulo, že vši Bohu, dobrodinci svému ani nepoděkoval; a předce tě zachoval, a gest posud onen lastavý Dtec, genž tebe, mne, a všecky nás spasiti chce. Na žádný způsob nechce Bůh smrt hříšníka, chce-li toliko hříšník nezahynauti. — Od hříšníka toliko gedno se žádá, totiž: Syn ztracený musí chtíti navrátiti se k Dci, z celého však srdce chtíti, a také skutečně se vraceti; Dtec s otevřeným náručím gde mu vrátí, a svatá dítěť práva mu navracuje. — Co gest vznešenějším nad syna a dědice Božího? A toto svrchované dobro uděl nám Bůh, bude-li ho za ně prositi s důvěrností.

Všs však byl s to, důvěřovati se a věřiti, musíš se pokoriti, a maličkým co dítě býti. Uč se prositi o vjru, uč se zdvihati ruce k Bohu, od něhož gediné všecko spasení. Vjra gest dar Boží, gest Boží moc, gest život Boží v tobě, a gest s to v člověka nového tě proměnit. — Možná-li ti uvěřiti, přigď Dtec i Syn, a zůstanau u tebe. Lže-li ti uvěřiti, staneš se chrámem Ducha svatého. Lže-li ti uvěřiti, bude Veránek Boží, za hříchů svята

ſe obětowaſſi, twým Paſtýřem, twým Spasitelem, a w ranách geho nagdeš žiwot wěčný. Budeš mu říkati: Pane můg, a Bože můg! a on bude Pánem twým a Bohem twým; ty budeš žiw w něm, a on w tobě.

Gaké to potěſſení pro tebe ſtogicjho giž u brány wedaucí do wěčnosti, widěti Otce, an miloſtiwě podává ti ruku. Gaké to potěſſení pozdwihnauti oko uſtizené k Bohu, k Bohu, genž láſka ſama geſt, k Bohu, který wſſecky wlaſy na hlavě twé ſčetl, který tě w aužkoſtné hodině ſmrti neopuſtí, poněmadž těm, genž ho miluji, wſſecko, co ge potkáwá, k gegich dobrému obraci. — S gaké to potěſſení pro náš ſmrtelníky tenkrátě, kdnyž temnoſtí noční ſmrti, držíce ſe pevně wjry ſwé, wcházíme do wěčnosti! Wjra w Ježíſſe geſt pevná ſkála, na kteréž ſtogíme giſtě; wſſe oſtatní geſt bahniſtě proborugcí ſe pod nohama naſſíma a pohlcugcí náš.

Kreſtan, gehožto ſrdce geſt wjry plné, utěſſeně i na ſmrtelné poſteli odpočívá w náručí Boha ſwého, a rakew považuge za dýchánek ſwůg, čili miſto, na němž ſobě odpočine od zápaſení s hříchem, a rauchó umrlčí geſt mu poſledním obynwadlem geho od téhož boge geſtě krwácegicjho ſrdce; žiwot ſobě propůgčený odemždává Pánu, poſluſſen gſa hlaſu Pána Ježíſſe říkaucjho: „Otče! chci, by i ti, kteréž gſi mi dal, byli, kde gá gſem.“

S té blahoſti! až duſſe w záſtupn ſwatých a duchům blažených wegde, a ſlawný neſmrtednoſti gi naſtane den. Neſhledá na Bohu přiſného ſaudce, nýbrž Ježíſſem ſmjřeného, dobrotiwého Otce. Uwi-

dí, že skutečně má, co bařfala, a po čem bařila.
 Užij přátelů oplňmagici pocitem štěstí neomyšlěho,
 kteří gi do blaženého odpočinku předešli, a s ni-
 miž spogena, gafož i s angeli a swatými chwálu
 Boží prozpěwovati počne, a na měř prozpěwovati
 bude.

Nemá smrt zapotřebí čekatí až na šediny tvé,
aneb na tělo mdlobau věku stařecjho zhrbené; i
mlad a silen gsa mužeš umřítí; kdož to ví? —
Děme tomu, že této noci zemřeš; i bylťe tedy
den dnešní ten nevdůležitější žimobytí tvého,
jelikož nad ním rozhodl. On gest tedy den tvého
pro věčnost se zrození; buď peklo, buď nebe za
podíl ti bude, a saud tento platiti bude na věky.

Gen gednau umřeme, o tom nepochybugeš; a že strom na straně té, na kterau byl padl, ležeti zůstává, také ti neznámo není. Musíš se tedy přičiniti, byš na dobrau stranu padl. Gen neproblémen tať dlouho, ažby zbyvající ti gestě otamženi dle pulsu tvé již se sražející krmě sčítati se mohli, a až mýra se bráti bude na rakem twau. Gestě se dnes taž sebe sám: Gest svědomí mé v porádku? Gsau požůstalosti a odkazy mé náležitě určeny? — Nezapomenul jsem na chudé? — Nenachází se žádné nespravedlivé zboží v domě mém? — Gsem s bližním smířen? — Nepřebývá v srdci mém žádné tahné zášti? — Nelze gest s Bohem se smířiti, počkav se s bližním nejmířně. — Polož při gedné každé z těchto otázek ruku na srdce své, a odpoví-li tobě na každau tať, gaťb, sobě gednkaždý v hodinu

smrti přál, pak vzhledni k Bohu, a ři: Otče!
co, gať, a ři: chceš.

Staunal-liš se častěji tímto způsobem, a ob-
držel-liš povždy odpověď potěšitelnou, pak gfi
dosti dlouho žil; a byť byš i záhy zemřel, přece
kratičků ten život vřbornau byl připravau k
smrti.

19. Příprava k smrti.

Glomče! nelek se smrti, neboť neumřeš z
cela, lepší twá část, twá duše nepřestane žiti, a
gest přetvořenj do onoho místa, kdežto věčně živo
budeš. — Věčné! Gať veliká pováženj dostogná-
to myšlénka, věčně živu býti, a vědomj, že gme
a žigeme, nikdy nepozbyti! — Představ sobě
věčnost, a nalezněš se v to nenhlubší žásnutí
pohřížena. Přidáwen v myšlénkách čas k času,
přirážeg počet k počtu, a čím dále budeš fráćeti,
tím více cjl zaměřenj bude se od tebe vzdalo-
wati. Po milionu roků k podimenj daleko gfi se
sice od okamženj nyněgšjho uchylil, nicméně přece
gen v počátku stogš věčnosti.

Což gest tedn i ta nenprodlauženěgšj života
lidštěho lhůta, přirovnáš-li gi k věčnosti? — Co
gest sedm- neb osmdesáteletý věk? — Věť, gehož
se málo řdo dočká. Co gsau léta prvnjch rodičů
nassich dočkawšjch se celých národů na potomstvu
svém, co přirovnána k věčnosti! — A byť by-
chom také nemětšj věkowitosti dosáhli, mocnosti
nasse a sily zponenáhla se stráwj, čílost a vesel-
st

zmizí, a dříve neb později pocítíme slabost a neužitkovost stáří, a blíženi-se k smrti. Život náš jest neustálé tu předu kráčení; pročť měli bychom se častěji tázati: Kam vede cesta, kteraužto kráčíme? —

Neznámý gfau mi meze času a věčnosti; neznámo mi též, kdy a kde se cestování mé dokončí, aniž wjm, nezabloudím-li, a kráčege dále, naleznou-li přítele, kteréhož bych se na cestu pravou poptal, a který by mně k bráně blažené věčnosti doprovodil.

Budeš-li spasení své považovati myslí lehčau, cesta tvá bude negistá a nenyeně nebezpečná; neboť tě tam všemohaucí a spravedlivý Bůh, soudce přísný očekává. — Srdce tvé samo bude tě souditi. Nedal Bůh nadarmo přikázání svá, a nemůž mu býti gednostegno, přestupugeme-li ge, či poslusenstwím ctíme, gimi ge spravugjee. Smrt konečně jest žen a sbírka toho, co gíme zarozšswali. Błorečení neb požehnání očekává náš. Svoým wlastnjm žalobnjkem budeš na onom swětě, nechceš-li na tomto milosti přigjmatí od Boha Synem geho tobě podáwané. Život minulý z nowa počti, a skutky geho zničiti nebude ti lze. Mjwen konec na myslí, a nezhrěšjš.

Zprošjš-li se hřichu, nebudeš se smrti strachowati. Pomyslenj na smrt býwá nám proso brozné, poněwadž nám i to připomíná, co při skonání swém budeme museti zde zůstawiti, a na čem srdce naše tak tuze lne. Zwlastť těžké jest odloučení se od těla, kteréž gíme tak blauba-

obhývali, s nímž jsme tak auzce spřízněni, a které přilissně milujeme. Toto tělo museti k zpráchnivěni odemždati protivuge se nám tak, že bychom tomu ani wjry nedali, kdyby denní zkušenosť nás o tom nepřesvědčovala. Ba, gist jsem, že mě w brzkém čase wssečko to potká, co na umjragjících jsem wjdal, a co o nich wjm. Ti, genž mě milovali, budou pro mne plakat; co mi wsať slzy gegich spomohau? Ginj, kteří mne znali, budou nad aumrtím mým rozumowati řkauce: Kdyby to, neb ono s ním se nebylo událo, mohl po dneš žiw býti. — Co ale mi naplat každé politování? Sám a sám budu museti zkusiti, co giným, gež jsem umjratí widěl, se přihodilo.

Co by mi to bylo platno, a co bych tím zjšťal, kdy bych se wynasnažil smutnau myšlénku smrti z hlavy wypuditi?

Býloť by to gedno, gaťo kdy bych oči zamhauřil, bych newiděl rány, která mě minauti nemůže. Abo myšlenj na smrt zapuzuge, zapudj-liž i smrt samu? — Ach! při wšem takowém usilování, předce bych se denně ku konci swému bral, sly mě by předce denně wjce ochabowaly, a newyhnutelně wždy bljže k hrobu bych krácel.

A co pať gest také wssečko swěta štěstj? Nic, leč marná pára, kteráž zároweň s žiwotem a žiwota dřjwe zmizj. Mohlo-li pať zbožj pozemské, důstognosti, hodnosti a rozkoše srdce twé kdy docela upokogiti? — Ščjten, možná-li, aužkosti, nesnáze a krusnosti žiwota swého. Ach, nastogte! gať dlawho gsi po těch marnostech a šálebných pozem-

stých státcích bažil, a co noci pro ně beze spaní strávil! A gať blažení a šťastní byli by nyní dnové twogi poslední, kdy byš byl pro Boha činil, coš světu a žádostem svým k vůli podnikl!

An si však, bohužel! nenwěťšij žimobytí svého částku, smětu a hřjchu slanže, strávil, musela za příčinou toho duše twá se roznemoci; a gestit to milost weliká nesmjrného milosrdenstwj Božjho, že tě k večeru života gestě napomjná, byš duši své nemocné přispěl k pomoci dřjwe než zahyne. — Utjken se tedy k lékaři Božšťému, kterýžto pomoci může, a wěz, že uzdravení na polo již se zdařilo, žádá-li nemocný opravdowě uzdraven býti. — Kdo však ani žwěděti, ani uwěřiti nechce, že nemocen gest, ten lékaře nehledá, a nemoc swau smrti zaplatí.

Tak se wede hřjšník, který w ždimočtlosti své na nebezpečenstwj, w němž wěží, ani nepomyšlí. Gaťo opogen žige w zaslěpenosti ducha, až se konečně předchůdcowé smrti wjce tagiti nedají. — Sedivě wlasn, umdlení audů, wadnutí celého těla, poslowé gsau smrti bez přestání wolající: **Slowáte**, smrt stoji za dwěřmi twými; uchraň honem duši swau churawau, by nezemřela, smrti wěchnau nezemřela!

Až posud žiro byl hřjšník pro svět, pauze pro svět, a počínal sobě, gaťo by to nemohlo nikdy přestati. Nyní ale se leká, an smrt před sebau a na blížku widí, a wí, že s životem tímto, až zemře, všecko ztratí; neboť wězdegšij věci nad Boha milegšij mu byly. Wěčnost, na nižto ni-

řdy se rád neupamatoval, nahánj mu strachu a hrůžy. Nic nemidj na sobě, nežli hříchů, a před sebou svůj, osvědčujícího Boha, a spravedlnost jeho. — Ach! s mražením cítě, gať špatně to s ním vypadá, a gať utěšeně by mohl do věčnosti nyní nahlídnouti, řdy by byl hlasu svědomí svého poslušen býval! Vjra, rozum, nešťastné příhody, knihy, všecko mu kázalo, napomínajíc ho stále na jeho vyšší povolání, ba všecko ho pamatovalo tu tichmo tu hlasmo, giž prosmo giž hrozmo na věčnost. On však hrdě se usmíwage, styběl se za Boha na nebi; neboť země byla bohem jeho. Vjru v Boha, v zrození, v obměnu a tresty nazýval gen vjrau luzi, tesknomyšlným snáštěm, přepjatostí myšli a bláznovstvím. — A tať sám sobě hrozný svůj osud připravil. Život jeho gest giž za zády, a mizí bez přestání; a ať velmi nestěšetně žil byl, předce by nyní rád dobře zemřel. Poznává své nebezpečnosti, a sám poznává, že cítě smrt v srdci svém.

Alle právě nyní blíží se nešťastníku tomuto gestě poslední gistra milosrdenství Božího, ano i němu mluví gaťo před časů prorok ku králi Šraelšému. „S lože, na které gsi se položil, nepostaneš wíce, nýbrž smrti umřeš.“ Studený pot se mu vyráží na čele, bolestí, zármutkem a lítostí spjíná třesavci se ruce, a pohledem aužkostným hledá obraz Spasitele, o němž mu za pacholectví jeho mnoho potěšitelného bylo wyprawováno, a genuž by nyní rád srdce své otevřel. Však běda! gať by měl říj býti i nalezení v domě, v němžto život právě pohanšský byl weden? —

A čemu také v takovém domě vyobrazení Spasitele ukřižovaného, jenž upřímnau wjru, pokoru a milosrdenství kázal? — A čemu tam obraz Panny Nejsvětější, kteráž čistotu a střídlivost za nejvyšší ozdobu svého pohlawí držela? Co chtějí takové obrazy v takovém domě, kdežto se život vede dle wzneseného světa, a kde se smyšlí dle nejvyšší osvěty? — Zato bývají jen obrazy pohanských bůžků a bohů, pro kteréž tu žádného místa, proto že bůžnost zatracuje, a gest světu pohoršením a bláznovstvím.

Tu leží nešťastný nemocen bez potěchy, slabne wždy více, život jeho hašne, a známky blížké smrti jsou zřejmé. Dmácí jeho, ulekše se, dávají mu na srozuměnou, že se brzkého dokoučení jeho obávají. — Bud sám žádává, již polomrtvý kněze, aneb přemluven povolává ho. Druhdy to stává blaahých prosb, by se k tomu odhodlal, a pak příbuzní wšlechnu práci sobě dávají svět předsvědčiti, že umřel jakožto křesťan, aby žádný se nad tím pozastawovati nemohl, a sám na cti netrpeš,

Widauce konečně, an nemocný sám potěšen duchowního gest žádostiv, a ve světě žádné potěchy více nemůž najíti, osměluje se nemocnému takofka zponenáhla a podtagi kněze předstawiiti a uwešti. Wdloba wšak nemocnému ledwa dovoluge duchownímu na pozdrawení jeho hlasem potrháným a trawným odpowědēti. S pohlíží naň očim a ztuhlým, a wzlyká uškolika slowy, kteráž ledwa obsluhující rozumějí, a ostatní wylábají.

Přes to všecko ale ona veliká záležitost v pořádek a ku konci má býti uvedena; nemocný se má totiž k zemření přichystati, nenalézá slovo k vyjádření toho, co srdce jeho obtěžuje a tísní. Mluví, co se mu na gazně vloží, a propovídá to jen na polo, tak že se to musí uhodnati; též od jednoho slova k druhému než přigde, ledva ví co mluví neb mluvil.

Kněz nezanedbá ničehož, co v starou podobném pro spasení nemocného gestě učiniti lze. Nyní, pokud si gestě svědom gest, tagesstoj nejświętější mu podává, a nechyluje se více od něho. Také mu po chvílkách spasitelné myšlenky předkládá, kteréž však okolostojící toliko vzbuzují, a konečně mu podává umrlčí kříž; a odemýdávaje mu ho do ruky, praví mu, zde že sice všecko pro něho gest ztraceno, od Ježíše však že milosti věčné, milosti nevypravitelné, a všeho najíti se může. Pak kříž k rtům jeho přidávaje praví: Ježíš z lásky k tobě umřel, umřiž tedy i ty z lásky k němu. Všechu křesťanu dal za duši svou, i bož dal sobě otevřítí, by ti blažený do srdce svého vchod vypůsobil. Wegdiž tedy do srdce Spasitele svého, — věř, — dusej v něho a miluj ho! Vitug, žeš ho dříve nemiloval. Budiž však pln důvěrnosti v milosrdenství Boží, a ubezpečen, když s vrou v Ježíše ukřižovaného s křížem v ruce u brány nebeské se octneš, že se ti ona otevře, a do království wegdeš, kteréž Ježíš pro náš smrti svou zaslaužil, otevřel a nám zřkal.

An, roizme ! Kam se někdy vsříchni dostaneme,
 a kde se vsřetko vezdegšij štěstij a rozumovánj
 tať nazvaných swobodných čili raděgi newázaných
 duchů končij. — Předce křjž, a křjž toliko po-
 slednj býwá potěchau umjragjcjch. Ach ! a gať
 wolno u srdce býwá přistogjcjm, an umjragjcj
 křjž obgjmá, a ljbá gaťoby Spasitele uřizomaného
 gaťim byl tať milowámal a ctjwal ! — A gať
 weliká gestit to tať milost ob Boha, ano srdce
 hřjssnjka patrenjmu na křjž k ljtosti býwá pohnuto,
 ano wyobrazenj Umučeného člowěku, genž před
 tjm křjž mždy nenáwiděl, potěšenj působj ! Pročež
 šhowjwánj Boha nasseho se obdivugjce, milosrdenstwj
 geho poklonu hluboťau činnae. Nechceť, by hřjss-
 njk zahynul ; a nám posťytuge se přjležitost
 widěti litugjcjho, an mage znamenj křesťanstwa
 w ruce, w poslednjm ležj taženj. Spět kněz gest
 ten, genž dusi tělo opuštjwšj zagjmawau cjrkw
 modlitbau, a prošbami gegjmi mocnými doprowodj,
 a znamenanaui křwj Beránka, saudci předstawuge.
 — Bůh, wida w srdci umjragjcjho upřjmnau
 ljtost, a wraucnau žádost po nebi, poznáwá w
 něm ztraceného syna ; a ať tento gestě ztrýzněn
 gest, předce křwj Kristowau wyřaupen, a tjm
 samým dědic nebeš.

Ačkoliv duše ob těla se byla giž odlaučila,
 předce blahočinné náboženstwj nasse tělo mrt-
 wé gestě neopauštj ; nýbrž pod ochranu swau ge
 přigjmá, a posud za chrám Ducha swatého ge
 powažugjc, prowodj ge modlitbami, zpěmy a
 rozbuzugjcjmi obřady až ke hrobu. Sbět neřwa-

rau obětuge Dci věčnému za zemřelého, a duši takorů i na onom světě vyhledávajíc, do plamenů očistcových za ni pošle pomoc z pokladů církve. Ba, církev svatá všecko činí, by duše naše zachránila, a není to vina náboženství, některá-li z nich zahyne.

Ach! budmež pak předce svého vlastního zachránění pamětlivi, a smyslslegmež o sobě, o světu, o náboženství tak, gať v hodinu smrti budeme sobě žádati, bychom byli smyslsliwali. Na pouhém však smyslslení nepřestávejme; nýbrž co možná také se přičinme, a Boha za pomoc, za šťastnou a blahoslavenou smrt prosme.

Představ sobě: Co, kdybych já byl na místě dotčeného zemřelého? — Představug sobě častěji svou vlastní smrtelnou postel; pozorug se, a přemyslsleg, gať srdci tvému bude, až den rozhodnutí se přiblíží. Denně zpomeň na saub, byš se k vyjití z těla připravil, a nemusel s hrůzou na cestu se vydati, kteraužto zpět nikdy více se nenavrátíš.

20. Smrt sbírá lidi gať ge nalezá.

Smrt nás nemine, a gednou gen zemřeme; pročž co nepečlivěji všecko přihotovati máme, co na tu dalekou cestu, a okamžitý odchod s sebou vzíti mjinme. Ačkoli se lidé mnozí na tu důležitou cestu chystali a vypravovali, předce ge obyčegně smrt překvapila, tak že dříve umřeli, než sobě myslili. Každé okamžení můž býti na-

šjm poslednjm, a čím déle žigeme, tím blížě gsme smrti. Nachyluge-li se den žiwota našeho, a připozdjwá-li se nám, zagistě smrt giž za dwermi stoji, čefagjc rozkazu Božjho, by k nám wessla; pať ale nedagjc se wjce odbyti, wezme čloweka, gať ho nagde. Mnohem lépe tedy činjme, smrt giž brzy očekáwagjc, nežli naděgi dlahého gestě žiwobytj sobě délagjc. Nemáme tu přebýwánj stálého; neboť kdych žiwota našeho bylo tišjc let, přede nám nastane rozlaučenj. Uwedl-liš swědomj swé do pořádku, usporádal-liš také žálezitosti swé swětšké, učinils, seť gsi byl, a wztáhl si ruky k pluhu: neohliden se wšsať wjce nazpět, nýbrž důwěřug se w Pána, který nábožnau wůli twau wi-
dj, gi požehná a wzniťu popřege. — Wchnasna-
žil-lis se také, byš s Bohem w přátelstwj wessel, pemně také a gistotně wěr, že Bůh přitelem twým gest, a že tě, za něhožsto krew a žiwot dal, zahynauti nenechá. Dbrať se tedy s lássau detinnau k Spasiteli swému, a posilniž důwěrnost swau nábožným žřenjm na swůg umrlčj křjž. Napadnau-li ti pochybnosti gaťé, nedben na ně; nýbrž pomaž, že kdych tě Bůh byl chtěl nechati zahynauti, giž dřjwe by to byl dopustil, a to šice kdych gsi gestě odpadlým a nezdárným synem byl. Bylť by tě w okamženj páchaného hřjchu mohl před saudnau stolicí swau powolati. Ach! gať mnozj zemřeli před tebau, kterj nedosáhli tak welké milosti gaťo tn! K tobě Bůh rozličné přjhody gaťo posly swé wysílá, by ti oznámili: Ženich přicházi, přihotow se k následcwánj ho.

Která radost i rychlé chvilě
 Život mně upautá? !
 Duch můj touží ze vsí síly
 Po nebi; tamť mysl má,
 Kde lze čistau radost mít,
 Svatě w Bohu živu býť.

Žiše čekám tebe, Pane!
 Přigď, a den ať switějším;
 Což, že milostj se stane
 Dvou, se w tebe důvěřjm.
 Nad přírodu hlasitěg
 Srdce dj: gen wjru měg.

Ano, věřjm s důvěrností,
 Bůh že neopustj mne,
 Děckámám s toužebností
 Pomoc, genž mne nemine.
 Lépe-li kdo osřihán
 Nad mne, an gest šc mnau Pán?

Wzežři Dče! na mé slz,
 Na mé hoře, starosti!
 Přigďiž, Smilowniče! brzy;
 Zbavení gsem vsí radosti.
 Želo pozbam bolesti
 Srdce napln radostí.

Smrtelníče! ohlédni se zpět na minulé léta; z gať mnohých nebezpečností vysvobodil tě Pán, a po gaťích vzdálených oklikách domedl tě až k věku šedivému, až k nynějším polepsnění tvému. Byl by tě Pán proto snad tak blaho nechal na živě, by tě nyní, skraštěně geg wzhymagjcjho zatratil? — Š nikoliv! Uwedl gsem ti giž mnoho důvodů, které gsau s to wzbuditi w tobě naděgi. Pjismo swaté wšlowně bj: Kdo naděgi swau zakládá na Pánu, že nebude zahnanben.

Dopustil gš se snad wětšjch hřjchů, než Šamel? Uhlawnjm byl protivnjkem Kristowým, a krmožjzniwým křestanů prwnjch pronásledownjkem, saužiw ge po celém Substwu, a metaw ge do žalářů, by buď wjru swau zapřeli, buď smrtj possli. — A předce Šamel netoliko odpustěnj, nýbrž i milosti auřadu apostolského dosáhl.

Aneb gš tje Adama zhřěssil, nejprwněgssjho a nejwětšjho ze wšsich hřjssnjků? — Adam dostel milosti, ačkoliw w rági Boha byl nepossussen, chtě mu býti roweň. Ano, po takowém newyprawitelně těžkém hřjchu, zřjdlu wšsich ostatnjch, a wrahu dušj lidských, obdržel Adam předce odpustěnj. Milosrdenstw Boží nechce smrt hřjssnjka, a dalo Syna swého na smrt, by wykoupil lidské pokolenj.

Apostolowé důtkliwě wraždu na Kristu spáchanau lidu židowskému představisse, předce gestě glosnyj tyto nesmjrným milosrdenstwjm Božjm, každému hřjssnjku kagjcjmu obpaussťěgjcjm,

těšili. (Skut. Ap. 3, 13.) „Svatého a spravedlivého zapřeli jste, a prosili jste za muže vražedníka, aby vám byl darován: — (mr. 17.) Bratři! wjm, že jste z newědomí učinili, gačo i knjžata vaše. (mr. 19.) Protož čiňte pokání, a obraťte se, aby byli zhlazeni hříchové vaše.“ Dnto příkladn magi, když se malomyslnost o nás pokaušji, naděgi naši porozbuditi. Předce však pro hřích své, ač nám již odpustěné, pokornějsími, w dobrém horlivějsími, a w milování Boha wraucnějsími býti máme, by se znamenalo na nás, že ti, jimž odpustěny byly hřích mnohé, mnoho miluji. Ba, w nebi veliká jest radost nad hříšnějším pokáním činícím, ano obrácením jeho ke cti Boží službě na věky věkůw trvající.

Zagistě coš nepochopitelného jest w chování se našem: žádámeť Boha za upokojení svědomí, a za wnitřní poklid; Bůh sám se nám gjm nabízi, přikazuje nám w něho se důvěřowati, a wšlechn nepokoj do lůna jeho otcomského podchowati; a předce se tak lehce těžkomyslnosti poddáváme, nechámagje se gj sužowati. — Dobře tak, že nehodnosti své gsme pamětlivi; wíce však na smilování Boží pamatowati slusí, gelikož nám cit nehodnosti k tomu službě, bychom tím větší láskou a wděčností zahoreli; gináť by pocit bždn naší wíce nám škodil, než přispjwal, ba gestě bždnějsími by nás učinil.

Bůh, genž slabost a nehodnost naši lépe, ba nekonečněkrát lépe zná nežli my sami, přikazuje nám všech pochybností a myšlének, gimiž

by naděje naše slábla gafožto nápadn hříšné zamítati. — Nuže smjme-liž přikázání tomu na vzdor Boha býti neposlušni? — Smjme-liž výslovnému rozkazu tomu nedůvěřovati? — Ano, i pohrůžek užívá Bůh, by nás potěšil; a oznámuge nám, že se uražena a přinucena vůdij nás potrestati, an je opovážugeme w milosrdenstwj geho se nedůvěřovati.

A nenjliž to w pravdě veliké provinění, milosti a smilování od Boha nám podávaných nepřijímati za tau výmluvau, že bychom gich nehodni byli, poněwadž gsme šhowjwání geho a milosti žle užíwali? — Nemoj-liž Bůh lépe nežli my, že gich nehodni gsme a wždy budeme? — Ale právě tať milosrdný gest, že, nehledě na nehodnost naši, předce nám dobře činiti chce. Aneb by snad pohnůtky k milosrdenstwj w nás měl hledati?

Zatjm, co bychom my, nehodní hříšníci žádati nikdy se nebyli směli opovážiti, a nač bychom ani nebyli pomyslili, to učinil Bůh. Dal nám Syna svého, a za nás ho zničiv a potřev denně nám ho daruge že všemi zásluhami geho, bychom mu ho we naši swatě za obět přinéstí mohli, kteráž ona nestončenau do sebe moc má, že nám hříchůw odpusttění, a všech nám potřebných milostí wydobyti může. Ano mše swatá gest obět Bohu lžbezněgsší nad tisícero swětů serafinných naplněných a genu obětovaných. — Co gest tisícero serafinů plných swětů přirovnáno k Pánu Ježíšši, gednoroznému Synu Božímu!

Snadno gest nahlížeti, gaťe to štěstí, míti u krále syna gedinkého prostředníkem; komu ale lze pochopiti, co to gest, míti Ježíše Krista prostředníkem, nevyňšším knězem, a zástupcem u Boha, Otce geho? — Což gest, čeho bychom jím nemohli obdržeti? Sami ze sebe nezasluhujeme ničehož, leč nepotogenosti Boží s námi. S modlitby naše nehodny gsau, by od Boha wyslyšseny byly; Ježíš Kristus ale, gednorozenný syn Boha věčného, genž křem i život za náš obětowal, a za náš prosi, nezasluhujeme-liž místo náš wyslyšen býti? — Podobno-li k mjre, že by takowý Otec, takowému Synu, přinášegjcmu obět tak weliké ceny, něco odepřiti mohl? Ježíšowo za náš žádost učiněnj přewysšuge welice prominěnj od wssech wsšudy lidí proti welebnosti Božské spáchané. Gať by možná bylo hřisnjku kagjcmu, an sobě drahé zásluby Kristown, které nám Spasitel sám darowal, přivolastnj, zahynauti? — Gať bychom mohli pro hřichy své žaufati, pomnjce, že nám Bůh obět smjřenj od něho samého wywolenau na rufu dal?

Krwj toho Božského obětowaného Beránka spravedliwj z minulých stoletj wssečj své posšwrm hřichů zmyli. Z nesmjerných toho prostřednjka zásluh wsšech milosti sobě nawážili, kterýmiž poswěceni byli, a kterýmiž nad slabostmi a nepřátely dušje zwjtěžili. Mělby tento milosti hogný pramen gediné před tebau býti zamčen? Dominwáš fe, že Bůh twých kagjcjch slz nemidj, na wzdyhánj twé, na modlitby a žalost nedbá?

Gistý meliký cirkwe učitel prawj: Poněwadž gste mdlj a hřisnjci byli, dal wám Bůh Syna swého i s geho zásluhami; proč medle neužíváte daru wám swědčícího? Proč newynakládáte dra- hého toho pokladu na zachráněni dušj swých? — Nemáte-liž ty newětšj připowědi? Od kud pak ta nedůwěra w zaslíbenj newslawněgšj? Proč newěrjte? — Můg dobrý Bože!

Wěřim; mdlá wišak gest wjra zbegšj,

Budiž ona i ta newsilněgšj!

Uch! gať wišlawá

Důwěrnost gest má!

Schodeť wjry gest přjčinau našj nedůwěry, a genom malá wjra naše přefážj nám nabrati z onoho pramene, z něhož wišickni sprawedliwji milostj, i spaseň gim newohnutelně potřebných, načerpali. Wážneme w strastich, poněwadž nemá- me důstatečné důwěrnosti, giž bychom zásluhj utr- penj Ježíšowa sobě přimlastnili. — Ačkolim se Pán Ježíš prohlásil, že gen proto na swět přišel, by hledal a spasil, což by ztraceno bylo; že s nebe sštaupil, by nám, an gsme nemocni byli, lékařem byl; a že nepřišel dušj zahubit, nýbrž gich wy- swobodit; ač náš o tom Pán Ježíš zhusta a mno- honásobně ugíšťowal, předce se neosmělugeme tomu uwěřiti; a tudy se nám newyššjho duše poklidu nedostává.

Ježíš, aby dokázał, že zaslíbený Mešias gest, přemnoho zážrafů činil; wiše ale, co činil,

bylo zážrakem dobroty a lásky k nešťastným. On činil zážraky na nemocných, slepých, hluchých, němých, kulhavých a posedlých; ano všedky nešťastné, jenž se k němu utíkali, uzdravil, žádného neoslyšel, všichni účastní byli jeho Boží pomoci, kterauž žádali, aby nám tjm dořádal; že přišel všem spomoci. A an se ukázal spomocníkem všem těm, kteří v tělesných potřebách se k němu byli utekli: čím více spomůže těm, kteří v záležitostech duší svých k němu volají.

Staniž se ti, gaž gš uvěřil, říkával Jezíš těm, kteří ho o pomoc žádávali. A totéž také nyní nám praví; a slovo jeho gš pravdivé a věčné. Tato slova mají v nás auplnau důvěrnost wzbuditi. Neobmezugmež důvěru svou, aniž Bůh smilování swá obmezí. Věrně tedy v Pána daufeyme, an tomu chce, bychom v něho, a to fice toliko v něho daufali; neboť genom tenkrát mnoho obdržíme, Onž mnoho, a to s důvěrností očekávati budeme. — Nuže co gš daufánj, čili naděje?

21. N a d ě j e.

Křesťanská naděje gš očekávanj všeho toho, což nám Bůh sljbil. Zwlastě očekáváme od Boha život věčný, čili věčnou blaženost, gaž i prostředky, gimiž bychom gi dosáhli. Očekáváme wšak také časné dobré od Boha; a čím více se vyplnění naděje našj odkládá, tjm více máme po něm dychtiti; neb pravá důvěra nechabuge, pročez také naděje se nikdy nespauštjme. Erwa-

gíce na prosbách u nohou Páně, hotowí gíme dobré oběma rukama obegmanti, kdykoliv nám ho udělí. Nikdy se nám nestěsne čekati, gelikož wsse, co očekáváme, pauhy, nezastaužený dar gest, k němuž žádného práwa nemáme.

Křesťan dautá a očekáwd od Boha wsse dobré s gístotau, nemage ani té neymensšj nedůwěry neb pochybnosti, nýbrž mage za to, že zhola nemožno gest Bohu, by slowu swému nedostál, neb nemohl, anebo nechtěl ddti, co sljbil.

Megsa wssať naše zásluhy toho přjcinau, že s takowau gístotau, a beze wšj pochybnosti wsse dobré od Boha očekáváme; nýbrž Bůh sám gest základem našj naděge. — Arciž, že se i od nás dobrj skutkové a zásluhy žádaj, cheeme-li spasenj dogjti; naděge wssať nehledj na ně, nýbrž pauze na Boha, geho zasljbenj, mocnost, dobrotu a wěrnost, na geho slowo, a na rozkaz nám daný, bychom w něho dautali. A proto také gest naděge ctnost nadpřirozená, gegjmžto základem gest Bůh sám. Gať mile by se naděge na naše vlastnj skutky a zásluhy zakládala, pogala by náš bázeň, a gístota a bezpečnost naděge našj neměla by pravého kořene. Naděge naše musí na wjře založena býti, gelikož ž hola nemožno gest, by gedem také gen článek wjry byl neprawdivý. — Máme, a musíme spasenj swého se nadjti, a zahyne-li dusse která, člověk sám, a ne Bůh, gest toho winen. — Bůh náš wšsecky chce spasiti, budeme-li wssať spaseni, nemůžeme s gístotau říci, newědauce, zdali w starou milosti Boží se nacházíme, a w němli

setrwáme. Pročez wždy máme o spasení své peč-
liwi býti, máme bděti a se modliti; Boha, zvláště
o setrwání we wjře, a o šťastné skonání prositi.
To wšak není na ugmu bezpečnosti naděje naší,
postavené a založené na Kristu Pánu a zásluhách
geho.

Bůh člověku blaženost věčnou sljbil, a tato
záleží w patření na Boha, w milování a chování
ho. — Dausáme tedy a očekáváme, že w Bohu
celau blaženost swau naldeme. A proto že před-
mět naděje naší jest Bůh, jest naděje ctnost
Božská, a nadpřirozená. — Očekáváme ale také,
že nám Bůh statečnosti a síly dá, bychom sobě
blaženosti věčné dobytí mohli. Dausáme tedy
bezpečně a gisté, že Bůh od nás wšlečka pokusení
odwratí, kteráž by sílu naší přemýšlowala, a že
nám pomoci udělí, bychom hříchu, kterýž by nám
gediné nebe zamknauti mohl, odolali. Dausáme
také, že nám Bůh nyní gístě, ačkoliv u hrobu
giž stogíme, příležitost dá, bychom aspoň něco
činiti mohli, čím bychom milosti Boží hodnými se
učinili; a proto také nemoci, trápení, i smrt
s odemzdáním se do vůle Boží očekáváme. —
Dausáme, že nám Bůh nesmírně dobrotivý w
nemoci dá trpělivost, w trápení potěchu, a w
smrti silnou wjru. — To wše dausáme, žádáme
a přegeme sobě, poněwadž Bůh dausagjcím w
něho spomáhá. Wjra nás učí, že nás Bůh spasiti
může. Naděje pravý, že nás spasiti chce; a
zásljbení Božská ugístugi nás, že nám wšlecko dá,
co by wjru a naděgi naší sljlo, a k spasení nám

napomáhálo. Bžra předstawuge nám Boha plna lásky ke všem, genž w něho dāufigi; dāufigame w Boha, a to nám dodává peroné důwěry, že Bůh zaslíbenj swá i na nás vyplnj.

Dāufige wšak nesmjm mysliti, že Bůh toliko wesměš chce a může lidi spasiti, nýbrž peroně musjm wěriti, že i mne chce a může spasiti, a spasi. — Ač mi snad již gen kratičký čas k požánj gest popřán, a smrt takřka již po mně sáhá, předce nad hříchů swých plačati, kagjcně se w prsy bji a proti wšj naděgi dāufigati budu, že se Bůh pro Syna swého nade mnau smiluge, a ač weliký hřisňujk gsem, předce mě spasi. Budu sobě mysliti: Ba, zagisté přigdu do nebe, Bůh mi wšech prostředků, wšech milostí, ba i tu konečnj, poslednj milost, totiž milost setrwánj udělj. Že to dāufigati smjm, za to mi ručj ta neyšlawněgšj zaslíbenj Božská, kteráž mé aužkostné srdce každé bázně zbarugj.

Máme se neustále w naděgi cwičiti, a nenechat se w nj zwičlati, ani předstawowánjm sobě swé nehodnosti, ani pokaženostj přirozenosti swé, ani nepravostmi, kteréž gsmě před swými k Bohu se obrácenjm spáchali, ani wrtkawostj w dobrých předsewzetjch; nýbrž máme raděgi, gačo sobě samým na wzbor dāufigati; a s tělem a křwí o tom w radu newcházet. Ano, máme welkau a šilnau po Bohu a po žiwotu wěčném taužebnost mji, bychom gačo swatý Pawel běh žiwota šťastně došončili; a napotom došahneme koruny spravedlnosti. —

22. Příčiny naděje.

Příčiny křesťanské naděje jsou zásluhy Spasitelovy, jeho utrpení, krev a smrt, což vše nám přivlastnil a daroval. Aniž jest jiného jména, v němž bychom mohli spaseni býti, kromě jména Pána našeho Ježíše Krista. Ejm gediné můžeme se k Otci dostati. On jest posvěcení naše, ospravedlnění naše. On náš činí audy těla svého, a kde on jest, i my býti máme. Ježíš nás také od hříchů očistuje; neboť dal svátostem moc, nás posvěcovati. V něm můžeme všicko, a on dokoná, co v nás započal. — An Ježíš pravý Bůh jest, jest tedy také příčinou naší naděje, a proto také naše naděje sama — Božská jest.

Bůh nám i přikázal, v něho dautati a se důvěřowati; dautám tedy, poněwadž Bůh sám dce, abych v něho dautal. Pewné a stálé důvěrnosti dostane se od Boha všeho; nestálé však a slabé důvěře ničehož.

Bohu, gažožto věčné prawdě, powinni jsme věřiti, an k nám mluví, a v něho se důvěřowati, an nám připovídá. Ejm wíce od Boha jsme již obdrželi, tjm wíce pohnútek máme v něho dautati. S ten nejwětší hřisnjí dosti příčin má dautati v milosrdenství Boží. Co pak kdy dobrého lotr na pravici, s Kristem ukřižowaný, učinil? Co dobrého bylo mu lze činiti na křiži, na konci života? Ejm mohl za spáchané neprawosti své a zločiny zadostčiniti? Co trpěl, netrpěl dobrowolně, — ale dautal

vo svého Spasitele a od něho milost očekával. Za odměnu naděje obdržel Božskou přípoměd: *Gesťte dneš budeš se mnau v rági.*

22. Zkouška naděje v Boha.

Doufám-liž opravdu a pevně, že spasení věčného dosáhnu? — Mám-li za to, že jsem v počtu vyvolených? — Mám-liž žádost a toužebnost po Bohu? — Žádám-liž sobě tak opravdově jako sv. Pavel, umřítí a býti s Kristem? — Cítím-liž se odhodlána k dobromolnému a trpělivému snášení strasti, trápení, nemoci, ba i smrti na zadošťčinění za hříchů své? — Obrátím se k Bohu, a uzavřem sám u sebe, ostatek života k spasení duše, k dostičinění obrátiti, doufám také, že Bůh me mně dokoná, co jsem s milostí jeho započal! — Gať pevná, gať bezpečná gest má naděje? — Nic mne od ni neodstrassuge? — Naděje-li v milosrdenství Boží pomůžuge a pozdvihuge ducha mého, či mne gestě sauzi mé veliké hříchů, má slabost a vrtkavost?

Zakládám-liž naděgi svou pauze na všemohaucnosti, dobrotě a věčnosti Boha mého, na zásluhách Ježíšových, a na zaslíbení jeho?

Cítě-li se gestě neschopna k této Božské ctnosti, obrať mysl svou k Bohu a učin v přítomnosti jeho ta nepřemněgšj předsevzetí.

23. Předsevzetí dokonalé naděje.

Od této chvíle budu se důvěřovati v Boha s tou nepsilnější nadějí, a budu všech prostředků k dosažení spasení věčného mi potřebných sříze zásluh Spasitelovy očekávati. Večer života svého beze strachu a neohrožené přijímati, před se беру, a pomýšlení na věčnost nemá mi užlost působiti. Denně budu sobě připomínati, že smrtelný jsem, a že následovně na zemi bytu stálého nemám, nýbrž že otčině věčné přináležím. Myšlení mé budiž stále obráceno na to, k čemu stvořen jsem, a vyhlídkami budiž smrt, hrob a věčnost.

S tělesná trápení, soužení a pokusení za prostředky k dosažení svého spasení budu považovati. Především na Boha naději svou zakládati a věřiti budu, že nám nebe netoliko dáti může a chce, nýbrž i také dá; a že mi také milosti popřege, šťastně dožiti, co jsem počal. Nic mě od naděje mé neodstraní, ani množství pokusení, ani má nedůstatečnost, ani mé hříchy, ani má nestálost, ani přirozenosti mé porušenost, neboť nedůvěřuji se v sebe, nýbrž v toho, jímž mi vše možno — v Boha.

Častěji za den budu tuto ctnost v sobě vzbuzovati, a namýšleti sobě, tisse a bezpečně živu býti, a pomyslím sobě, že jsem osud svůj vložil v ruce Boha všemohoucího. Odpočívaje v jeho náručí, nepotřebuji se obávati, že mi dá upadnauti. Už konečně poslední má hodina od-

bigé, domede mě angel Páně k Tomu, w něhož se důvěřuji a daufám. —

21. Prostředkové k zdofohalenj naděge.

Prostředkové k zdofohalenj naděge gsau: Modlitba. — Modli se často, a opravdu; neboť modlitba sama w sobě gest cwičenj se w naděgi. Pán Ježíš řekl: „Začkolim prositi budete we gménu mém, dáť wám, by oslaweno bylo gméno mé.“ Budiž také horliwým ctitelem Kobičky Boží; ona bude za tebe prositi, a naděge twá bude denně silněgšj. Cirkew Matku Boží nazývá matkau blažené naděge. S tobě bude matkau zpomocnau. Ona wšak gest matka neyčistšj a neyčistotněgšj; pročez pečliw buď, a bedliw swědomj čistého, by wolila býti také matkau twau. Rozvažug částěgi, co ti Bůh proukazuje, an tobě neynehodněgšjemu času popřál, byš se k smrti mohl připrawiti. Tuto milost udělil ti bez prošby; čehož ti odepře, když ho budeš prositi?

Budiž žim dle předpisu nasseho swatého náboženstwj, buď ctnostný, a snaž se, Kristu Pánu býti denně podobněgšjim. Snaž se býti pokorným, a uč se, nedostatečnost a hříšnost swau poznáwati, byš neupadl w samolásku, a neaučinkuge spolu s milostí, w milosrdenstwí Boží opowázliwě nedaufal.

Hrubá byla by to opowázliwost, kdy byš pauze daufage w dobrotu Božskéu, spolu i sprawedliwých trestů Božích se neobáwal. Tak gafo

zagisté máš hříchům odpustěni od Boha k dau-
fání, tak také zagisté pomsty Boží k obávaní,
nepřestaneš-li hřešiti. — Dokaž tedy skutkem,
že jsi se hříchu odřekl, a že ke všemu hotov
jsi, co by tě svatě naděje hodným činilo. Začni
s tím, co jsem ti dříve již častěji radil, odstran
totiž pohoršení, kteréž dal tvé zhaubné a bez-
božné knihy, aneb kteréžby po smrti tvé ještě
dávati mohly. Předstup s pohodbní náboženství
před skříní, v nížto chováš knihy, skřemej a
prohlédvej všecky, a nešetři žádné z těch ohro-
ných potvor ducha lidského, kteréž k ničemu gi-
nému se nehodí, leč k pomatení rozumu, a naka-
žení srdce.*) Upamatuj se jen, gať tvému srdci

*) Rozmilý čtenáři! Co spisovatel na tomto a jiných
místech této knihy mluví o pohoršení, kteréž dávají ti,
jenž bohaprázdné knihy proti svatě víře a čistým mrá-
vám spisují, a nebo ti, kteří je čítají a jiným k čtení
podávají, sotva se asi bude tebe týkati, nemáš-li kromě
čestného, známosti jiných gazetů, u př. francouzského,
německého a g. Neboť nad námi, Bohu díky! gať církev
tak řízená zemské bdi, a takovým peklým plácům poža-
zeného srdce, a neobmezené a nevázané svobody tíšťu v
zemích našich vzniku nedají. Nicméně vši pozornosti a
báblivosti gať duchovních tak světských vrchností gaťo na
rozbor mnohé pohoršlivé, nakažliviny plné knihy ze zemí
zahraničních, podlužováním zisku žádostivých lidí přes
hranice do zemí našich se dostávají, a nepochopitelnou
býdčivostí zvláště od těch čteny bývají, kteří gazetům ci-
zím rozumějí, a gegičto nemravnému, prostopásknému a
hříšnému životu lahodějí. Z té příčiny nedtěl překlada-
tel slova spisovatelova horlící proti takovému pohoršení
způsobu ani na tomto ani na jiných místech přítomné knížky
vynéhati neb zgináčiti; neboť kdo ví, zdali přede u ge-

uštědily. — Gedowatina těchto pekelných plodů tím dychtivěji se polkne, čím více náklonností těla lahodí, a náruživostí zbožňuje. Zničíž tyto listy satanáštony, které se za našich časů tak rozmnožily, a rozšířily, že již větší díl domů zámožnějších nákazau tak gest nakwaffen. Neměra a porušenost mravů gsau plodů takových zlořečených hodných knih, gichžto počet denně se množí. — Chtěl bys se před soudnau stolicí Boží z toho zodpovídati, kdy by ty knihy dědicům tvým do rukau se dostawše, i tyto nakazily? — Bůh

hnoho neb druhého čtenáře we více gahycích zběhlého užitek neponešau? Měmo to týkaj se také každého třeba i pauze čestého čtenáře, který inak gestě některé z starých či zachované kněžské, aneb z powěrám wzbuzující, a čárám učící knihy, neb zapowězené modlitby, a tak nazwané zaříkání, chomá, čte, z čtení giným pobývá a schwalge, a tak, ne-li bludy, alespoň powěru w každém ohledu člowěku škodnau mezi lid roztrouge. — Ty wšak, kterýž pohoršení tohoto způsobu sobě powědom negš, wěž, že i giné pohoršení, kteréž si buď stow buď skutky giným dáwat, též velký hřích byl, a že tedy i tobě gsau prawena slowa: Běda tomu, cd toho pochází pohoršení; a že následowně máš se o-naprawení téhož zlého wšemmožně snažiti, nechceš-li, by naděje twá byla marná. Co tuto čteš o bezbožných knihách, platí též o trvách rauhamých, oplzlých neb glotalgicích slowích, žertech, písniích rozprávách a skutcích. Srdce twé gest ta přejně, w kteréž ty nakazlivé gedowatiny býwaly a snad dosawade gsau schowány. Před tu tedy předstup s podobný swatého zgemeného náboženstwí, a staw mey a prohladeni zewrub celé srdce své, o nagbeš zagistě mnoho, cdž bude museti z něho býti wyloučeno, a na wědy wyloučeno, wšak ale i wzglebem těch, kteréž si pohoršili, a z hříchům swedli, napraveno.

Překládatel.

požádá duše gegich z rukau twých; neb takowý
 ged wnhubí ze srdce každý zárodek křesťanstwí
 a wypudí každé pomyslení na Boha a wíru w
 něho. Ach! takowé knihy gsau neynebezpečnějsí
 nepřátelé náboženstwí a mravnosti, a proměňují
 lidi w zvjřata kálegjci se w kalíšti swých hnus-
 ností a ohavností, až swými vlastními mrzkost-
 mi potřená, oběti bývají swých vlastních nestle-
 chetností a nepravostí. — Chceš-li tedy gestě
 před wýgítím z tohoto swěta skutek gať náleží
 křesťanský dobrý wykonati, wsecky takowé škodli-
 vě knihy auhrnkem wrhni do ohně, by tě Bůh
 z daného pohoršení a hříchůw cizích nesauidil. —
 Čili by snad duše lidská w očích twých tať malé
 ceny byla, že byš snad za nic nepowažowal gegi
 zavraždění? — Byl by hřích pohoršení w očích
 twých tať lehký a nepatrný, že byš se neostýchal
 škodnými knihami slabším bratřím swým státi se
 kámenem urazu? — Běda swětu pro pohoršení!
 — Běda těm, gichž swědomí tať oněmelo, že gim
 ničeho newyčítá, řdýž bezbožnými knihami newin-
 nost a ctnost přes meze počestnosti a bohabognosti
 wábí, duše káží, a w zahynutí uwádějí. Ach!
 běda, běda těm, šrže něž pochází pohoršení!

Gať dlouho tedy podobné bezbožné knihy w
 domě swém trpěti budeš, a gať dlouho ge do
 ohně newwrhneš, tať dlouho naděge twá bude toliko
 marná naděge.

Pokračování.

Boha se báti, a předce w něho daufati, gest pravá křesťanská naděje; — w něho wssat bez bázně daufati, gest hříšná opowážliwost, — a Boha se pauze gen báti, a w něho nedaufati, gest nehroznější zaufalstwj, a swrchovaná bjda hříšnější.

Gšau hříšníci, kteří w ohledu na své spasení přehrozně sami sebe klamajíce, pokogně žigj, nepomnjice, že i jim někdy powážení hodná hodička odbige, a ge k přísnému aučtů skládání zawolá. Negšau sobě žádných těžkých prowinění swědomi, nedbají na nesčislné dobré, což by měli a mohli konati, což ale pro lehkomyšlnost swau zanedbávají. W takové wlažnosti žigjice naporád požívají každé rozkoše, kterákoli se jim namane; a přicházili jim někdy šaud a wěčnost na mysl, těšiwá ge gegich wlažné swědomj: žeť Pán Bůh tak tuze přísně šauditi nebude.

Hříšní, kteří skutečně tak smyšlji a mluwj, z těžka býwá na dobrá cestu uведен. Zomuto budiž pohroženo tjm, čím mu Pán sám hrozí: Kdo není ani studený, ani horký, toho počnu wywrhowati z úst svých. —

Wlažný a lenivý křesťane! domnjwáš se, žeš pro spasení své dosti učinil, an gšl se žádné zřegmé bezbožnosti nedopustil? Mníš, že wlažnost swau wmyluješ, řka: Nesčislné množství lidí také gináť žimo není, a předce také chtěgi přigiti do nebe. Mohuť předce dobrým křesťa-

nem býti, ač nedržím každou maličkost za hřích
těžký, a žádné divy nečiním?

A tak se domnívá křesťan vlažný, že negsa
nad jiné hříšněgi živ, tím ospravedlněn gest.
Říkávat omšem někdy: Hříšný jsem; — ale
tak gať by mu přináleželo v pravdě s oním
zgevným hříšněkem v prsy se bít, a ze srdce
zvolati: Bože, buď milostiv mně hříšnému!
totě pro vlažného ta nevtěšší modlitba.

Křista ústy wyznati lehké gest, ale i srdcem
gať Petr ho wyznati, že gest Kristus Syn Boha
živého, gemuž vslečka čest, a nedokonalejší
poslušnost přináleží, o to vlažný málo dbá.
On není sice žádný bezbožník, nechce tomu ale,
by se na menší hřích mnoho hledělo. Povstane-li
kdý v něm něco bázně, upokojí se pomyslením,
žeť Bůh tak přísně souditi nebude. Dobrotivý
gestiť Pán, a odpustil lotru na kříži k němu se
obráťovšímu.

O zaslepenče! není-liž vlažnost tvá giž
hříchem? Na milost přigatý lotr gest sice potě-
šitelným příkladem, ale jen pro takové hříšníky,
kteří s hořkým želem z chyb svých se wyznávají.
— Pohlédni jen na druhou stranu, obrať zřetel
svůj na lotra levého, a třeba se vída příklad
hrozný. — V zaufalství umírá hříšník před
očima Sežíšnovýma; Sežíši po boku gsa gest
zatracen, srdce Sežíšnova tak blížek trvá ve své
zatvorenosti, a v den vykaupení všeobecného musí
do pekla. —

Uch! hříšníče, nesložíš-li vlažnost svou se

sebe, neobrátiš-li se upřímně k Pánu, pak slyš
we-gměnu Boha živého hroznou pravdu, která
všichni neřádní hříšníci na sobě shledali, a vši-
ční jim podobní bezpochybně shledají: Za-
hyneš, lehkomyslnost tvá gest opomázlivost, a
pro tu zahyneš.

Odsauzení toto zagisté tě nemine; chceš-li
však se nestěšiti tomu vyhnutí, vystříhej se
toho, co nestěšiti takové táhne. Blažný gfi, a
odvážlivý, a následovně strom bez kořenů, kte-
rýž se sem a tam klátí, až padne. — Proš
Pána, by neodvrátil od tebe obličje svého do-
cela a na vždy. Modli se, bog se, a daufer;
neb s báží a nadějí máme spasení své vyhle-
dávat dle nezměnitelné vůle Páně. — Neměj,
že soudce náš nebude přísně sauditi. Považ, že
za potopy ze všech země obyvatelů osm toliho
gich zachráněno bylo. — Z pěti lidnatých měst
toliko tři osoby ode msty Boží byly zachovány.
— A mace takové výstrahy před očima, kteráť
bys se domníval, že nebude přísně sauditi? —
S hříšníce! Kdybys gen náležitě nahlížel, gake
nestěšiti gest zlá smrt, zagisté více bys o to pe-
čoval, kteráť bys gi usšel.

Deymež tomu, že by z tisíce toliho gediný
člověk nestěšně skončil, a předmětem msty Boží se
stal; neměl-liž by jeden každý dosti příčiny trásti
se před smrtí, a tázati se: Zbali gá gsem ten
nestěšník? — Představ sobě spolumínka, au-
častníka tvých spáchaných hříchů, kterýž umřel, a
poněwadž bez poání umřel k zatracení přišel;

představ ho sobě, gafo by na ošamženi byl se k tobě navrátil, oznámit tobě nynější své se wynacházení, co by ti řekl? Hříšník jsem byl, gať ti známo, smyslnosti gafo ty smyslnýš, a faudem Božím spravedlivým do ohně věčného odsauzen jsem, gafož i ty budeš. — Ach poslně pať aučastníka hříchůw twých, a považ své nebezpečnstwj. — Vjdniče! připomeň sobě swau zaslepenost, připomeň sobě čas, který ti k pokání popřán — a připomeň sobě, gať krátký gest. — Smrt stoji za dveřmi. —

Křesťane wlažný! dlanho-li gestě má Bůh se djwati na twé chování? Mysliš, že to bude bez trestu, gestto wlažnosti swau sobě swěřeným, swým wlastním dítčám a mnohým giným slaužil gfi za pohoršení? — Gfi letitý, gfi otec, wychowatel a učitel swých djetí, na něhož tedy mnoho, i cizích očí hledj, a chování své dle twého řjdi; chtěl byš se na to odkládati, žeť snad Bůh méně přísně, než se wesmíš za to má, bude saudit? Mage býti anjelem strážným dítčám swým a sobě swěřeným, gfi gím kamenem aurazu právě tjm neynebezpečnějším.

Nechci skamati, gať wýsofo byš w křesťanstvé dořonalosti pořtaupiti mohl; taži se wřsať toliko: Wěřiš, že budau spaseňi ti, kteří ani opravdu po blaženosti věčné netauži, a řálowstwj nebeské za wěc náhodnj drži, kteréž sobě mnoho newáži. Možná-li tať smyslnostimu očekáwati šťastné řlonání? Podobá se to, gaťoby byl Syn Boží wýslowně se prohlásil, že wřřickni

wěřci bez rozdílu spaseni budou; an právě naopak se mýšlelo, řka: Království nebeské násilí trpí; brána těsná jest, a málo lidí sřze ni wchází.

Patrně tedy jest, že Bůh chce, bychom spaseni svého bedliwi byli. Wesslowně žádá, bychom ho milowali, w něho důfali, a tak saudu a trestu jeho spravedlivého se báli. Naděje, že Bůh provinění naše tak na wlas odwažowati nebude, není s to uťogiti nás, gsauč raděgi lehkomyslnau opowázliwosti k nazwání. — Dle předpisu křesťanstwí má naděje naše s bázní býti slaučena; gedné neb druhé toliko prawdy se přidržeti, jest blauditi, což k zahynutí weđe.

Pravý křesťan bogi se ztráti milosti a lásky Boží, a wyhledává spaseni své s třesením, gesto Bůh tak welí; důfá ale také, an to Bůh též welí, a neděli těch dvě přikázání od sebe; neboť wí, že se sluší Bohu we všem, co welí, poslušnu býti.

Bázeň tato wšak jest bázeň nábožná a listí se od oné služebné, kteráž ducha w malomyslnost a w pochybnost umádí. Bázeň synowská jest spasitelná, a tworí w člověku svědomí autlé, a činí ho pozorným, kdýkoliw by w nebezpečnstwí byl proti powinnosti gednati.

Máme tedy s poslušnstwí a lásky Boha se báti; tentě rozkaz Páně, který s radostí máme wykonati. Láska jest ze všech ctností ta nepředněgšší, a spolu cíl a konec všech ctností, kteréž se nám welí. Dnatě co králowna, a všechny

šťatnj ctnošti, musěj gačo služby gi podříženy býti. Řídj a poraučj, a má tedy také bážni co weleti. Láška, dj Apostol Páně, gest pokorná, trpělivá, všemu měřj, všeho se naděje, vše trpí a snese. Ona poněkud gest obsahem všech ctností, čili všeobecnau ctností. Láška obává se hněmu a trestu Božího, více však bogj se hříchem ho zaslaužiti. Pomyslenj na nestonalau swatost a spravedlnost Božskou naplňuje gi hrůzau a třesením; předc však k tétož swatosti a spravedlnosti oči své s důvěrností dětinnau pozdvihuje, a cítj w sobě gačesi wnitřnj puženj wyhladiti hříchů skutků kagjicmi. A kagjic se nedá sobě ani napadnauti, žeť snad Bůh tak tuze přísně saudití nebude.

Chtěl bys snad, čine pokánj, nechati vše až na to přigiti, bude-li předc gačeho přísného saudu, a trestu věčného? — Chtěl bys snad čekati tak dlouho, až tě na onom světě muč plná věčnost přesvědčj? — A což, když w životě tomto některý předpis, který ne sice weštrž rozkaz Boží, nýbrž raději spasitelná rada gest, zachováwáš, nechá-liž Bůh, z lásky k němuž takové břemeno gsí sobě uložil, vůli twau upřímnau, býti geho poslušným, bez odměny? — A nečinj dobře zvedené dítě všecko, o čem wj, že by radost půjobilu otci? — Nečinjwá-liž také někdy gestě více, nežli mu byl otec přikázal? — — Muže tedy, gačby se Bohu nemyslowitelně dobrému nemělo líbiti, že z lásky k němu w poslušensťwj,

to počte a čistotě živ gfi. Uneb, že se rozkošce odříkáš z bázně, byš se tím Bohu nezneljbil?

Svět se sice této tvé myslí nábožné směje; nechť se směje; ty pať se přidrž toho, který vůli twau zná, a do srdce twého nahljžj. — W tom mi snad předce za prawdu dáš, že člověk přirovnán k Bohu nestončeněkrát méně gest, nežli mrawenec přirovnán k člověku? — Představ si, gafo byš widěl to domě swém zástup mrawenců, mezi nimiž gest gedem, genuž řekli ostatnj, že od něho žádáš, aby zrno pšstku na střechu twau wynesl, a neposlednul=liby, že ho zaslápneš. Zwjrátko bážlivé wymolj sobě poslussenstwj. Bezmauc zrno pšstku, nenprw ge nese, pať krokem zdlauhawým wleče; namáhá se přewelice, až se potj, a ledwa dýše; a po roce, práce plném, zdarilo se mu, ge až do prwnjho ponebj powynesti. To wšak gest teprw čtwtina gemu uložené práce. S ozbroguge se obnowenau silau, gde opět na své djlo, a čím wjce se k cíli bljžj, tím wjce sjly ubýwá, a mdloby přibýwá. Druhové geho, zlomyslnostj černau puzeni, usilugj bez přestánj a wšsemi způsoby břjmě geho mu obtjžiti; nedage se wšak omrzeti mraweneček wěrný počračuge to djle swém bez uštánj; on přitom sice zhubenj a uwadne: dosáhne ale konečně předce cíle swého pracného podniknutj. Uč gfi ty mu tu práci neuložil, on pať, gen aby se ti zaljbil, o wěc tať nesnadnau se počusil, zdali, an by to moci twé to bylo, newynsnažil byš se, ho zachrániti a zachowati? — Čím wjce Bůh,

genž wšěcko widi a wi, gehož moc žádného konce, a gehož dobrota žáduhý mezi nemá; čím wíce tato Bžská newyněšší bytnost wěrnost twau odměnj?

25. Život lidstý frátčý gest.

Život náš gest frátčý a mizj gafo fen. U předce pozorujeme-li počínánj sobě buď lidstwa wesměš, neb gednotliwých lidi zwlášt, zdagi se náin, gafo by tu wěčně zůstati měli; neboť s časem tak plýtwagi, gafo by ho newjm co nazbyt měli, a nač ho wynaložiti newěděli. Na frátčost žiwota sobě štěžugi, a předce welikau geho částku zmařj.

Ginj naopak na dlouhé dni a noci žalugi, newědauce gačým by nákladem dlouhau chwili sobě ufrátili. Na fratochwile marnotratně wynakládagi peněz, z nichžto gedem gediný tolar w přjbytku chudoby welikým by byl bohatstwjm a rodinu četnuu šťastnu by učinil. — Pomažme ale, gať mnoho času neužitečnými a pomjgegjcimi wěcmi mařjme. Weselosti, kterěž náš neyméně newyspánj stogi, byj škodliwé a žirná chlipnost bñwagi ornj zábawy, gimiž hledě si člowěk ufrátiti dlouhau chwili, spolu i žiwota sobě ufracuge. Při takowém w fratochwiljch se kolotánj swědomj člowěka musj oněměti, a nemůže se ozwati; gináť by mocného hlasu swého zagisté pozdwišlo, zwláště u takowých, kterj hñichy takorča na wendeleť páchagi. Ach! byť se mohlo swědomj tak sobě počnagjcjho ozwati, gať mnohý chlipnjš šel by do

sebe, oči geho by se slzami zalili, a srdce geho by křvácelo, widauc lidi, an chléb, gjmž své nasycuj tělo, na autraty spášení duše své kupuj, a oběd za hřích předešlé noci sobě pagednáwaj. Ach! by svědomj, onen Božský hlas w člověku, mluwiti mohlo, oč že by řeklo: Člowěče! hřích naležneš netoliko tu, kde nízkoš a chudoba k hanbě swedj, nýbrž i tam, a sice častěji tam, kde bohatstwj a oplýwánj schwálně wyhledáwá nepravost, by sobě utrátilo dlahau chwjli! — Doweďme takowého křasownjka do hoře plných nemocnic, kde následky hřichu, a porušenost přirozenosti w nahotě gest widěti. Nemocnj ležj podle nemocných, a na smutných wyžáblenců twářjch obgeruge se gedewatiny zarozšjwané auroda hogná. — Ach! nad kámen zatwřzelegšjho srdce gest k tomu zapotřebj, na spauštu takowau hleděti, a hlasu svědomj, kteréz na takowém místě ta nenspasitedlněgšj napomenutj uděluge, potlačiti moci.

Deyme tomu, že by život hřjšnjka, kterému štěstj zvláště přege, lesku a radosti byl plný, a že by každý svědomjm na srdce geho zblaudilé až posawad učiněný autoť byl na zmar přissel; předce konečně čas z měkkého rozkošj pozemských lože, na tvrdé smrtelné lůžko probuzeného přeložj, kdežto svědomj geho tjm hrozněgšj bude, an z postele smrtelné gediný toliko gestě kroť gest do hrobu. — Bohatstwj wšak nemá winy, pohřbena-li bude duše boháčowa w pekle, nýbrž zlé užjwánj bohatstwj bude toho winno. Dnen chudáš u dwěrj geho, gemuž odepřel nepatrných drobtů še stolu pada-

gicjch, ten gest žalobnjkem geho před přisnau stolicj Božj, a působj mu tať náhlé wěčné zahynutj.

¶ Kterať sobě smj kwasownjě na krátkost žiwota stjžnost wěsti, an ž paděšáte let třidcet tjm neylehkowážněgšjim způsobem zahodil? Dstať, kterj mu hřjch, bláznowstwj a zahálka ponechdwagi, wynaflábd se na úkol dennj a nemohnutelnj, tať že mu pro cwičenj se w náboženstwj ani chwjlkj nezbywá. Wida konečně takowj hřjssnjě, an se mu giž připoždjwá, smrt se bljži, a hlas swědomj wjce potlačiti se nedá; dal by wsečtj statkj celé země za to, by žiwot swjg prodlaužiti mohl, a domyslji se, kdo wj gaťe diwj žeby činil, kdyby mu gen něco málo času geště k pořdnj popřáno bylo. III

¶ Ale tať gest s člowěkem! boge se smrti, sám se k nj neustále bljži, a chtě gj ugiti, wbehne gj bez předloženi sám do rukau. A gať mile plna gest mjra, tu stogj ten hrdj a bohatj člowěť, s kwilenjm pohljži na swé pokladj, kterěž sterjhm hlasem naň wolagj: Uspořáden dům swjg, neboť dnes geště musjě umřiti! — Nnnj prosj nešťastnjě o problenj, gednoho toliko měsice, gednoho toliko dne, by ho k spasenj swému mohl wynaložiti! — Eoliť očekáwá bjdnjě od dne gediného, kdy by mu přán byl! což by mohl zjstati člowěť, když by dne každého k spasenj swému užil?

Hřjch gest záhuba člowěka, dj pjsmo, kterážto prawda tisjcerjmi přjkladn gest potvrzena. Wa, hřjch netoliko štěstj žiwota, nýbrž i žiwot samj hubj. — Nengistěgšji wstať prostředek k prodlau-

žení života gest nábožnost. A byť i nábožný stárj nenwětšjho nedosáhnul, tím wjce platj geho dobrj skutkové wynahražugjce počet let, a život geho, poněwadž dobrý, — také blauhý byl.

Takowý člowěk weliký a ctihodný gest, a může w pravdě o sobě říci, že tak počogně o smrti mluviti slýšj, gať počogně gi widj před sebou státi. Takowý může směle říci: Smět še wšsemi statky geho gest mi ničjm. Nad tím, co mám, ani lašomě stráž nadržjm, gaťo zpozdilý; aniž marnotratně to rozhazugi gaťo blázen. Dobrodinj, šteráz činjm, nepočjtám dle množstwj, aneb wáhj, a nic genom na oko, nýbrž wšsečo pro swědomj činjm. Bedlivoě wštrjham myšlénk, gaťož i skutky své, a stýdjím a oštýchám se něčeho zlého se dopustiti sám před sebou tak, gaťo před celým zástupem. Přátelům gsa wěren, nepřátelům rád odpausštm, a smjřenliwý gsem; aniž zapomjnam, že Bůh wšsudj mým swědkem gest, a to proto, bych wždj myšlénj nečistých se wštrjhati hleděl.

Kdo tak žiw gest, tomu netřeba život dle běhu slunečnjho měriti, nýbrž dle wněššjho oboru swých ctností.

Kdo wšak gedná nesprawedliwě a zle, a šoho žádně dobré skutky nenásledugi, ten ať se bogj hodiny, w šteraužto mu smrt oči zamkne. Šsau owšsem lidé, šterj se w tom bjdném umění znagi, sebe a giné w té poslednj hodině ššáliti, a š zdánliwým dušše poklidem smrti se odevzdati, tak gaťo mnohý zločinec na poprawu chodjwá: w

útrobě ale gegich hořj předce oheň pekelný; a smrt gest cesta newyhnutelná k saudu přjsnému. — Smrt nezná žádné prostřednj cesty; buď webe do nebe nebo do pekla.

Mnohý sice snažj se poslednj hodinku swého skonánj rausskau zastřiti, a osud swůg konečný sobě zakřýti: tjm ale býwá bolest geho, kdnž smrt raussku tu neuprositelně odhalj, a genu něco docela giného, než sobě představowal, ukazuje, gestě hroz- něgšj. Uniž gest nebe'žbožj, které by se w okamženj za lewnau cenu kaupiti dalo; nybrž musj krot za krotkem býti dobýwáno, a po stupnjch do něho wcházeno; a ti se welmi meňj, kteří se domnjwagj, že se gim nebe s celau blaženostj swau otevře, gesto se dusse gegich k radostem nebeským ani schopnau neučinila. Genom w kagicjm srdci, které náboženstw miluge a citem objímá, rozwi- nuge se w hodinu smrti znenáhla nebe se wšemi wěčnými radostmi.

Smrt tedn gest ney důležitěgšj, a ney nebezpeč- něgšj okamženj žiwota našeho, a nemáme gi s lehkowážnau lhostegnostj očekáwati. Wšedka ale bázeň zmizj, gať brzy rauchem newinnosti, odjn, aneb w žjni kagicnosti željcj oblečen w střjc smrti wngdeš. S! nábožnému smrt wždy ofo přjwětivé ukazuge, a to, co mu darem přinášj a wěnuge, gest wěčné!

Někdy ale strach smrti základ swůg také mjwá w aužkosti wrozené, kteraž wšak rozumem od- straniti můžeme a máme; neboť kdo bez přestánj smrti se bogj, bez přestánj umjrá: trpj smrt

každodenně. — Nemáš-li již skutečně daleko k hrobu, a nachyluge-li se život tvůg k večeru, pros Pána, by zůstal u tebe. Netvoř si však sám strasidla, an smrt pro nábožného nemá nic strasného; nýbrž považug gi za poselkyni z nebe, tobě řkauj: Pogď příteli, Pán tě volá.

Sať sobě smrt představug, a budeš moci bez bázně na ni žíti, až přijde. Mámeť přesvědčení toho nenyistější, že, an se nám tělo snjmá, nic se nám toho neodnjmá, co gíme. Právě naopak, smrt gest okamžení, v němžto bog náš se musí rozhodnauti, a v kterémžto nepřítel náš naposledy vsílecnu sílu vynakládá; an fortuna vítězství zatím již z druhé strany nám klyne. — Zapotřebi však máme posilugjcjch prostředků, bychom se v tom posledním na náš oboreni na nohou udrželi; zapotřebi námwjrny, naděge a důvěry v Pána Ježíše, kteréž by hrůzu smrti přewázily.

Netřeš se tedy, člověče nesmrtelný, před smrtí; neboť žiti budeš, ačkoliv tvé tělo se obrátí v prach. — Nebogte se, pravil Ježíš, bogte se těch, kteří těla zabijegj, ale bogte se vsíeho, což duši zabijí. — Smrti nemáme se báti; neb když tělo zemře, genom to, co smrtného na sobě máme, zemře a pogde; duch pak náš žiti bude na věky.

Hřichu však se máme báti, poněwadž duši zabijí. A věž, hříšnjče! že po smrti nastane saud, na němžto z hřichůw tvých sauzen budeš, a na němž o spaseni duše tvé bude gednáno. Rozvážil gš také někdy, kde to saudné místo bude?

— Tu hříšniče! tu, kde zemřeš v hříších. —
 Zhlédy gen svou světnici a ložnici, kteréž až
 dosavad nectnými obrazy ozdobeny, čili raději
 zhyzděny byly; tu snad umřeš, a tutěž sauzen
 budeš. Prohlédy knihovnu svou, gať mnoho
 rauhamých a nestydatých knih gest tu uschováno;
 prohlédy hříchů, gichž gfi se winným učinil, a gichžto
 zlé následky nikdy více, aneb alespoň tebau na-
 praveny býti nemohau, a gichžto velikost a ohav-
 nost nelze ti dosti na srdce klásti. — Genom
 auplně hanebných těchto knih zničení gest s to,
 dokázati opravdomost lítosti tvé. — Ach, hříš-
 niče! možná-li ti bez hrozného sevření svědomí
 v bytu svém se ohlídnouti? — Patř na peníze
 nespravedlivé, na stole tvém na hromadě ležící,
 aneb na onu nebezpečnou osobu v tvém domě!
 A gať pravdě podobno, v tomže domě umřeš a
 budeš sauzen. — Snad gestte s potěšením si
 připomínáš ony osoby a domy a příležitosti, ke
 kterým a do kterých tě tvé tělesné žádosti tahá-
 waly? — — Gdi kam gdi! Saudce gest všudy
 s tebau a všudy twůg saud; a odsauzení tvé do
 ohně věčného státi se může, gestli že se neobrá-
 tíš, a srdcem kagícím k Bohu se neutečeš, mimo
 něhož žádný giný od zahynutí vysvoboditi tě
 nemůže.

Ach, gať dnowé mogi ubíhagi!

Posskwrněné hřichem hodiny

S šipkau v moře věku pospichagi, —

Emutné pro věčnost to plodiny!

Pročež — Otče! smilování, smilování
Buď mi tvé, bych dal se na pokání.

Bože! hříchů v okovech mne vlešau
Po tak zvané dráze prostranné;
Pročež deň, ať z očí slzů tešau
Z skrausšenosti srdce plakané;
A těm slzám deň své požehnání,
Abych došel tvého smilování!

Bože pomoz! Býra tvá mne učí,
Po smrti že budeš soudcem mým;
Smědomi vsať meycitkami mučij
Mne, a hrozí věčným zhytnutím;
Pročež volám z prachu: Po pokání,
Otče! buď mi tvé smilování.

26. Nemoc.

Nemoc gest služka smrti, kteráž většinu lidstva v hrob ukládá. Nemoci vsať gest přemnoho; a ač mnohé z nich gsau přebolestně, přede na větším díle lidé i ty největší bolesti raději snášejí než smrt. Pročež neměli bychom v nemocích sobě tak náramně nářkati, poněvadž ge vlastně raději než smrt máme, a tudy sami se přiznáváme, že ge snéstí můžeme. Š prozrazuge to vždy chudobu ducha a skutečnou malichernost, kteráž přítomným bývá k nesnesení, an nemocný žádného giného slova z huby nevyпусти, kromě křivení a

nářku a stěžování sobě na bolesti, na bezsenné noci, na horkost a žízeň a giná trápení, kteráž nemoci s sebou přinásejí, a která u netrpělivého vždy na vyšším stupni se nalézají.

Každá bída, každá bolest vlastním způsobem svým se germí; a nespravedlivé bylo by žádati od člověka, by v bolestech kruté nemoci lhostejným byl a necitelným. — Dýku sobě do srdce vraziti, a říci, že něbolí — to zde nežádáme, an by to proti přirozenosti i náboženství bylo; necitelnost stala by se ctností, a neautrpnost s cizí bídou též ctností slauti by musela. Autrpnost a bolest srdce byla by prázdňá slova. — Nemoc gest bolest; vzlykání a mždyhání gsau smutní bolesti hlasové, pocházející ze stísněných náder nemocného, a dotýkající se srdci okolostojících; gen že aumekání druhdy tak hlubokým, neb vysokým neb prodlužovaným hlasem od nemocného se děje, že gafo netrpělivost, nespokojenost a zpaura myšli zní. — Takoví nemocní měli by se učiti od dětí tichošti, a trpělivému bolestí snášení, a neměli by bédování činiti větš, nežli gest bolest neb rána.

Mení nemoci, a byť i ta nenpruďší byla, kterauž by děti již nebyly snesly; a podivení zařluhge ona slla, kteraužto ti maličtí i dlouhotrvající nemoci snášiwagj. To mššak odtud pochází, že dítě trápení své na myšli nepřemítá, a následků nemoci nezná, a trpělivé ge snášš. Naproti tomu neuzitečné o nemoci přemysšlení bývá příčinou našš

netrpělivosti; ačkoliv se tím nic nezgínačj, leč že se nemoc rozhojnj, a bolest rozmnožj.

Tať gaťo času, minuta za minutau, býwá nám udjeno, tať geť to i s nemocj, kterěž nelze dvě minuty na gednau wjziti, a tať trápenj w dwognásob nám pocítiti dáti. Žěž žádný necjtj nemoc celého téhodne, neb celého dne nagednau, nýbrž toliko bolest přítomného okamženi; wjme-li sobě tedy na přítomnau toliko minutku polewiti, břemeno na náš wložené nikdy nesnesitelným se nám zdáti nebude.

Pomážíwšse, gať mnoho člověk přetrpěti může, když chce, a gať mnoho dobrovolně pro věci marné trpíwá a snášíwá, zastyděti se musíme, že sobě i na to nařkáwáme, čehož sami winni býwáme. — Wogáť hladem a zimau žřehlý dá se z rána do horkého boge wěsti, mage smrt wždy před očima; a s večerem ležj potřen, aneb zmrzačen na bogišti bez pomoci, hořekuge, až smrt trápenj geho dokončj. A to wšse trpj pro swého mocnáře, kteréhož gať žiw newiděl, a od něhož, widěl-li ho, aspoň nebyl upozorowán a znán, a od něhož byl by na smrt odsauzen byl, kdy by se byl opowázil chtjti si autěkem pomoci ze straťi wogny a ze swé bjdy.

Bůh neufládá člověku nikdy tolik, co sobě lidé sami ufládáwagj. Ano, člověk chťe, mnoho může, žwlášt když se o nasycenj geho žádostj a wášťnj gedná. — Negsauliz práce a starostj, probděné noci laťomce, chlipnjka, neb člověka ctižádstiwého, neb mřtitelného tať obtjžné a bolestné, gaťo bolesti

žimničné? — Gest-li ale člověk vášnj, rozkošj, žádostj, a nepravostj tak bývá sjlen, že i ty nejvyššj strasti snášjvá: mělo by náboženstwj a wjra w prozřetelnošť Boha dobrotiwého méně na srdce člověka aučinowati? —

Křesťan pomažuge nemoci za dopuštěnj Božšťá, přigjmá ge gažožto poslednj příležitost a prostředek k činěnj pokáňj, gjmž by gesttě, co Bohu gest dlužen, zaprawil; dluh, kterh srdce geho gesttě žžjrá, a kterh kromě Boha a nemocného, žádněmu není znám. — Křesťanu také pomědomo gest, že nebezpečněgšj gest stonáňj dusse nad stonáňj těla, kterěz bez toho že skonáňj se nachyluge a co nedrjme w prach se proměňj. Nemocná wšak dusse, magjc se k životu wěčnému pozdrawiti, Božšťého lékaře zapotřebj má, a nesmj sobě žádného lékařstwj oššlimowati, gehožto Bůh k wyléčenj gegjmu užiti chce.

Gestli k zahogěnj rány zapotřebj ocele a ohně, lékař řeže a připaluge; nedbage nic na nemocného, ani na bolešti geho, ani na bēdomáňj, poněwadž geho uzdrawěnj toliko má před očima. — Chtěl byš s ran twých duchownjch bolestné obwinutj strhnauti, kterěz lékař božšťj nařjdl? — Kdy byš to chtěl, nebyla by dusse twá k wyswobozenj, rány gegj hlauběgi by se zažraly, a wěčně by tě pálily a bolely.

Bůh, kterhžto nyní gesttě, gažo dobrotiwh samaritán, rány twé zahogiti a dusši twau uzdrawiti chce, předobře wj, že slabé prostředky tobě nespomohau. Bastaralé wředomatiny hůře gest

léciti, nežli čerstvé rány; protož Bůh za prostředek wyvolil horkau zimnici, by zponenáhla oheň tělesných žádostí uhasila. Nemoc ti nedá giti do společnosti, kteráž ti drjme tak tuze nebezpečné byly, zponenáhla tě odtahuge od života, a připravuge tě k smrti. — Nemoc nás učí dokona gináť smysšleti, gináť cítiti, gináť chtjti. — B nemoci zapomíná člověk na každau ginau nehodu, necjtj žádný strach, aniž dbá co o celý swět se wšim geho se zmjtáním a wondáním. Wšlecko s nemocným leží na loži geho choro. — Swět tenkrát teprw w pravé twárnosti swé se zgemuge, když od nás, a my od něho se laučjme. Gsauce nemocni widjme, gať chudičký gest swět u prostřed swého bohatstwí, an nám pomoci nemůže. Nemoci odumjragi nasse žádosti a wášně drjme nás, a onatě wlastně splnomocněnau poselkynj, kterauž wysílá Bůh, aby nás k sobě samým přiwedla, a žetel náš na wěčnost obrátila.

Pln naděge nastupuge člověk cestu putování swého po zemi této, denně wšsať k hrobu swému se bljží. Člověk se rodí, žige, a umjrá; tentě nemohnutelný přirozenosti běh, genuž se wšickni musjme podrobiti. Nemoc uwádí nás k cili nám určenému; Bůh gj užjwá gačošto prostředku k žkušsenj nás, a k zdočonalenj, bychom hodnými se učinili koruny nám ustanowené. Nesmyslnj bychom tedy byli, kdybychom se maudrému rjzenj Božímu chtěli protiwiti. Čjm nás Bůh nadělil, to máme ochotně přigmauti; a tak gať gsme zponenáhla od pacholecké sla-

bošti postupovali k mužné síle, tak opět od síly k slabosti, a od nemoci k smrti musíme kráčet.

Co přirozenost ukládá za nemohutelnost, to nám náboženství předkládá jakožto otčomšťau vůli Boží. Člověkem jsme, spogen jsme s přirozeností, a musíme zákonům jejím se podrobiti. Jsme však také křesťanem, stojíme též v spogení s milostí, kteráž volá pro tebe právě to, což ti věčně prospěšné a dobré jest. — Náboženství a rozum vzpírají tě, bys bezpečně po cestě své krácel; a genom ty jsme tím winnen, když podpory ty svémolně odhodim hýneš na cestě. Měnlépe sobě tedy poradíme, když to, co nám přirozenost nutně ukládá, nemoc totiž a smrt, trpělivě přigmeme; neboť bez bolesti není radosti, a bez smrti není života věčného k daufání.

Není břemena, které, uvalí-li se přirozenost na nás, náboženství naše neumělo by proměnit v prostředek k vyššímu našemu se zdokonalení. Náboženství Synem Božím nám zgivené představuje Boha jakožto otce, kterýmž nás, děti své, netoliko dobrotivě dary svými obveseluje, nýbrž i také sílu naši duchovní trápením zkaussí, a ji otužiti a tak k požívání věčné blaženosti schopnu učiniti hledí. Ježíš sám stal se vzorem našim v bolestech a smrti, a naše povinnost jest, s ním trpěti, a tak radosti jeho někdy aučastnu býti.

Mnoho příležitostí k cvičení se v ctnosti za žimobyti svého jsme zanedbali; nyní nám Bůh nemocí příležitost poslední posťntuge k cvičení se v trpělivosti. Málo však jest nemocných,

kteřjby opět zdravj nabýti nedaufali; a upamatu-ge-li ge také nemoc časem na smrt, tak gi sobě předce geště vzdáleno představuj. — Dato na-
 děge pomáhá sice trápenj snášeti, a nalévuge bo-
 lestem, ale pozdravivšje se skutečně, mnoho-li gsme
 tím zjškali? Betché tělo, a obávánj, že drjwe
 neb pozděgi tentýž traplivý bog nám opět na-
 stane. Pakli se nepouzdravjme, wysvobodjť náš
 smrt od bolesti a nemoci, a doveđe nás k vyššj-
 mu uzdravenj, — k spogenj se s Bohem. —
 Zacpi tedy usši před nemorlostj těla a krmě, ote-
 vři oči duše, a rozjmy při světle swatého ná-
 boženstwj své brzke s Bohem spogenj; považug
 hrůznau pustotu hrobu za zárodek své nesmrte-
 nosti, hrob za bránu nebes, okamženj smrti za
 počátek věčně trwagjci blaženosti.

Už mé tělo w hrobě odpočine,
 Budauc čermů sytit hlad —
 Pomni-li přebc z mých kdo na mne? snad? !
 Giný nápis hrob ať nedostane,
 Leč ten: Wůle twá se stala, Pane!

S plesy angelšhými poblé trůnu
 Spogim také plesy své
 Melebiti budu gméno tvé —
 (Wšje až někdy tělo z mrtvých wstane) —
 Twá že tak se stala wůle, Pane!

P o k r a č o w á n í.

Nemoc geš škola křesťana, w kteréz se on
 9*

dobré ctnosti, zvláště pak více učj. Čím více
 myra naše síly nabývá, tím mocnější důvěrností
 býváme gati, a stogíme gako škála u prostřed
 bouře a vlnobitj, vzdorugice pokušenjm; neboť
 myra naše přemáhá neštěstj, nemoc i smrt. —
 A když konečně duch pozemšťau schránku svou
 byl se sebe shodil, pak teprv kyne nám s trůnu
 Božjho věčná odměna, a volá nás do radosti ne-
 besťhých, o nichž bj písmo své: Blahoslavený,
 kdož porušení trpí; neboť když byl obstál, obdrží
 korunu věčnosti, kterauž sljbil Bůh těm, genž ho
 miluj.

Takové myšl myry nemá každý člověk;
 pročť mnohemu i nemoci zapotřebj bývá, by
 dobročinně aučinkowala na srdce geho. Ano, ne-
 moc obživuge a síly myru až k divotmornosti.
 S, není příliš mnoho řečeno, když domodjme, že
 není bjdnějšího člověka nad toho, který gestě
 od žádné životy tihoty nebyl nawstjwen; gestit
 to tak, gakoby ho Bůh pro tento neb onen svět
 za ztracena měl, a za nehodna považowal, by s
 ostatními djetkami geho byl zkaussen. Takový
 člověk drží své zdrawy, své bohatstwj, a sebe
 samého za neomyšl dobré, zapomíná na Boha,
 nezná ho, aniž zapotřebj uznává naučiti se ho
 znáti. Žige a požiwuge ani nemj, gáf to s ním
 samým stogj, má-li se za dobrého či zlého držeti.

Kdo myšl Boha upřímně hledá a konečně
 nalazá, s tím Bůh gako s ostatními swými na-
 kládá, kteréz pro nebe mychowává. — Koho Bůh
 miluge, toho zkaussj, a rád to widj, když nemoci

nám sešlané dobře užíváme. Dívá se nám, an bogugeme, a žádá od nás, bychom se, kromě vojny, všeho dobrovolně zbavili. Čím bolestnější a k snášení těžší jest nemoc, za jejížto zrušení aumeškáme, a čím více přemáhání náš slogi potlačený vrozené nám citlivosti: tím více důkazů své otcovské lásky dává nám milosrdný Bůh, gehožto moc i slabého silným činí. Dopomůže nám k vítězství a dá nám šťastnou odměnu, kteráž chová pro ty, jenž věrce, důvěřajce a milujce trpí.

Snášení však nemoci nenese každému nadzmiňený užitek, ne každý snáší kázeň zaslouženou s odemzdanoostí a trpělivostí; toliko nábožně smyšlegující člověk jest tak šťastný, an v trestu spravedlivém rukou milujícího otce poznává a z navracující se k němu milosti Boží těšiti se může. Patrně zjevuje nám Bůh milosrdenství své, nemocí-li do škol nás uvádí, v něžto bychom zkažení, očistění a posvěcení byli.

Přistaupíme-li ale k loži nemocného bezbožníka, můžeme mu dáti? Vše, co by se mu říci mohlo, nic není jiného, nežli všídný a otřené průpovědi, které negfau s to, potěšiti ho, aneb mysl geho uspokojiti. Sice ale také možná, by srdce o Bohu, soudci spravedlivém, nechťjící slyšeti, potěchy našeho náboženství pocítilo? Člověk, který kromě těla svého, a toho, co tomuto lahodí, nic jiného nemiluje, na nic jiného nedbá, i ničehož jiného sobě nemáží, ten považím, že tělo geho zemře, a v zemi zprách-

nivní, nemůž leč trnauti. Člověka, genuž smjchu hodno se zdálo, wžiti čtjče a pudu těla swého na uzdu, a který bláznovstwj nazýwal, cdřjci se rozkošj smyslných cínosti k wůli, gať gest možná upokogiti, an s životem mezdegšjim wšedno ztratiti má? — Ach gať bjdný, nehodný, chudý a nedokonalý gest takowý člověk na smrtelné posteli! Gať to staw! Gaťá wyhlídka do wěčnosti, kdezto se žne, co se zde žarozšjwalo!

Nelze wšak pochybowati, že nemoc, zwláště dlouho trwagjci a bolestná i toho nezatwzwelegšjho k přeměšlenj, ljtosti a polepšsenj přiwěsti může. — Wýwagjť w nemocch ne přjliš prudkých okamženj, ba celé hodiny, w kterýchžto powážliwému přeměšlenj o žiwobytj minulém duše nasse nikterak ubrániti se nemůže. Saudce wnitřnj, swědomj znepokogené, pozdwihšji se připomíná nám mnohá přččiněnj, kterých gsme sobě dříve newšjmali. Smrt, ktera už cjtíme, a gžto se strachugeme, rozmazuje nám oči, a milosrdenstwj Boží dáwá jim do srdce nahljdnauti, bychom užřeli, gaťe nebezpečnstwj dušji našji hrozj.

Ach! totě milost od Boha, genž nalomenau tětinu nechce dolomiti, nezaslaužená milost, kdnž na hřjšnjka sesjlá nemoc, gaťožto prostředek k pokánj a k polepšsenj. — S hřjšnjče! kdnž tě Bůh po cestě křjžowé chce k sobě přiwěsti, dělug mu, ba libug sobě nemoc, genž tě wzbužuge, čistj, těšj a uzdrawenj duše twé wypůsobiti hoblá. — Gať brzy uposlechneš hlasu Boha wola-gjciho, tudjž stud a ljtost tě pogmau, a zwelaš

z celého srdce: Bože! gať dobrotivý gfi! Gá gsem odvrátil od tebe oči, tyš pať wzhlédl na mne přiwětivě; gá gsem se od tebe trhl, a tyš pospíšil za mnau; gá gsem utíkal od tebe, a tyš mě na autěku postíhl; ó! tyť i dořonáš bjlo swé, kterěz gfi pro mne započal.

Wzbuzuge=li nemoc w tobě takowá spásitelná myšlenj; pať bjty wždy dobrotiwému srdci otcomu, an Bůh tě nawštíwil, a spasenj se stalo domu twému. Od té chwile wšak nemessken ani ořamženj k Bohu se obrátiti, a uposlechni Šana miláčka řkauciho: „Shřestil-li řdo, nabuď myšli; mámeť přjmlowce a Štce, a onť gest obět šlito= wánj za wšecky hřjchy celého swěta.“

Těchto wšak potěšitelných slow apóstolowých nemáš užjwati za lenosku, na kterěz byš w hřjšjch podřimowati směl. Sw. Šan chce toliko řjci, by se hřjšjně důwěrnostj w Pána Šežjše zmužil a nad milosřdenstwjm Božjm nezaufal. — Genom čti dále w písniě swatém, a w listech apóstolských dočteš se následugjcjho napomenutj: „Stůně-li řdo z wás, nechať pomolá řněže: wznáwente se z hřjchůw swých; modlete se za sebe wespolek.“

Pomolen šj tedy řněže, a uweď š njm před Bohem záležitostj swědomj swého w porádek. Nemoc twá gest poselkyně, od Boha š tjm rozřkazem wyslaná, byš hřjwnu od hospodáře ti swěřenau nawrátil. — Newěř nemoci swé; neboť ačřkoliv řráčenj ani nepozorugeš, předce řráčjš řu předu, a w řždém ořamženj něco těla twého od=

umírá, až konečně zcela živo býti přestane: proč nechť sobě dobru radu líbiti, a hled, gsa ge= stě při rozumu a síle, s Bohem se smířiti.

27. Zpoucnáhle se seznámení se smrtí.

Pohled na nemocného člověka vzbuzuje k autrpnosti. Žádný nemůže patřiti bez pohnutí na líc zapadlé a žbledlé, na zakalené oči, na schudlou tvářnost nemocí trápeného; i lehkomyslně u smrtelné postele stává se opravdovým a povážlivým, a umírání, gehož se každý hrozí, doráží pohnutelně k srdci hříšnicka, nežli kazatel, budiž on sebe výbornější. Trpíli nemocný přes to všecko také ještě tíse a poškogně, ruce jako srdce k spomožení mu se přičiní.

Sám-li nemocen gš, a tať nešťasten, že nedužnost svou sám sobě přičítati musíš, a že snad i na dítkách tvých gakaš neduživou churavost, gažto náledek tvých minulých prostopášností, pozorugeš; tím více příčin máš spravedlivě trestající ruce Páně trpělivě se podrobiti, a trápení své za sešlání Boží, za spravedlivé, blaugo gíž zasloužené trestání, uznati. Proš tedy Boha denně a srdečně za odpuštění hříchů, cvič se v počore, a zavjrej modlitbu slovy těmito: Zde Pane! řež i pal: genom na věčnosti mne uchoven.

Trpělivě také snášeg bolesti, gimiž tě Pán očistovati ráčí. Zdevzdámen se do vůle Boží, a

mělo-li by se Bohu líbiti, přítomnou nemocí ze světa té vzíti, nedělní vzniků zpaře v srdci tvém ani té nejménší. Ba, kdybyš mohl si mohl, musilbyš z ohledu svých hříchů a pokléseť nemoci před zdravím přednost dáti. — — Bůh však místo tebe volil. S! gať spasitelné gest duši tvé, co Bůh neproštetčně na tebe sesílá. Nemoc službu zastává věrného přítele, kterýž by tě co nebezpečněji k smrti připravil. Považ toliko, že celý téměř život tvůj k spasení ti nic neprospěl; kdyby tě teď smrt bez nemoci, bez větší přípravy k náslavagjnému saudu, byla přepadla: v gaťem nebezpečství byš se vy-
nacházel? —

S! bychom poznávali, gať prospěšné jsou nám nemoci, když gich náležitě užíváme! Především zbavugi nás vši roztržitosi, a odkluzugi zástěnu, která nám do věčnosti nahlídnouti bránila. — Na posteli smrteelné nabývá mnohých hospodář, mnohá hospodyně času k přemýšlení o sobě samých; až dosavad žili téměř jen proto, by díteli své obživili, gim něco mohovitosti nashromáždili a ge prospěšně rybyli. — Mladence, který až dosavad nesmyslné rozkošnosti flaužil, nemoc, zavěšivši centrou tji na reflexy audy geho, drží na loži nemocném, by sobě rozgymal svou promrhanou mladoť. — Dne osvěty a svobodomyšlnosti plný duch, kterýž se nesmrtelným býti domýval, nyní teprv na lůžku nemocném se přesvědčuje, že gim vyšší moc volá. Nyní blíže hrobr počíná nesmyslů svých

žcleti, a za několik traplivých dní spadnou mu konečně slupiny s očí a z vlastního přesvědčení se přizná, že nemoc gest poselstvem milosrdenství Božího. — Za, nemoc otevřená gest do nebe cesta, a dobře-li jí použijeme, bude i cestou do nebe gísta.

Za zdraví svého zbloudí člověk z pravé k nebi cesty druhdy tak, že nemoci zapotřebí bývá, by z cesty bludné na pravou byl uveden. Pročež dj Apostol: „Kde se rozhognil hřích, tu se tím více rozhognila milost.“ Milost Boží sesílává hříšníkovi nemoc, by pozorně s očí geho sundala roušku, a dala se mu podjvati do hrobu, kdežto zpráchnivění na tělo geho čefá. — Nemoci giž miběti lze, gať náš v smrti rosscěko opustí. — Sblíbená naše mamona gest ta nepřeměššij, kteráž si v nemoci posměchy z nás tropí; gať oči zavřeme, rychle přegde k jiným, by i ge gaťo náš šálila. — Š! rozstnati se, mnoho znamená, genom kdy bychom tomu rozuměti chtěli! Nemoc ponižuje pých, a potírá tuto drzau modlu, kteráž netoliko v palácích vznesených lidí, gimž milostiví páni říkáme, nýbrž i v přibytých městského, a v chatrčích venkovského lidu, gaťožto něgaťe božství poklonu sobě činiti dává. — Sscěky tyto nemoc vede k pokoře, stavíe gim zrcadla pravdy před oči, v němž zhlíží se bláznovství gegich. Mibíť, že vyšší gaťo nižší bolešně se na svět rodí, že zrození-se a smrt dvojčata gsau sobě decela podobná. — Máše zrození-se na svět gest první krok k hro-

bu, kdež tělo zpráchniví, budiž ono do rakve ko-
mové položeno nebo dřevěné, kteráž spolu s tě-
lem shnige. — Směna čestná, bohatství a dů-
stojnosti tělu nemocnému nalevenj neposkytují,
ba druhdy se i přihazuje, že nemocný úpěnlivě
pomoci hledá u toho, s nímž za dnů zdraví
svého ukrutně nakládal, a že mu se jí za peníze
toliko dostává.

U nemocnicích marnost málo nařičtuge;
neboť nemocný nepovažuge nic za krásné, leč co
na pravdě a ctnosti založeno gest. Nemoc neu-
profitelně prstem ukrutným růže stírá s lícj a
šarlat se rtů; nemocj vyhasne oheň očí, a tělo
zchudne na kostrauna. Pokorně složí člověk na
lůžku nemocném všecko se sebe, co ho prvo nadý-
malo, a on nahlíží, že se tělo jeho připravuge
ž nenáhla do země, ž nijto gestě žádný se nena-
vrátil. Nemocný se ohlíží vůkol sebe, a vidí,
že sám jediný se má vydati na cestu nebezpeč-
nou do věčnosti, nyní teprvo pochopuge onu prav-
du, že všecko na světě gest ničím, a že Krista
Pána milovati lépe gest, než míti všecko umění,
a všecky země poklady.

Nemoc také odjímá člověku příležitost k
mnohým hříchům, pohání ho k přeměnění, ve-
de k litości a nabíjí prositi Boha za odpuštění.
Stůně-li tělo, umlknuu konečně i vášnj chlipnosti
blasové, hřích se znenáhla klidí ž bořící se cha-
trče, v nížto nenalezá žádné potravj více, a
zůstavuge nemocného u přeměnění o minulosti
a budoucnosti.

Ó, křesťane nemocný! lžben rufu prozřetelnosti, kteráž tě tak otcomšty nemocí nawšštěruge, by tě z hřichu wytrhla. Kde není hřichu, není winy, a nehřěšiti gest newinnost; newinnost i pokání, obé wede k blaženosti. — Nemoc tedy stáwá se přítelkyni člověku dobře minjci, kteráž ho zdržuge od hřichu. — Lepší tedy nemoc, gježto na chwilku bolest působí, nežli smyšlná rozkoš, kterážto blaženosti wěčné zbawuge. Umřela-li baře wáší, schopněgší býwá člověk k swědomitému skutkům swých psauzenj. — Gaf pak ge ale nalezne? — Roztržena gest záclona, gžto zastřeni byli hřichowé tagnj, a bez obalu předstupugj před stolicí swědomj, co žalobnjci. Každé bláznowstwj, každá páchaná posetilst, každé učiněné bezprávj, každá wynucená šza, každá nepravost se okazuje člověku, a to šice ne gedna po druhé, nýbrž satečet wšech hřichů se wšemi swými následky, dosahugjcjmi gaf naň tak nagingé, stawj se před ducha geho, a naplňuje ho hanbou a lžtostí. —

Bůh, genž někdy nedopaustti hřich, dle swého nešmýrného milosrdenstwj dopausttjwá bolestná trápenj, bychom gimi k poznání hřichůw swých přiwedeni byli. Ach! gaf opewržený glosyn mušel by býti ten, kterýby, mage křof gen gestě k hrobu, swědomj swé mániti, a nepravosti swé wymlaumati chtěl.

Nerád člověk rukau náboženstwj swého dáwá sobě zrcadlo podržeti, které mu chawné ne-

pravosti, nemravné se chování, a celau geho powahu okazuje; nerád se člověk soudí sám.

Denž sobě, křesťane nemocný! zrcad'lo to podržeti, aneb si ge podrž sám, a drž soud nad životem swým minulým. — Sw. Pawel dj: Soudce sebe sami nebudete sauzeni. —

Wyborné pravidlo, které nám apóstol Páně dáwa! Sami sebe souditi, sami sebe trestati máme, když jsme provinili. Zapomínáme-li vsať sami se souditi; přichází Bůh pokárat nás, ne jako rozhněwaný soudce, nýbrž jako dobrotivý otec, by nám oči otevřel, bychom se hříchem věčně nestřastnými neučinili. — Každé trápení, a následowné i každá nemoc stává se nám soudem Božím pocházejícím z vlastního svědomí našeho. — Bůh náš soudí námi samými.

Neuj tuto ani otázku, co gest, a co není k odpuštění; nýbrž lituge-li toho nemecan, že Otce dobrotivého urazil, a bolest-li geho nad tím tak wraucná a dětinně upřímná gest, by odpuštění od Boha dostat mohl? — Glas svědomí připomíná nám důtklivě winu naši, s ním ale také se ozývá gemný hlas wjry, bezpečné totiž přesvědčení, že nám Bůh pro Ježíše Krista odpustí. — Wjra tato nemá býti člověku wzata; neboť syn milý Otce nebeského přišel na svět bratři swých zblauzených zpět k Otci dowést. Gím prawdivěgi a pewněgi wjra tato w srdci člověka plápolá, tím upřímněgšgi gest geho lítost a wynajnažení polepsiti se.

Zvlášť zákládá se na této výře vyšší upo-
 řogující moc, záslbení totiž, že nemoc metlau
 dobrotivě káragjícího Otce bývá. S bolestmi
 nemoci, tak jako s vraucnau lítostí dítěte, gemuž
 se v otcomském káraní výstraha dává, spoguge se
 také ono potěšitelné záslbení, že nám Bůh ga-
 řožto otec winy promine, náš všať proto tresce,
 by duše naše zachoval.

Každý klesá, každý zakaussí moc těla, a kaž-
 dý zapotřebí má, ohněm očistěn býti, by umrtwe-
 no bylo tělo. — Nemoc bývá v rukau Páně
 prostředkem k ukrocení zpurného těla, a k upo-
 řogení newole a zlosti. Zlost v nemocném po-
 zbývá své síly, prozrazugje se na nejmenš gestě
 mdlým gakhmši stjnem svéhlavosti, a mučí před-
 ce člověka, gemuž žádný nemůže čeho vhod uči-
 niti. U křesťana všať rozplývá se v modlitbu,
 trpělivost a spokojenost; a to tím více, gelikož
 srdce geho dychtje po otcomském odpuštění,
 Bohu pohlíží. Úpěnlivě prosí Boha, by mu
 odpustil; gať by ale úpění geho mohlo býti vy-
 slýšeno, an by hněv, netrpělivost a newlost swau
 nechtěl potlačiti? — Wzdorná dítěte mysl pod-
 ává se metle, nepoddalá všať mužowa mysl ne-
 mocí bývá ukrocena a sřloněna.

W nemoci častěji napadne člověku na mysl
 soudce věčný, kterýž nám potud toliko odpustiti
 naše winy hotov gest, pokudž my odpustíme na-
 šim winníkům. Takowěto ale pomyslení spasi-
 tedlně aučínuge na nemocného; geho nenáwist
 snad již mnoholetá, sřládá swau zbraň, a on

dobromolně podává nepříteli ruku na smjřenau. Tento slechetný rostať skutek wyůsobj nemocnému pošliď dusse, kteréhož swět dáti nemůže.

Nemoc gest tedy škola, w kterěžto Božské ctnosti, wjra, naděge a dětinná láska, se rostěpu-
gij, wychowáwagij a zachowáwagij. Bez wjry nelze gest Bohu se ljbiti; přistupugjci k Bohu musj wěriti, že gest a že tēm, kterj ho hledagj a dětinně ctj, hogně odměnj.

Nic se nezdá snadšjho nad wjru, naděgi a lásku; a předce to někdy býwá welmi nesnadno, a mnoho stálosti k tomu zapotřebj, zůstati wěrnu tēm ctnostem. Neustálým we wjře se cwičenjm nabylá hbitost, gaťauž měl Abraham, Sob, muž čedlnjci a wznáwací Božské prawdy, gest něco z cela giného, nežli paubé za prawdu drženj článků wjry, kterýmž gsme se naučili dřjwe nežli gsme s to byli, cenu a obsah gegich škauhati, aneb něgaťau o nich pochybnost wymysliti.

W čas dobrého bydla a štěstj snadno gest o wjře a důwěrnosti w Boha mluwiti; we zdra-
wj snadno gest důwěrnau naděgi k zachowateli života našeho mjtj; a gať dlouho starosti o wě-
ci k zachowánj sebe potřebné obtjžně na nás ne-
doléhagj, a od čeho žiwi býti máme, milugeme owšsem dárce wšleho dobrého, gaťo djetj otce, kterž ge neustálými dary obreseluge. — Nastla-
la-li rostať nenadále hodina zkaussj, a posta-
wj-li se nám nestěstj gaťo něgať welikán w ce-
stu, šhlufnau-li se bjda a sauzenj gaťo něgaťá bouře nad hlavami našimi, klesá-li konečně ge-

dná štěstí podpora za druhau, zatmí-li se v du=
ši naší, an slunce na zjícenině bývalých dobrých
časů pohlížme, chléb svůj slzami smáčme, a
zemdlení a vysílání nemocí blahotrvagijí, očima
žtuhlými do hrobu otevřeného hledíme, gať stá=
vá tentráť vjra naše?

To vše ale dle maudré rady božské bývá
zkausskau naší vjry, a blaze nám, obstojíme-li.
Bůh saukromní boga našeho svědek k vítězství
nám dopomoci může a dopomůže, a trpějmu, ge=
hož vjra byla obstála, odplatí.

Představ se v duchu před Boha, a upřim=
ně se rozney: Dobrowolně-li snášíš vše co tr=
píš, a snášíš-li tím aumyšlem, byš část trestů
za hříchů své zaslaužených sobě odbyl.

Studem oči šlopy: trpíš pro Pána?

Gest mu slza každá věnována?!

Swatým milá

Pro něj byla

Každá neyfrutějšší mučn rána.

Ach! tyť trpíš jen dle zaslaužení,

Za swá vlastní těžká pr ovinění.

Winíš nebe?

Winiš se,

Trpíš k swému zadosťučinění.

Hřích ti způsobil twau nebužnost;

Krew — v něj chlipná těla žadostivost

Bugně! wřela —

Zaostřela

Na smrt, gegiž citiž w srdci diwost.

Nechtěgž Bože! na čerwu se mřiti;

Wim, že můžeš metlu přelomiti;

Máš ge wina!

Nech wřať Syna

Na třiji se za mne přimluwiti!

Popatř na krew geho! Pokropeni

Gi, a šraussenosti naplněni,

Bratři geho

Prosti glého,

Hřichu čisti zas gsme učiněni!

P o k r a č o w á n í.

Pochybuje-li se o twém uzdramenij, pať w sebe nic, w Boha pať zcela se důwěřug; čič pro spasenij swé, co ti možná, a znage nedůstatečnost swau, modli se, trp, mlč, a rozšjwen, gať dlouho ti gestě přáno, odemzdáwage se do wůle Boží, sjmě dobré mezi přátely swé, by tě, genž gš gim snad k pohoršsenij žiw byl, alepsoň dobře škonati widěli. — Mdlobau-li modliti se nemůžeš; wěž, že Bůh také do srdce widj, němé wzdychánj twé slyšj, a že wj, čeho ti zapotřebj, byť byš mu to ani přednésti nemohl. S! Bůh náš nemocným, mluwiti nemohaucjm práwě gest Bohem; — on slyšj twé aužkostné štkánj, rozumj twým

wzhledům, a wj čeho potřebugeš, ač gazně twůg ztuhl, a duch bolestem odolati nemoha, omblenjm gest spaután. A tento dobrotiwý Bůh gest Stcem nášjm; chce pomoci, gest wšemohaucj, může i chce dáti wšecko, co potřebugeš. S! gať bla-hoslawený gest člowěk, gehož ani gaťá mdloba od Boha odlaučiti nemůže!

Roznemůžeš-li se konečně tať tuze, že trápe-nj těla i dusse by se dotýkalo, a tělo i dusse oba-pol by trpělo; přede gestě duch bude s to Boha se přidržeti, w něho wěřiti, se důwěřowati, geho milowati, a wšecko trápenj w modlitbě proměnit. Když w bolestech swých k Bohu powzhlédneš, a w tom k němu powzhlédnutj s odemždaností z řa-lich utrpenj se napogješ; pať bude nemocné lůžko twé chrámem, srdce oltářem, a trpělimost twá službau Boží nebesa pronikajcj.

Přiwjteny mež tedn nemoc gaťožto angela smr-ti z milosrdenstwí od Boha nám seřlaného přj-wětivě a pogďme za njm, bychom uřli nebezpečen-stwí, gjmž nám hřích hrozj, a řterémuž bychom gsauce déle žiwi ledwa uřli. Položme hlavu swau k spánku smrtelnému, aniž sobě počjneyme co nezmedené djetky, řteréž řynutj otcowa nechťegj uposlechnauti. A byť byla smrt sebe bolestněgřřj, giž z té přjčiny se gj podrobme, že wřsemu trá-penj, s řterým nám na tomto řwětě gest zápasiti, řonec učinj.

Uníž má smrt řřutečně toliř hrozného a řtrassného do sebe, gať se domnjwáme. — Bůh nám dal tělo smrtelné s duřřj nesmrtelnau; až

ge smrt od sebe rozlaučj, nawrátj se tělo w
prach z něhož wzato gest, buše wšak k Bohu
otci našemu, od něhož posla, a u něhož wěčně
žiti bude; a co tedy tak tuze truchlivého má
smrt do sebe? —

Sežijš žige, a na tom křesťan přestává, a
gest s to pokogně a wesele zesnauti. Smrt gest
poselkyni od Boha k němu poslanau, by ho z
wlnobitj moršského na bezpečné místo wywedla. —
Hrob drží za místo odpočinutj, za pole žnj, kdež-
to tělo swrhne porušitelnost, a někdy k životu
lepššimu se rozwine. S Sežissem swým spogenu
býti gest mu hodonjmi wždy trwagjcjmi plesy.

Břegmo tedy gest, že na nás toliko to záleží,
bychom smrt se všemi gegjmi hrůzami w přítel-
kyni proměnili wlagjcj nás k radostem wěčným,
a promodjcj do země blaženců.

Spěčugeme-li se wšak swoliti k této proměně,
očekáwáme-li gi se strachem a trnutjm; zdaliž to
newyhlíží, gačo bychom Boha z nesprawedlnosti
winili, a na to láli, že smrtelnj gsme.

Neumjráme-liž denně swětu, gač mile usneme?
Každého dne, a každé hodiny smrti gsme podro-
beni, genž na nás čjhá wždy, a tak dlouho, až
nás konečně ulowj. Nemusjť wždy tagné chřad-
nutj, palčliwá zimnice býti smrti přjčinau. S nen-
tiššj průwan gest s to způsobiti smrt. Jedno-
ho usmrcuge radost, a druhého strach náhle, a
tak sesbjrá smrt bez wýmjnky dījwe neb pozděgi
wšednj lidi jednoho po druhém, bohatého gačo

chudého, udatného gačo bagácného, hodného gačo špatného.

Učkoliv proměňovánjm hřbitovů w zahrady, opomíjenjm zvoněnj, odstraňovánjm umrlčjch rauch a smutků, a zanedbávánjm pohřebnjch průvodů s pochodněmi, smrt ukrýwati neb přetvařowati se snažjme, předce lidé gačo gindy umjragj, a w zemi se pochowáwagj gačo gindy. Smrt dneš gačo wčera usmrcuge, a w tom samém ošamženj, a w tu samu noc, w kteraužto oči zawěreme, dožoná lidj na tisíce; aniž gest smrtelnjčkům proti tomu gačého štjtu neb obrany.

Křesťan, genžto w život wěčný wěřj a doufá, a zná tohoto swěta nebezpečnstwj, w nichžto tať lehko o štěstj wěčné se přichází, křesťan gsaucj nábožně a počestně žiw, nikdy nepokládá se za nestřastného za příčinau tau, že musj umřjti. To mu práwě na opať, -onu proměnu uznáwá za požehnanau, při njžto wyžjšká, že ho smrt w lepšj uweđe swět, kdežto ho za wěrnost geho očekáwá wěčná odměna.

Křesťan nemá příčiny přjlišným smrti se obávánjm nemoc swau sobě bolestněgšj činiti a gi rozhogňowati. Známo mu, že ti, kteřj štěstně skonali, blahoslawenými se nazýwagj. A blahoslawený, kdož záhy trápenj žiwota a bogi s nebezpečnstwji ctnosti usšel, a z nesmrtelnosti se raduge na onom swětě, kdežto se wjra w patřenj, slabost w oslawenj, potýkánj brátké w lešné wjtěžstwj proměňugj!

Bohu oddaný tisse se chowá we swé nemoci;

ona zponenáhla žžjrá geho sllu, plamjneš žiwota hasne a mizj znenáhla, gašo swětlo lampičny, i mŭže se o něm konečně řici: žešnul, zdřjmnul k žiwotu lepššjmu; umřel aniž pocitw hrůzy smrti, potýkánj přirozenosti a moci násilného laučenj.

Takowému křesťanu, genž pln důwěry w Boha swého dušši wypauššti, gsau také angelowé Božj k službám, a hotowí ducha geho přigmauti a do sláwy wěčné uwěsti. Z rušau křwjlcjch přátel padá w blahočinnau náruč Spasitelowu, odezdámage tělo žemi, a dušši Stworiteli swému.

Dalšj pokračowánj.

Člowěk gest smrtelný, a čiň co čiň, předce konečně přigde hodina, w kteraužto bude zawolán, a w kteraužto se o něm řekne: umřel. — Wššj ale této gistotě na wzdor pamatugi lidé tať žřjdfka na smrt, gašoby wěčnost, nebe a pešlo starobylé opowržené bágky byly, o nichž žádný wjce nechce ani slyšeti; aneb gašoby tolišo předci našši byli smrtelnj býwali, a gašoby onen swět náš se zhola nic netýkal. - - Toto wšše se ale gen na ošo děge. Každý, kdo se tať lhostegným stawj, předce proti wůli trne, a tagný smrti strach cjtj. — Dstýchagi se na smrt pomyslitj proto, že gi sobě bludně představugi. Tito báglwoci stawj se s celau swau nyněššj žiwotnj silau a s nyněššj m zdravím na mjesto umjragjcjho, a cjtj při tom hořkost, kterěz žádný umjragjcj necjtj; bolest, kterěz žádný se swětem se laučjcj nemá; oni se s tělem zdravým do hrobu wmenššlegj,

widauce, ano gšauc w šwětu w prach se pomě-
ňuje, a špogugi w myšli své wěčnosť š temnem
hrobowým.

Maudrost wšak Štvořitelowa knassemu wlast-
njmu dobrému oššklivost hrobu a žpráchniwěnj do
šrdce našeho wšštipila; neboť mnohý odwážliwec,
anby se nehrozil smrtelného žahnjwánj a tagnosti
plného onoho šwěta, předessel by smrt a rozmétal
by žaufanliwě okowy, šterými š žiwotu pozemššé-
mu pewně gest uwážán.

Křesťan wšak budiž newinný, budiž šagij,
malého rozdjlu mezi žemřenjm a žesnutjm naležá.
Geho do wůle Boží se odewždánj, a geho šwaté
náboženštwj odnjmagj smrti wššedšo štrassliwé; a
žemřenj nenj mu ničjm giným, leč přestěhowánjm
se dušše do šrage blaženců. Š čehož wššwítá,
šterať lidé, genž se dšjwe smrti neshlussně báli,
požděgi š důwěrau w Boha a myšli weselau
žesnuli, tať že gegich ž těla wngiti žádnému že-
mřenj se nepodobalo.

Šřjššnjš tolišo třese se a trne, šdnž ho něco
potká, co na šmrt ho pamatuge; a on chwěge se
ne bez přjčiny, cjtě na šobě, že ho šmrt nemoci
tať pewně mjže, že gj nebude moci wjce ugiti.
Šlowěš, genuž gest žiwot wššjm, Bůh a žákon
geho ničjm, šterý wjce na lahoženj šmyslům šwým
nežli na dušši šwau neshmrtelnau dbá, šterý w
rozhogňowánj šwého gměnj, w rozššřrowánj šwé-
ho těla a wůbec w pozemššém dobru celá léta
štráwil; tenť se ošššem smrti štrachuge; umjrá,
a dušše geho w smrti opušššěná gest a chudá; ne-

bo počasnost byla mu nade všecko ; on žil toliko pro wezdegssnost, gaťoby nebylo swěta onoho, gaťoby nebylo Boha, ani wěčnosti.

Za toho wšak, gehožto srdce se Bohu oddalo, který s wjrau k Bohu wzhlédá, za toho Sežjš smrt giž přemohl, tomu giž přistup k Dci wygednal. — Nechť se tělo geho hrozj zpráchniwěnj, duše geho plesá z nowého blaženého žiwota. Pro duši takowau není žádné smrti wíce, gi gest wšlecko nepřetrženým, wěčným, od Boha samého spogeným řetězem bytnosti blažených.

Křesťan se odemzdává swému Spasiteli, takto smeysslege: Miliony lidj přede mnau swjtěžili, miliony lidj po mně swjtěží; měl bych gá sám gedinný báti se smrti, genž pro mě wlastně není žádnau smrti, gelikož ruka gegj za hrob nezafáhá? — Muže! wjra má w Pána Sežjše budiž mau pochodnj, a nemožno mi zblauditi. Přátelé mogi, dítěj, miláčkowé, wámžto wraucně bige srdce mé, neopustjm wás na wěky. Gestť to gednau wůle Dce nejlepssjho, bych se dřjwe než wy odtud odebral. Miláčkowé srdce mého Bohem mi danj k oslazenj dnů žiwota tohoto! líska má k wám newymře, neboť žiwot nowý, ku kterému gsem zamolán, gest žiwot w Bohu, žiwot nepřetržený, wěčný. Přánj swé, byste se dobře měli, weznu s sebau před trůn Boží; pročez neplačte pro mne, neumjrám na wěky, brzy se opět uwidjme. Čtnost a newinnost budiž wám swatá a — žiwťe Bůh! nebudeme od sebe odlaučeni. Warugte se hřjchu, stůgte pewně we wjře w Boha, wěrní buďte ctno=

sti, a duch můj neustále vznášeti se bude nad vámi. Geſtè několik hodin toliko, aneb několik roků, a na vždy budeme spogeni.

Tať skonává nábožný křesťan, vypauſtj ducha svého, a živo geſt bez přestánj w paměti manželky své, dítě a přátel svých, gežto žehná a požůſtawuge. Poſlednj geho proſba geſt :

„Bože! chleba dítěm dey
Bezdegſſiho do ſytosti ;
W nauzi jim též pomáhej ;
Chraň ge péči příliſſnoſti.
Ruky podej,
Rady dodej
Jim w gich každé pochybnosti.“

Nemocný tať otec lká.
Hrobu bliže wida ſebe,
Smolává své dítě ſka :
„Žehnej wáſ, gať gá, též nebe !
Milá ženo !
Aň, twé wěno —
Klekní : Žehnejž Bůh i tebe !“

„Stwořitel roſſech tworů — ten
Spomocnikem vždy byl naſſim ;
Sirotkové proſte gen —
Staratelem bude waſſim.
Poſleknauce
Proſte, ſkauce :
Bože! buďž otcem naſſim.“

„Děch se bráti, mizí zrak —

Spození všě s tímto světem;

A tobě, Bože! volám však :.

Uch! rač otcem býti mým dětem!

Světlo časné

Viž mi hasne;

Bože, otcem buď mým dětem!“

28. Každému člověku se konečně připozdí.

Wšickni lidé umrau, gedon dříwe, druhý pozdigi; ale žádněmu není den smrti známý; pročěž dobrá gest rada, přihotowenu býti, až Pán zawolá. — Deyme tomu, žeš filně přirozenosti, a že ti lze dlahého gestě žiwobytí se nadíti; to však gest milost od Boha, dar dobrotiwého Stce nebeského, z čehož ti však wětšich aučtů skládati bude. Komu gest bylo mnoho dáno, budeť od něho také mnoho žádáno.

Wšau lidé, kterj někdy gestě nestonali, a také nebudau, žigj, stárnau, a ač nikoliw nemocj usmrceci, konečně umjragj, an poslední olege krúpěg w lampičce žiwota gegich wyhořela; shasnau, a zdřjmnau w tichem umdlenj. — Být však zdřjmnutj gegich bylo sebe lehčj, předc napotom žůstáwá tělo gegich mrtwé, a duše gegich gest tam, kdež sbjrá, co w žiwotě tomto byla rozšila. — Pro takowé přissel ženich; blaže gim, nalezl-li ge, ani bdj!

Těmto na opač gest giných na tisíce, kterj
 Pane žůstaň s námi. L. 10

gaſo Job v bídě, nedužích a chudobě, ležice na ſlámě, u prostřed neyntužiſſích bolestí, ſe ſmrti ſe potýkají. — Ach! gaſ ſpaſitelné mohloby patření na taſ umjragicjho ſrdci baháčovu bñti! gaſého omoce mohloby ſobě u ſmrtelné poſtele ſauſeda ſvého chudého pro věčnoſt naſbjrati! Ba, boháci! v komůrce u ſmrtelné poſtele taſového chudaſa geſt pravé miſto pro tebe; zde ſe ti naſſyntuže příležitoſt duſſi ſvou na věky ſſtaſtnu, a zemírenj vlaſtnj lehké ſobě učiniti. Dhljďni ſe gen dobře v tomto přibytku bjďn, a pomýſli: Bůh mne ſem uvedl, bych byl anjelem, vymoſoboditelem této opuſtěné rodině. Tutoť rolj, kterčž mám oſjti pro věčnoſt. — Pomýſli, žebyſ rovněž taſ opuſtěným chudým bñti mohl; Bůh veſſať ti bohatſtvj a ve věku, gaſo twůz, geſtě zdra- vj a ſilu dává, byſ ſobě naſbjral pokladů pro věčnoſt.

Piſmo ſvaté bj: „Almužna cſirobozuje od hříchů.“ — Podporuže-li hřijñnjſ ſrdečnau nad hřichy ſvými lijoſt taſé dobročinností k chudým, modlitba geho nebeka prorážj, kdežto geſt nad njm reliká radoſt. Taſé ſvaté ewangelium pravj: „Lazar neſen byl do nebe, a boháč pohřben v pekle.“ Pohřben pať v pekle nebyl přjčinau ſvého bohatſtvj, nýbrž že chudého Lazara přede dveřmi ſvými nechal hladem mřiti. — Ddegďčte zlořečenj! řekne ſe někdy při ſaudu; lačný gjem byl, a nenaſyntili gſte mne; a t. d.

By pobjdl Ježíſ boháce dobře činiti chudým, řekl: „Co gſte učinili chudým, toť gſte mně učinili.“ —

Dejmež se ugišćenjm tjmto pohnauti, a wždy co možná chudé podporujeme.

Gsi-li zámožný, nawšštewug chudého nemocného potřebugjeho pomoci twé. Budiž mu dobročinným Samaritánem a potěš ho na loži slameném, naleg balššámu do srdce geho, a wlož mu několič ĝrossů do ruky wychřadlé. — Š nawšštewuzi častěgi chatrče chudobných a bjdných! nelze-li osobně tak činiti, tjm častěgi wykonáwem takowé náwšštewy w duchu. Wiž, tam w oné chladné komůrce umjragjeho otce, hladem mraucj matku, bez obšlaužení, bez lékaře a léků, ba i bez potrawy, obšlčenu djetkami plačjcmi! Nebude ti možná předstawiiti sobě tuto bídu, a neslyšeti slow Sežjššowých: „Co nuzným činjte, mně činjte!“

Wykonáwage wššak takowé náwšštewy w duchu, pomáhem také tělesně, kdekoliw ti spomoci lze; pomoz wššak bez odšladu, dřjwe než nemocný zemře, by dobročinný dar twůg tačorčka w ruce nesa wcházel do wěčnosti, kdejto djety wzdáwati bude Stci nebeskému, že mu w tobě přjtele tak nápomocného darowal.

Tjmto způsobem sobě boháci, gač dj ewangelium, můžes nadělati přátel z mamonn nepravosti, a nasbjrati pokladů, gichžto nezžjrá rez, ani zučrádá zloběg. — Máš-li mnoho, uděl mnoho; máš-li málo, uděl také z toho mála, neboť gačžto křesťan dlužen gsi w chudém bližnjho swého milowati. Genom sobě častěgi na pamět umáděg, žeš smrtelný a že, kdo wj, gač dlawho

gešťe ti lze bude chudým udělovati, aneb gať dlaho gešťe zámožnostj swau vládnauti budeš.

Gať dlaho nemoc nenarostěwuge tebe, narostěwug ty nemocné. U lůžka smrtelného naučš se nepochodlnězi umjratí. — Widěti člowěka, an umjrá, náramně dogymá citelnost lidškau; wšse, co gešť při tom widěti a slyšeti, wzbužuge a proniká srdce. — Ach! když widjme, gať mnoho osob bylo postel smrtelnau obfličilo, gať wšecky smutně hledj na těžce chropticjho, gať očekawagj poslednj geho taženj; kdyžbychom miláčka umjragicjho rádi podrželi, a předce s to negjme podržeti ho; když ubjragicj se od nás osoba gešť nám drahá, matka, otec, neb přítel; ó! tenkrát i nezatworzelegšj člowěk gde do sebe, a býwá obměččen. — Ach! kdožby opustiw lůžko umjragicjho, byl s to rovnau cestau chyrátati k hřichu?

Budeme-li od umjragicjch častěgi se učiti, bude žiwot náš ctnostněgšj, a umjránj naše snadněgšj. Když konečně nám samým hodina poslednj wypršj, a smrt wšsedšj k nám rukau stude nau po nás sáhne, giž drjwe se s nj seznámiwše, a gi poznawše, nebudeme se před nj trásti.

Ach! smutná to wěc, že lidé umjragicjmi a umjráčkem na smrt upamatowání býti musěj, ať smrt, denně práwa swého užjwagjc, nezahálj. Wjdáme gi, ana, kamkolim se zaběre, gen odnášj, a ničehož nepřinášj. Chatř, w njžto dušje posud přebýwala, bořj se, a žádnj sesutj gegjmu nemůže zabrániti,

Smrt se tačé neptá: Eporádal gší se s Bohem? Gest swědomj twé čisté; aneb, magj twogj tebe zapotřebj? — Znať usmírcge napřád, neboť gšanc poselkyně Boha wsšemohaucjho, rozkaz sobě danj na wlaš wykonává. — Slowem, wsšidni lidé muscgj umřjti; i ty umřeš, swědomj wsšak přigde s tebau na wěčnosť.

Wsau wsšak za nassich časů welikánstj hrjstnjci, genž sobě že smrti gen posměch tropj, a bez přestánj, co život sřačj, hrěsij, a blázncasřij swěmaudrostj nazýmagj.

Bjdný blaude! Gen se posmjwen: až tě wsšak smrt pogme w swé chladné náručj, sřadne zástěra s očj twých, a porozumjš, že bláznowsřij gest tať žiwu býti, gatobychom někdy neměli umřjti. Wěz, že hrozný na tě čeká saud; giž před smrtř twau se počjná! Rať ale budeš nařjkati: Ach! mne bjdného! bym sředesáte, sedmdesáte let žiw, neseznámil gsem se s Bohem, wyhýbge se mu na wsšech cestách; gaťž nyni ubohý hrjstnjř před ge- ho přjsným saudem obřogjm?

Docela ginář, umjrá nábožný neb řagjcj. Několiw gestě nad nepravosřimi swými sřzi, přede ho těsij wjra, že Zejjš, přjtel hrjstnjřů, ho očekává. Menj ho tagno, že Zejjš, kterj mrtwé řřjřil, i geho tělo někdy opět wžkijř. — Gemně a pln důwěry w život lepřřj, umjrá řřestřan, a přecházj z rukau přřatel do náručj swěho Spasitele. Zelo zemj, duřři wsšak sřmouiteli sřřému namracuge.

Co bychom tedn řřřřkali, warugjc se pilně řažděho na smrt přemysřlenj? — Přřto by náš

předce neminula. — Gať mile ustanowená wypršší hodina, bude tu. — A ačkoliv křesťan wj, že upřímná manželka pro něho hořekuje, že otcem gest, že milené dítky kolena geho objímají, a s nimi vše ztratí; ačkoliv wj, že šediví rodičové doživení své od něho očekávají: wjť také, že gest Bůh na nebi, který, bude-li on museti ze světa, požehnáním svým manžela, otce a živitele hogně wynahradí. En sobě připomene wyřčenj poslé z úst Ježíšových: Ptáci nebesští ani nese-
jí, ani nežnau, a předce ge žijí Stec, genž gest w nebesích. — S takowau důwěrau a s dofo-
nalým do wůle Boží se odemzdáním zawjrá křesťan cčí a umjrá. *)

29. U m j r á n j.

Denně wjdáme hognost obětj, any s kwojle-
njm padají pod kosau smrti, a ty náš dostateč-
ně pamatuj, že i my smrtelní gsme; neboť tať,
gať se každodenně w přjrcě připozdjwá, tať
se také w žiwobytj našem gednau připozdj; a
tať gaťo denně pro wyspánj se do postele leháme,
tať náš také někdy w hrob uloží. Žádný nemůž
tomu smrtelnému snu se wyhnauti, aneb s gisto-

*) Rodičům wdbauejm postel swau smrtelnau swými
nezaopatřenými a plačejmi dítčemi otřčenu, přetěžko tý-
wá umřiti; oni trpíwají bog smrtelný mnohonásobně, a
se srdcem křwátegicjm umjrají. Ty se této spravedlivé
bolesti gegich poněkud nalezilo, připogeno bude k přjstjmu
swazku knihy této několik potěšitelných důwotů.

tau říci, že zegtra geſtťe živo bude. — Přigde-li nám také časem zpráva, že ten neb onen w křevtu života svého náhle zemřel, dějme se sice na ošamženi; nenapadá nám však, žeby nás totěž potkati mohlo. Nepochopitelnost! — Umřeni držíme za coſi, což se nás netýká; ba čekáme na smrt giného, nadíce se, že se nám geho gmění neb místa dostane. Mase celé snažení bývá zřizeno na bohatství, čest a požívání. Rádi se uvažujeme w hodnosti, bohatství a dědictví, aniž nám připadá, že snad ten, gehož dnes k hrobu doprovodíme, zegtra na věčnosti náš určitá. — Ach! život náš geſt pomigegjci stín, a po smrti není návraćení.

Šestáti padesáte, sedesáte let stár, může se sice říci, že jsem dlouho žil; tím kratší ale geſt čas, který mi geſtťe zbývá zde, a toho tu již nebude více, než mého života. Pravda tedy geſt, že jsem nejvěšší života část sobě odbyl; pravda ale neméně, že ho již na mále geſt; a uderili poslední má hodina dnes, počne také dnes má věčnost. — O té hrozné myšlénky! člověk umírá, a po smrti předce tytýž kdo geſt zůstává, šťastný neb nešťastný. Před minutkou mohl nešťastnější nesmírným milosrdenstvím Božím býti zachován, nyní však bez pomoci na věky geſt ztracen. Před hodinou geſtťe na něm to záleželo, blahoslavením se učiniti; a nyní geſt bohužel! snad mezi zatracence wpočten.

Tak giné posuzující, a před množstvím bíd gegich trnauce, nepamatujeme, že snad z m:

sta, na němž stojíme, živi neodejdeme. Kroky naše sečteny jsou; učiníme ten poslední octneme se v domě věčnosti. Slyšme tedy pro spasení svého hlas proroka řkajícího: „Sloužte, spóráden dům svůj, neb musíš umřít!“

Ba, smrtelníče! spóráden dům svůj; neboť dřívě neb později jistě umřeš. Zvláště pak ty, letitý křesťane! zavři uchoš Bohem; neboť brzy umřeš. Spočij se še světem; neboť jistě umřeš. Poněmadž však nad smrt dobrau nic není důležitějšího; tedy se připrav na cestu, a obstaraj dům svůj. Nechť se duchové drží anzkostlivosti tvé posmívají, gať mnoho se jim líbí; nedej nic na jejich ausměšty, nýbrž uzavírej uchoš, a uveď duši svou v bezpečnost.

Gedenkaždý z nás, buď kdo buď, dosti má pochopljí k pamatování na smrt, k opatření domu, a k uhájení se před smrtí nešťastnou. Namítneš-li snad: Neumím sobě rozjímati; neboť rozum můj není š to, — nemohu se dlouho modliti; neboť nemám tolik času, — nemohu se poskiti; neboť gest přirozenost má slabá, — nemohu almužnu dámati; neboť jsem sám chudr. — To vše může býti rýmlou; ale nemůžeš říci: Není mi třeba na smrt mýsliti; neboť neposlyhne mne. — Co že? skutečně-li tak zbloudile byš smýšlel, že tě smrt přehlídne a pochybí, a na věky se tě netkne? Kdo ti slojí za hodinu přístí?

Rozvaž sobě gen, není-li život ráš v každém okamžení zářak všemohoucnosti Boží? —

Kolo hručené brzy se rozbije, a my nosíme život svůj právě v hručené, na nevypočetitelné nádobě, každým zavazením můžeme ho ztrávením býti.

Uspořádenmež tedy dům svůj, a znamenajíce, že to s námi již kde ku konci, zaopatřme duši svou dobrotinami, gichž nám nasse svaté náboženství poskytuje.

Zvláště pak to nemázaně a drze smyšlejší člověče! než již tak dlouhý čas náboženství svému příkoří činil! Dokaž veřejně, že římský katolický křesťan, a hotov, jakožto takový v pravé věci umřít. Zamolen sobě tedy brzy kněze, a považug ho za svého ducha strážce, gehožto auřad gest, Bohu věrné křesťany od křtu gegich až do posledního pomazání, ba i po smrti gestě jakožto angel věrný a ostrihající doprovoditi. Neden duši své odjiti té drahé potěchy, pomyslením: Co tomu svět řekne? Pomni raděgi, že smrt gest ono okamžení, kteréž tvé štěstí nebo neštěstí navždy rozhodne. — V smrti mizí všedka sláva, tu císařům a králům, vítězům v bitvách, a řešům nic naplat negsau žezla, koruny a berly; sami angelé napotem nemohau ničehož, leč profiti za umřagící. — Genom kněz, pomazaný Páně může ti v té tesklivé chvilí vlastně pravým angelem útěchy a zvěstovatelem svatého pochoge býti. — Ba, více než anjelem ti bude, když jakožto zplnomocněný od církve nad tebou z hříchů pokorně a skrausšeně se roznáwagícím slova spasení roykne. Be gμένου Σεβήτωσε rozvažugi té od

hříchů tvých, a odpaštěgi se tobě, svazky gich
gsau zničeny, ty pak gsi synem milosti a dedicem
nebes.

Potom, křesťane milý, až ten swatý skuteč
srdcem kagjcim, a duchem pokorné skrausšenosti a
litošti wykonáš, chleba angelského okusíš, Boha
a Spasitele swého přigmeš, a až kněz swatým po=
mazáním i poslední hřichu stopu wyhladi; potom
smrt twá nebude nic giného, než šťastné a wesele
zrození-se dusse twé k životu věčnému. Wždyť
nás tak učí písmo: „Stůně-li kdo z wás, ať po=
wolá kněze, by se modlil nad njm, a pomazal ho
olegem we gměnu Páně, a důvěrná modlitba pro=
spěge nemocnému, a gest-li w hřijších, budau mu
odpuštění.“

Nenj-liž toto Božské napomenutí nemocnému
neybezpečnějším a neyhladším upokojením? —
Hřijšnji gšine wssični, a an wěk stařecj nemoc
gest, proti kterěžto nenj léku, a kterauž wždy smrt
následuge, nemůž křesťan wěkem sešlý nic lepšijho
učiniti, gažo když nanic se wynachážege, čím dříve
tjm lip kněze sobě powolá. — Čtjtení se wssak
kněze, genž přjcinau knězi zpusťlých powstalo, ne=
budiž nám kamenem aurazu na tom swatém sta=
rou; neboť aurad kněžský gest nendůstognějším, gegž
jami angelé ctj. Prošme raděgi Boha, by pro
milosrdenstwj swé knězi nehodných k hodnému swé=
ho swatého auradu zastawání přiwěsti ráčil; a
powažugme každého kněze za udělowače swatých
swátostí na místě Boha postaweného, genuž zale=
žitosti spasení swého swěřiti powinni gšme. Buč=

me poslušni příkazánj Božjch w pešce a penjže= nesti, a porolenme kněze, by náš pomazal k po= sledujmu zápasenj, a modlil se nad námi.

A až konečně, což se nám arci všem, leti= tým však brzo přihodj, tělo tvé z domu wyne= sau, a slzy pozůstavených od tebe teci přestanaú; epět kněz ten gest, který gažto udelemač swa= tých tagemstwj we gměnu církve duši i tělu tvému těch nevdražšjch dobrodinj proukáže. Mod= litbami nábožných zasvěť tělo tvé tomuž hrobu, z něhož w onen veliký z mrtvých rstánj den, wmlazené a zctavené prwstane. Modlitby kně= zem konané od Boha duši tvé počce a světla věčného wyžádaj. A co wíce gestě, kněz přine= se křesť Spasitele našeho Bohu za twau snad ge= stě w očistci se trápěj duši za obět smjřenj. Za= to blahocinná obět, tento nesmjrný prostřednjka Božského dar, knězem obětován, otemjrá i nevhlu= bšj wězenj, a urádj duši, za kterauž pomazaný Páně obět tu konal, z msta trestů k věčnému spa= senj s nevyhššjím dobrem, po kterémž taužila.

Brť gfi však, požiraje zdramj dobrého, blauiého gestě žiwobytj nadjtí se mohl, předc i potem blauiém žiwotě přigde smrt. Nědy se wle= če za pcmjgenjm slly, nědy se však wyjti za ne= nadálan některau přjhodau. Wždy tedy lépe gest záhy k umřenj připrawiti se, by nám nichybělo, což by náš na té cestě nebezpečné před nebezpe= čenstwjm chrániti mohlo. — Všaujm giž we rě= ku stařecjm, nelze gest dalšjho gestě žiwobytj se nadjtí, lze však smrt swau, tak gaž k večeru od=

pečinutj nočnj, předzvědati. Už wšak smrt skuteč-
ně k tobě wegde, budeš sebě přjtemnosli gegi tak
málo swědom, gafo onoho okamženi, w kterémžto
w spánek pohřžen býwáš. Gsi-li na cestu přichy-
stán, nebog se cdegiti. Wegsi š to, ono okamže-
ni, kteréz nad tebau rozhodne, jám na sobě poze-
rowati, toliko ti, kterj patří na tě, an umjráš, wě-
dj o něm, a žásnau nad tjm, což dussi od těla lau-
čj. Sám wšak se neděššš, neboť newidjš se umj-
rati, gafož gš se nikdy newiděl usnauti. Ani ne-
widjš swých potrháných očj, ani se nelekáš žbled-
lých twářj, ani študena audů swých, nad čímž
wšim ti toliko bédugj, genž lůžko twé obkličugj.
Co se wšak tebe týká, tys se z wětšjho dílu gž
odštěhowal, a od nás nesmjrně daleko vzdálen
žjš Spasitele swého tobě knaucjho, byš wešel do
sláwy geho. Š nezpěčug se následowati! Sežjš
tě miluge, gmenem twým tě gmenuge, a prawj:
Tys můg, tys we mne wěřil, we mne baufal,
a mne milowal; wegdiž do přjbytě, kteržž
gsem tobě připrawil, a wiž, w což wěřil; mēg,
což důwěrně očekáwal, a přigmi z ruky lásky, pal-
mu na znamenj wjtěžné důwěry.

30. Nemoci od Boha seslané wždy gsau žádaucj.

Nermuť se, kdžž po dlouholetém dobrém se wy-
nacházenj konečně nemoc tě nawšštjwj a neschopna
učinj, po weselestech a nawyšlých kratočwjljch
žiti. Snad gš za přjčinau ušlawičných wštrž-

ností ani nepozoroval, že léta trvá zrošila na šedesáte i více, — měš, kteréhož málo kdo dosahuje. Z toho ti lze viděti, gaž dobře a otčomšty Bůh s tebau smenššl, an tě chřadnutjm zponenáhlym k smrti doměšti chce. O! poznáwen pať předce z tohoto zdlauhawého k hrobu se bliženj Božškau k tobě náchylneš. Po každém kroku wolno ti, pozastawiti se, a opravdowě o letech trých přeměššleti, a ljtostí a kagjcností wedenému do nebe megiti.

Mnohý giž od smrti wěčné nemocj byl cšwobozen. Bůh podobných prostředků užívá, by hřjššnjku oči otewřel. Dopauššti totiž, by tělo zponenáhla a zdlauhawě nemocmi dlauhotrwagjcjmi umjralo, duše pať k auplnému se uzdrawenj času nabyla.

Křěštan nemocný, který mnohá léta w boleštech ležj, nalézá w náboženstwj swém hognoš potěchy boleštem geho nalewugjcj, a trápenj geho ošlazujcj. Giž znamenj křjže, gjmž s rozwáženjm čelo swé poznamenává, dáwá mu ono utěššné upokogenj, že geš křjžem wyšaupen. Křěštané gšauce, dle gměna giž Křistu přináležjme, a máme znamenj to, netoliš na čele, nybrž i w šrdci nositi. Mudrci wýchodnj poznali špafitele po hwězdě, kteráž dána byla od Pána za znamenj nebesšé gashě šwjštcj; znamenjmu wššak na čele křěššana neměla býti hwězda, nybrž křjž.

Roznemůžeš-li se tedy, potěš se tjm, že nešš znamenj wnmolených na čele i w šrdci, kterěto znamenj průwcdnjm geš lištem k bráně

blahoslavené věčností. — W ewangelium sw. Jana se prawí: „Kolikož pať kolik přigali ho, dal jim moc syny Božími býti.“ Syny Božími stáváme se w swátosti křtu, zrozením se totiž z Boha. — Lze nám tedy wěřiti, že z Boha zrození gsine, a lze nám písmem se wykázati, že Bohu přináležíme. Gať dlouho tedy žigeme, Bohu žigeme, umřeme-li, Bohu umřeme, aneb raděgi, umřeme, bychom k životu věčnému zrozeni byli. Gsauce wšak z Boha zrození máme takowau wjru mjeti, bychom dávali na to někdy patřiti, weť zde wěříme, a máme se z toho těšiti, že užijme, weť wěříme. Nábožná wšak wjra není bez nádege, ani bez lásky.

Kterj na oľo toľiko křesťané gsau, a rozumem swým wšse postihnauti, i tworstwo weškeré weškrz prožjřati se domnjwagi, také wěř; wěř wšak tak gaťo oni žlj duchowé, o nichž čteme w ewangelium, že řekli Kristu Pánu: „Wjmť, kdo gsi, Syn Boha newyňěšjho; ale co gest tobě do nás?“ — Gináť gest, Krista tjm aumyslem wyznáwati, by u nás žůstal, a gináť, by se od nás vzdálil.

Pewná wjra musí skutky náležitě býti zpečetěna; neboť Pán dj: Přigde hodina, w kterauž wšickni, kterj gsau w hrobjch, hlas můg slyšeti budau, a půgdau kterj dobré věci činili na wzkrjšení žiwota, kterj pať zlé věci činili, na wzkrjšení saudu.

Právě to ctihodné činj gměno křesťana, že Ježíš Kristus gest prawý Bůh. — Ach! čeho

wsseho žbawugi se ti, genž Sežjssī božstwī upjra-
gi! Přestáwagi syny Božjmi býti; neboť spo-
guge-li mne s Sežjssēm pauhý přátelstwī cit, wá-
žjm-li sobě geho osoby pauze proto, že nás tať
wzneššené maudcosli učil: lidšty sobě počjnám, a
mage swatého Petra w uctiwosti, rowněbnych mohl
w tom šmyšlu Petriánem slauti. Chraniž Bůh,
raděgi s Petrem zwoleyne: „Ty gšī Kristuš, Syn
Boha žiwého!“ Prawá-li tedn a žiwá gest w
tobě wjra w Pána Sežjssē, budiž prožřetelný, a přičin
se k dobrému. Přičiněnj twé uwidj Bůh, an hle-
dj na wůli; pozoruge twé tělu odpjranj, napo-
mene tě, byš se žmužile b.ánil, pomůže ti ta-
ťé, byš přemohl. Ano Bůh se na bogugjcy djwá,
klesagjcyho podpjrá, a wjítěžjcyho forunuge. —
Můžes-li uwěřiti, řekl Sežjš k slepému, uždrowjm
tebe. Wěr tedn, neboť šprawedliwý z wjry žiw
gest.

Můžes-li uwěřiti, brzo poznáš stopu Páně,
kterňž hledati bude dussi twau. — Důstatečně-li
wěť twůg na bržkau smrt tě nepamatuge, possle
Bůh nemoc. Pať se ti postawj w cestu překáž-
ky se wssech stran, aby lehčowážnost twá nitudy
nemohla wňklauznanti, a abyš tať řka přimáben
byl, w lůno a w náručj milosti se wrhnauti.

Wsa giž ššedimý, a mage wstaupiti do lodi
k wěčnosti plugjcy, nedey se mdlobau šwau od we-
šlowánj odstrašiti. Připomeň sobě lodičku, w njž-
to se Pán Sežjš se šwými učedlnjky wynacházel. Po-
wštala baure, učedlnjci se děšili, wjchr zuřil, moře
se žedmulo, wlny bily, tať že giž lodička byla w

nebezpečnější uťonutí; Ježíš pak spal. Z zbudili učedníci vjry plni mštra, wolagjce: Pane! woswobod nás, hyneme.

Ten samý Ježíš, který tenkrát wětru bauřlivému přikázal, přikáže i bauřícím posussením, genž lodičce twé zahynutím hrozí. Genom o to pečug, by byl, až odplugeš, Ježíš s tebau w lodičce. Zdálo-li by se ti pak w podobných dobách smutných, gakoby spal, ty toliko wjre své zesnauti nedej. Bude-li lodička twá příliš se zmjtati, genom se w něho pevně důvěrug. Neboť tobě tak dobře gakó wšsem nám sljbil: „Wolejte ke mně w čas nauze a t. d.“ — Genom wěr, a i tobě splnj Bůh přjpowěd swau; neboť wypršela ti hodina, w kteraužto diony čimti bude wjra twá, a wyplnj se zašljbenj Božj. Ježíš řekl: „Kdo uwěří, spasen bude.“

O to tedy genom pečug, byš byl že swědomjm swým sgednocen, a ono s tebau; a kdnž se posussenj z wenku na tebe uwalj, přjdrž se pevně wjry, a modli se s myslj důvěrnau: Neumod náš w posussenj. — Ať nemluwj toliko ústa twá, nýbrž i srdce twé ať spolu wola; pak Bůh gisté spomůž. Ba, i w útrobě nagdeš pořog, w srdci swém, kamž žádnému oku lidstému není přjstupu. Tak gakó swědomj bezbožnému gest welikým trestem, tak gest nábožnému welikau radostj. Dobré swědomj gest neylepší učitel nádege, gelikož řagjeimu srdce dedává, wšeho dobrého se nadjti. Náděge takorřka dobrému swědomj w lůně sedj, gakó naopak, zausalost swědomj zlému.

Gen pewně drž weslo wjry, pať tě protivné baute pokušení nepřemohau. Modli a nebog se, že pomoc nepřigde; kdo se modlí, s tím gest Bůh, od toho utíkájí zlé žádosti, a upaustí zapovězené rozkoše.

S přemnoho gestit takových bludů, kteří za zdraví svého lehkomázně žijí, zapominajíce na Dce, genž ge při zdraví zachováwa. Zdá se gako by k tomu zrozeni byli, by počud sja, zdraví a gmení gegich stačí, hevíli a požíwali. Sdezvádawají se prostopáštěností a mrzkostí wšeho druhu, newšimajíce sobě ani Boha, ani zákona geho; aniž znamenají, gať přilissným požíwáním sja gegich mįgegí, a wečer žiwota tím prudčegi za nimi spěchá, ba někdy tať nenádale se dostawí, že gim gedwa několik okamžení k uchránění dusse zbýwa.

Potom teprw, a genom potom, když gedu neb druhý z těch bludů, gafo Antioch, nemocí polapena, a w rukau smrti se býti widí, a přátelé i nepřátelé ho opauštějí, tu teprw wolí obrátiti se k spomocníkú gedinému, gehož po celý žiwota svého čas nedytel ani poznáwati, ani hledati, ani najiti. Nyní aužkeší a strachem rukama lomí, a bez přestání wolá: Pane! spomoz! — Kdo wšak tím winen? Ano stane se, čím Pán wnhlázuge, řka: „Hledati mne sice budau, ale nenaleznau.“

Ady! nemoc gest zagisté dohrobinjm těm, kteříž gj dobře užiwají. Májíjí totiž nemocného brzy o minulosti, brzy k pravému pužití přítomnosti,

brzy k připravení se na věčnost. Začasté očisťuje duši, abývá událostí, gegjžto přičinou hříšník, opravdové k užitku svému gi uživagij, děgijšté své gafožto swatý opaušstí. Věčná toliko šťoda, že tau lázní málo kdo očisťován býti žádá, a že mnohý reptáním, netrpělivostí a zpurností proti Bohu a geho namoštjwení duši swau gešsté wíce posštwrňuje, než byla před nemocí.

Chceš-li, milý nemocný křesťane! náležitě a dobře nemoci své použití, považug gi za dušewný lázeň, a pomysli, že nic nečistého neregde do králowstwj nebeského. — Ně které nemoci dlouhý čas žádných čitelných, neb žvolášstě hrubých bolestí nepůsobiwagij, gafo u příkladu: stařecí mdloba, oteklina nohou, zastaralé rány na nich, kteréž w chůzi toliko překážegij, zauženost prsou, aneb zponenáhlé chřadnutí. Takové nemoci snesitelnější gsau, a musegij býti, an nemocní takowí neustále po wyraženích, křatochwjlích, společnostech a návštwách bažij, a wíce hodin gať náležij wesele u hry wysedij.

Dobře šice takowí nemocní činij, že šlussným se zabýwáním a powyřáděním štawu svému zarmaucenému nalowugij. Genom by to neměli tak dlouho prováděti, až s nimi smrt šťoro za šťolem sedij, a w karty hrá.

Právě takowí nemocní, gimžto nemoc gegich tělesného pohybománij nedowoluge, nemiwagij w noci spanij; a bēdománij a štenšťánij gich na příšstí dlouhaa noc počínáwá giž s večerem, a trwáwá až do Božjho rána.

An se trpělivý křesťan na loži svém nemocným za oběť považuje, a odhodlán gest na to patřiti, gať se Bchu, kdy se mu foli zljby, přináseti bude; ba, an tento nemocj swau se posvěcuje: připravuje se onen pro peřlo, což geho netrpělivost a reptání giž předznamenávají.

Křesťana není tagno, co Pán Ježíš pro náš trpěl; a raduge se, že bolesti přílišných nepocituge tichau dobu půlnoční rozmmlauwáním se swým Spasitelem tráwiti může. An wšse wůkol něho spi a odpočívá, činj sobě tagnau známost se smrti. Dowolj gj do ložnice wzejti, urowná se na loži swém, gať myslj, že bude snad položen, až umře. Pozoruge wáhamé bitj srdce swého umjragjciho, představuge scbě, gaťoby kněz byl u něho, gaťoby mu kříž podával těmito slovy: We gménu Spasitele nasseho wuprawugi tě na onu znamenitau cestu. Pocjtiž posilňugjci moci nyswětěgšjho gména „Ježíš“, a wiž, gať tuto na kříži ruce swé po tobě roztahuge. Wiž také ránu w boku geho, geho hřebj, geho korunu, a považ, že to wšse z lásky, wšse dobrowolně trpěl, a wšse pro tebe. Zdaljž ti není ljto, že také twá nemoc není utrpenj dobrowolné, byš z lásky k Bohu mohl umřiti?

Tať sobě křesťan častěgi smrt na mysl uwádj, aby, až skutečně přigde, známau mu byla přítelstwj, genžby genuným hlasem k němu promluwila:

Wzhůru! z prachu w tu hodinu

Wznes se dusse k Hospodinu,

Bytu ti zde více není ;
 Žití vezdejšího minul sen !
 Smrti Páně zakaupený
 Switá blaha věčného ti den !

31. U z d r a w e n í.

Tať gaťo časem záplawa ať milo nebe na
 západě obgasňuge, a žoři gitinij se podobá: tať
 uzdrawenij nemocného přigemnau swau žoři gitinij
 wngasňuge wečer žiwota, tať že zapominá ne-
 mocný na to, co přetrpěl; neboť za pocitem pře-
 štálého žiwota nebezpečenstwí, zapomínáme na ne-
 moci i blaoholeté.

Přestál-liš tedy s pomocí Boží šťastně ne-
 moc swau, a wzessel-li ti opět nový čas, radug
 se z toho, nezapomeň wšak, že předc jeden den
 bude twým posledním. Mysli často na to: co
 Pán s tebau učinil. — Aučel nemoci bylo spase-
 ní twé; ona ti měla býti ctnem, abyš po spo-
 mocnjku a wyswoboditeli w bídě swé obídl se;
 byš polepsšenij, snad již blauhý čas poodkládané,
 konečně opravdowě započal, a k spasení duše
 swé dokonal. To gest, gať Pán dj: „Bígi a
 léčjm.“ Nemoci tě poranil, a předsenzetím k po-
 lepsšení žiwota w tobě wzbuženým tě uléčil. Wi-
 děl totiž, že smysl twůg wnitřnij zponeráhla ztu-
 pěl, a toho, což smatého gest, více nechápal, a že
 duch twůg ustawičným obkládáním poíaní zeslál,
 a štoro wymřel. A proto ti seslal nabýzece a

pamatovatele takového vssat, kterážby tělo tvé neusmrtil, nýbrž horlivost pro dobré v tobě vzbu-
dil; neboť kterakby onen trtina naleménau dolo-
mil, gehož nemilegšší slovo bývalo na zemi :
„Prigdu, a uzdravím ho.“

Agisté i nyní tak promluvil, řdně přátelé
tmogi s rukama sepiatýma na modlitbách Pána
profili, by do domu svého wessel; a ač si slova ta
na uši své nešlyssel, předce ge pronešl swau bož-
skou mluwan, kteráž nemůž šlyssána býti. A ač
gsi ho očima swýma newiděl předc w domě twém
byl swau božskou newiditelnau přítomností. —
Wědomo ti ale také, že Pán Ježíš k onomu nemocné-
mu řekl: „Sle, zdráv učiněn gsí: giž nehřeš,
aby se tobě něco horšího nepřihodilo.“

Připoměděl-liž Bohu, že život swůg w služ-
bě geho stráwjš, neboť slovo zpět, nýbrž uzdra-
wení své za dar Otce dobrotivého považuge,
pevně za to měj, že zeslábnutí těla tvého tobě
na škodu nebylo; neboť každodenní zkušenost náš
učí, že síla tělesná duchu škodíwá, a nic než
zpaura proti němu plodíwá. Pevně wěr, že duch
twůg právě tolik síly nabyl, co gi tělo tvé po-
žbylo. Učí také zkušenost, že ne zřídka duch ze-
slábnutím těla čilosti nabýwá, právě tak, gafo-
by síla z audů mých do mysli přessla; a ga-
fobychom magice duchowně uzdravení býti, časem
tělesně roznemoci se museli. W ušlablém těle ne-
býwá chlipnost tak zšíagjcí, tak lehce k podpá-
lení, a šynylům taulání-se a blauzení po před-
mětch půwabných tak snadné.

Wspůsobj-li nemoc w tobě takowau změnu, plesati bude duch twůz, ač tělo se rmutiti bude. A w tom plesu otevře se srdce tvé Duchu swátému; neboť nikdy nebyl gfi hodněgšj býti chrámem geho gafo nyní, an tělo tvé mdlé, duch pař silný gest. Nynj gfi teprw w pravdě uzdraven, a můžeš znova na winici pracowati, dobře činiti, sázeti a rozsowati. Nowému wssak osenj swému nenech začopowánj chybíti. Kagičné slzy ze srdce polepšeného se preyšřtjci gsau to nenprospsěšněgšj zawlažowánj, by se sime dobrých skutků zaucodnilo, a zrůstu dosáhlo. Chceme-li tedy osenj swého těžiti, musegi slzy nasse, ginizž zawlažugeme, ne tař z oči, gafo raděgi ze srdce se preyšřteti. Neboť dj prorok: „Na důkaz kagicnosti netrhejte raucha, nhybř srdce swá.“

Poněwadž Bůh milostiwě na tebe wzhledl, děkug mu, a milug ho; milug ho ale tař, gař on milowán býti chce, a ne gař ty chceš. On neylépe wj, co ti prospěge, pročž wolně wmezmi na se křjž, který na ramena twá wzkládá, buď welký nebo malý. Wěren gsa dobrému swému předsowzetj, nenech se na předešlé nebezpečné cesty přimábiti; nebo wěž, co podneš wssem nám e.vangelium dj: „Žádný nemůž dwěma pánům slaužiti“. Také gfi od dobrotiwého hospodáře nowau, čerstwau hřjwnu obdržel. — Běda ti, pauze-li uchowáš tuto sobě swěrenau hřjwnu, a nepřičinjš-li se použiti gj, an zatjm ginj dary swé na auroky ukladagi. S, přigde nám wssem onen blahoslawený den, w kterýžto porušitelné a smr-

telné na se vezme neporuffitelncst. Blahoslave-
ný služebnjě, gehož Pán nalezne bdjícího tenfráte,
až hlasem trauby dá wolati k saudu! Tenfráte
ale i králové trásti a w prsy bjeti se budou, wě-
dauce, že od toho, genuž mnoho bylo dáno, i
mnoho bude žádáno.

Bedlivě tedy pozor deň na dar na nowo-
ti svěrený; neb drahý gest, a nosjě ho we wel-
mi křehké nádobě. Žiwota wezdegssjho gest tobě
o pjdí wjce přidáno, užjmen toho daru tať, by,
až putowánj své na zemi dokončjě, a wečer se
přibljži, průwod twůg pohřebnj byl slawnostj
plnau plesu nad twým do sláwy wěčné se odstě-
howánjm. Budiž tedy k smrti hotow, neb ge-
dnau to předce býti musj; pročej štále na smrt
pamatug, a často sobě předkládeň:

K hůl tuto pdepřený,
A tať dětské mblobě
Zcela opět nawrácený
Widjm cjl své cesty w hrobě.
Krem co led giž studená,
Hlawa šedinami zbjlená
Smrtelnost mi zwěstugi,
K hrobu poukazugi.

Nabym opět zdramj, tento škwostnj dar na
to hlawně wynalož, byš se naučil umřjti. Uč se
umjratj, a až na tebe přigde řád, umři rád, a
pomažug ochotnost smau k umřenj za poslednj w
řagjcnosti se cwičenj, a umři gačožto křesťan.

Křesťan smrt co přítelkyni pozdravuje,
 Důvěrně jí ruku tiskne; s wliďností
 Od ní woden, zbamena se považuje
 Šťastně wšaké swětšké marnosti.
 Wzhůru k blaženým duch geho poletuje
 Bratřim do nebeské wšlosti:
 A po wozdegšijho boga uskončení,
 Čeká na něj w nebi wěčné ošlawení.
 Mrtvé tělo přigme do lůna tichého
 Pustý hrob, co swadlý list, jimž pohodil
 W podzim strom; tat wůle Dce nebeského:
 Zemské w zemi opět měj swůg cíl.
 Ne wšak ducha, genom sešlé schráně geho
 Zpráchniwění bude za podí'.
 Duffi wolá k sobě Bůh; ta tam se wznese,
 Kdežto angel palmu wjtěžům wštríc neše.
 Ó gať duffe nasse má se pomóššenu!
 Co ge do wšlech marných swěta radošij?
 W nebi — Boha — wěčně mšti za odměnu —
 To gen, to geš prawau blahostí.
 Země nemá pro mne žádnau wíce cenu,
 Nebe genom geš mau žádostí,
 Wěčně budu blaha geho pociťowat;
 Ó denž Bože! brzy se tam přestěhowat.
 Gaiňe Jezjš wyučil nás o wěčnosti.
 Dn, — genž s tebau Dče! od wěčnosti jšl,
 Dn, geš z paubě k lidem lašlawosti
 E nebe na zem bjdnau šestaupil,

Genj se katanu swých wydal gloski,
 Wy swět smrti křiže wyšaupil, —
 Učij : žiwotem že má se nazřiwati,
 Tebe a Gehož gšĩ poslal, wyznáwati.

Až uprchne s umíráčka odeznením
 Rychný žiwobytí wezdegšsibo sen,
 Ctnosti statečným až bude přičiněním
 Blaha ždrog — křiž Kristůw dosažen,
 Konec bude wšschuěm ždegšim utrpením,
 Dosažen cíl wjry — wěčný den.
 Tenkrát blaže nám! Kůž možná dnes umřiti,
 Gešštē dnes tu welkau sláwu nebes žřiti!

P o k r a č o w á n í.

Nabynw pomocj Božj opět ždrawj, a nastu-
 puge poznowu drahú swau, nezapomeň, že gšĩ
 snad giž padesáte aneb wjce let žiw byl, a že gšĩ
 nemocj swau denně wjce žestárnul. Žať gať gšĩ
 prw čas žiwota mohl na léta počítati, nynj ho
 nanewmenš gešštē na měsíce, týdnj a dnj číten.
 Warug je, bys do předešlé nemoci, a do přede-
 šlých hříchů neupadl. Dpětne do hříchůw upad-
 nulj nebezpečněgšĩ gešš nad nawrácenĩ se nemoci
 tělesné. — Nepřijm je, že nowý, ctnoštně a ná-
 božně wečeného žiwota způsob snahu a práci tē
 státi bude; neboť bude ti staré náwyky odložiti,
 ausměššky saučastnjšů hříchů předešlých tišše sná-
 šeti, a proti dosawadnjm oblíbeným nášlonnostem
 bogowati. Ba, bys aužkau branau do nebe we-

giti mohl, bude ti zápasiti a trpěti. — Všdně i nepravosti a mrzké prostopášnosti bože a obtížnosti stoji. S hřích má své mučedlníky, kteří sobě mnohokrátě peklo dražegi zakupují, nežli spravedlivý své věčné štěstí.

Uch! gať mnoho takových pekla kořistí denně vjdáme očima vlastnjma. Gedwa několiť týdnů se smáli, a nyní musěj celá léta plakat a auwekati. Newjdáme-liž denně, kterať nepravosti pokog domácí, kterať celé rodiny na mizinu přiwáděj, a kořistmi swými nemocnice naplňují? — S, zůstaňmež mjře své věrní, neboť následky newěry gsau nesčíslné, a gsau vlastně nestěstím věku našeho.

Vjru, kterau nám Sežjš, Syn Boží z nebe přinesl, měj za pravidlo, a an gš w nemoci své sobě předseřzal, Boha, gaťožto nejvyššj dobré z celého srdce, a ze wššj síly své milowati, dostug slowu, a milug ho opravdowě, a nade wšseče.

Láska ta přede wššim jiným newinné — aneb, zhřěšili-li gsme — kagjné srdce od nás žádá. Wššina wšak lidí newj, cobu láska, ona ctnost božjáš, vlastně byla, a poněwadž jim neznámá gest, takě sobě ani práce nebáwají, gi pozati, ba, oni se gi takě vyhýčají. Ano, Boha wjce se bojí, než ho milují. — Tuto wšak bážen Bůh nenáwidj, poněwadž člověka neschopným činj k pochopenj oné důwěrnosti, genž pan ige mezi otcem nežným a djetami w lůně geho chowanými. Bogj se cti k nebi pozdwišnauti, powa-

žugjce Boha genom za všemohaučjho a přepřj-
sného melitele nebes, pročej w gegich s Bohem
obcowánj wždy gest cosi nucenosti. We všem
gednánj swém gakausi těsnost a wázanost gemj,
a wjce proto ge podnikagi, by ušlli trestu, nežli
ze synowšěho puženj, by se totiž otci zaljbili.
Ba, mnozi se domnjwagi, že úctau zemnitřnj Bo-
hu dlužnau lášku mohau wybýwati. Dni takow-
řka s Bohem tržj, by mu ani o wlaš wjce ne-
dali, leč co mu dlužni gsau. — Zemnitřnj úcta
gest sice velmi potřebná, bychom Nemyššjho
wěregně, před celým swětem wyznali, aneb řdyž
Bohu wůbec se klanjme; tato wšak wěregna ú-
cta není hlawnj wěc, není gestě láška, kteráž dítě
důwěrně táhne k otci, a i tenkrát k němu táhne,
řdyž z roztržitosti myšli proti otci se bylo pro-
hřešilo.

Tauto wšak láškau a důwěrnosti k dobro-
timému srdci otcowě nesmj se dítě k nowým wey-
stupkům osměliti, toť by byla opowážliwost hroz-
ná; neboť Bůh winy twé ti neodpustj, pokud ge
s ním žárowě milugeš. Ba, Bůh ti předešlau
pokléšku neodpustil, měl-li gsi wůli gi opakowati.
— Swatj musgej wše nejwáté nenáwiděti. Dče-
kámáš-li tedy, že ti Bůh bez polepsšenj hřichy
odpustj, gest to tolik, gako očekáwati, že Bůh
Bohem býti přestane.

Kdo chce hřichům odpustěnj dogjti, musj že
wšj síly se wynasnažiti, by opět naprawil zlé,
gehož byl přjcinau. S žadosťčiněnj žádá Bůh,
a proto dj pismo: „Hodné owoce pokánj wydenty:

nebudete-li poňánj činiti, zahynete." Vyplníme-li tuto nevyhnutelnau wýminku, můžeme se od Boha nejmenš milosrdného s útěchau nadíti, že nás milostj swau obdaří, a hřichy nám odpustí, a bude nám lze očekáwati, že i nám ona potěšitelná slowa platiti budou: „Odehdi, odpauštěgi se tobě hřichowé twogi!"

Ne snad proto opustil gš hřichy, poněwadž on pro nemoc a bolesti opustil tebe, a poněwadž mu wíce slaužiti nemůžeš: nýbrž ty sám a dobrowolně máš se odříci hřichu, a na wždněky ho zanechati; i nyní také, kdežto nowá života lhůta, až snad na několiš let toliko, poprána ti gest. — Nepřestupug přikázanj Boží, pomysli, že Bůh wždněky gest s to, splniti pohrůžky, tať gafo zaslibenj. Pohroziltě hnedle prwnjm rodičům trestem nepřijněgšjim, řdněky přikázanj geho prwnj přestaupiti měli; že pať lehkomázně nedbali na pohrůžku, přišlo zlořečenj na ně, a na celé lidšské pokolenj; a tudy i my wnučowé wlečeme otcow, kterěz prwnj žpaura ufula. Wcházegjce do směta, giž pocitugeme následěky prwopočátečnjho hřichu. Trápenj a bolesti chopj se náš frutau cukau, drži perwně, a nepropustj náš, dokawadž utrápeni na okragi hrobu cči nezawěme.

Gen sobě nemysli, že snad gestě dlouho žiw budeš, nýbrž ohlídni se, a wšjudy smrt wwidjš. Wa wšsecko nám smrtelnost naši připomjná. Netoliko stěblo tráwy, kterěz jchne paprškem slunečnjm, nýbrž i hrdý dub, genž nepohnutelný stává celé stoletj, a konečně předc bñjmě wěku pocito-

mati počíná, stárne a prachnivj, tať gaťo mad=naucj dennj šwjtek. Rowně tať gest š člowěkem, gedno pokolenj gde za druhým; gedno odstupuje, by mohlo druhé nastaupiti. Gelj národowé pomjgegi, a nowj přicházegj na gegich mjsta. Gaťo slabé děčko přicházj člowěť na swět, nemoha leč pláčem a nářkem pomoci cizj požádati. A přede, řebny wěřil tomu, že z toho slabaušša, gemuž ruťa ženny mdlé slzu š očj stjrá, mohlby býti muž, gemuž miliony lidštwá š třesenjm se řeťj? Mužowé takowj býwagj čas od času wjdáni. Národowé třásli se před rozřazn gegich, zdálo se, gaťoby byli pro wěčnosť šmowěni; než, hodina smrti wyprššela, a žřáceli se. Ško gegich osřražité se pětřhalo, gegich hrůzopłodný obljęeg žbledl, a gegich welitelný hlas umřkl na wěky. Ani što=py nenj po mnohých starobylých recjch, i po šau=weťhch někdy nebude slyčtu, a tať bude i š tebau. — Ruťaum Páně nelže uteci, onyť gšau wššudn. Wštaupjme=li na nebe, gest tam Pán; šštau=pyjme=li do peřel, gest tam; a řdybychem doletěti mohli až ř žoři gitiňj, tu by náš ruťa geho řo=střihla a mocně bržela. Wýborně a šlawně dj prorok: „Nebe gest trůn můg, prawj Hospodin, a země gest pětnož noh můch.“

Š tento wšše obřahugicj Bůh gest otcem našjm, našjm nerlepššjm přjtelem, a gest, ať gšme řde gšme, wždny při nás. Wždny a wššudny může=me mu záležitosti řdce šwěho přednášřeti. — Gať pořecgně žige dítě po bofu otce šwěho! W řrag šwěta š njm řutuge, an se na geho lařřtu a

ochranu spoléhá. Proč bychom se tedy my, připozdívali se nám, obávali, an náš milý Bůh sám ochraňuje? Proč bychom se strachovali, genu po boží cestu k věčnosti nastoupiti? Proč bychom se zpěčovali rukou jeho vedeni býti; an náš tať něžně miluje, a do vlasti lepší a věčné vede? — A ty, tybys nechtěl, až tě dříve, neb později z tohoto světa povolá, za Bohem ochotně jíti? —

Co na plat vše bédování, a taužení po dalším žitobytí, když všemohoucí rozkáže! — Bylo již celé půl století na zemi, domníváš se snad, že po uplynutí druhého snáze by ti bylo z života vykročiti než nyní? A nebudeš sobě nápotom opět přát, dále ještě živu býti, tak jako nyní sobě přeješ? S to nejdelší žitobytí jest předce jen něco delší sen, a s probuzením se mizí sladké štěstí, kteráž jsme omýlně dle kratší neb delší jeho trvanlivosti za takové považovali. Uveď si na paměť nějaký skutek, který jsi před pěti lety vynikal, a pak jiný před lety desíti, a bude se ti zdáti, jako by, co do času, žhola žádná mezera mezi nimi nebylo. Ba, buď ubezpečen, že, byť bys byl od času Adamových až po tuto hodinu žil, bymal, ještě by se ti smrt zdála brzy přicházeti.

Gelikož vše vůkol náš umírá, proč pak bys ty sám jediný chtěl vngmut býti, aneb proč bys sobě chtěl naříkati, že ti nelze o několik hodin déle na světě ostati? — Žďyť pak předce na to zpomínáš, že smrtelný jsi. — Nenazýmal bys toho nemaudrým, kterýž by s jinými k smrti jsa odsouzen, soudce prosil, by mu až naposledy odpravenu

býti domolil? — Gať nepravdivá a neupřimná
gest twá prosba: Přigď k nám království twé;
gest-li že otroctví na světě před královstvím ne-
bestým přednost dáváš.

Nebog se smrti, nýbrž ctnostným živobytím
umřeni lehčí sobě čin, a obrátiv se potvůžug
bratři svých.

32. Obrátiv se, potvůžug bratři svých.

Uzdrameni nemocné duše hříšníka podobá se
uzdrameni nemocného těla; na smrt stonagij člo-
věk nebývá w okamžení uzdramen, leč zážrakem,
a tať také z hříšníka nestane se w okamžení swa-
tý, leč nadobytčignau milostj Boží; obé se děje
postupně, a druhdy dlouhým stonáním. Težké,
přítel hříšníků, chť nás všedky spasiti, tlaukává
na srdce zblaudilého hříšníka brzo tisse, brzo
hlasně, brzo tagně, brzo weřegně, wždy pať tať,
by hříšník to wenštražné počlepávání jynjeti mohl.
Kdežto wšak gemné zaklepání nebývá slyšáno,
užívá Bůh i trestů k napraveni hříšníka. Ba,
Bůh dopauští na spicjho hříšníka nemoc přebo-
lestnau, kterážby ho zbudila, hrob a peklo ote-
vřené mu okázala, by hrůžau omráčen cest bezbož-
ných zanechal.

Ty sám byl gfi nemocj narostjmen; Bůh
wšak se nad tebau a tobě přináležegjimi šmilo-
wal, a dal ti opět zdrawj. Považug to tať, ga-
ťobn tě hlás Páně co Pawla cestugjeho do
Damasku byl na zem porazil, byš gaťo tento od

zlého úmyslu svého upustiti musel. Poznaš, co
gfi činil, a pohledy si Ananiáše, kterýchby ne-
potu twau zemrubně uléčil. Gest-li obrácení tvé
upřímné, gest-li dobré předsevzetí tvé a upřímné,
spadnau lupiny s očí tvých, a budeš se s Pa-
lem tázati: Pane co chceš, bych činil? — Ana-
niáš tě napotom pouučí, Bůh se tě zmocní, du-
ši twau pečeti milosti své poznamená, a že ži-
vitého Savela staneš se Bohu milým Pavlem.

An Bůh tělo tvé uzdravil, a duši tvé
Ananiáše poslal, měj snažnost, by se při zdrami
opět zachovala. — Lékař maudrý o nemocného
v čas geho se pouzdravování mětší péči mívá,
než v čas nebezpečnosti. Podobnau opatrnosti
ostrýhej duši svou; neboť se ti posstěstilo jako
zločinci, který gsa již na popravisti, milost obdr-
žel. Udělení milosti nebylo ti známo, a kdyby to
bylo s tebou až k umření přišlo, bylbyš snad ná-
ležitě ozbrojen býval. Starej se tedy o to, by
duše tvá filně oděná s sebe nesložila; neboť i v čas
tvého se pouzdravování každým dnem máš o ge-
den blíže k hrobu. — Bůh ti sice živobytí pro-
dlaužil; nesmíš však zapomenauti, že tě předc ge-
dnau, dříve neb později, že světa pomolá.

Uvedla-li nemoc mohovitost twau v různost,
tak že jí ztěžka asi opět nabudeš, neboť malé my-
šli, nýbrž, k Bohu se utíkage, rci: Bože můj! Ne-
moc gfi na mne dopustil, a gi opět ode mne odňal;
i tudačně také se mnau dobře naložjš. Tyť dáš
opět domu mému požehnání, ačkoliv gestě žádné
pomoci nemidjm. Den toliko, bych se tebe důvěr-

ně přidržel, dobře činil, a za zdramj swého na dobrá předsewzeti pamatowal, kteráž gšem za dnů nemoci učinil, a kteráž s pomocj twau také splním.

Smjš-li opět wycházeti, pomni, gať prawdě podobněgi bylo, že tě na márách z domu wnesau, nežli že z něho sám gessťe wycházeti budeš. A přigda opět do chrámu Páně, zaradug se, a děfug Bohu za lastawé se smilowánj, že tě gessťe na čas twým milým popřál.

S člověkem wssať býwá to prawá bjda; gedwa že se pouzdrawil, gedwa mu Bůh o něco málo poulewil a uzdu popustil, giž opět se chce ruce geho wyměnauti, a nechce wíce swazkem otcowšťé lásky wázán býti. — Učinil-liš za dnů nemoci Pánu slib, splň, co gfi sljbil, a nech také sobě praweno býti, co Pán tak důrazně Petrowi welel, řka: „Obrátim se potwruzug bratřj swých.“

Sejjs předwjdal, že Petr mistra swého zapře, ale také předwjdal, že zapřenj swého oželj; a Petr skutečně tak se zachowal, a netoliko tudjž po spáchaném skutku želel, nýbrž brzy na to w Jeruzalémě před radau weřegně Sejjsse wznal. Wa, swobodně a statečně před shromážděním mnoha tisíc lidj wznal weřegně onoho za Syna Božjho, gehožto negafný čas před tjm u ohně před dēwečkau a služebnjšj práwnjmi byl bogácně zapřel. — Leč, Petr nahljžel, žeby Sejjs pokánjm tjm nebyl zauplna spokožen, an ho dřjwe giž byl napomenul: „Obrátim se, potwruzug bratřj swých.“ — Petr tedy měl negenom káti se že zapřenj mistra, nýbrž i giné, kteřj ho rovně zapjrali, ku kagicnosti, a

napravenj se wzbuzewati a potwzowati. Člowěk wšak, ach! žijďka mjrá telíř sly, by úřudku swěta wzducwal, když na to degde, weřegně dokážati, že se s pcrussěným swětem, s geho wákenjm a swůdnictwjm wjce nesromnárá, nýbrž náboženstwj a ctncsti w náručj se wrbl. Wa, kdnby lze bylo, lidem do řdce nahljdnauti, gať mnohé bychem widěli, genž raděgi špatnými a nesslechětnými se ždāti, než potupu rczumfárů snášseti wclj. — Mnozi se řyďj, žiwotem a cbcowánjm weřegným čístřmi a ctncstnými se dokážati, by za hlupáky a sprostáky neboli wykřičeni. — Takowjť crřsem ouřad apcřstolský řenati a bratři swých potwzowati nebudau.

Obrátim se, potwzowug bratři swých! Tjinto napomenutjm Pán Jezjš zagisté nic wjce nechťel řci, než abychom dobrým přjkladem bratřjm ukázali, že skutečně polepsřeni a ctncstni gsme učiněni, a bychem jim chuti dedali, náš následowāti. — Polepsřenj swé při každě přjležitosti na gewo dáti, gest powinen gedem každý, a teyká se newjce toho, který žředivěw, giž na okragi hrobu se wynacházj. Dlužen gest křestian ctncstným swým obcowánjm bratři swých slabřjch potwzowati, a jim řrjati. Ach, tisícera dobrá a wýborná naučenj žijďka býwagi s to, seč gediný přjklad býwá hřjřnjka polepsřeněho. — „Tak swět swětlo waffe před lidmi, by widěli skutky waffe dobré!“ řekl Jezjš, a toto powzbuzenj týká se wznesseněgřjch gaťo nižřjch, mladjka gaťo řineta.

Přede wřjm den na sobě dobrý přjklad wjrn

to zgerenij Boží, když se na tebe rauhačnj wjry pojměwáčkowé přihrnau. Den příklad střidmosti a zdrželivosti, an břichopásci, mastihubkowé, a drzj chlipnjci do společnosti twé přicházegj. Den příklad swaté oddanosti do vůle Boží, gestli zámožnost twá nehodami gest rozmetána, miláčkowé-li twogi mrau, a ty sám dnes neb zegtra měl byš ze swěta powolán býti. Den také dobrý příklad nábožné modlitby, a konen gi pobožně gaš weřegně tak to saukromj před swým umrlčjm křjžem, kterhž to ložnici své pozdrawenjm ctjwáš.

Dáš-li nábožné smyšlenj své před známými na gero, lehce uzawrau, žeš se polepšil, a možná, že wzbuzeni budau k následowánj. A tak budeš Petrem bratřj swých potwruzujcjm.

• S, gaš mnoho požehánj může to prawdě polepšený hřjšnjš. když chce, na wšednj sobě blížké uměsti. Nebo wšudy nalezagj se lidé, genž hřěšj, gašo on hřěšjwal. Nehť se obrátj toliko k těm, s nimiž mrzkosti pácháwal; ty ať obrátj a potwrdj, by to neprawosti předešlých neupadli.

Hřjšnjče, gehož Bůh na duši i na těle uzdrawil, coby ti mohlo býti potěšitelněgšjho nad ono přeswědčenj, žeš obrátim se, přičinau se stal, by i mnoho cizjho zlého opět bylo napraweno. Paš hlauu lítosti škloněnau wesele pozdrawihni, a ozwauli se časem staré wenčjtky swědomi, zehnáni tebau polepšených brzy umlknu. — S, co přewyšuge tento blažený cit! když se ti člowěk přičiněnjm twým polepšený upřjmuě wznuá: „Bez tebe byl bych zlým, hřjšnjšem a nešagjcm ostal;

tebe mám za poklad svědomí svého a blaženost svou co poděkovati." Po takovém od hříšníka polepšeného tobě učiněném vyznání nepřipustí sobě více aužkostných starostí za příčinou poslední hodiny své. Takové činy postel tvou smrtelnou mětku ustelá, a smrt ti snadnou učiní; neboť na ramenou svých neseš cenci ztracenou do omčince pastýře dobrého, a ten, gehož si obrátil, gehožto oči v smyslu duchovním gfi otevřel, někdy tě žehnáge oči tělesné ti zatlačí, a až tělo tvé do hrobu bude položeno, s pláčem a modlitbou slib svůj obnoví: že Bohu a ctnosti věrně bude sloužiti tak dlouho, až tě tam někdy opět spatří. S představením tímto spogeno upamatování, gať strastlivé přání gfi před obrácením-se mjmá, byš v čas smrti zničen býti mohl; nyní můžeš plešati, žeš nesmrtelný.

An! toté požehnání za obrácení hříšníka, toté požehnání vyplývající z kagicnosti. Nechať sobě na tisíce lidí z obrácení tvého posmědy činí, předce budeš žiti a žklžeti, coš rozšíl, a to požehnání gaťo angel strážní k věčnosti tě doprovodí.

33. Zalíbení Boží nad hříšníkem opravdu polepšeným.

Častěji giž v knize této praveno bylo, že bolest litoosti hříšníka polepšeného nemá býti bázeň otročká, nýbrž láska dětinná. Kagjci má cítiti, že láska geho k Bohu nekonečně milosrdenému

nenj tať mceň gjm wládne, gaťo před tjm geho
 mčotěněné nawyřlosti. — Ljtoť dětině lářky
 wřse přemáhá, co obrácej-se překážku činj; pře-
 máhá i bázeň před smrtj, a činj ze řaudce přj-
 řného nehyěžněgřřjho otce. Š! a tento Štec da-
 ruge řyna nawracugjcjho-se nesmjrnau milořtj řwau,
 řteráž gdauc mu wřřjc odpuřtění mu žwěřtuge.
 Ša, milořt tato wžbužuge w řrdci polepřřeného
 boleřt nepřetwářenau, řterauž 'gaťo řmutěř negaťy,
 co žiw bude, že řebe nesložj. Šn negenom ře
 řynem žtraceným dj: powřtanu a nawrátjm ře ř
 otci, nybrž taťe řřutečně giž powřtal, a ře nawrá-
 til; žnamenj odpuřtění geřt dáno; milořřdenřtwj
 giž obgjmá řynowřřy plačjcjho hřjřřnjřa, a co
 milořt řřřařřně žapočala, taťe ř ořlamenj Štce
 wěčného wřwede.

Šaťowé a geřřtě žiwěgřřj gřau aučjřy milo-
 řti; nenj gj na tom dořři očekáwati nawracugjcj-
 ho-se, ona mu gde taťe wřřjc, obgjmá ho, a lá-
 řřau ho předchážj. Řěžnost Štcowa množj řyno-
 wu boleřt, a pro náramnau ljtořt nenalézá řagjcj
 giných řlow než: Štče, žhřěřřil gřem!

Š hřjřřnjče, uřneny dobrotu Štce božřřého!
 wáháwá ř třeřřánjm, napomjná, hřežj, ždržugerá-
 ny; geđiné řpěřřná geřt ř odplatě. Štec dobrotiwý
 nawracugjcjho-se řyna obwlačj oděw řprawed-
 neřři, žbarwený řřwř beránřa, a uřawjřá ř řagj-
 cjm řřarau řmlauwu. Š! milořřřný etec bohat-
 řřj geřt a dobročinněgřřj, než aby w podežřenj
 měl něřoho. Přigaw hřjřřnjřa, a odpuřřim mu,
 oleg lege do řřdce geho raněného. — Řčy! řeřřa-

li li gšine se gednau ě nohaum Dce milugicjho, pať gšine brzy w náručj geho. Pomažuge w nás genom zásluhy Sežisse Krista, prostřednjka našeho, přimjssi geho drahé křwe ě slzám našsim, by gim tjm tať wsofě ceny dodal, že by hodny byly s ljcj našsich sljbanů býti.

Muže odpowěz hřjssnjče! co strassného do sebe má obrácenj? — Nwidjm než obgjmánj, radost a lásku. Přeljbezna gšau prwnj ofamženj nawrácenj-se ě Bohu, sladké a přjgemné gest z bauřliwého neprawosti zmjtánj do tichého ctnosti poťoge přefročiti, a pocjtiti sebe znou zrožena ě milosti. Na srdci Spasitelowě nebogi se hřjssnjč žádných nowých autoťů. Smědomj upoťogěné newzbuzuge wjce žádného boleťsného hnětenj, gehož před tjm pocjtil.

Smrt a hrob nemagi pro něho wjce předešlé hrůžy, a že žjccenin člowěka starého, smyslného powstává člowěť nowý, genuž určeno u wěčné radosti w nebi žjti. Rdnž wstať upamatowánj se na předešlé spáchané chyby ě wečeru žiwota našeho gestě ě ljboťi a wzdyhánj nás pudjwá, bñwagi to genom ony newyprawitelné wzdechy, řterěz Duch swatý, utěšitel, w nás wzbužuge.

Tať milostiwě nařládá Bůh s hřjssnjkem, řterý ě žiwotu lepšsimu se wracj, a ať pozdě s wečerem teprw na winici do dila přicházi, předce celau mzdu mu dáwá. Ba, wšemohaucj Božšťě smilowánj nowězroženého přjmau cestau wědc do země zasljbené, řterážto wůřel wěčným poťogem

gest ohražena. Dutě to, kdežto Bůh mluví k du-
ši: „Pogď, a okus, gať sladký gest Pán.“

Ach, smilování Božího gest bez konce a mj-
ry, a Bůh raduge se velmi, an se hříšník do
náručí geho utíká. S angelé radugi se, a sla-
ví návracení-se syna marnotratného s důčině-
ním a chvalo zpěvy; neboť lítost geho gest nebi
pokladem opět nalezeným a kořisti odňatou dáb-
lům, a syn na milost přigatý sedí za stolem Otce
smířeného.

Odpověz, hříšníče! dáli se postihnauti meli-
kost smilování posadivšího tě za stůl svatý, na
němž Ježíš Spasitel tvůg sebe, gaťožto beránka
obětovaného, za pokrm, a krev svou za nápoj
dává? — Odbívej, a užasni, rozgímage sobě
milosrdenství Boha našeho. — S, kolikým
způsobem blíží se k tobě milosrdenství Boží k
večeru tvého života, by se aužegi a aužegi k
tobě připogilo. V jednom každém tagemství,
v každé svátosti se ti uděluje, bys jím k životu
věčnému byl posvěcen a pomazán. By však
posvěcení tvé mělo stálosti, uzavírá se Bůh v
tebe, a gaťo ztracené opět nalezené dítě do nebe
tě přigímá. — A až konečně budeš míti umříti,
až nastane noc, mezma kříž svůj umrlčí do ruky,
představ sobě, že z úst Pána Ježíše slyšíš slova:
„Gá gsem ten pastýř dobrý, genž gsem tať blauiho
tě hlídal. Bych tě vzdálena příliš zočil, wstau-
pil gsem na horu Kalvárskou, a dal gsem se po-
mýšliti na kříž. Příklad sama truchlila, widauc
mne, an náramně trpím pro owci ztracenau.

Enš wšak dobrowolně se nawrátíl; pogď ke mně. Wšetko na tě čeká, a hotomo gest k přigetí tebe, raucha, prsten, i fortuna gest pro tebe schowána, radowaníky nebeské gsau ohlášeny; pogď, a přebýweny wěčně w nebi, w domě Dce nasseho.

34. Zkaušťa kagicnosti.

Mám-li pak opravdowau vůli život swůg polepsšiti? Wynasnažugi-liž se kagicností lášty Boží opět nabýti? — Začnuám-liž obrácení swé také ze srdce? — Mám-liž nad hřichy swými bolest upřímnau, nepřetwárenau? — Pocitugi-liž osšklivost nad hřichy? — Gať sobě počnuám, an mi přichází na mysl zlé, co gsam zpáchal? — Co pocitugi, an se mi hřichy se wšemi půwaby swými opět před oči stawí? — Utíkáám před hřichem? Ddwracím obličeg swůg od něho, či se mi snad opět líbí?

Hanbjm-liž se za swůg předesslý život? Dsškliwugi-li sobě onu osobu, onu příležitost, ono místo, gelikož gsam tam zlé zpáchal, a Boha u-razil? — Wzbuzugi-li pokusšení nowá we mně také nowau nenáwist hřichu? Či snad předce gesté na to mysljwám druhdy, co swět, co ta nebginá osoba o mém nowém žiwobytí způsobu smenšlji? Mám-li tolik žmužilosti, bach byl s to, do očí gim říci, že posšetilosti swé nablížjm, a gich željm? — Gsau-li pak předsewzetí má tak opravdo-

má a upřímná, bych i Boha do srdce svého směl nechati nahlídnouti? — Nenávidím-li hřích, proto že hřích gest, bychť se i neměl trestu co báti? — Smeňšlím-li gačo Magdalena, a milu-
gi-li Boha nyní více než dříve w neminnosti své, kdož gsem byl gestě neokusil, gač dobrý a milosrdný gest Bůh i k nemwětššim hříšníkům?

Gtjm-li prawau dětinnau důwěrnost w Bož-
ské smilowánj, a rozhogňuge-li se naděge má w blaženost wěchnau, an mě wjra učj, že mne Bůh k wůli Neswětěgššjho Syna svého za dítě opět přigal?

Možná-li ti, na tyto otázky k vlastnj spo-
košti odpowěditi, musjm ti také pro wětšj potěšenj
ijci, že ona ljtostná bolest nemusj býti smyšlné po-
cťtenj, nýbrž že žalost srdce gž postačuje. Ljtostj ra-
něné srdce nenutká hříšníka k hlasitému nářkánj a
k obgewowánj zemnitěnjmu; ljtost gest bolest wnitř-
nj; druhdn wšak předce oči slzami zaléwá, a
wynucuge tiché wzdechy z náder štěsněných, kterěž
srdci štěněnému nálehčugj, a ge sladkau potěchau
naplňugj. — Bezpeč se, že Bůh nežádá, byš se
w náramné bolesti Dawidowi neb Magdaleně
wrownal; byš wšak srdce a mysl swau oprav-
dowě obrátil k němu, to žádá Bůh, a genom
prawě kagjcjmu odpausstj Bůh wšedčn, ba, po-
zor den! — wšedčn hřích. S! gač sladké to
upokojenj pro hříšníka, pro toho, genž teprw s
wečerem na winici přišel, že od hospodáře dobro-
tíwého předce mzdny celodennj dosahuge. — Ne-
smjš wšak leniwě a zahálčiwě štěněnj práce o-
čekáwáti; neboť, coš zaměškal, dlužen gšj, posud

možná, nahražowati. Učiněnou škodu wynahraditi, dané pohoršení dobrým příkladem naprawiti, gsau newynnutelné výminky prawé ljtosti tak, gačo že od nj předsowzetj dobré nesmj býti odlaučeno; nebo bez prawého předsowzetj není žádná ljtosti.

Ljtost twá nebudiž tedn austnj toliko modlitba, gač gi z knihy rjčawaš, nýbrž prawá srdce škraussenost; o kterauž pečug, by opět newynhnuła. Býwalj zlj člowěk musj se dobrým státi a zůstati. Lehkowážnj swětáč staniž se křestanem skutečnjm, a zůstaň gjm; neboť ten toliko, genž až do konce setrwá, spasen bude.

Nemage giž daleko ku konci žiwota přjmau cestau pospjchen ke předu, neohljžege se na propast, z které tě milost Božj wytrhła. Dokonej djlo počaté, aniž oči s něho spust. — Ussi twé, kteréž gindn zlé rady slýchalo, nechť se zwuku traubn, genž tě brzo giž powolá k saudu, jo ewrau. Dci které s rozkossj na předmětech nebezpečnjch dljwalj, nechť do hrobu toliko hledj, kterjž co nenđrjme bude twým přjbytkem. Kuce, kteréž si na owoce zapowěžené wztahowal, nechť se k Bohu toliko na modlitbách zdwihagi. Zkrátka, celj člowěk hřessil, celj člowěk ať činj pokáanj. Ljtost twá má býti dětinná láska; a poněwadž ostatek žiwota kratšj gest roků, w hřjssjch stráwenjch, máš gačo Magdalena mnoho milowati, geličož se ti odpauští hřjchůw mnoho. Čjm wjce budeš Boha milowati, a čjm dětinněgi o

něm smeyssleti, tjm wětšji bude bolešt twá, žeš
Stce tak laškawého urazil.

Abys wšak tuto dětinnau lášku gessťe wíce
podpálil, kľekáwen před křížem swým umrlčjm w
ložnici umjstěnjm, a rozzjmáwen sobě kľeče onu
welikau oběť, w kterauž se Pán Ježíš dal Stci swé-
mu za hřichy lidské. — Mabyw pať prawého
ducha kagjcnosti, modli se také za swé saučastnj-
ky hřichu, by Bůh i jim milosti k prawému o-
brácenj-se uděliti ráčil. Toto cwičenj w lásce k
bližnjmu gest weliký křok k lásce k Bohu. Do-
pjdil-liš se ale konečně prawé lásky k Bohu, ne-
starej se tak aužkostně o uměnj. Budiž dobré
mysli a pomni:

Srdce netratim; Bůh sám mne chrání,
Mocné rámě geho mocně brání;
Dýchne gen — a zem se strachem swjrá,
Dlo geho do nekoučln wěčných žirá.
S nimž gá boleštj se nebogim,
S nimž gá každé utrpenj přestogim.
Wšsetečkowé! silnými se mnjce,
Zbžných wjru za posměch magjce,
Dě že — na Boha leč zpomenete —
W domnělé swé síle zahynete!

Bolešt ducha k nebi pozdwihuge,
Blaho swětšké pauta mu gen fuge,
Pročež lepsi nad ně utrpenj;
W hrob ač wedau zatmněnj,

Gim přede wedau k wěčné radosti,
 Zbawugice náš wšši žalosti.
 Den gen Bože! stálosti a síly;
 Žijte bych, i w neytrapněgšši chwili,
 Wzorem Sežissowým silen, nesa
 Říjž swüg za nim, došel na nebesa.

Seznam se dokonale s těmito utěšenými myšlenkami, nebo konečně přede gednau gednomu každému z nás umjráčkem odzvonj, a konec wšeho gest — smrt.

35. Starj gest předchůdce smrti.

Žádnému člověku letitému neměloby býti neznámo, aspeň by neměl toho sobě tagiti, že wečer žiwota nastaupil, a že z poslednjho žiwota tne tať dobře, gačo že wšedy stráwených, roků, gučty mu klásti bude. Zapotřebj teby gest, i tu neyposledněgšši hodinu dobře wnnaložiti, gelikož náš i gedna gediná zatratiti může.

Smrtelnjče! pamatug na smrt; neboť přigde, byt byš na ni ani nepomyšlil. Proti wěku nenj léku; wěť gest nemoc, která se wždy smrtj končjwá. Starému netřeba řjci, žeby ho smrt přenáhlti mohla. Přenáhlenj to giž se djlem událo, a smrt za každým bitjm pulsownj žily tluče na dwěre geho. Nebnwa-li wjtána, samowolně konečně wcházj, ať gest na přjstj gegj kdo připrawen neb nic.

Rozvaž, gať slabá gest sja trvá u přirov-
nánj k smrti. Pomni, gať marné gsau wšechy
wěci tohoto swěta, a odlaupni srdce swé od něho,
a od geho činěnj, a zmítánj-se, a wynalož ašpoň
wečer žiwota swého na spašenj duše swé. Pomni
na smrt! — Netřeba ti koštilowce s kofau na
myšl uwáděti, byš se na smrt upamatoval, w
každém zrcadle coš podobného gest ti lze widěti,
dobře-li, co widjš, sobě wynložjš a trochem barwy
porušíti se nedáš. — Písmo dj: „Kdo gest žiw,
ať pomnj, co potom bude.“

An písmo ušlawičné na smrt pamatowánj za
nenshopněgšj prostředek k dobrému a křesťanstvé-
mu skonánj uznává a schwaluge, nechce tji, by-
chom se o časné, dobré a o wyživenj swé žhola nic
nestarali, a ruce zažáda žaložili, aneb gať bychom
počestné zábawy a křatochwjle mezi jebau trpěti
nejměli. Nikoliw, tomuť nechce Otec milý nebe-
stý. Smjme a máme se s weselými weseliti, a ne-
treba u newinných radowaněk, hodů a společnosti ho-
stům rakow swau na odin stawiti. Tot není aumyšl
Páne, kterňž cit radosti a puženj k weselosti do
srdce našeho wštipil. Wa, srdečně smjme se ra-
dowati, a dobře činjme, působjce sobě láškau a
wljdnosti na zemi rág, w němž bychom se k rági
wěčnému, k nebi schopnými, a geho hodnými učinili.
Nepředpišuge se nám, bychom pro spašenj swé za-
smušile a zamračeně hroby obcháželi, přegjce sobě
dřjwe zemřiti, nežli gest wůle Bojj. To wšak
gest nám přikázáno, bychom pomýrážegjce se wjru

zachováli, a sobě nepočínati jako konj a mezci nemagji rozumu.

Život náš gest cesta, a lidé cestuji časem i pro obveselenj a potěšenj myslj; než konagje cestu životem mezdegšjim na to hlavní žřetel mjtí máme, kde se končj, a zdali na cestě pravé se nacházjme. — Křesťan omšsem cítj w sobě puzeni wšedhněm od Stworitele wštipené, puzeni k radosti, lásku k životu, a wrozený strach před smrtj: nezapomjná wšak níkd, že nám život toliko zapůgčen gest, a že gest genom čas žkaušškn pro wěčný a lepšj život. Křesťan se nehledj, ž ničemně bázně před smrtj, wmlauwati, že gest smrtelný, nýbrž často zpomjává na smrt.

Muže, gsa křesťan, učiň následugjci předsewzetj: Š wěcech dowolených, kterěž budu před se bráti, budu sebe sám dřiwe, a raděgi třikráte než gednau se dotazowati, gať ašj umjrage o nich budu smenššleti. W životě mezdegšjim swět smilný a žádosti smyšlné newjce nám co činiti dáwagj. Budiž, co před se беру, i dowoleno, přede tať budu gednati, bych umjrage nemusel sobě myčjtati, že gsem pro požjwánj toliko žiw byl. Ba, před každým důležitěgšjim gednánjm rad-gi duchowně umru, bych sebe sám tázati se mohl: Gať budež umjrage o tom smenššleti, co nynj činiti chceš? — Zgeroně předzwjdage; že při smrti dofonce gináť o tom smenššleti budu, než nynj, budu museti od aumyslu swého upustiti. Š! lépe gest, bych w nepravém smyslu umjral denně, než abych někdy, až skutečně umjрати budu, musel w tisjcekrát tisjce-

ru whčíteř swčdomj swého umříti. Na pokogném zemření musj nám přede wšim býti záleženo.

Možná, žeby mne smrt náhle přepadla; pať ale běda mně, budu-li o mnohém skutku museti gináť smenššleti než nyní; gelikož, až tělo mé w rafew a hrob bude wloženo, událost nebude lze učiniti neudálostj. Následky skutkůw mých dostawj se že mnau na šaud, kdežto šaudcůw wýroř buď blahoslawenstwj buď zlořecenj mi oznámj, a to na wěky.

Zwláště letitému člowěku stogicjmu na rozcestj nezbývá nic, než woliti sobě, má-li w prawo neb w lewo se dáti. Průwodčj gsau na obau štranách; náboženstwj a wjra kynau sem, smyšlnost a newěra tam; obé šlibuge nám štěstj, obé wšak náš samy žádá za obět.

Welmi nebezpečno gest wšak š večerem teprw žiwota š tomuto powážení hodnému wolenj chytiti se hotowiti, a i tenkrát gestě wáhati, aneb nic nerozhodnauti. — Ach! požehnánj i zlořecenj měli gsme před sebau, a newolili gsme sobě, žigjce bez předložení, a užjwagjce ořamženi, gať se nám bylo namjtlo. A co ž toho máme nyní š večeru? — Minulost se nám zdá býti wětšim dílem ohavná; a bohužel! netoliko se zdá, nýbrž skutečně gest — aspoň u mnohých — ohavná. — Pán nám ukazuje cestu š žiwotu, a cestu š zahynutj, hndom wolili; čj gest wina, woljme-li glé? — Zaž se sebe sám! Gať by bylo srdci twému, řdybnš se dneš gestě na smrt roznemohl, a po několik dnech wynesen býti měl? — Děšě se, an sobě

pauze představugeš možnou příhodu, kterážto předce co nedrjwe bude událostj. Pročež počni giž dnes, na tento důležitý pád se připravowati, aby, až se udá, nepřišel ti neočekávaný, nýbrž bys rozumně a nábožně k němu se připravow, i radowati se mohl z odchodu swého na onen lepší swět.

Zanech cesty své a života sobě namyšlého, w němžto nenagdeš ani toho nejmenšího, co bys na onen swět s sebou wzjti před soudce swého žádati sobě mohl. Zdemči swětu podmodnému, a proměň se w stwoření nové přigetím nábožného směnšlenj. Předemujwen se, že gest na twé polepšení-se giž pozdě. — Ach! lépe pozdě, než nikdy! — Genem hned, na tom místě toho zkuš. We věku twém snadno gest náruživosti sfrotiti. Odvrať toliko opravdowě žetel swůg od země, a obrať ho k nebi, a brzo zpozorugeš, že potřebná síla přigjti musj, a zagiště přigde. Ba, brzo se přesvědčješ, že čím wjce se k Bohu přibljžjš, tím wjce a snadněgi z pramene spašení sobě nawážiti moci budeš.

Neznámá ti sice gest tato cesta, a nikdy snad gš gi nenaštaupil: ale gen se o to pokuš opravdowě, a wztáhna ruky na srdce, pomni na Wšewědaucjho, genž mysl twau prezjrá, a odpowěz mi prawdiwě wšak a uprimně: — Neostýcháš se soudruhů a šancastenců hříchů swých, bode se, by gim twé k Bohu, k náboženstwí a ctnosti se obrácenj a polepšení známo učiněno nebulo? Máš tolik srdce, bys se veřejně nábožným a bohobogným člověkem proufázal před těmi, kteří

tě gažžto newěřicjho náboženstwí hance, žnali? Neostýcháš se před ty předstaupiti, kterj to wědj, gaž gš se prw snažil, nábožné směšnými učiniti, a že gš gegich mrawopočestnost blážnowstwjm, gegich kagicnost samowraženjm, a gegich pobožnost kerkliřstwjm nazýwal? — Budeš-liž nynj geště posmjwati se swědomitosti, a gi držeti za wadu wychowánj? — Budeš geště modlenj počládati sobě za mařenj času? — Řekl-byš geště o těch, kterj žádosti těla modlitbau a střjdmosti na uzdě držj, řekl byš o nich uštěpačně: že gšan ledowé hradn, sami proti sobě a přirozenosti?

Nešťastnjče! namrátila-li se gedinká toliko gšfca křestanstwí do tebe, studem a ljtosti mušj se srdce twé naplniti, a netoliko před tupiteli wjry, nýbrž i před celým swětem wznáš se, že gš byl blaud, a žpozďilec, kterhž ž ctnosti si tropil smjch, a w newěře swé až k hrobu se dowlekl.

Wzden djky Bohu, žeš konečně chyb swé poznal, a dokaž swětu, že gest ti na spasenj twém záleženo. Ubezpečen budiž, že genom tam prawé gest počánj, kde štraussenost gest w srdci, wznánj na rtech, a náhrada učiněné škodny w skutku. — Nic na tom nezáleží, co ginj o nyněššjm stawu duše twé smyššlegj, nýbrž na tom, gaž ty se w něm máš, a ždali sobě přegeš, prawého nebeského powolánj swého dogjti. Snadno nahlidneš gaž těžko neduh twúg duchownj k uléčenj gest, gelikož škoda na duši twé způsobená škrze mnohá léta škoro neulécitelnau se stala. Genom nepowažug staro duše swé za maličkost, aniž ho wymlaumen

ořazuje na gednání jiných; také nenaučíš na ob-
držené vychování ani na správnou povahu. Co zpra-
vímáhaž mšedň takové mýmlovu, an tě hlas
vlastního svědomí zatracuje? — Neměj žádnou
náklonnost za newinnou, kteráž veřejně pozmeno-
vati se stydíš. — Ach! i gedna gedná naruži-
most geť s to, celé srdce porušiti, a mohlo by je
řici: Kdo miluje nepravost gednu, že miluje
mšedň; aneb, kdo vymlouvá a hájí poštěřku gednu,
lehce pro mšedň mýmlovu nalezne. Meni zde
řeči o tom, gakby záhy zárodek nepravosti měl
býti udusěn, zde raději platnost má, co Ježíš
řekl: „Pohoršuge-li tě oko tvé, wysup ge.“
(Mat. 18, 9.) — Než již paubé předsevezetj,
hříšné návněky vymrhnutí čili vyplniti, žádá
gísta duchovní sílu. Z paubého přesvědčení o
dobrém nepochází síla taková, a z poznávání
prostředků vedených k cíli tomu nepowstává
perná, silná vůle gich použiti. Hříšněj tedy
wzdechagici po polepšení zapotřebí má pomoci
s hůry, a pomoci té nabude mčrau a modlitbou.
— Leč, aové běda! w onom dlouhém od Boha
odlaučení zapomněl gší asi modliti se, a gelicž
modlitba ze srdce musí pocházeti, také gší se za
žimovrtj hříšného náležitě, aneb ze srdce modliti
nemohl; neboť Ježíš a Belial nebytugi pospeli.
Musíš je tedy modlitbě opět učiti, a žádný ne-
naučí je léze a wraucněgi modliti, gakto ten, kdo
w nauzi a trápení geť postawen. Pravým by
tedy pro tebe bylo dobrodiním, kdyby tě Bůh na
lůžko nemocné poležil, byš se modlitbě naučil, a

Boha opět nalezl, gehož gſi opominánjm modlitby dáwno giž ztratil.

Wšak ſtarecſi geſt nemoc ſmrtná; pročez gſa w nebezpečenſtwj obrať ſe k Bohu, a modli ſe. — Nlecht ſe ſiněgi ſpoluoinni twogi, widauce tē na modlitbách; lehce, oprawdowě-li ſpaſeni dogiti žadaš, poſměchu gegich ugiti můžeš. Dwiſem, že s tebau nenaložſi mſrněgi, než s každým giným, který drahu gegich opuſtſi k náboženſtwj ſe nawracuge. S o tobě mluwiti budau: „Gle! ten ſtarý hřiſſnjš cjtſi ſwau ſlaboſt, a nemoha wſce radoſti požíwati, chce ſe modlenjm wetſiti do nebe.“

En wſſak, gináſ-li po nebi taužſš, nebudeš hleděti do něho ſe wtrſiti a wplſžiti, nýbrž poſánjm a žiwota polepſſenjm do něho ſe doſtati ſe wwnaſnažſš. Přihážíwá ſe, že odnetjm toliko audu zahnjmagſicjho tělo zachowati ſe dá. Předě wſſjm giným tedn wěr w miſoſrdenſtwj Boží, kteréz mdlobu lidſſau nevlépe zná! — Modli ſe, modli ſe poſorně, modli ſe důwěrně, a naplněn budeš útěchau, a obdiwowati ſe budeš dobrotě božíſſé, kteráž Syna ſwého za hřiſſnjšſy k otci ſe nawracugſicj obětowala, by ge bez wſmjněny wſſedny ſpaſila. Wěr w ſmitowánſi božíſſá, kteráž wetſſſi gſau nežli hřiſh, bſť byl i ten nenwetſſſſ. Wěr w miſoſrdenſtwj Boží i tenkrátě, kdž ti twá mnohá promarněná lěta aužkoſti a ſtrachu naháněgi, neb kdž churawoſt těleſná obtſžná ti býwá, a o naděgi wěčné blaženoſti připrawiti tē uſtſuge. Wjcn ſwé ſe pewně přidrž, bſť ſe w tobě i ſebe wſce zatemnilo. Wjra twá budiž ti ſotwicj i w nenſtraſſněg-

ſij bauri, a ubezpečen budiž, že tě nenechá zahynau-
ti. Tak gaſo ſe otec ſmilowává nad dítkami ſwý-
mi, tak ſe ſmilowává Bůh nad hříſſnjíky poſání
činjcjmi. Ba pln miloſti geſt Bůh, a dobroty
přemeliſé; pročez naň ſe ſpoléhen, onť ſkála geſt,
w kterauž daufáme, a gížto ſe přidržeti máme.
Neſpauffſtég ſe Boha ſwého niſdy wjce, a nedá ti
zahynauti. Trp ochotně, co ſnad za hřídy trpěti
ti bude; a nalege-li ti Bůh welký utrpenj žalich a
plný, za giſté ruſogemſtwj to mæg, že tě ſpaſiti
chce. — Upoſog ſe tedy, a chop ſe bez prodlenj
proſtředků, kterýchž ti náboženſtwj k poſwěcenj twému
poſſytuge. Pewné wůle toliſo zapotřebj geſt, byſ na
wědy ſtáſtným byl. — „Hory ſe mohau zpro-
padnauti,“ dj Hoſpodin, „miloſt wſſať má od tebe
needſtaupj, a úmluwa poſoge nepomine.“

Ujilug o božſſé poſehnání,
Hodným ho wždy býti, péci mæg;
A i celý ſwět w tom tobě brání,
Práce, ſnahn žádné nepřeky.
Hříſſných liſtíw poſměch nebraň tobě
Konať powinnosť ſwau w každé době;
Ty gen wzhůru pohližeg!
Tam Bůh, gať kdo zde zaſluhugy,
Et náſobně gemu odplacugy;
Pročez neuſtaň, a myſli nabýwex.

36. Dobrý příklad w stárj.

Starým lidem se myšlita, že býwagj newrli, wadivj a podezřelivj; prawda sice, že se chyby takowé na starcích nalezámagj; gsaut to wssak wadn, kteréz z let mladšich do kmetšimj swého s sebau přinesli, nebo chyby nelpj na létech, nýbrž na lidech. Tak se také bezprávně říká, že gest stárj mdlé, že stařecj lidé we swětě k žádnému wjce prospěchu negsau a t. p. — Powážjme-li wssak, že wše, co žive, se rozšširuge, žwětššuge a ždofo= naluge, a že není w žimobytj ustání, nýbrž neu= stálé pokračowánj, a zahálka wěcj stmořených že je ani mysliti nedá, wswitá gasně, že i stárj gaš= koliw slabé a hynaucj, přede dle síly swé a možno= sti aučinné býti, a dobré působiti může. Pozo= rugme člowěka měkem seššlého, pro neduhy a chu= ramost na odpočinutj daného, při wšij geho nedo= statečnosti nebude se mu ničdy příležitosti nedosta= wati, býti prospěšným spoluobcugjcim. U příkla= du, giž paubým prostřednictwjm. — Starým bez toho wětšim dílem wšsedň swárny a různice přjbuž= ných k usšjm se dostáwagj, a člowěku starému p= koge milownému lehkó býwa ge smjřiti! — Když gen proti sobě zahoičené k sobě powolá, a gim předstawj, gaš mu nynj blaze, geliž se w srdci geho žádné záššti neozhřwá; a že byt i dnes že swě= ta giti měl, ani dusse, pokudž mu wědmo, tu necstawj, s kterauž by nebyl smjřen. En prosj, a pro Boha prosj rozdwogené, by mu gedinkau ra= dost, po nīj gešštē taužj, neodepřeli, a ruce na zna=

mení zapomenutého nepřátelství sobě podali, a vykročení jeho z života mezdejšího políbením pokoe okrášlili.

Dbyčegně nepřátelství proto nabýwagj trwanliwosti, že se gedna strana k druhé nechce přiblížiti, a žádného giného tu nebýwá, genž by ge k sobě blížje přivedl. Segdau-li se dwa magjci zástj na sebe u kmeta, gehož sobě oba wáží, aneb u nemocného, gehož oba milugj, a tento ctihodný kmet ge k smjrení pobíží, nezní-liž každé slowo z úst jeho gafo slowo z onoho swěta k nim mluwené, aneb gafo by z mrtvých wzkrjšený k nim mluwil? Zagisté, lidskau-li gestě citelnost magj, každá předhážka, kterau sobě činiti chytěgj, na rtech gegich uwjzne. S! takowé přimluwení z úst dobromyslného starečka diwy činjwá. Dbě strany nemohauce odolati prošbám jeho, u sedadla neb lože jeho nenáwist swau gafo u něgakého oltáře skládagj, a smjrení za obět přinášsegj.

Z toho žregmo gest, že člowěk i w stařecjm wěku gestě, ač ochabuge sjla jeho, dobré konati může. Grozumjwá se, že sám srdce pokogného býti musí, magj-li napominání jeho owoc pozechnaného wondati.

Deyme tomu, žeby rodina twá, příbuznj twogj, u prostřed gichž žiwot neančinný medeš, ti nejlepší lidé byli, předc twé pomzbuzení a napominutí není zbytečné, a negsi žiw pro darmo, an vlastním nábožným se chowáním swým dobrý příklad dáwáš; ba, tenkrátě mezi wšemi audy rodiny twé neb domu twého gsi právě ty ten neyužitečnegjší.

— Zvláště kněží měli by s dětmi a vnuky svými jako arcidědi se zabavovati, mohouce tím sobě zásluh přemnoho získati; neboť po celém blažném životě svých zkušenosti mnoho nabyli, cesty věčné prozřetelnosti poznali, a není možná jiná než s pokorou je poslouchati, anto o životě svém vypravující na skutky své dobré jakožto na vytečené doby života svého poukazovati mohou.

Člověk velkým věkem sešlým nemůže již hrubé práce zastávati; mluviti ale může; a staří mluvívají rádi a mnoho. Sám-li již stár, a pozoruješ-li na domácích svých chybách, nemluvím a hlasem, ač již slabým a třasavým, předc ale ctihodným silněji na ně budeš účinkovati než kdokoliv jiný.

Mljal-liš pověst muže počestného, nemůže ti v stáří ani chybíti, byť i jiných k počestnosti nepobídl. Proštopáš-li se pohneš nespůsobně, ubezpečuje ho, že tě to těší, žeš nemoc a ušlechtilost svou sobě nezpůsobil, a že veselí večera života svého očekáváš. Nauharého nábeženského posměvávka nezlépe přesvědčíš o pokoji svědomí, který nalézáš ve věře, když mu povíš, že náboženského gest u nás gordinau tvou podporou, na kterauž je v stáří svém bezpečně spolehnouti můžeš. — Mluví však hlasem přiměřeným příteli pečlivého, a uvidíš, že slabý tvůj věk nepřehléhne má okřes účinkování.

Starci nedostatečnému, ať on o holi chodí neb na lůžku leží, nic tak nepřijímá, jako trpělivost v trápení. Nikdy by z úst jeho nemělo bríti

slýšáno zlečení neb proklínání esudu svého. Osi-li sám tak velkým věkem ztížen, odevzdej se Bohu; a den raději radost na geru, že z trápení svého brzy budeš vysvobozen, a očekávanou hodinku smrti, jako pautník očekává večer. — Buď dobrotivý a ušlechtilý ke všem, s kterými život domácí vedeš, a odměňuj se staratelům tebe pěstujícím za jejich obtížnou práci, společenosti a láskou. Tak sestav nedostatečnosti tvé, tak se tvůg poslední večer stane ještě školou náboženství a ctivosti; trévi se nauč od tebe ochotně a tiše trpěti; genom ge uč také ještě mšele a pokorně umřiti. Ukáž jim sám na sobě, že umřagjicjvo křesťana poslední žení tepru na obloze hasne.

Tak budeš moci, až se konečně večer přiblíží, svou seditou hlavu pokorně položit; neboť an mějme život strávený, blaze nám naleziati, že jsme dílo uložené dle možnosti dobře dokonali. Pak jako učedníci Páně můžeš k Ježíši promluvit: Pane! zůstaň s námi, neb den se nachyluje! — Zůstaň se mnou, a nadchni mne silou k věčnému velikému dílu potřebnou. Zůstaň se mnou Pane! ať tě nespustím s očí, dokud se smrti nezavra. Zůstaň u mne s milostí svou, a posilň mne, až smrt na loži mém přerazí mysl spání. Nechť v utrpení a smrti tvé potěchy nalezu, nechť nebe, až před očima hasnaucíma země zmizí, vidím otevřené, a ať slyším potěšitelná slova tvá: Wegdiž se mně, a vezmi věrnosti odplatu. — O! Lže nešťh, denž ať brzy slova ta přeladká slyším, pak rád umru, a již nyní pravím:

Š Bohem máti zemi, š Bohem!

W chladné giž mě lúno přigni své,
 Aby oschlo po trápení mnohém
 Ško slzau trpřkau smáčené.
 Na tobě, chtě bogit radosti,
 Šognost gen gsem šhledal žalosti.
 Ba i doby krásné mládj mého
 W slzách došly uplynuti svého.
 Š krásněgšim životě gsem šnil!
 Což bych, Ště! rád giž w hrobě byl!

Štkwiš se kwitky šic mnohými
 Krásná zemi! genom pro mne ne;
 Šlami gsem žaléwat gen šwými
 Měl, wšak nesměl trhat ge.
 Mnohý téměř život prořepčil,
 W plné rozkoši ho proheřčil;
 Marué bylo wše mé šnažné chtěni!
 Wně šwět nechtěl přáti potěšení.
 Š krásněgšim švětě gsem šnil:
 Š bych raděgi giž w hrobě byl!

Š Bohem tedy, zemi! š Bohem!
 Nech ſi blaho švé, toť šrdci ſrn;
 Po přěštálém utrpení mnohém
 Popřeg tělu mému chladný drn.
 Šwitať blaženě giž gitro dne,
 W němž Pán šawolati ráčj mne.
 U něho ſi budu štěžowati,
 Šemu bol a bjdu žalowati.

O krásnějším životě jsem snil!

Otče! dey, by hrob mě brzo skryl!

37. Určení člověka.

Rodíme se, a umíráme. Co času mezi tím, buď ho již na krátkce neb na dlouze, na konci života gedwa dnem gednjm se býti zdá. Tento však života den gest proměnám podroben. Člověk se roznemáhá, pouzdramuge, opet se roznemáhá a umírá. Ba, umřiti gest člověku zákonem nezměnitelným. Porušíitelné má obléci neporušíitelnost, a pať teprw člověk vzneseného povolánj a cíle svého dosáhne. Tělo a krev nemohau královstwjm Božjm vládnauti a ge děditi, královstwji gegich musj dříme padnauti a přestati! — Přestávánj toto však přirozeně se děge, a býwá na gednom každém z nás k spatřenj. Maso wěkem zponenáhla žkostne, až konečně krev také žtuhne, a to se nazývá smrtj. Dbe se děge dle zákonů přírody, dle kterýchž masa přibývá, a krev objhá. Smrt tedn pochází z života, a život půwodj smrt. Následowně není prostředku proti smrti, leč niěkdy nerozenu býti. — Dbe však nezámisi od nás; neboť tať gaťo život náš, tať i smrt naše řízenj gest Božj. — Měl bych opowrhowati onjm mnohonásobným dobrem, kteréž život do sebe má, proto, že mi smrt nastane, a umřiti musj? — Křesťan předebrě wj, že Bůh smrt dovaussti, bychom po nj wěčně a blaze žiwi byli.

Až tedy ta'é na tebe dojde umřítí, pomni, gať mnohem lépe gest ze swěta gdaucjmu, než zde pozůstalým. Když bige hodina roz'hodu, ne-
pláče odcházející, nýbrž zpět zůstávající. Ode-
bírát se z audolj pláctivého do věčné nepomijegí-
cí radosti, a když u něho gest již po bolesti lau-
čením=se způsobené, pozůstalým vlastně trápení
nastává.

Nemají však pozůstatí, pravj=li gsau kře-
šťané, nemjrně plácati, nýbrž zármutek swůg radě-
gi krotiti. Mámeť gistotu, že smrtelná částka to-
ho, genž nás předessel, nyní w hrob uložená, pro
nás není na vždy ztracena. Snatě byla toliko
nástrohem, gehožto pomoci se nám představoval;
oblíčením totiž zgewoval se očím naším, hlasem
gewil se ušm a t. d.; slowem, ona část byla tím,
dle čehož gsme ho poznávali. A genom té tělesné,
smyslné části smrt geho nás zbawila, a tato ztráta
stogi nás bol a pláč. On pak žije; a byl=li, kým
býti měl, křesťanem totiž a přítelem lidstva, žagi-
sté milowal Boha nade wssecko, a bližnjho gať se-
be, a žiw bude na věky, a šťastněgi nežli prwe,
když gestě byl neumřel.

Mimo to wjme také, že zemřelý není ztracen,
nýbrž Tomu opět nawrácen, kterýž nám ho na
čas propůgčil. Aniž gest nás tagno, že ten, kte-
rý těla naše stwořil, ta sama těla někdy opět z
prachu wzkrjssj, promění, a u věčné sláwě s dussí
spogí; a pak věčně, ba, věčně bude blaženost na-
še trwati. — Máme tedy příčinu gedem druhému
smrti práti, an rozlaučení naše na krátký toliko

čas trvati bude. — Cožby také prospělo náramně naříkání. Pomeňte raději, že Pán gest ten, který gaš do života vkročiti, tak také z něho vykročiti nám melj; a nemohl-liž by se křivlecjho tázati:

„Proč křivlíš a vzdycháš? proč pláčeš nad řízením mým? — Dal jsem, a vzal jsem; — což máš, gežto bych ti nebyl dal? Proč se ti nelíbí, co se mně líbí? — Všše, co máš, gest dar, ode mne tobě zapůjčený, a nikoliv vlastní. — Zdohodley se paš gednau sám k tomu, byš na blaženosti mé podjl vzal. Přijbytek v domě Stce mého pro tebe připraven gest. Meliké, a blaženosti oplývající gest to, což jsem pro tebe připravil. Gen nehlaubej dlouho, co byš za tak meliké dobré měl mi dáti. Dey sám sebe, a království bude tvé. — Nesmij však býti na tobě ani poskvrny; a lpi-li něco prachu z pozemška na duši tvé, obmyš gi slzami, byš byl čist. Nepečug přjliš o mrtvé; dokonawše trnové práce, odešli k Stci na odpočinutí. Zdali není vkročení do života věčného blahoslavenější nad vkročení do života počasného, kterýž umřením se končj?“

Uch! ani za to nestojí ten drobet života, aby se lidé pro něj tak náramně sauzili a lopotili. Co paš gest také na něm? Ani to nejdělsí živobytí na světě srdce citelné neupokojí. Ale právě to gest duchu lidskému pečetí, dokazující, že mu něco vyššího uloženo; kamž se mu ale toliko smrti dostati lze. A dosažení tedy našeho vrššího štěstí newyhnutelně zapotřebí gest nám umřiti — umřiti však gašo pravým křesťanům.

Mjra w Sežijše oslazuje smrt, a zapuzuge
 bázeň před nj, kteráž po řádu Adan.cnu gašo
 zmynge nĕgafá do srdci lidšých se zažrala. Kdo
 nábežnau myslj o smrti přemyslj, temu i mjtána
 bývá, gelitož w hrobě widj konec tak mnohého
 wtaucjho přání, a mnohých zámyslů. Ach gaš
 mnohý bjdy wngew šťastně smrtj se skončil! Gaš
 mnohý nářeš, gaš mnohá aužkost, gaš mnohý srác
 giž s člowěkem k hrobu donešen, a s njm zahra-
 bán byl! — Zde na swětě wsše bylo změnám pod-
 robeno před námi giž, a bude též po nás. Wsše,
 co žime, smrt pohlcuge; a konečně pohltj i nás, a
 s námi i naše časné žádosti a daufání. Wsšecko
 se dočká swé poslednj hodinkn, a tak i my. Když
 za poslednjm wzdchem srdce ustane, trpící zamj-
 rá swé hasnaucj oko, a nalezá pokoge teprw w
 onem chmurném domečku, do něhož ho pochowagi.
 — Po nás přigbau opĕt ginj lidé, giné časj, giné
 života přjchody a okolnosti: wsšak i ti lidé ze-
 mrau, budauce mřjti w každém čase, a w gašýchko-
 lim wšolichnostech. A tak se dĕlo še wsšemi poko-
 lenjmi, gichžto památka zasáhá až do tisjcoletj.
 Wdjmĕť patrĕ, gaš po třidceti neb čtyřidceti lé-
 tech, gedno pokolenj po hrobjch druhého se prochá-
 žj, a gaš žigjci zapomjnagi pro radost aneb pro
 trápenj na mrtwé, kterĕž dřjwe oplakávali, až po
 krátkĕm prošnĕném žiwobytj též umjragj, a w za-
 pomenutj přicházegj, a tak ginj po hrobech gegich
 se procházegj, gašo oni to činjwali. Ach, není
 na swětě stálosti! Dub w způsobu swém tak brzo
 umjrá gašo charpa (neb medráš) paprškem slu-

nečným upálena. Ba, kdyby duch lidský nebyl nesmrtelný, bylo by přebývánj naše vezdegšj nepatrněšj nad sen okamžitý. — Smrt vssecko, vssecko sbírá; vssecko musí dolů do temné říše zpráchnivěnj, duch toliko lidský život svůj tenkrát vlastně počíná, žádnému více porušení negsa podroben. Pročež spokojen buď s řízením prozřetelnosti božské, a rei srdci svému :

Nermuť se !

Drápenj gest již na mále ;

Rány tvé se nenadále

Bahogi, a galsně užijš vsse !

Duch svůj, gestě spaután silně,

Prost se wgnese neomylně,

Do blažené vlasti své !

Nermuť se !

Nebe Pán,

Gegž žbor duchů obletuge,

Želný byt náš pozoruge,

Přeautrpně hledě naň,

Slzy s očí našich slirá,

Žešj náš, an trud náš swjrá.

Budiž od vssech milován

Nebe Pán.

Nebog se !

Patř tam, odkud slunce swjtj,

Miliony hvězd se třpytj —

Wiz, gal weliký bílm Páně ge!
 Ad! tamí také slitowánj —
 U Dce gest smilowánj!
 Pročež smrt až zatluče,
 Nebog se!

P o k r a č o w á n í.

W přírodě se pozoruge neustálá aučinnost, ustamičné pokračowánj, wšlecko křáčj cestau sobě wnfázanau, a tak i člowěk. W celém geho žiwobytj není ustánj, ani mezerj, ani chwile oddechu, a on sám pokroky swé nemůž udržeti. Pročež mjiwá křesťan žřetel swůg ke předu, na konečnj žiwota swého mezník, na poslednj hodinku swau, w kteraužto lastawj příbuznj želeti ho budau, gačo on želel swých, kterj ho byli předessli. Známo mu, že každný den geho poslednjm, každá hodina hodiš nau odlaučenj se od swěta býti může, pročež sám sobě otázku dáwa: Čj bude to někdy, co mám, a swým nazýwám? Co z toho wšleho s sebou wezmú, až zemru? — Co z toho wšleho tam naleznú, gačožto napřed odeslané? — Ach! žagisté že ničehož s sebou newezmu, a i tam ničehož nenaleznú, leč skutky swé, buď dobré buď zlé. Wjce-li tam mám dobrého než zlého, blaže mi, wjce-li wšak zlého než dobrého, pať běda mně, wěčně běda, gelikož odsauzenj taměgšj také wěčně wyrčeno žůstane.

Takowá rozgjmánj gsau spásitelná, prospěšná a důležitá zwlášťe starcům, gichžto hodinka

brzy wyprší. Byš však důležitost takového se zaměstnávání náležitě nahlídl, posad se w myšli k hrobu svému, w němž co nejdříve tělo tvé práchnivěti bude. Spolu však zaber se dále k onomu místu, kdežto duch tvůg bude na věky žiti. — Můžeš-li předzvídati, můžeš-li s úplnou gistotau říci, že tam blažen budeš? — Wede tě cesta, po které nyní kráčíš, k onomu přesvědčení, že někdy na věky šťastný budeš? — Gať důležitá, weliká a wznesená gest ta myšlénka: *Wěčně budu, věčně budu žiti!* — Zde na zemi byl čas mého květu, tam dogdu dozrání; zde jsem počal, tam dokonám. — A k tomu dokonání smrt mne domede.

Když všedším do života věčného léta na zemi strávená před oči se nám postaví, gať se zděší hrůšnější, w gehožto svědomí hrozně porostávající nové představugje se jeden po druhém, jedenkaždý nějakým hanebným skutkem poznamenán? — Když chlipně řady svých provinění, hrdý swau penchu, na cti utrhač auhrneš svých zlomyslnosti a gegich následků, lafomec své nespravedlnosti, zatvrzelec učiněné nátišty, a celé rodiny namizinu a zpaustu uvedené užrj, když hříchů svého stamu, a svých zvláštních poměrů pohromadě a w množstwj před sebou spatří? Když soudce swá bezpráví, otec zlázu svých dítek winau geho posílau uvidí; a když konečně hrůšnější svědky své bezbožnosti, svědky vynucené slzy, svědku kletbu od něho svedených, pohoršených, svědka proklínání těch, kteréž k hřichu přimábil

a přivedl w knize soudcově poznamenaná užij :
ó! toť bude den nehroznějšího zausání!

Dokonce ginák wynachází se hříšnější kagici,
svátostí s Bohem smířený a pro bolest mnití
na milost přigatý snu. Bogj se sice spáchaných
hříchů více než smrti. Věda, že gest Bůh sprá-
vedlivý, třese se; zná však také, a věří pevně,
že Bůh milosrdný gest, a smilování jeho že
není konce. Powědomo mu, co řekl Hospodin skrze
proroka: „Nechci smrt hříšníka, nýbrž by se hří-
chu odřekl, a obrátil.“ A také-li časem kagicimu
a polepšenému pomnění na soudce aužkost působí,
přimlouvá srdci svému: Bůh není pauhy toliko
soudce, nýbrž i otec gest, mezi všemi otci nej-
lepší, nedokonalější Otec. Strpěla-li mě do-
brota Božská, a dobrodiními takorča ošypala, an-
gsem byl gestě w hříších, gať by moci mohla nyní
polepšeného a kagicijho od sebe odmrstiti.

W takových těsných, aužkosti plných okamžik-
nách, pohlíží kagici slzavě a pokorně na svůj u-
mrlčí kříž, a sám se těší řka: Ah! rány na kříži
můjho, ah! krev tvého umjragicijho Spasitele.
— Glawu sklání k tvému políbení, srdce otevře-
no gest k milování, a tělo celé dal k tvému mr-
kaupení. Gáť? nasmě-li, a nemá-li všeho od
lásky jeho se najíti?

Za takovými myšlenkami vznášjí se přigatý
na milost srdcem a dusjí k věčnému; cítí, že ho
milosrdný Boží přigalo, otevřené vidí nebe,
zapomíná na zem, a očaušjí celího, gať nerozváží-
telně dobrotivý gest Ján. Přeslad!au útěchau

oplůwage sám wolá: Š! smrti milá! kdy pak přistaupjš k lůžku mému, a otevřeš mi swatyni swatých.

K takowému oblažugjcjmu pocitu musíme hleděti srdce své pozdwihnauti, pak nebude smrt pro nás nic hrozného míti do sebe; budeme gi pokogně očekáwati, wědauce, že nás se země má wzejti, a Bohu odemzdati, od něhož gsme se w žiwobytj swém tak často vzdálili. Ba, smrt nás přenese do frage, kde se nestřídá den sednem, a roš s rokem, kde není proměny. Slowem, tomu, kdo Boha miluge, není smrt nic giného, než překročení, učiněné po boku Dce lastawého do stanů pokoe wěčného.

Uwedi-li gsme dle síly své a možnosti wsecko, co se swědomj nasseho týká, se zpovědníkem, lékařem swým dusšewnjm w porádek, s úplným upokojením budeme moci slyšeti hodinu poslední, a s myslí wšelau a děgístě swěta tohoto odejti. — Bez toho umjragjce nepatrnau toliko země částku opauštíme, poněwadž, ať se kde koliw wynacházíme, malinký toliko káutek vyplňugeme. — Tak gsme w ohledu na ona místa, kteráž obýwati nemůžeme, skutečně giž zemřeli. — Aneb rmautj tě to, že nemůžeš na wsech místech, kteráž gsi widěl, přebýwati? — Proč by tě tedy mělo rmautiti, že místo, které nyní obýwáš, umjrage musjš opustiti? — Žiwobytj nasse dá se dokonale wpodobniti cestau, kterauž konagjce gdeme místy, gichž neužjme wíce. Rozwažme to sobě, a uwidíme, že wše pozemské ničím gest. Co minulo, zmizelo

gafo sen; co přigiti má, toho tu není, a pechytko gest, podjlu-li gačeho na tom mjeti budeme; co přítomného gest, také to na chvili toliko máme, mohauce toho každé chvile býti zbavení. Dětinštíj našje gest již v zapomenutí, mládí bylo líbez-
ný sen, a stárí gest čas zponenáhleho wadnutí, a konec wišeho gest smrt.

Nám letitým netřeba blauro na smrt čekati, ona gest již tu, an se nám skutečně připozdívá. — Křesťanství wišak smeryšlegicj kmet se nermauti, nýbrž těšij se na své ošlawení, a tělo, schránu stleni podrobenau, kterauž na sobě nositi musí, považuge za těžké břemeno, kteréž mu překážj do nowého přjbytku, do wěčného sidla Bohem obýwaného wogiti. — Umření člověka wlasně není žádné odloučení, žádná přestávka mezi zde a tam, život náš po smrti s životem nynějším působj gáden a tentáž celek, aniž gest gačé přestání možné, nýbrž, gačo polední gest pokrok gitra, a stárí překrok mládí, tak život wěčný na onom světě rovně gest pokrok wězdegšijho života, genž se počal zároweň se zrozením se naším. — „Učinmež člověka k obrazu našemu!“ řekl Bůh, chtě člověka stwořiti. Bůh wěčný gest; člověk, k obrazu božjmu stwořený rovněž. Proto dj sw. Pawel, že tam nebudeme mjeti tělo zemské, hrubé, gačo ono, kteréž máme od prwnjho člověka Adama, nýbrž že ošlaweni gačo Sežjše, druhý Adam, z mrtwých wstaneme; stkwělí, nešmrtelní, nebesští. Seznámíwšje se w životě tomto s životem nebeským a wěčným, wjme, že tam u wěčné blaženosti wěčné křáčenj od

blaha k blahu, od gedné gasnosti k druhé, od gedné slávy k druhé na nás čeká.

Tuto sladkou a upokojující potěchu dává nám mýra. Každý však rozdíl mezi křesťanem, když v Spasitele Božského věří, a v hodině smrti ducha svého v jeho božské ruce odovzdává, a mezi newěřícím, když pln aužkosti vypustí ducha svého! Dnen drží smrt za zítř, poněvadž Ježíš gest jeho život, a raduje se, že se přiblížilo jeho spasení; zatvorený však hříšník třese se, strachem hyne a zoufá, když pomyslí, že svět opustiti musí. — Pobožný, Bohu oddaný očekává smrt tak, jako očekáváme přítele, a ochotně padá v náručí gegj. Toliko nesmyslným zdá se spravedlivý umřít; rozumný považuje gegich smrt za velikou noc, za svátek vysvobození a vyvedení, za veselé vytkočení k pravému životu.

Máš-li dobré svědomí, ať se potěra přiváží, a hory propadnou! ty pozdvihneš ruce své z volnobití k Otci, kterých pomoci může, a zagisté tě uchová. — Nebylť by Bůh Bohem, kdyby neslyšel volání tvého. — Nemůžeš více nic, než umřít, což nic jiného není, než těla zproštění, a věčně oblaženu býti. Očekávej jen beze strachu hodinu, v kterouž tě Pán zavolá. — Už gsi zříděl, a můžeš říci:

Pane! v kterou pak se hodinu

Z těsných těla svazků vyvinu?

Chvilé ta nám známa není;

Snad již tuto noc mi vyprší,

Snad se míra žití mého domrší,
Než se stane rožedněnj.

Protož Dče!

Duši Tobě

W každé době

Odporaučím,

Dče! Tobě odporaučím.

Let giž mnoho, mnoho počítám;

Daleko-li tedy k cíli mám,

Koruna kde nebes kune

Witěžům? Neb, Pane! vůle tvá

Geště pozděgi mě někdy zawolá,

Už mé tělo zwolna zhynie?

Pať ať, Dče!

Dobré činy,

Bez wšij winy,

Beze škoby

Dussi před trůn doprowodj.

Tam gá blaze budu bydlet

A se Pánu wraucně klaněti,

Weseliti w Něm se wěčně!

Tam přestává hřích a klesání,

Tam den přeblažených duchůw plesání,

Kterj Hospodinu wděčně

„Swatý! Swatý!“

„Swatý!“ pěgi,

Ocho zněgi.

3 úst všech chváln,
Otce, Syna, Ducha chváln.

Člověk gfi, zrozený pro věčnost, i křesťan gfi, a vědomo ti, že nejvíce na tobě to záleží, by určenj tvé věčným nepomigegjicjm blahem se stalo. S prostředků máš, gimiž bys se posvětil k určenj svému. Synovská vojra w zásluby Ježíšovy, důvěra, nenávist hříchů a ošklivost nad nimi, gsau klenoty, za něž lze nebe koupiti.

Užijwen tedy těch klenotů, a počni obrácenj své s nenávistj a ošklivostj nad hříchyn. — Mě dostává-li se ti síln, bys starého zlého nepřitele ze sebe vypuditi mohl, přimlouvá ti vojra, bns se uteč k Ježíši, — neboť kdo kdy, molaru špramau důvěrnostj: „Ježíši, smilug se nade mnau“! byl oslyšán? — Žena Kananitická molala: „Smilug se, Pane“! a dcera gegj byla uzdravena. — Dnen slepý žebrák molal: „Ježíši! synu Davidův, smilug se nade mnau“! a nabyl zraků. — An! na tobě toliko to záleží, wolea gen: „Smilug se Pane!“ a uzdravena bude duše twá.

Vitug, že léta nespřechetně strávená zpět povolati tobě nelze, bns všedčo zžinačiti, a všedčo naprawiti mohl; nepozbýwen srdce, nebož se, byt si i dneš měl umjti. — Aneb se bogjš, že Bůh saudcem twým bude! Mnoho-li bns se bál, kdyby otec twůg tělesný tebe měl sauditi? — A gest Bůh snad méně milosrdný, než lidé? Neofážal nám Kristuš Pán w podobenstwj o ztraceném synu dosti zřegmě, co kagjicj a nawracugjicj se h-jí-nj k očekávánj má? —

Namítněš mi, že spravedlnost božská gest nad každé přivonání wyvýšenější. — Swětem! a což milosrdenství Boží, není-liž také wětší nad každé připodobnění? — Nemá obraz dobrého pastýře dosti potěchy pro tebe! Mohl wíce učiniti, než za cwoj ztracenau chwátati, gi hledati, a nalezenau na ramena swá wložit? A Bůh, genžto vlastně ke wšiem lidem gest onim dobrým pastýřem, snad cwoi k němu se nawracující zassfeti, aneb wlkům k roztrhání předhody?

Kterak pak bys se, mage tolik důwodů k potěšení se, smrti mohl hroziti, an gš sám giž w žiwobytí swém ne gednau milosrdenství Božího na sobě zkusil? — Ach! přigdiž gen s myšl synowstwu a upřímnau k nohanu Stcowým, a zagistě nebude ti zapotřebi na smilování tlaubo čekat. O! láska božská nedočkaná gest, i nemennější mstání gi uráží, a spravedlnost božská tresce tenkráté gen, když napomínání wšedka marná byla. Wět gen srdcem detinným, a we wšem, co tě zde potká, poznáš ruku laškaného Dce.

Synowstwu-li wěřime, nemůže nás žádná pochybnost znepokogowati. Glowěť gest nad wšedka widitelná stwoření wznesšenější; ač duch náš za přjčinau obmezenosti swé Boha pochopiti a postihnauti nemůže, předc srdce naše dosti prostřaunosti má, by w něm mohl prebýwati. — Wjra pomáhá nám wápně přemáhati; ona ge t jh, a w ctnosti ge proměniti napomáhá. Máme-li wjeru w sdcu, zagisté použige každé příležitosti, by wazby hřitcůw našich rozmázala. Městěsti li se na nás

walj, nebezpečnostwj-li nám hrozí, pozdrvihuge wj-
ra oči naše k nebi, a první slovo naše býwá
gméno Páně. — Ba, wjra škodlivým žádostem
cestu zastupuge, rozkošje we wýčjtky swědomj pro-
měnuge, bychom w bahně hříchů neutonuli.

Uť se nedivj, kdo nemá wjry, že klesá, a
neustále padá; proč zamjta od sebe pochodeň Bož-
skou, gjžto uloženo, swjtiti mu w temnostech žiwo-
ta wezdegšjho? — Menjliž to chtjti zablouditi a
upadnauti? —

Nedivome se, že se takowý člověk smrti bojí,
a život wezdegšj wjce miluge, než swé wyššj a
wěčné určení. — Měj toliko synowskou důwěrnost
w Boha, a nebudeš se smrti báti; ba, wzdyhati
raděgi po nj budeš, a s Pawlem žádati rozdwor-
geni býti. — Gakožto budaucjm nebesťtanům po-
woluge se nám na zemi gen proto přebýwati,
bychom tu sobě zásluh gjstali. Wjra náš učj,
bychom o pomjgegjcj wěci, pomjgegjcj toliko sta-
rost měli. Medowoluge nám, bychom na pauli
swé uštáli; uhybř pohánj náš, kráčetj od ctnosti
k ctnosti, až se wyštytne den, w kterýžto do o-
bydlj wěčných přigati budeme. — Raděge, utě-
šená sestra wjry, předcházj náš, a nese takorfa
archu úmluwy, w njžto se zachowáwagi swatá
wjry zasljbenj, krátj nám dálku cesty, a oslazuje
tjhoty života. Ba, odělizuge i sauzenj a trnj,
kteráž se nám na cestě namjtagj. — A když koneč-
ně wjra a naděge službu swau nám byly prokázá-
ly, milostmi náš obdařily a do domu Otce ne-
besťského dowedly, zasnubugj náš s láskou, onau

nesmrtelnau chotj, kterauž gsme sobě přemnohými bogi w tomto žiwobytj byli wybogowali, a kteráž bude štěstjím našjím w Bohu po wsecku věčnosť.

Totě člověka věčné určenj, gehož smrti toliko lze dosáhnauti.

37. M o d l i t b a.

Za onoho času, když dítě Ježíš w chrámu obětováno bylo, žiw byl w Jerusalemě známý stařec Simeon, kterýž denně přicházel do chrámu se modliti. Také gistá wdowa čtyry a osmdesátiletá modljlwala se dnem i nocj tenkráte w chrámě; a tito dwa staří dáwagj nám příklad, gať spasitelno gest, zvlášťte lidem letitým, kdž se rádi, začasté, a mnoho modljlwagj. Tito nábožnj staří tak se s Bohem seznámili skrze modlitbu horliwau, že Duchem swatým byli naplněni, a Anna, gaťožto prorokyně, věci budoucí předpovídala, a Simeon w dítěti cizím Spasitele poznal, kteréhož na lofky wzaw radostj zvolal: „Nynj propuštíž Pane služebnřka swého w pokoji; neboť widěly oči mé spaseňj twé!“

Gať dobře to musj w srdci wyhljžeti, genž zvolati může radostně: Pane, propušt mě, nech mě umřiti!

Skdyby wšak nebyli do chrámu přicházeli, kdby se tam nebyli modljlwali, nebylby žádný z těch dwau starých měl štěstj, užřiti Spasitele. Bezpochyby gsau se s prawau wjrau modlili, ge-

liťoť gim Duťh Páně w dítěti chudiččěm dal Spasitele swěta poznati.

Mnozíby sice weliké Simeonowo štěstí sobě přáli, nechťi wišťak do chrámu choditi, kdežto se wykupitel swěta denně obětuge. Newztahugi ruce swé po něm, a gegich po něm tužba není došti žiwá, gakby měla býti. Ach! by gen to swatě dítě gednau měli, nenawrátiliby ge wjce, a wěčně chťeliby sladkého naň patření požíwati. — Ale, bohužel! mensšina toliťo křesťanů má wjru došti pewnau, wjru Simeonowu, by sobě gako on přáli umřiti, kdnž oči gegich Spasitele byly užřely.

Ach bez wjry níkdý Spasitele newidjme, byť bychom i do chrámu chodili, a tam se modlili. —

Wjra w Bohu zgeweného, a Sežjše Syna geho, gest podštatau prawě modlitby. — Gakba nám wišťak modlitba potřebná byla, giť z toho wyswita, že náš Sežjš sám modlitbě učil, a slo- wa, kteráž modljce se wyslowowati máme, ústy relastnjimi nám přednesl, a takorťka w ústa naše wložil. S mnohými to wišťak tak daleko přišlo, že se za modlitbu poněkud stydji, a w rozpačitošť by upadli, kdyby widěni byli, ani se modlj. — Wětššina gich chťegj býti gestě opatrnějšj, a za newjm gaf mandré se powožugj, ani prawj: Není mi zapotřebj žádné předepsané modlitby, aniž se dáu na místo gakž wázati, na kterém bych s Bohem sziel mluwiti; celý swět, každíčký hág, každá hora, rezlehlá krajina gest mandrému chrámem Páně a modlitebnicj. — Tito na rozan swág hrdj křesťané se lidu wěrnému i pošmjwagj, genž se w

chrámích shromažďuje, by Boha věčného v tajemstvích jeho ctil, a v svátosti oltářní se mu žlanel. Všedku zgeravenau wjru, wšedku úctu Boží drží tito náboženští hancové za domněnů lůž, za politickau uzdu, kteraužby se lid nerozdělaný řídil. Wěregně modlení nazýwagi počeststwím, aneb náboženským nesmyslem a třeštimostí.

Některí z těchto modlitby opomrhováčů nezgerougí sice věregně smyšlení své, wnitř wšsať gestě hůře myslíce, řdyž se o modlitbě řeč stane, ramenama křčj, držíce modlitbu za jistný duchowenstwa podwob.

Ach! až hrozno gest widěti, že i letití a žiředivělí křesťané z modlitby, ba z celého swatého náboženství sobě posměch činí, a bez Boha, bez wjru, gafo nerozumná zwiřata žiwi gsau. A ti sami lidé častěji žmláštní swau učenosti stáwagi se neylitněgšimi a neukrutněgšimi šelmaimi, kteréž we své rozumu rozličnosti wšedky prawé ctitele Boží rádoby wyplenily.

Snad gšj také tak nešťastný sdruženu býti s těmi, kteří se modlitbě gen smějí? Spustil-li gšj se Boha, a zablaučil-liš, obrať se dřiwě, než smrt obrátiti se tobě zabráni. Dbrať se k Bohu swému, gehož si lehkomázně opustil. Modli se, by tě Bůh od služebnosti hřjchu oswobodil, a šily k nawrácení-se tobě dal. Warug se šelem wynasnažugicjch se, Boha a náboženství jeho zmařiti. Gšj-li podobný gim opomrhel, obrať se, obrať se rychle; angelé a lidé nábožní budau se radowati, řdyž opět do společnosti gegich wfročjž

a zpět se seznámíš s Bohem, gehož si w nešmyšlnosti své zamohl. Pomni, že léta twá sečtena jsou, a počet gegich brzy se doplní. Budešli o tom opravdově přemýšleti, sám cit wzbudí srdce tvé k pobožnosti a modlitbě.

Za citem tím, představ sobě Boha, lásku smrchowanau a swatost nehybnější, gakoby widitelně před očima twýma stál. Nech se ducha modliti; neboť duch, genž w Bohu wěří, a w něho gakožto otce se důvěruje, geho miluje a poslauchá, prawý gest modlič. Stewři Bohu srdce své, a nech ho do něho nahlídnauti; srdce gest prawá modlitebnice, a wjra, naděje, láska a poslušnost prawá modlitba.

Učin srdce své oltářem obětním, a obětug na něm polepšenj žiwota, dobrá swá předsewzetj, ljtost a kagicnost. — Běz wšak také, co písno dj: „Obětugeš-li dar swůg na oltár, a tu se rozpomeneš, že bratr twůg má něco proti tobě (že zástí máš na něho): nech tu daru swého před oltářem, a gdi, smíř se s bratrem swým.“

Čím méně času ti churawost, wěť a blížký konec na zbyť necháwagi, tím rychleji musjš o smjřenj se postarati. A potom přigda, a sám auřad kněze konage, obětug Bohu s uctiwostí a pokocau dar swůg. Srdci pat s Bohem mluwj-címu kaž řici: Stče! odpusť kagicjmu, genž se s bolesti a láskau synowstau wracj. Odpusť mi mau lehkomážnost, mau nešmyšlnost, mé wěregné i kagné hřichy. Staň se také se mnau wůle twá

me všem, co naložješ se mnau. Trestej a mrškej mě zde, gen na věčnosti mne uchovej.

Budau-li takové city z oltáře srdce tvého vzhůru k Bohu vstupovati, stanau se pravou modlitbou, byť ani hlásku rtové tvogi newtá-li. — Kdyby Bůh od modlících se bez výmjinky klesáň, rukau pozdvihováň, a slova hlasitě promluvená žádal, gažby se umdlený nemocný modliti a umjragicj duši swau do rukau etconských poraučeti mohl? —

Giž dříve w knize této praveno bylo, gaž šťastni gsme, že Bůh srdce naše zpntuge, a ač nám ani gažněm hnauti nelze, předce giž wj, zač prosíme. — Ba, u Boha bývá mnohdy parhé tiché wzdechnutí, paubé: „Ach, můg Sežissi!“ srdčně myšloweno, nengádrněgssi n.cdlitbau. — Bůh náš gest právě Bohem nemocných, gimžto pro mlobu nelze mluwiti; Bohem umjragicjch, kteřj třesaucjm se giž žitobitjm, a srdcem aužkostně tlukaucjm k Bohu wolağj; — Bůh však takové bitj žily slyši, a poslednjm srdce slowům welmi dobře rozumj, a otcowšká geho dobrota odpowjda umjragicjmu gačo něhdy lotru na křiži: „Gesstě dneš budeš se mnau!“

Učme se tedy za duň zdramj, dobře se modliti, bychom w čas smrti dobře se modliti giž uměli. — S tobě přigde ono ofamženj, w němžto umjragicjmi toliko a tichými wzdechy budeš se modliti. Aniž gest zapotřebj wjce; nebo, kdekoliw nábožný křesťan umjrá, tutě dýrá Páně, tutě

Bůh sám, a mluví k srdci umjragjciho slova poetčny: „Nebog se, gát gsem s tebau. Gá rozmazugi wazby, gimíž nesmrtelný duch trůg k schránce smrtelné byl uwázán. Dnes gestě budeš w rági.“

Modlitba. Pokračování.

Modlitba gest pozdwiženj myslí k Bohu, gest rozmlanwánj a zabawowánj-se ducha lidského s Duchem Nemyňěššim, a wede nás k nemyňěšši wýsosti, k obcowánj s Bohem, tak sice, že s prau wěrau se modljcinu wssečo zemské maličké, wssečo hřišné cššlwcsti a nenáwisti hodné se zdá. Tak gafo člowěk zacházegce a obcuge s lidmi nábožnými, dobrým a nábožným se stává, tak také obcowánjm s Nemyšwětěgššim mysl geho poswęcena býwá.

Modljcinu se gest Bůh blížeť, ať se w chrámě před oltářem, anebo mezi pracj, anebo na lůžku, nemocen leže, modlj. Čjm žiwěgšši nasse wjra, tjm gasněgi plane plamen nábožnosti na modltitbách, a tjm čistěgšši a protřjbeněgšši gsau nasse Bohu přednesené prosby. — Nemyrwé má hřišniť za oswobozenj od hřičhu prositi; a o prawdu-li bude prositi, kagjci modlitba sama hřišniť ruťu powede, by zahanben w prsy se bil, a pať se o něm bude moci řjci, že se dobře modlil. Wndáwá-li nám swědomj dobré swědectwj, pať také posilněni budeme modlitbau, nabymšse důwěry, že modlitba nasse wyslyšsena bude.

Což může nužného, a pomoci hledajícího více potěšiti, jako myšlénka: Budu vyslyšen! Bůh mě jistě vyslyší! — Co může umírajícího otce, co matku na věčnost se odebírající stranu dítě nedospělých, kterých po sobě pozůstávají, a bez pomoci do světa vrženy vidí, co je může, otce a matku vzhledem osudu svých miláčků více upokojiti, než modlitba ve jménu Ježíšově konaná, jižto jisté vyslyšení jest připovězeno? Takový rodičové umírající spoléhají v Boha, jenž i ptactvo nebeské živí. Gemu odemzdávající své děti na starost, a umírají s oddaností do vůle Boží; a takové umírání jest pravá modlitba. Ach! šťastný jest již zde, kdo se po-
božně modlí!

Blahý, jehož srdce v nebi bývá,
Pokorně když oko k zemi ží;
Který synovstau jen bázeň mívá,
Na smrt když a Soudce pomyslí!

S usmáním přivítá poselkyni,
Viným hroznau — gemu libeznau
Správu dávající přítelkyni:
V radost že má megíť ve věchnau.!

„Žiti věčně budu, Bůh kde králí,
Praví k nebi poukazuje,
„Tam kde Serafíni Pána chválí,
Tam ať duch můj věčně bývá.“

Na světě, ach! není po čem bažít,
 Pravé štěstí Bůh jen slibuje.
 Nebe věčně bude duši blažít,
 Gak zde žádný nepochybuje.

Za milost a mír uperměň
 Prosimal jsem Boha slávej;
 Wslyšán jsem! Buďte potěšeni
 Tímto příkladem, a žíte ctně.

Dotkne-li se náš nehoda, z níž newjme sčít
 kterať pomoci, a přigdeme-li do nebezpečnstwí,
 do bíd a nauze, gistať pomoc nagdeme w mod-
 litbě; srdce nábožné wznese se k Stci, genž pomoci
 může a chce. — Nauze a sauzeni učí modlitbě.
 — Mnohý leží celé týdny, měsíce, a mnohdy i
 léta na lůžku nemocen bez wyhlídky na uzdrave-
 ni. Wšech léků zkaussí, genom modlitby ne. —
 Konečně zahrozí žimotu geho nebezpečnstwí, a tu
 ho teprw nauze učíwá modlitbě. — Manželka,
 dítka a wšickni, kterí nemocného milují, sbíhají
 se k modlitbě, a gaťo učedníci Ježíšowi, když se
 chtěla lodička potopiti, wolají: „Pane! wyswo-
 bod nás, hyne!“ Nemocný, sebrav swau po-
 slední šlu, wolá k Bohu o wyswobození z nebez-
 pečenstwí blížké smrti. Modlitba geho býwá auz-
 koštný pláč dítěte, genuž se nedostává flow k
 wngáďrení toho, co wzhledem otce cítí; připowí-
 dá wšak polepsiti se, chce poslušným, powolným,
 a ne wšem Stci po wůli býti.

Připomeň úplného a zvrubného polepšení
gest pravá modlitba, kteráž mnohokráte již na
na nemocných divy konala.

Pravá modlitba bývá vždy srdečná rozmlu-
va s Bohem, a dětinné porozhlédnutí k Otci,
kterýžto pomoci může, chce, a dle zaslíbení své-
ho zajiště pomůže; neboť Ježíš nám pomoc, smi-
lování a milost přislíbil, a sám nás k prosbám
pobídl: „Prosťte,“ řekl, „a bude vám dáno.“ Sám
nás modliti se učil, a modlitbu nám předřekával:
„Otče deňž nám chléb vezdegšij — zbav nás od
zlého“ at. Ba usiloval, bychom se modlili, na-
pomínage a nabýzege nás myšlowně: „Začkoli
prošiti budete Otce mého ve gměnu mém, to učí-
njm, by byl Otec oslaven v Synu svém.“

Ach! rozvažme sobě náležitě slova tato:
Začkoli prošiti budete. — Žádá však Pán, by-
chom ve gměnu jeho prosili, t. g. bychom jako
dítěti, jako vykaupení, kterýmž Syn na Otce
poukázal stoge jim za vyslyšení, prosili.

Anby konečně pravou dětinou důvěrnost v
nás vzbudil, měl nám tlauci, hledati, a slibuge
jako dobrý otec, že nám i otevřeno bude, a že
nalezneme, co hledati budeme. — Kterakžby nás
učitel Božský byl mohl napomínati k prosbám,
kdyby nám skutečně nebyl chtěl dáti, zač prositi
budeme? Jakžby věčná pravda sauzenému mo-
hla říci: hleden! anby ničehož nebylo k nalezení?
Jakby Bůh pauhá, dobrota, mohl nás učiti, na
bránu nebeskou tlauci, kdyby nám neměla býti o-
tevřina?

Chopme se tedy prostředku nejgističšjho, gjmžto rostečko od Boha obdržeti nám lze, moudlitby totiž wegměnu Sežjssowě. Prosme ršsať přede rššjm o wjru, a pať se synowštau newywrátitelnau důvěrnostj k Otci se modleme. Wjra otewjrá bránu nebes; wjra silná toliko poskýtne nám, zač budeme prositi. — Budiž zdráv. Wjra trvá ti spomohla, řekl Sežjš ewangelickému nemocnému. Kdo ršsať newěrj, dj totěž ewangelium, podobengest wlně mořské, a neobdržuge ničehož. — Wjra we wěchnau prawdu naděgi nassj, an se moudljme, pomysljuge na tať wysoký stupeň, že poznáwáme, že není nic tať důležitěho a wysokěho, čehož bychom k prospěchu dušje nemohli prosbami dosjci. Ba!

K dokončení bjta sšlechtněho
 O pomoc pažádey Boha šrocho;
 Proniknewtwa prošba nebe
 Pán Bůh neoslyšj tebe.

Gledjme-li myslj synowštau k nebi, gebině na polo wyslowené ach! proniká nebesa, otewjrá bránu nebes, wygednáwá nám přjstup k Bohu, a nedá se nám wrátiti na zem bez darů blahoděgných.

Modlitba. Pokračowánj.

Tať gaťo dítě w každé potřebě k otci běžj a denně ho o chléb prosj, tať i my w každé po-

třebě, w každé bídě bez meškání genem k Stci se utíkem, a prosíme ho: Stče, den mi to neb eno a t. d. Dítě myslí: Stec gest mocný a bohatý, může mi dáti, zač prosím. Gsa dobrotivý, chce mi dáti, co žádám. Wěrný gsa, gisté dá, co sljbil.

To dítě gsme my, kdykoli za něco prosíme, a ten otec gest Bůh, bohatý a mocný pro wssecky, kterj ho wzýwagj. Kde žádny člowěk nemůže pomoci, pomáhá on. Pro každau ránu má balsám, a gest pánem žimota i smrti. — Wěrgen, a důwěřug se w něho; neboť zemi a nebe, počasnost a wěčnost w rukau držj — pokyne, a bude ti spomoženo. — Nezbaro se naděge, znát kámen, kterj ti na srdci ležj, a může ho odun-dati. Pewně wěr, a zatluc na srdce geho, a bude ti otemřeno. Stec sljssj twé wzdechj, widj twé sljzj potagmo roněné. Zná bídu, kterau žádnému z lidj nesměřugeš, a čeká toliko, požádáš-li pomoci od něho.

Ma náš tedj genom to záležj, bydyom wssecko sauženj, wssj spasenj nassemu příkořj činjcj bjdj wěrnau modlitbau se zbawili. Modlitba, pozdwiženj myslí k Bohu, nengistěgssj gest prostředek k proměněnj zármutku w radost, a kwjlenj w plešánj. K Sežjssj wišicjmu na křjži pomzhlédnauti gest nám toliko zapotřebj. — Zde ti opět mušjím na twůg umrlčj křjž poukázati, na němžto Bohačlowěka gakožto obět smjrenj za hřichj nasše rozpiatého widjš. Pozorug geho politcwánj hodnau postawu, gať mezi lotry na křjži rozpiatý, ranami posetý, neytrapliněgssjmi bolestmi wessřz

proniklý še smrti zápasí. Pomni, že tento posmi-
waný, muž bolesti, gednorozený, mnohomilowaný
syn Boží gest. — Nesywětěgšší, nesynewinněgšší
nese člowěčenstwa winu. Beráneš neposřworněný
trpí smrt nesybolestněgšší za cizí winu; píše z řa-
lichu přehořkého na wyšaupení ztraceného člo-
wěčenstwa. — Takowé zadosřučinění žádala spra-
wedlnost Božská od Syna Dce wěčného; tať
nechal Dtec Gednorozeného swého za oběť umříti,
bychom my wyswoboženi a žiwi byli.

Chceš býti Spasiteli podoben, netrať myslí,
nařláda-li Dtec s tebau gaťo s wlastnjm synem,
a necháwa-li tě něgatký čas maudrým aumyslem
na řřži wřeti. Chťěg toliťo, co chce Dtec; a
budešli museti s Sežjšem na řřži umříti, taťe
zagistě s Sežjšem do sláwy nebesťe wegdeš.

Bráwen tedny za zdrowí swého umřelý řřž
řwůg do ruky, a wzdychen k Spasiteli swému:

Pane, neopauřtěg mě!

Popatř na němě řřzeni

Bolestně a řřtosně

Zauřiciko po řřřřeně.

Řch, gať wolá hlasitě,

Řnagje řřži powinnosti

A tobě duře do wřřsosti:

Pane neopauřtěg mě!

Pane, neopauřtěg mě!

W bogi s tělem neřdolám

Eám a sám; gát szarwě
 D twau mocnau pomoc wolám;
 Twé mi ofo milostné
 Ukaž k mému potěšenj.
 Wysslyš brátké pomodlenj:
 Pane neopauštíeg mne!

Pane neopauštíeg mne!
 Zrnauci mé srdce kopim
 Smrt až ostrým pronikne,
 A gá oči mrauci škopim
 Ljtosné a štraussené:
 Odpust dussi w saudu době,
 Wezma do nebe gi k sobě:
 Pane neopauštíeg mne!

Modlitba. Dálší pokračovánj.

Modlitba gest tať důležitě a potřebně koná-
 nj, gafo dýchánj. Nechtěl-liby člowěk dýchati,
 muselby umřiti; nechce-li se křesťan modliti, giž
 za žiwa mrtev gest. — K dobré modlitbě wšak
 nepostačuje, ona toliko slowa odříkávati, kteráž se
 nám w čas dětinstwí předříkávala, až gsme ge sobě
 pamatovali, a sami odříkávati uměli. Sežjě sice
 učennjkům swým tať slowa modlitební předříká-
 wal, kterým gsme i my od nich se naučili, a kte-
 ráž po nich od slowa k slovu opakujeme; učil
 nás wšak tať, co činiti máme, bychom se dobře
 modlili. Spasitel modle se vzdálil se od hluku

lidského, by srdce své beze všej překážky mohl nedhati s Bohem mluvit. Pln synovské důvěrnosti vzýval Boha o posilu a požehnání, by svaté dílo vykupaení lidského, kteráž mu Stec uložil, dle vůle Boží dokonat. Uctivost svou na modlitbách dokazoval kletáním; vnitřní svou pokoru rukou zdviháním a spínáním; synovskou poslušnost svou slovy: Stče! nikoli má, nýbrž tvá vůle staň se.

Tak nám Bůhčlowěk ukázal potřebu modlitby, uctivosti při tom svatém gednání, a dětinné odewzdanosti do vůle Stcovy. Sřákal, gať o posilu profiti máme; bychom s to byli, powinnosti wykonati, kteráž nám Stec uložil.

Pomažme gen, gať to dobrodiní, že magice potřebnosti, také Boha všemohaucího za Stce máme, který nám z každé nauze pomoci může. Musíme wřřak také wěřiti, že nám pomoci chce, a zagisté pomůže. — Wjra ta, gať se již w kněžce této gednau prawilo, podřtatau gest modlitby; a gaťo z třetjho nebe řečena gsau slova apostola napominagjícího wěřících: „Trpí-li kdo, ať se modlí.“

Magicismu něgaťe trápení wlastně žjřďka býwá raditi, by se modlil; obrčegně sám si tak radjwá. W člowěku w Boha wěřícím hluboce to již založeno, že se w nauzi welké k Bohu utjřá. Gsau také trápení, kteráž člowěku směřiti se neopowažujeme; ale předce taužjme a nutřáni býwáme, srdce své před někým wnliti, čímž odlehčeni nabýwáme. Trpěj má zapotřebí wěrného pijtele a žkusseného, a nalezá ho w Bohu. — W té přjpadnosti půjcbjwá

nauze, seč člověk nebyvá. — Za příkladu máme, že nešťastný, kteří v žádného Boha neměřili, bída a nauzi tichosti sami od sebe modliti se počali. Tuto tedy nauze nevednou i měřiti, nýbrž i modliti. — Blaze ti tedy, kteří že si před nauzi již v Boha měřil, a kteří tě šťastné vlasti, velké stáří neb jiné nehody nemusely teprve na Boha upamatovati. V každé nauzi modlitba tvá bude požehnána, jelikož modlitbě tvé ona hrůzy plná myšlenka nebude přetáčet, že již nyní teprve Boha všemohoucího věděl kde hledati, neboť si za minulé bůhyni své ani za hodna hledání nadržel.

Ale buď i tomu tak, žebyš dnes teprve věrně po Bohu byl se ohlídl, a horlivou modlitbou ho našel, můžeš dle rady apoštola se radovati, žalmy zpívat, a epotěšením do vůle Boží se odevzdávati, modliti. —

Kdo chvalozpěvy o Bohu sám zhotoviti umí, pokusí se o ně, a den srdci svému pění; kdo však není s to, bude předc uměti modliti se. — Všeli již kmet, žádný žalmy se lépe srdci tvému nezdaří nad onen starého Simeona: „Pane, propusť služebníka svého v pokoji.“ — Na modlitbách nech toliko srdce mluviti, neb čím srdce oplývá, tím gázně přeplyvá.

Gak dlouho můžeš, tak dlouho se modli; přestaň však hnedle, gakby duch tvůj násilí sebe činiti musel. Bez toho trpícím na lůžku bolestném dlouhá modlení se obtížejí; předc však duše v tichosti myšlení nábožná může opakovati. — Z Božího sám, zasvěcuje se blízké smrti své, po t.

kráte konal modlitbu. Po třetíkrátě teprv přinesl mu angel posilu od Otce z nebe.

Kdo gest letitý, buď on čilý a veselý, buď že sedě w sedadle swém bez síly ledwa oddychuge, tomu se s gistotau říci může: Nebezpečně stůněš, a co nevdříme še smrti zápasiti budeš. Dzbrog se, wěz wišak, že neylepší štít a obrana w bogi tom gest modlitba.

Gsi-li ty sám onen letitý, milug modlitbu. Pilně se modli. Nemwřonáwen wišak modlitbu swau dle hodin tak, aby řdnž padne hodina twá k modlenj, wšseto wůkol tebe umlknauti a oněmiti muselo. Modli se řdnkolim gsi sám, a řdnkoli srdce twé občerstwenj gest žádostiwu. Tenkrátě budeš k modlitbě neyšchopněgší, a tiché snáštenj utrpenj swých po každé wjce w tobě se upewnj, a i tenkrátě u tebe zůstane, řdnž se nebudeš modliti. Už takowému, spasitelnému se cwičenj nawřkneš, milá ti budau utrpenj twá, pamatugjej tě na modlitbu; až konečně modlitbu swau skončjš, a mezi kurn angelské k wěčnému, Boha melebenj powolán budeš.

W twém stárj, a gsa tať churawého těla, nemůžeš nic lepšjho činiti, gaťo giným k powzbuzenj trpěliwě snášeti, a odemzdáwage se do wůle Božj se modliti. Nemáš sice ten aumyšl při tom mjeti, by ti, s nimiž obcuješ, pobožnosti twé se divili, a pro ni tě za swatého wyhlassowali. — Předc wišak, stydě-li gsi se prw za modlitbu, nynj wěregně se modli, byš tať wyžnal, že gsi neprávě činil, stydě se za modlitbu. — Wěz wišak

tať, ten že se nemodlí dobře, kdo modlitbou lepší a ctnostnějšími nebývá. — Ač nepřicházíš od modlení s obličejem horlivosti zarděným, přede má z gednání tvého vysvítati, že od Boha přicházíš, a že jsi s Pánem svým rozmlával. Čím hlubší gest tvá známost otcovské dobrotivosti Boží, tím dětinněji a důvěrněji se modliti budeš.

Křesťan modlí se ze srdce dětinného modí se s uctivostí, a cítí ono nemyslitelné veliké štěstí, že smí s Bohem mluvit. Blažený gest, a preblážený! Maudrost wece: „Kdož má gest býti se syny lidskými.“ — Gestli i tvá rozkoš obcovati s Bohem, protlač se skrze angely a archangely, a přiblíž se k obličejí otcovu.

Blaze ti, nečekaš-li, až tě protivenský dohání k Bohu, až metly geho žáda tvá až do krve proměškávají, a pocit bolesti ústa tvá k modlitbě otvírá. — S bys věděl, gať dobře Bůh s tebou smyslí, gať srdce geho každé doby se ti otvírá, gať rády ucha svého k tobě naklonil; gať nejlepšímu příteli svému všelijak bys mu chvátal, a všelijak nevtahneš-li záležitosti bys mu světil.

Modli se, nebo modlitba gest klíč k srdci otcovskému Boha našeho, k pokladu geho lásky, geho dobroty. Neusiluj však tvrdosigně o to, zač prosíš; neboť mnohdykrát domníváme se, že za wegece prosíme, a Dtec prosbu naši oslyší, věda, žeby nám štírem bylo to, zač žádáme.

Gelikež nám ale tagno zůstává, skutečně-li nám užitečno gest, zač prosíme, zanechme pokaždé

Stci dobrotivému vyslyšení prosb nassich na vůli. Dosti potěchy pro nás, že žádná prosba oslyšena nezůstane. — Medá-li nám Bůh, co jsme si přáli, dá něco mnohem lepšího, nač jsme si ani nepomyslili.

Prosim již blažený čas, nebývá-li vyslyšen, hleden příčinu oslyšení v sobě samém. Prohleden útrobu svou, zpytug, zda-li srdce tvé něgakau trestatelnou náklonnost, něgakau hříšnou žádost v sobě netaji, neb nemiluge. Postihneš-li v sobě něgaké zproneměření-se vzhledem Boha, neb neposlušnost vzhledem jeho přikázání, žalug na sebe Bohu, vznusen se mu z chyby své, proš ho za odpuštění a milost, a připověz mu nezrušitelnou věrnost. Nechať srdce tvé s citem pravé, dětinné litoosti se modlí, a bezpeč se, že v tom okamžení, v kterémžto chyb svých želiš, náručí Páně se otevírá, a modlitba tvá vyslyšena na hývá.

Nedeyme se nehodnosti svou odvésti od modlitby; neboť dobře modliti učíme se toliko modlením. Kdo má tak dobrotivého a milosrdného Otce, gakým nám Bůh gest, ten neprosíž o nic, než o mysl synovskou, kterážby důvěrně k Otci přilnula, až čas a smrt běh života jeho mezdejšího zarazí.

Kdo se modlí srdcem dětinným, nebude za nic giného profiti, leč za to, co by se Otci líbilo. Tak synovský smyslšlegjčí nemocný nemodlí se ginák, než: Otče! gak ty chceš. Vidá co trpím, den polehčení bolestem mým; tys Pánem, a

wjš, co spasenj mému prospěge, život neb smrt.
— Dťe! gať se tobě ljbj.

Srdce dětinné brzo zde, brzo onde pochyti gi-
ftru, kteráž sřrze pobožnau modlitbu plamenem se
stane, gjmžto se nehwtšj láška zanjtj. Tauto
láškau pužen bére se modljcj w střed člowěčen-
stwa, a modlj se takto: Dťe náš! An wssecky
lidi, gaťo bratřj swé milugi, prosjm: Přigď krá-
lowstwj twé. Den, ne wšřak toliko muě, Dťe!
nňbrž wšřem ě tobě wolagjcjm chléb náš wезде-
šj! Odupšť nám wšřem nasse winy, nasse nepra-
wosti! Odupšť nám, gaťož i my odpaušřtjme na-
šim winjkům! Zbaw náš hřjchu gaťožto nehwtš-
šjho zlého!

Dětinná modlitba pronřká nebesa, a býwá
pořaždě wyslyšřena. — Starému, sešřlému člowě-
řu nemůž to za těžko přicházeti, dětinně se mo-
dliti, an dětinnj citowé bez toho w něm opět se
probuzugj. Mage giž nedaleko ě hrobu bez to-
ho prosjmá méně o chléb než o wyswobozenj od
pořusřenj chuti na dálšj život. — Š! dětinná
modlitba dodává mu srdce, by ě plesem wjtě-
řým opušřil swět, gehožto wnadn býwaly přjči-
nau, že se Bohu a wjře swé zproneměřil. — Ne-
boť gemu smrt otwřrá život lepšj, a swět, w
němžto nemždnychá řaužená ctnost, a řde nenj o
chrapotu smrtelném ani řlychu. Tamto přjcházj do
wlasti wřwolených, řtane se osřlaveným ctitelem
Bořjm, bude w plesu a chwále Bořj před trů-
nem blařenosti, wěčné pořjmati.

Kdo se tímto způsobem večera života dočká,
může s oním starečkem, Simconem, zvolati :

Už brzy běh svůj dokonám,
 A tělo hrobu vdomýdám,
 Čas člověčenstva zkusím.
 Ach ! setře kagicnosti slzy
 Smrt s lící bledých brzy,
 Neb brzy umřít musím.
 Mé tělo hrůzau trne sic,
 Než duše nebogi se nic,
 Genž naděgi svou k Bohu má,
 Ač srdce bítí ustává!
 Den, Otče ! w nebi podíl mít na záři
 Tvé přemilostné tváři.
 Duch můj se vznese gestě dnes
 Tam k Tobě, kde gest věčný ples,
 Už světa šhody svažky.
 W Tě daufám synowsky, ba, wím,
 Že na twém saudu obstogim ;
 Známt' nesmírnost tvé lásky.
 Už w srdce smrt se zabírá
 A auzkostně ge sevírá !
 Ó Ježíši ! teď při mně stůj,
 A přigmi duši, Pane můj !

38. Lásky k Bohu.

Člověk gest stvořen, by Boha miloval, ne-
toliko potud zde na zemi živo gest, nýbrž i usta-
mičně, věčně; a věčnost té lásky již zde se po-
číná. — Potud hřích člověka od Boha neodlau-
čí, potud má člověk podobnost k Bohu tu ney-
větší, a tato podobnost posvěcuje ho tak, že se
Bohu ljbí.

Mnozí vsať lidé Boha málo znají, a tu-
dy ho z celého srdce nemilují. Někteří Boha do-
fence neznají, aneb pozdě poznávají, což snad i
o tobě platí, když jsi teprve večerem života po-
čal, Boha, dobrodince svého největšího, vyhle-
dávati, a musíš tedy se učiti poznávati ho, byš
geg také náležitě mohl milovati.

Bůh gest otec nejlepšší, milovaný nehod-
nější, když lásky naší úplně zasluhuje. Nej-
prve vsať musíš synovský smysleti, synovský
k Bohu se modliti, a naučiti se, genu poslušeu
býti, pak ho budeš i synovský a upřímně milo-
vati. — Pomni gen: Otec, když spolu Bůh gest!
Nemůže-liž dítě od takového otce všeho se na-
díti? — Nemůže-liž takový otec také všecko dá-
ti? — Přemysli toliko a rozvaž si ono velké,
nevypravitelně velké štěstí, že Boha, nebes i ze-
mé Pána otcem nazýváti, a geho milovati smíš!

Těš se vsať také smrtelně! těš se před
Velebností Světa Páně; poklekní do prachu, a
s klaněním, velebiž podiv, lásky Boha našeho,
s št raužto miluge člověka. — Bůh miluge náš bi-

dná stvoření gašo své děti, on, gsa věčný, a král slávy. — Gať roznessená to myšlénka! Ten, gehož otcem nazývá, gest král králů: hromové gsau geho vozem, a blešty poslauchagi geho rozkazů, a živlové gsau geho sluhové. — A toho nezpýtatelného Boha sinjm milovati, a i on miluge mne. — S angelé radugi se, slýssice weleb- ného Boha otcem našim gmenovati.

S šwatá wjro! swaté náboženstwí! gať bla- žený činjš wznawáče své giž na zemi! — Kdož- by mage wjru tuto nechťel wšeho dobrého od Bo- ha se najiti, kdožby Boha nevwššijho, milování nehodněššijho nechťel nade wšetko milovati? A až končně smrt nás smrtelníky do hrobu uloží, počne se teprw náš prawý život; weč nyni wěrj- me, na to budeme patřiti. — Co Báh wěrný slj- bil, také splnj. Prawdomluwnhtë, a zaslíbenj ge- ho trwagj na wěky. Zaslíbenj božská nedagj se dle dnj a roků měřiti, láska geho nemá mezy, a přináležj wěčnosti.

Pročby se, kdo tak smeyšlj, bál smrti, kte- ráž mu k požívání wěčné lásky, k patření na Boha dopomáže? — Ať se křesťan letitý raděgi ze své- ho giž brzkého odchodu raduge, ať plešá, že na Ot- ce nebeského twárj w twár patřiti moci bude. Ne- nj-liž to myšlénka blahoděgná: Brzn Sežijše, sy- na Božího, božského bratra, a wylupitele svého osobně znáti se naučjm? Užjm ho ozdobeného a ošlaweného ranami geho rukau, nožau a bofu. — Klaněti se budu Bohu w nezpýtatelném tagem- stwí nešwětěgšj Trojice. Widěti a požíwati bu-

du radosti, kterých žádný smrtelník na světě nemí-
děl a nepožíval. — S bychom již zde mohli po-
chopiti, jaké nás tam šťastj očekává!

Dokonce se tomu nedivme, když člověk ho-
dinu svého důvěrného s Bohem obcování za
nepřekněšší a nejšťastnější z celého žitobytí
svého sobě pokládá. Kdo byl gednau okušíl, jak
sladký gest Pán, ten všech prostředků a cest vy-
hledává, by se gen s Bohem svým zabavovati
mohl. Zato však zábava není žádné zanedbá-
vání jeho povinnosti, opomíjení práce neb ra-
dosti; nýbrž posilující občerstvení, a pobídnutí,
by z lásky k Bohu povinnosti své ještě dokona-
leji, a takorča na vlas plnil.

Při tom důvěrném, stálém s Bohem obco-
vání nikdy člověku nesejde s myslí, že Ježíš vy-
slovně říci ráčil: „Kdo zachováává přikázání
má, tenť gest, který mne miluje," a dále: „Milo-
mati budeš Pána Boha nade všecko, a bližního
jako sebe samého.“

Člověk nábožný, milující Boha, není pokry-
tec, kterýby po farisejsku ctnost lásky k bližnímu
na oko gen provozoval, a při tom nemianost
utlačoval a jako gedovatý parauk neb piganka
krev wdow a sirotků šfál. Nebude se poptáva-
ti: Kde nalezu dnes veselau společnost, bych so-
bě dlaubě chvilu ukrátil? bych radosti života
hogně užil? — S nikoliv, k tomu Boha milu-
jící nemá času, nýbrž měren lásky své k Bohu,
kde může, dobře činí, a Bohu vždy takorča po
božu fráčj.

Tak spoguge nasse swaté náboženstwj člověka s Bohem wazbau dětinne wěrnosti. We wšech potřebách těšij se pomyslením, že Otce má, gehožto pečlivosť se wztahuje na wěškeren swět. Důwěřuge se w Boha, chowá se pokorně i w nepochálenějších wyhlídkách, zanedbáwage, kde šla geho nepostačuje, wedenj záležitosti swých Stci swému nymilejšímu.

Tak žije člověk Boha milujcíj na zemi, gačo nábožné dítě, obcowánj wšak geho w nebi gest. Stogi gešťe sice w pozemském spogenj, a w okoličnostech počasných, poswěcuge wšak ge obcowánjm swým s Bohem. W minulosti gačo w budaucnosti nalézá Boha, a widj toliko Boha, w něhož wěřj. Poklidu duchownjho požjwá takowého, gegž nemůže dosti wynachwáliti. Zážeš-li se ho, odkud mu tento počog? řetne: od Boha.

Wjra učila mne Boha znáti,
 Stcem milujcíjm nazýwati,
 Na nj naděgi swau zákládám
 Neklamnou, giž w Boha swého mám.
 Maohau radost, Bože! dalš mi žde,
 Začej srdce mé ti děkuge.
 Po bolestech, bjdě, aužkosti,
 Udělilš wždy něco sladkosti.
 Smrt, giž mnohý walmi hrozi se,
 Brozením k wěčnosti flowe mně.
 Srdce, twá-li milost napomůže,
 Nemoci i smrti bol přemůže.

Až gen rošični wyšwjlíme,
 Kterěž tu to slaučil Pán,
 Tam se opět uwidjme,
 Blahý, wěčný zarazjme stan.
 Domeb, Pane žiwota, náš tam
 Ku wěčnému swatých sídlu sám,
 Až slýssime Tebe oslawomať,
 Kúrů slawné „Swatý“ prozpěwomať !

Když giž zde, w tomto pozemském životě,
 swatá láska Boží tať hogné blaženosti gest pra-
 menem, zde, prawjm, w tomto slzawém audolj,
 kdežto se nám potěchy Boží takorčka po kapkách
 toliko uděluje: gaťž blažení budeme napotom, až
 na náš Bůh praud swé vlastnj blaženosti rozlege?
 — A předc gest welmi po řjdku těch, genžby po
 blahoslawenstwj tomto taužili. Nemětšj lidstwa
 část tať lpi na swětě, že wěčně zde sobě žiwí bý-
 ti žádagje, onoho swěta se obáwagj. Což může
 člowěka k plnění powinnostj powzbuditi, když se
 odměny za ně, totiž nebe, bogj, a strašti mezdeg-
 šj před radostmi nebeskými přednost dáwa? —

Mnozi by sobě sice přáli štěstj onoho uče-
 njka, genž byl miláčkem Páně, požjwati, a w
 lásce a w kljně Spasitelowě odpočjwati, aneb gaťo
 Lazar ústy Páně přjtelem nazwánu býti, nechťegj
 wšak wýmynkám toho swatého přátelstwj se pod-
 robiti. Nechťegj se s rozkošmi swětškými rozlau-
 čiti, a marných radostj se odřjci. Neljbezne to
 w usšich gegich žnj, křjž na se wzjti, s miláčkem swým

na křiži wiseti, by s ním někdy na hoře Tábor oslaveni byli.

Boha a svět zároveň milovati, není možná. — Kdo miluje Boha, opouští svět, dříve nežli tento ho opustí, a odemždává srdce své a tělo své nerozděleně do rukou Páně. — Ach nebe naše má již na světě mji světlo počátek, aniž má s ním dlouho meškáno býti. Zvoláště my letit máme se bez odkladu k Bohu obrátiti, jenž nám nebe sljbil. Země gest mji to k rozšívání, a blaze nám, budeme-li někdy věcnau lásku v nebi žljeti! — Zde však již musí se rozhodnouti, co tam budeme moci těžiti; zde již musíme narokati nebeskému smyslění, by nám tam radosti nebeské chutnaly; a zde již může duch náš gafo Henoch žiti s Bohem, od něhož k lásce věčné stvořen gest. — O nemýšlenné blaženosti! u věčné lásky s Bohem býti! Pomyslění toto gest již gašší předokusení nebe. — Odstup tedy od náš každá malomyslnost, kteráž dusí v letu gým k Bohu zdržuge a fráží! život bezdegší gest cesta k trůnu Božímu, angel smrti gest milostný posel o pravém životě nám žvěstující, a veřejný světla saud bude Boha milujícímu vítěznau sláwau, kteráž ho uweđe v lúno smrchované a věčné lásky.

39. Zkautta lásky k Bohu.

Sežjš Kristus dal nám gediný a neygistěgší žlšowací kámen do ruky, gímž bychom lásku

† Bohu zkusovati a poznávati měli, řka: „Kdo přikázání má zachovává, tenť jest, kterýž mne miluje, tohoť bude i Otec milovati, a k němu přijdeme, a přibytěk u něho učiníme.“

Tato slova Spasitelova jsou pravý zkoušovací kámen, jenž pravé svednocení s Bohem od nepravého rozeznává. Kdožkoliv tedy žvědění žádáš, láskau-li s Bohem spogen jsi, dotazuj se před obličejem Páně srdce svého: Srdce mé! odpovídej, co miluješ nade všecko? Boha-li, či dobré pozemské, štěstí, radosti světské? — Boha-li nade všecko miluješ, či snad rozkoš těla? — Člověk bývá tu, kde srdce jeho, a srdce jeho tu, kde poklad jeho.

Tak a neginať to bývá se srdcem člověka; co člověk ze srdce miluje, s tím se spouge. Kdo věci vezdejší, rozkoše, roztržitosti, smyslné požívání z celého srdce miluje, ten pro takové toliko požívání žije, a tomu jest smrt k zděšení, ona ho o všecko to požívání oblupuje. Ach! by možná bylo duši člověka takového spatřiti, shledali bychom, že s rozkoší smyslnou tak se gedno frostla, a s ní tak spogena jest, jako s tělem svým.

Kdyby možná bylo duši lafomcovu viděti, užřeli bychom ji s penězi gegjmi tak slaucenu, jako s tělem. Aneb kdyby k spatření byla duše člověka v žádostech hovadských pohříženého, viděli bychom ji, ona jest s žádostmi těmi nečistými frostlá, jako se svým tělem; neboť co člověk

nade vssecko miluge, s tym se také spoguge, a we wěc milowanau takorčka přecházi.

Kdyby wšak nám bylo lze do duše Boha milugjci nahljdnauti, widěli bychom gi spogenu s Bohem aužegi, nežli s tělem swým; neboť celé srdce milugjci Boha, celý člowěk takorčka w Boha přessel, a gedno gest s Bohem.

Tohoto žtussowacjho kamene lze gest také užiti, kdykolim lásku swau k bližnjmu chceme žtussiti. Kdo Boha miluge, ten pro Boha také bližnjho gačo sebe samého miluge, neboť on druhé přikázanj za rovné prwnjmu považuge. — Nynj sfaumenj tjni kamenem žtussowacjm lásku swau k bližnjmu a taž se srdce swého: Sprawdu-li srdce mé! bližnjho milugeš? Pregeš mu gehu štěstj, gehu dobré bydlo gačo sobě samému? — Cisto-liš žáwisti a radosti nad škodau bližnjho? — Negsi-li chladné a lhostegné myslj k bjdě a nauzi? — Žádného-li žásstj na bližnjho w tobě se nenalézá?

Když člowěk teprw u wysočém stárj, a giž s wečerem žiwota žkausskyn této se chopj, tenkráté wšse podotčené otážky srdci na wlas předloženn, a od něho cō nehurčitégi zodpowjdanj býti musj, gelikož čas k dohoněnj a naprawenj wětšjm dylem giž uběhl. Dhlédni se tedy zpět do žiwota minulého, zda-li, a gač gsi celý ten dlauhý čas Boha milowal. Neboť kolikrátkoli na Boha zapomjnagjce za luznau rozkošj a půwáb-
nau marnostj trácjme; kolikrátkoli bližnjho w nauzi opausstjme mohauce mu pomoci, kolikrátkoli

chléb swůg s lačným nezdiľme, aneb statek cizj způsobilem nesprawedliwým sobě přiwlastňugeme, tolikrát gednota nasse s Bohem přestává; neboť genom ten w Bohu zůstává, kdo zůstává w lásce.

Kdo tedy lásku swau zkausseti chceš, zkusíš žiwot swůg. Kristus Pán sám nám kámen zkusowacj do rukau dal, řka: „Kdo přikázanj má zachowává, tenť gest, genž mne miluge. Kdo činj vůli otce mého nebeského tenť bratr můg gest, a sestra má; tenť gest se mnau a s Otcem mým.“ Wěrné tedy přikázanj Božjch ostřihánj gest kámen ku zkussenj lásky.

Uť gest člowěk w okolíčnostech gačých kolim, wždy gest powinen Boha milowati; buď on sprawedliwý aneb hříšný, na cestě teprw k cili aneb giž u cile běhu swého, wždy dlužen gest Boha milowati. — Bůh žádá lásku od chudého gafo od bohatého, gelikož ne z wáčku, nýbrž ze srdce chce býti zaprawowán. Břemeno toto uloženo gest nemocnému tak gafo zdrowému, gelikož neobtěžuge, nýbrž pozdwihuge. Nemilowal-li gfi Boha z celého srdce až dosawad, počni ho dnes milowati. Pospěš gafo Magdalena k nohaum swého spasitele, a oplakáwen swé zpronewěrenj slzami srdečnými. Láska twá počniž s polepsšenjm. — Mnoho milug, gelikož gfi mnoho zameškal. — Zlé bylo by znamenj, chtěl-li byš lásky swé k Bohu meze klásti, gafo by snad možná bylo příliš ho milowati. Předmětu neyblaženějšimu nemá se láska po strownu odměřowati; neboť přikázanj geho žádá celau twau lásku: S celého srdce,

z celé duše, z celé síly své, zcela chce Bůh od tebe milován býti.

Stornáwen swá gednání a opominutí s příkázanými Božími, a zwiš, milugeš-li Boha z celého srdce, čili nic. Skutkové gsau kámen zkusovací gednoty s Bohem. Kdo prawí, že Boha miluge, bližního wišak nenáwidí, lhár gest. Kdo mage statků wezdegšich, a wida bratra swého w nauzi, srdce své před ním zamýká, tentě lásky nemá, ani s Bohem sgednocen není: nebo kdo bratra, gehož widí, nemiluge, gakby Boha, gehož newidí, mohl milowati?

Milug Boha nade wssecko, totě to newětšší příkázání; milug bližního gačo sebe samého, a to příkázání není menšší prwního, nýbrž gemu rowné. Nyní tedy také tak upřímně i lásku swau k bližnímu zkus. — Milugeš-li bližního gačo sebe samého?

40. Zkautka lásky naší k bližnímu.

Kterak smeyššim s bližním swým? — Powožugi-liž geho štěstí neb neshěstí, geho bydlu neb chudobu za wlastní swau záležitost? — Beru-li, wida neshťastného, bjdu geho sobě k srdci? mohu-liž s ním plakati a se rmautiti? Dbáwám-liž se také za lidi bohaté a šťastné, by snad bohatstwj a štěstí swého zle užiwagjce, tjm požehnání Božího glým wynašládáním hněw Boží na je newalili?

Modlívám-liž se také za slabé, mace starost, by do hříchů neupadli? — Modlívám-liž se také za umřagici, gsa pečliv odušši gegich spaseňj?

Sledjm-liž, počud mi možná, wšsedčo nesištěstj bližnjmu hrozjci od něho odwrátiti, aneb, nemohuli mu pomoci, aspoň ho w nesištěstj geho potěšiti? Wzbuzugi-liž ho, by křjž swůg z lásky k Bohu s odemždánjm nesi?

Nesištjtm-liž se nepohodlj a mrzutoštj, moha bratra trpjciho oswoboditi? A kdž se mně moci nedostává, přimlauwám-li se u giných za něho? aneb snad leniwě ruce zafládám za záda, moha giným z tjsně a tjšoty pomoci? — Umjm-liž odřjci se wyraženj a zbamiti se pohodlj swého, moha tjm užitečným býti trpjcm?

Mohu-liž sám sobě před Bohem wydati swědectw, že wšsedky lidi gašo sebe milugi; totiž že pro ně to cítjm, za ně se tak obávám, a pro ně to činjm, gaš bych gá sám, gsa w gegich ošolichnostech, žádal, by oni pro mne cítili, za mne se báli a pro mne činili?

Užjwám-liž těch samých wážek k uwažowánj šlutků swého bližnjho, gichž užjwám při swých wlastnjch činech, aneb snad wydáwage užjwám lehčj wáhy, než přigjmage? — Wýwám-liž wěrný w připowědjch, powážugi-li swé „ano,, neb „ne“ za tak swaté, gašo přjsahu?

Pozoruge na bližnjm chyby a proviněňj, dotýkám-li se gich s opatrností a šetrností, gašo ránn, kterauž bych rád zahogil, tak ale, bych mu bolestj nenadělal? A konečně powštávám-liž za

příčinou prominějí bližního svého s horlivostí svatou jako Jan, ukazuje mu cestu k počinu, a poukazuje mu na Beránka Páně, u něhož jest odpuštění k nalezení. A očekává-liž v pádu tom pravého času, kdy totiž mysl jeho pokorná jest, a srdce jeho k přiletí napomenutí svého schopné; aneb až já sám dosti vychladnu, bych se horlením svým, na něm, jehož polepsiti chci, neprohřešil?

Tímto Janem můžeš býti, byť i hlava tvá již stědivá, stáří tvé vysoké, a večer života tvého blížek byl. Považ, jak blažené by bylo z života vezdejšího vykročení, kdy bys vynasnažením svým dussí zjstlav, ovíčku tu jako onen dobrý pastýř na ramenou svých do ovčince Stcova nazpět přinášel. — Nebe se otevře, a Jezíšem veden, dům Stcův brzy nalezněš.

41. Dlouhý život.

Kdyby lidem možná bylo, v kolébce již přehodit a sazení na ně číhající předzvídati, mnozí by se více života nežli konce jeho, gegž smrti nazýváme, obávali; a kdyby jednomu každému letitěmu wolno bylo, život svůj znova počít, tak vsať, by v něm to neb ono změněno býti nesmělo, také by mnozí raději hrob než život sobě wolili.

Namysle vsať gednou životu, vsiční svého stáří dosáhnouti taužíme. Každý by rád

owoce své pilnosti, a nashromážděné mohowitešti své w počogi užil, a potomstwo své zaopatřené widěl. Zaužebnost ta gest nám wrozena, a tať wšeobecná, že mnozí tať genom proto rádi by dlouho živi byli, aby dlouho mohli požíwati, a welmi rádi daliby krásné nebe za to, kdyby sobě za ně wždy trmagici život wozdegšši mohli wyměnit.

Ach! kdo gedenkrátě tať žesmyslněl, že smyslně požíwání za uenhlawněgšši, a wěc w životě tomto nenyškwostněgšši pomažuge, ten se pod hodnost swau člowěčensškau snižuge. — Nalezagj se lidé tať smenyšlegici, magice štěstí k sobě tať přiwětivě, že bez práce a starosti wšim oplýmagj. A práwě ti statků swých maudře užiti neumněgje, lafetně bažj po požíwání, a opět nowém požíwání, gaťo nádenijš po wýdělku, a nauzj pužen opět po nowém wýdělku wzdychá. Do očí by se wnyšmáli tomu, kdož by gim o wznesseněgššim určenj člowěka mluwil. Zito blaudi nepřetržěnými krasochwilemi chytje myšlénky smrtelné zaplassiti, cjele svého poněkud dosahugj, wšak genom potud, pokud se život gegich konečně k wěčeru neschýšj, a přirozené neduhy se neohlášj, kterěz žiwého kostlimce tať se chopj, že před sebau ničehož, frem dne posledního a hrobu nemidj. By wšak i na ošrag hrobu postawen, myšlénky smrtelné od sebe zapudil, wystrogj se mnohý w den smrti gestě do swých škwostných štatů, a umjrage taťořka, gestě společnosti nawštēmuge. — Až když giž umjrá, opomažugj se lidé blaudu tomu řjci, že šluně, a že gest w nebezpečenstwj.

Do takovémto smrti zvěšťování mizí kvítí, gímžto lehkomyslnost člověka toho potrausila propast mu hrozící, a jako přístrachové noční povstávají w tom ošamženi geho tagné i veřejné hříchů, před dussí geho se stavíce, a ponechprw se dějí toho, co ho dríwe na nejmenš těšiwalo. Z očí geho prší hrůza, a gest to na něm znáti, že se nesmí opovážiti, wygewiti hrůzu, genž se w něm zmítá.

Tať konečně dohoní ona přísná hodina, ga-kožto předchůdce saudu, každého hříšníka. Nemine žádného. Gedním zatřeše mocněgi, druhým slaběgi. Wyprší bez zawolání, a mimo nadání gednoho přepadá w rozkossném se potácení, a k druhému se přilaudí na lůžku nemocného. Ale právě w té poslední hodině na gemo bává křesťan wlažný a špatný, že mu wykročení z tohoto widitelného swěta do onoho neznámého není lhostegné. — Žádný wšak nemá pozorowati, co se w něm děge. Pociťuge sice ljtost nad spáchaným zlým, toto wšak není žádná u Boha platící bolest; neboť nepochází ze srdce želícího urážky Boží, nýbrž zaufání gest nad swým nebezpečným a nezměnitelným stawem. Lituge, jako litoval Gidáš své zrady, který místo nawrácení se k smýření, odemždal se neohowněgšší zaufalošti.

W tomto hrozném stawu předc gestě nestřastnější nutí se, aužkošti smrtelné zaplásti, hrdě na tagemstwí našeho náboženstwí hledí, dokonává habebný život, by život nestřastný, ach! na wěty nestřastný počal.

Nedomemšlegmež se wišat, že hřiššnje tomu šlitowánj Božjho wždy aučiuného se nedostávalo. Nikolim. Bůh žádnému člověku neodpírá pomoci, by zahynul; všem podává ruku svou zpomocnou, a i tohoto wnitřním wnuťáním často dosti napomínal. — S! milosrdenstwí Boží bez ustání chová tá za hřiššněm utiškajícím gafo za Sonášsem, by ho oswobodilo od záhuby. — Kdyby možná bylo zaufalce toho se tázati, co sobě po hřišchu spáchaném od swědomí swého začasté musel dáti říci, muselby wzgnati, že ho Bůh bezpočtufráte napomínal, by zlého a přewráceného žiwota zanechal.

Snad to hřiššník ten přirozené gašši testnomyslnosti přičítal, když po spáchané hanebnosti hryzení swědomí, tagné wňčítky w útrobě své pocítoval. Snad to držel za předráždění smyslu, když někdy we weselých společnostech cítil nelibost, a tagnau aužkost, aneb když nehoda, gažž to nazýwal, blížkého a drahého přítele mu odňala, aneb smrt dítě milované mu wzala; čímž se stalo, že w okamžení tom w osšklivosti měl žiwot způsobem namyšlým wedený, a že swědomí hlasitými wňčítkami naň dotíralo.

Uch! takové, a stero giných těm podobných napomenutí, byly hlas Boží, byly pobízení a wenstrahy, od Boha pocházející k zachowání toho nestastníka. Ba milosrdenstwí Božské tím gašněgi wyswítá, powážjme-li, že Bůh mštu sprawedliwau zdržel, a zatwzrelci až do welikého zestárnutí geho šhowíwal; a gessťe w tom posledním okamžení ge-

mu odpustiti hotow byl, kdyby Božského hlasu otcovské lásky volajícího naň byl chtěl uslyšeti.

Gestit to věc k nepochopení, která mohau lidé o blažený život tak péčlivě dbáti, kteréhožto pro život věčný nechtějí užiti; a gať se po zboží vzděšším shánějí, magice se lhostegně k pokladům nebeským a věčným. — Za toho bychom drželi vězně, vědaucího, že saud smrti za hodinu na něm se naplní, nebude-li v tomže čase o milost profiti, kterauž mu saudce byl i přislíbil, bude-li nepravostí svých upřímně želeť; za toho bychom ho, pravím, drželi, anby té sobě podávané milosti užiti, a sebe osvoboditi zanedbal? — Nebyl-ližby blaud, anby tu hodinu hrau a ginými kratochvilemi trávil? —

Tento saudce milosrdný gest Bůh, kterážto hříšníka upřímně se kajícího s nemyslitelnou dobrotivostí přigímá, a hříchů mu odpaustí nečině mu žádných trpkých výčitek. — Za milosrdný Bůh zapomíná na všecko minulé, gať mile hříšník upřímně chyb svých želí. První slzy lítosti, kteréž kající wylévá, zabolení srdce právě skrausšeného již postačují k smíření se s Bohem uraženým. Za, milosrdenství Boží k hříšníkovi, tak obdivováný hodné a neobmezené gest, že wracujícímu se všecy milosti pokladů otevírá, a gimi ho tak říkaje zashpává. — Tak Magdaléna byla na milost přigata, byvši prv pohoršením celému Izraeli; obrátivši se pak, odpočívá rozgímagie u nohou Kristových, a gest příkladem pravého polepsšení. Slzy byly slovem, slzy gegi tichau modlitbau u

nohau Páně, a odpowěď geho byla: „Odpaušstěgi setobě hřichowé mnozi, neboť gšil milowala mnoho.“ Petr željcij mluwil toliko slzami, slzami hořké ljtosti mluwil k Pánu, a Pán ho wywolil za swého náměstka a za hlavu swé cirkwe.

Tak weliké zaljbenj má Bůh nad hřijšnjkem chyb swých željcijm, a oprawdu se polepšugicijm. Ba Bůh nežádá od hřijšnjka žádné jiné ljtosti, krom té, že swého nedobrotiwěgšijho a nelepšijho Otce urazil, žádné jiné taužebnosti, krom lásky k němu. A tak je naplňugj slowa Apóstola rkaucijho: Kde se zmohl hřich, tu že se gestě wice milost rozhognila. —

Začasté wšak kázeň Boží winau člowěka přicházi na zmar. Kuřka Páně tresce a mršká, ale on býwá necitelný. Gako ocelowé býwá srdce geho pro rány, a tak setrwáwá w nesmyslné swé zatwzelošti až ke dni pomsty.

Snad sám trwáš w twrdossigném na kagjenost zapomjnanj, nedbage káránj, které Pán nemoci na tobě žkaussj. — Čjm nebezpečněgšij nemoc twá, tjm schopněgšij gest, strhnauti záclonu s očí twých. Giž stogjš na samém okragj propasti, a genom několic kročegů gestě, a octneš se na wěčnosti. Š! gať hrozně překwapenj tam na tebe čeká, gestli tam teprw útrobu swau chceš zpytowati! Co ti potom přispěge kwjlenj nad minulostí pro tebe ztracenau? Co naplat napotom bude otázka: Kdo gsem byl? — k čemu gsemj byl stwořen, a pro koho gsem we swětě žil? Nadarmo budeš potom pykat, žeš rožumu toliko k štašlnému hanebnosti swých

vyvedenij, a k přizdobenij howadštěho života užijmal.

Blahoslawený wšak gš, nemáš-li zapotřebí na smrt čekati, by ti minulest odhalila, ba právě blahoslawený gš, nečinj-li ti minulest wíce žádných wenčíteš, a uzavřen-li gš aučet twůg s Pánem. Nepoděšj tě budaucnost, hrozný smrti den bude ti dnem odměny šťastným, a w radosti budeš těžiti, což w slzách zasíl.

42. S tomu nehleďowážněgšjmu člověku wypršj konečně geho poslední hodinka.

Schopni gšme gať k zlému tak k dobrému, a k obému býváme nabízeni; hřích nám klyne i ctnost; Bůh wšak nám swobodnau vůli nechává, dáda nám smysl wnitřnj, swědomj totiž, kteréz sřaumá, a dobré wolj. Kdybychom rozumné duše neměli, zvjřata bychom toliko byli neschopná k ctnosti, ale neschopná také k hřichu; neboť ctnost powstává teprw přemáhánjm zlého, tak gaťo hřích protiwovánjm se proti swědomj a přeswědčenj o lepšjím.

Co na náš tělesného gš, táhne nás uřtwičně k požíwánj rozkošj pozemských; co wšak w náš duchownjho gš, taužj po swatosti, po Bohu, a nyge po životu wěčném, kdežto přestane pokussenj.

Kdo tedn z lehkomyslnosti na Boha, na saub a na wěčnost nechce pomysliti, a hlas swě-

domi svého potlačuge a rozkoši smyslných nad blaženější a vznešenější ctnosti pocit sobě váží, ten hřeší, gest zviřeti roven, a toho se tká vlastně, co sv. Petr v druhém listu svém dj: že odplatu nespravedlnosti vezmau, poněmadž chlipnosti slauží, a giné rozkoše neznaží, než hodováním, mrzkostmi a oplýváním dni života trávití.

A přede, Bohužel! tať mnoho gest lidí, kteří pro tělo toliko živi gsau, gaťoby duše v nich nebylo. Za wssenemogućnou wěc posládají půwabům hřichu se opřiti, gaťo by došti wmyluweni byli, prawice: Slabý člověk gsam, z prachu stwořen, a co může prach proti nepřátelům svým; gediné dechnutí gest s to, rozplástiti ho.

Což pať ty prachu, nemůžeš se modliti? — k Bohu wolati? — o pomoc ho wzhwati? — A nemohauce, my smrtelníci ničehož sami ze sebe, můžeme přede wssecko s tím, genž náš sili. Gsa toliko prach, taž sebe sám: učinil tento prach v tisícerych giných lidech s milostí Boží aučinných diw? neswítězil nad nepřáteli nymocnějšími?

Mdlobu swau předstíráš, an byš měl změkčelost swau, a sebe samého winiti, že s náchylnostmi swými a mrzkostmi zápasiti nechceš. — Ži-geš, a nepomyšle na wěčnost, požíváš radosti života, odprodaw se, opogen požíváním, swým náruživostem. — Neugdeš wstať tomu, by tě nepobíhal mráz zpomeneš-li na smrt. — Bůh chtě dussi twau zachowati, přiměšuge časem do kalichu radosti něco hořkosti, byš na swůg wečer, na brzku

smrt totižto, byl upamatován, a na budoucnost pomněl dříve nežli přítomnost docela pro tebe ztracena bude. Poohlédni se jen zpět na svá léta, a brzo upozoruješ, žeš paubými ničkami počítal, a v povětrí stával. —

Drávil-liš život ve světě vznešeném, a dle způsobu vybraussenějšiho, bez toho gfi třidceti a snad čtyřidceti let proslul, a přes den se šperčil, byš s večerem v společnostech slušně se dal vynagiti; hrál gfi, křepčilš, smál gfi se, gedl a pil gfi, slowem, radostí života gfi užil auplně, a nyní smrt kóslawanu rukau swau po tobě sáhá, hrozí kónc učiniti štěstí dlawho užjwanému. — Ach! nic není hroznějšiho nad smrt neočekáwanau, zvláště tobě, genuž wsse ve světě k radosti slaužilo; na něhož se wsse usmíwalo, a kterýž gfi se v zaplášowání mysléneš smrtelných wýborně znal. Tobě aš vypuknutí twého večera hrozné musí způsobiti uleknutí. Nyní se ti zdá, gaťobys gedwa roš byl žiw byl, nemožná ti pochopiti, gať gfi tať čerstwě zestárnul.

Ležíš-li konečně nemocen na loži, ubezpečen buš, že v oněch společnostech, kteréž si denně navštěwował, chybění twé ledwa se upozoruge, i co nejdříve na tebe se zapomene. Nebo kde tať mnoho wešelých gest pohromadě, wždy některý může chyběti, tať že po něm není ani poptávání. — A deyme tomu, žeby u prostřed kolotání, a třeba i v šni tanečnjků smrt autoť na tebe učinila, v prvním okamžení, ana tomu slušnost tať chce, wsšicni se wynasnažj, autrnost swau ti pro=

řázati, pať wůznamně ramenama pořčj, brzy wřřať,
ano tancowáno přede býti musj, počnau opět tan-
cowati, a tancugj snad w tom ořamženj, w řte-
rémž na řaudu Božjm řtogjř — a ortel řwůg
řlyřjř — řřáwě co neřhlučněgi a neřčilegi.

Uch gať mnozi giž od stolování a hodování na věčnost, gať mnozi z kola tanečnjků před soudnou stolicí Boží byli zamoláni; a hrozni tito příkladové nemr-působili u pozůstalých nic wíce, než pokrčenj ramenama!

Ale gať hrozná to myšlénka! w nemjrném smyslném požiwánj tať řjke utopený člowěk sto- gi na saudu Božjm! — Gaťch wenčitel musj dusse geho pocítiti, an Sežjš, ondy chudý, trpící, uťřižowaný k němu mluwj: „Pomni neshťastnjče! pomni žeš za žiwobytj mnoho dobrého přigal ode mne! Wyden počet z mládařstwj swého. Často mluwjmal gsem k tobě, ale nechtěl gsi mne slyšeti. Zd mládj swého gednal gsi tať, že esťliwosti mé zasľuhugeš. Ddegdi, neznám tě.“

P o t r a č o w á n j.

Mejlíme se welice, domnjmagjce se, že čłowěk
smyslňý, genž nad požíwánj nic nezná we swětě
lepšího a wznesšenějšjho, w gednom toliko pádu
slabý gest, a že toliko w té gediné věci náruživost
swau na uždě udržeti nemůže. Š nikoliw; ž ged-
né chybý powstává sto giných nebezpečnějšjch.

Mnohé bohatstvi a vznešený rod nedávají
sice práva k životu hříšnému, bývají však, ne-
bdíme-li nad nimi, neynbezpečnějším pokušením k

hříchu. Za příklad nám posloužij mrhání. — Poslyšme však a rozvažme slova, jimiž starobylý básník život a smrt Nína krále Asyrského popisuje. „Nínus král asyrský měl více bohatství, nežli gest písku v moři. Nikdy však holý posvátnau nedotkl se bůžka svého, aniž zachovával posvátného ohně, takže to byl zákon předpisoval, a nikdy božství nepřinesl obět neb gakau modlitbu. Spravedlnosti sobě newssímal, aniž dbal co na lid, k němuž nikdy nemluvil. Pilen však byl jídla a pití, a každýclim wina swá smíchaw se napil, zbýtky po kámenj rozlil. Muž ten mrtem gest, a widěti gest geho náhrobek, na němž psáno: „Býwal gsem, a dýchal gsem jako živý člověk, nyní pať negsem nic, než země. Nicéhož nemám, než co gsem snědl a k upokojení žádostí svých zpotřeboval, to byl a gest podjl můg. — Bohatství wešlá obdivovaná nepřátelé mogi rozneseu jako wjchr suché listj. Wessel gsem v smrti temnost, a putuge tam newzal gsem s sebou ani zlata, ani stříbra, ani vozů ani konj. Gá, kterýžto gsem se gindy korunau a zlatohlawem stěwěl, negsem než hrstka prachu.“

Těmito několika slovy popřána gest změna, kteráž každý smrtelník, buď on i ten nemocnější, gest podroben. Přirozenost geho sama v prach a popel ho proměnj, zpozdilosti geho a nepravosti mrští gjm do temnosti bezkonečných, kamž wzdechj toliko, a kletba nestastných, gegichž bědau winen gest, za njm hlaholj k peklu ho pohánějce. — Zať odměna za zlý život, odměna

bezbožníkům. — Ach! gať mnohým z náš přislušelby wšše dotčený hrobnj nápis, kdyby se žiwot geho měl popisowati!

Gfaut wšak i chudj, kteřj po smyslném požíwánj, kwasich a radowaněch nemjrně se sháněgj, gimžto nechybji tať wůle k trestatelnému obžerstwj, gaťo gměnj. Žito tjm winněgšji gfau, gelikož swau žádostiwostj rodinu swau na mizinu uwáděgj, neužíwagjce milosti gim propůgčené od Boha, genž chudobu wykázal gim za prostředek, gehožto pomocj by wšstupkům nestřjdmosti snáže uslli.

Ž paubé rozkošse gisti a piti, gest hřjch. Po rozdrážděnj toliťo smyslů a gich nasycenj bažiti, gest hřjch. Žělu toliťo slaužiti, a žiwu býti, gest hřjch. — Zažme se wšak změkčelého člowěka, který čtyřidceti neb padesáte let rozkošně žiw byl, co mu po wšem geho užitj zbýwá? — Pripoždilo se, hodina geho wypršela, kteráž radosti geho w žalost a slzy proměnj.

• Důtkliwě prawj prorok Amos (k. 6.) w tento smysl: „Běda bohatým chlubicjm se přednostj swau a zpupně zawrhugjcm chudého! Spěgj na ložjch z kostj slonowých, chlipnj na posteljch swých stěwostných, gedj beránky nahwőborněgšji, a telata nertučněgšji, lahodj uchu ljběznau hudbau, zpjwagjce weselé pjsně; wjno pigj z šálů zlatých, a nemagi autrpnosti s nauzi;bratřj swých.“

W tenže smysl mluwj taťe Kristus Pán (u Luť. 6): „Běda wšak wám bohatým, kterjž gste nasyceni: nebo lačněti budete. Běda wám zpup-

ni křesťanští! kteří se smějete nyní: nebo křiv-
liti a pláskati budete. —

Kdo však gest tím winen, vyplní-li se ta
pohrůžka na křesťanštku? — Menjliž geho vlast-
ní vina, že dal tělu nad duchem panovati? —
Čas, bohužel! již se blíží, v němžto netoliko bo-
hatsí svého zbarven býti, nýbrž i počet z něho
vydati má. Sedma týdnů několik neb dní mu
gestě zbývá k litoštnému marnotratně ztrávených
let sobě připomenutí. Minulost mu vytenká, a
žaluge naň; přítomnost mu poukazuje na smrt
a na hrob, v němž tělo geho má práchniveti,
a budaucnost uvedí mu na mysl šaud a věčnost.
Co sobě má počíti v těchto hrozných okolično-
stech? —

Tu povstává naše svaté náboženství, po-
těšení srdce newědaucích co počíti, že své opo-
vrženosti, a stamí hříšník v mráskotách geho
býdý gasně svítící pochození wjry, a peronau dusse
šotwici, Krista na kříži před oči. S pohnutím
srdce připomíná sobě dni své newinnosti, když ho
gestě wjra a nadege na mocných perutích svých
oznášely, a tať dlouho oznášely, až, bohužel!
lehké myšli své se poddam, a tělu a křvi vládu
odemždam, otrokem se stal hříchu.

Kristovo svaté náboženství posilující a wy-
swobozující chopí se hluboce pablého, a ramenem
silným ho pozdvihuge, by nabyl důvěry. Wn-
luzuge slzy z očí hříšníka pohnutého, a wléwá li-
toš do srdce geho znepokojeného. Ba i ruku ge-
ho mede, by bolestí v prsy se bil; ústa geho ot-

vojrá, a slova swatá klade na gazně geho. Slu-
boce hnut vzdychá : Š Bože můg! zhřešil gsem;
buď milostiw mně hřijšnému! —

Nad pohnutj toto prozatjm wice zapotřebj
nenj, by i ten nejwětšj hřijšnjš k litošti a po-
lepšeni přiveden byl. Swaté wšak náboženstwj
nenedhá hřijšnjka bez dalšjho spajitelného podpo-
rowánj. Srdce hřijšnjka štraušeného gest giž
šhopno, š hůry milosti Božj ošwyceno býti. —
Wšedko, co až posud w šwědomj hřijšnjka sedme-
rými záworami uzavjráno bylo, zgewuge se lé-
kaři duchownjmu tak, gačo by se Bohu samému
wyznáwal; a gačo wodu rozléwá útrobu swau
před náměšttem Božjim.

An se hřijšnjš, chytj se polepšiti, štraušeně
w prsy bige, pěkně wyobrazuge to, co se w útro-
bě geho děge. Gelikož srdce štánkem hřjchu by-
lo, a gelikož srdce hřjch okusilo a milowalo, slus-
no, by také srdce bolest pocjtilo, šterau působj
žel a litošt.

Wylotě giž praweno, že smyslný a změkčilý
šwasownjš netoliko w gednom pádu býwá mdlý a
slabý, nýbrž do wšech chyb padáwá, šteréz chti-
wosti geho zadošti činj, a požiwage gačo howa-
do, zapomjná na své wyššj určení. Pročež ne-
nj na tom gestě došti, by oššliwost nad hřjchy
w srdci geho byla toliko wzbužena, nýbrž musj
také štále w něm zůstati. Wa hřijšnjš musj w
činěni pošanj, a we wykonáwánj šlutkůw šagi-
cjdj hbitosti nabyti, a gi na wždy podržeti, neboť
šagjcnost má býti ctností, šterá by hřjchy geho
přewážila.

Čest-li člověk polepšený a k Bohu obrácený již sestárší, málo mu sice času zbude, by tisícero a tisícero dyb svých oželel a napravil; tím samým ale ten kratičký čas musí býti proměněn v čas kagjci, při němž nesmí se zapomenouti, že se mu shůry té nemocnější pomoci dostane.

Počni tedy důležité dílo své, počání totiž bez odkladu, a s Bohem, i podivíš se, jak se srdce tvé odemře pro náboženství, pro které tak dlouho zamčeno bylo. — Tak jako jsi dlouho ctnost měl genom za směšnost, nesmrtelnost za bágu, Boha za nic, a život tělesný za všeccko, tak musíš nyní Boha, ctnost a věčnou blaženost považovati za všeccko.

Buď jen dobré myslí! An jsi změnil své předestlé smýšlení, brzy také počeg Boží blahoděgný u tebe se uhostí, a budeš nebe předpožíwati. Zgemj-li se ti konečně tato radost nebeská, a budeš li nebe v srdci tvém, znovu obživí Duch Svatý wjru twau, pomžbudí tě k synovské důvěře, a wlege tu lásku, kteráž twůg kagjci život osladí, a přijemným učiní.

Kagicnost však nežádá, byš se sflopenau hlavau a očima zamhauěnýmia, wzdychage chodil, aneb všeccken statek swůg rozdal chudým; nikoliv, to nežádá od tebe Bůh, nýbrž kagicnost twá požůstáwení hlavně we snažení, spáchané zlé co možná opět naprawiti. Neustañ však na počátku svého předsewzetí, anobrž kráček bez přestání ke předu.

Wymol sobě k přemyslení o polepsšení svého života hodiny nepočkogněgší, u příkladu noc, kdežto duch tvůg méně gest roztržitý. Postav se sám na saub, žkusťug předsewzetí své, ždali gest smyslení opravdu kagjci. — Neoddělugž se wšak duch twůg kagjci níkdý od lásky, a tak, gať gš se druhdy obětowal hřichu, obětugž se nyní z lásky k Bohu kagicnosti. Srdce štraussené wšsudy si působí obětnice, na nichž zaněcuge obětní oheň, by své chťče, žádosti a náklonnosti do něho umrhle, a Miláčku w nebi za oběť přineslo. Tento wšak kagicnosti duch doprowodiž tě až do hrobu.

43. Náhlá smrt.

Gšau lidé, kteří na přípravu k blahoslawené smrti ani nepomnjce, téměř na ždarbůh, gelikož prý každý gednau umřiti musí, sobě žádagj, někdy okamžitě umřiti, by o smrti své ani nezvěděli, ani tusseni o ni neměli. Prání, kterébý dříwe howadu přijšuselo, a na které lidé při zabjgeni howádek ohled bráwagj, by ubohý dobyteček nemusel se dlouho trápit. Křesťan wšak w Boha a odměnu wěcnau wěřjci, a trestů wěčných se obáwagjci, který společně s ostatními křesťany na modlibách wěčegných ne gednau woláwal: *Od náhlé a nenadálé smrti wyswobod nás Pane!* — gaťžby ten mohl téměř howadské přání mti, by bez přprawy, bez pomyslení na smrt z tohoto známého života náhle wzat, a do giného žhola neznámého

přenesen byl. S nerozdělaný člověk se žásnutím
 pleská o náhlé smrti známého neb přítele, kteréhož
 za zdravého držel, a jehož před několika hodinami
 ještě viděl, s nímž ještě rozprávěl. — Nepo-
 má náš ten největší úžas, když pomníme —
 „zdrav a mrtvý?“ Kdo by mohl nezhroziti se,
 slyše zvěšťování: Člověče zdravý, v několika
 minutách budeš nebožtíkem? — Kdož bez tagného
 trnutí může sobě představit:

Náhle umřel člověk; náhle tělo
 A nohauť kleslo — Smutné skončení!
 Jako mraky obličugí tělo
 Vzdech, nářky, úpění.
 „Bože! jaký gest to smutný pád!“
 S úžasem lid křivil napořád.

Živ a mrtvý — s hrůsné snad ho slezky
 Smrhl spravedlivý Boží hněv!
 Mžikem — jak se zaněcugí blešty,
 Rychle — jako pomsty Boží zgem.
 Stráž to s časností gest kolminy
 Do věčné, ach! věčné hlubiny.

„Tuto ležím, jehož gedním rážem,“
 Mluví k nám ten náhle zřácený,
 „Kuka Páně porazila na zem“
 „A mýstraze, a k ponaučení!“
 „Proste Pána mšiční hrůsníci!“
 „Sic gste podobni mně bídící.“

Negsau rány Páně bez pohromy;
 Zhaubné gafo krutá wichřice,
 Nychlé gsau co blešť a hromy!
 Žim a mrtev! Co to říci chce?
 Hřešiti a náhle umřiti;
 S toť s to gest, duši zděsiti.

Záhuba nám strassná hrozi
 Gafo wlny w moři zbauřeném;
 Umjragit w hřisňich mnozi
 S nás, než na žel zpomenem!
 Zať gest, Bože! s této časnosti
 W skutku krátký froť gen t wěčnosti,

Dřes se, třes se, snad tě, bezbožníče!
 Děž smrt náhlá dřjwe zachwátí,
 Nežli budeš, s lotrem „Slitowníče!
 Wzpomeň na mne!“ moci zwolati.
 Neumjrať láždý s rozmyslem,
 Wy moh' Boha wzýwat w bogi swém.

Bohu t hřisňých lidi zahlazení
 Meče, moru, hladu, nemoci,
 Hromných blešťů zapotřebi není;
 Uneb žiwlu mocné pomoci;
 Krůpěgi-li frwe pošyne,
 Mžikem bjdné tělo zahyne!

Hřisňníka slyš, Bože! aumešání,
 Na sly patř olem laškawým,

Ušup hněw twůg mému lkánj,
 Už se hodně k smrti připravim.
 Negsem k saudu gessť přichystán;
 K tomu, Bože! čas mi budiž přán.

Na kolenu prose wolám hlasně:
 Bože! Dťe! giž se nehněmey,
 Čermjčka mě nezatlápní časně,
 K pokánj mi tuto času den.
 Den, ať mstu twau božšťau ulogim,
 Za nic člowěk čermjčk nestogim.

Ne wšak! Nic to! wždyť gsme dťky twoge,
 W očich Syna twého důstogné;
 Mámeť rukogemstwi troge:
 Syna, Ducha, wěrné slowo Twé.
 Angelé též k tobě wolagi,
 Smilowánj nám wyžádagi.

Bolně oko wšklé následuge
 Umrlého toho do hrobu.
 Snad w tom ošamženi kuge
 Smrt swůg šip, a padnu w porobu
 Gegi — Sežissi! když budu mřít
 Kacíž s pomocj swau při mně býť!

Šťast nicméně mnozí, kteří nepovažugíce
 hrůzu, kterau smrt náhlá můkol působí, gediné
 proto ošamžitého zemřenj sobě přegj, gelikož se bo-
 lestj smrtelných, a konečně spatřenj smrti samé hro-
 ži. Ale gať bludná a nesmyslná gest žádost, co

nenrůhlegi ze swěta wzatu býti. — Gaľobn rnych-
lostj tauto okamžitau tam na wěčnosti wšedko bolo
pořženo!

Křestau, ač sobě dlahého leženj na lůžku
nemocném nežádá, přede denně za šťastnau hodinku
smrti se modlj, to gest za přjležitoř a prostředky,
giniž by se k té neyduležitegšj hodině náležitě pri-
prawiti mohl.

W stárj bezauhonném, že schodku sil žimot-
nych sladce zesnauti každého sice křestana gest žá-
dost; málo řdy wšak se wyplňuge, gelikož málo
řdo s žimotnj silau od Boha udělenau rozumně
umj hospodariti.

Wnczj gi marně stráwj brzo nemjrnými sta-
rostmi, brzo chlipnostj, brzo nestřjdnostj w gjdle a
pitj, a ginými náruživostmi. Nic pať nehubj
lidské tělo tak tuze, gaľo náruživosti, řterěz i ney-
silněgšjho proměňugj w nežuživce, a činjce ho před
časem řmetem, wrhau ho dřjwe, nežby se nadál
na lůžko řmrtelné. Přebránj w nerozumném po-
žjwánj i okamžitau řmrt působjwá. A řdež gest
řmrtelnjř ten, genžtoby byl ubezpečeu, že ho řmrt
náhlá nesebere?

Starcům by řmrt náhlá neměla býti neočeká-
waná, gelikož k umřenj každě chwjle přichystání
býti magj. Každau minutau řrátj se gegich cesta,
toť wědj, a wědj také, že malá toľiko lidjwa část
welkého wěku dosahuge; následowně by měli býti
přihotoweni, ať řmrt řdlauhawě, ať náhle k nim
wegde. — Wšak i řwetaucjmu mládenci neznámo

gest, den-li gen gediný přečká šedivého, w howjdu sedjcjho, dušněho kmeta.

Bestárnul-liš, stáří tvé samo w sobě nebezpečné mohlo by lehce mrtvicj se skončiti. Videm starým tedý netřeba domoditi z daleka, že by mohli zemřiti, neboť gsau smrti již blížcj tak, že zemření gegich wždy za náhlau smrt držáno býti může. — Ať gsme stáří nebo mladý, dobře sobě poradíme, budeme-li na smrt pamatowati, a s ní se seznamowati, abychom se jí nestrachowali, kdy by jí Pán života na nás seslal.

P o k r a č o w á n í .

Poněwadž žádnému známo není, powolá-li ho Bůh že swěta blauhau nemocj, neb náhlau smrtj, opatrně učinj gedenkajdý, kdož se tak přizprawj, by každé chvilě onu poselkyni Boží přiwjítati mohl. Staral-li gš se posud málo o smrt, a nechal-li gš duši znemocněti, nebude moci cestu na věčnost bez nebezpečnstw nastaupiti, a budeš mnoho gestě mjeti práce, b.ť se i toliko to nepřetřebněgšší k uzdravenj gegjmu státi mělo. — Uwidj-li wšak Bůh w srdci twém opravdewan a dobrau vůli, w tom neytěžšjm sám tě zastane; a můžeš ho nechati směle aučinkowati, a sebau wládnauti.

Srozumjwá se, že gačo nemoc tělesnau bez lékáře sám nebudeš chytiti léčiti, také duši twau nemocnau bez lékáře wyléčiti chytiti nebudeš. Pohleden si tedý schopného lékáře, gehožto léků wšak na wlas užjweš, má-li duši tvé spomoženo býti.

Zbyčegně uduševně nemocných, kteří s divným náruživostí praudem mnohá léta plauili, a gegichžto wjra w Sežijše a učení geho wyhasla, se přibážíwá, že lékař duchownj newj, nač by učení swatého ewangelium stawěti, a které strany by se dotknauti měl, by několič gíšter wjry w Boha, wěčnost, odplatu a trest w srdci hříšnjka opět wzbudil.

Krátký popis pokogně w Pánu umjragjicjho křestana na duchowně nemocných, divny činjwá, mocnějšj gěště býwá krátká gadrná modlitba, kteráž gdauc knězi od srdce, gde opět k srdci hříšnjka. Djm býwá led newěry prolomen, wraucnost modlitby do srdce wtýká, ge zahřjwá, gaznj hříšnjka se rozmazuje, ušši i srdce odemjragj se mjce.

Když konečně w duševně stonagjcm wyhasla wjra opět gěst pomzbužena, když náboženstwj, láška k Bohu a bližnjmu do pustého přjbytku hříšnjka se opět nawrátíla, tenkrátě hlawnj djlo gěst poděláno, a duše štraussená nemůže nic prospěšnějšjho činiti, gafo do plamene pobožnosti olege přilěwati, čjmž srdce we wraucnosti se zachowává, aby, kdyby smrt náhle přišla, gi bdjci a přihotowenu nalezla.

An w takowých strassných přjhodách náhlé smrti, domácj, djtky, přjbuznj, wššični pomateni býwagj, býwá ten, gehož se ta wěc wlastně týká, sobě newjice přjtomen, a ač ne gaznjem, předce srdcem s Bohem mluwjwá. Byť i slabostj smrtnau gaznj byl wážán, předce se modlj srdce, a wzdychá: Pane, přigmi ducha mého! — Ač

gsau oči potrhány, přede geštè widj, ba gasněgi widj Spasitele srého, gehož za dnů zdramých člo-
věk na křiži wisjicjho ke rtům tistnauti nawyěl,
a ktereho nnj duch při srém se laučenj wraucně
ljbá, a tať w lásce tělo opausstj.

Po takowé předcházejicj přípravě smrt ne-
nadála pro člowěka býwá dobrodinjm. Kdyby se
nebylo náhlého zemřeni co obáwati, mnohý člo-
věk by obrácenj swé až do neywětšjho stáří od-
kládal, aneb by snad dofonce očekáwal, až by mu
smrt tať řjkage ž cčj hljdala. — Kýchnychom tať
žiwí byli, gať náš Pán Sežjš učil: okamžitá smrt
bnla by náhlým w blahoslawenstwí se octnutjm.

Postaw se častěgi w duchu před Boha, gaťo
bnš skutečně byl pomolán počet mu wydati, a
hnedle pocjtjš, gať to š aučty twými stogj. Mi-
luge-li srdce twé upřjmně, dofonce sobě Boha gi-
nát nepředstawug, leč gaťožto Stce, kterhž tě, co
djtě swé chowá w náručj, a rád tě widj, an se do-
brotě geho důwěřugeš. —

Nebudjž chaustiwý za přjčinu minulesti;
twé dáwno spáchané a oželené winy Stec krmj Sh-
na swého giž wmmazal, a ž toho gen máš se u
něho zodpowjdati, gať gš od toho času milosti ge-
ho užil, a gať gš od času swého nawrácenj-se
smenšlel a činil. — Dřeseš se fice před saubním
geho žretelem, geliž wšedň twé pokléšty zná; znát
wšak tať twé upřjmné snaženj, gich se zbawiti.

Tať smenšlegicjho a nábožnatu pokorau o-
zdobeného přjwětivě Stec nebeský k srdci tě přiwine,
přjtelem swým nazwe, a ačkoliw w poslednj teprw

hodině na minici geho pracovat gŕi přišel, mzdu celodenní tobě dá. — A tím způsobem by se stala tvá náhlá smrt nenadálým do nebe vřícením.

Další pokračování.

Náhle zemřelé nesudme. Bůh sice již mnohého hrubého a odvážlivého hříšníka náhlou smrtí potrestal: nicméně i nábožné moudrým řízením Božím smrt náhlá mnohdykrátě zachvacuje. Zachvátila-li však smrt náhlá člověka života nerádného, budiž nám to sice výstrahou, ale nesahejme Bohu do geho práva, gemuž přináležejí soud, a nebudmež nelaskaví k bližnímu, do gehožto srdce nelze nám nahlídnouti. — Ach tisícůch prostředků má Bůh k potrestání hříšníka, a netřeba mu seslati náhlou smrt, by soud svůj spravedlivý na trestatelném v skutek uvedl. Mějme raději za to, že Stec milosrdný, kterýchby děti své všude rád spasil, převyvídal, že ošamžení toto, to gediné šťastné bylo gestě, v němžto dusse zemřelého gestě mohla býti zachována. Snad právě hříšník přemyslel o živobytí svém, a činil předsevzetí, polepsiti se. Kdo pak vj, co v mŕtvi raněného, umjragjeho člověka se dělo? zdali ošam umjragjím chybou svou nemidél žřetelněgi, a nenaplnil-li pohled na hříchů své srdce geho hořkou lítostí, a nebylo-li poslední geho tažení vzdychnutím kagicně umjragjeho? — Zapotřebj-li gest v tom ošamžení k dosažení odpustění hříchů od Boha více, nežli bolest lítosti hluboce pocítiti? —

Melitowal tažé lotr teprw w poslednjm okamženj, a neobdržel rág? —

Bůh žádného nezatracuge, kdo upřímně hříchů svých želi, a srdce sřaussené nemůže nikdy přílišně w Boha se důvěrowati, neboť milosřdenstwj geho práwě na hřissnjku tagjcjm nexpatrněgi se zgewuge. — Ach, gať dlaho opowážliwě na milosřdenstwj Božj nehřešjš, tať dlaho nemůžěš Boha dosti milosřdného sobě předstawiti. Milosřdenstwj geho gest nesmjrné.

Že tě Bůh až dosawad od náhlé smrti chránil, proto nebudiž fariseem. Známatě swatost fari-segšťa; ždaliž

Meni labát hřissný s ctnoštnau záplatau;
 Gličná gablka, genž u wnitř šhnilá gsau;
 Grobka zemnitř čistě objlená,
 Wnitř pať smrdutými hnáty naplněná?
 Pokrytcim to zbožně wyličená strana
 Wněšni, za niž ukrývá se gegich hana.
 Co gest medle wšedča gegich swatost?
 Leskem smarağdowým wyličená žmyge,
 Kteráž lidstwu zhaubnau gedomatost
 W klubko swinuta gsau, lštimě w sobě kryge.

Kdo wššať se domnjmá státi, wiž aby neu-pabl, a kdo gaťo Petr, důwěruge se w šlu wlast-nj, s Pánem chce umřiti, wiž, by ho napotom třikráte nezapřel.

Přiwedlo-li tě náhlé člowěka žemřenj k pře-menyšlenj, obrať rozgjmánj swá šani na sebe, a

pomni: Co se gemu přihodilo dnes, mohlo by se
zitra přihoditi mně; gať pať by bylo ale se
mnau? Nemusel-liž bych sám sebe míti w osšlivo-
sti, řdyby se hřichy mé w myšlénkách, neb po-
tagmo spáchané před oči mi postavily? — Aneb
coby mravopočestnj, spravedlivj lidé o mně smey-
šleli, řdyby wšlecko ode mne spáchané zlé gim
známo bylo?

Ó smrtelnjče! ať gest smrt trvá někdy ná-
hlá, aneb zponenáhle na loži smrtelném zhasíná-
nj, wždy na tebe čeká sand — a ty sám se od-
šaudjš.

U libj se snab tjm, čjm sám sebe těšjš, po-
někud wymluwjš, řka: Přijmij gšine wšickni!
Duch hotow gest, ale tělo mdlé; chtěj sice mám,
ale dokonánj se mi nedostává; wždyť pať nemů-
že Bůh wjce žádati nad to, seč člověk gest: a
nemožno gest, u prostřed pracj a wýtržnostj, kte-
rěž život wzděgšj s sebau přinášj, na obsah a
okres wšech powinnostj, kterěž nám náboženstwj
ukládá, toliko pomniti; — a abychom w obco-
wánj s tolikerými lidmi, a w tak rozličném za-
městnánj mnoho a často na Boha, na smrt a na
wěčnost pamatowali, toť ani možná není.

Dwšjem smrtelnjče, řdy byš toliko pro we-
zdegšj život byl stwořen, a řdyby určenj twé ne-
bylo wyššj, důwodowé twoci poněkud by tě o-
spravedlnili. Polož wšak wýmluwy swé na wá-
hu naproti těm powinnostem, kterěž ti Bůh a
náboženstwj ukládá, a wjž, zdali přewažugj to
swaté požadowánj. — Šili ctnostnj toliko pro

vezdegšij život, pohřbj se svatost tvá s tělem,
a zpráchnivj s ním.

Docela ginát učil P. Ježjš, an wýslovně řekl:
„Kdo miluge wjce swět, nežli mne, nenjt mne ho-
den. Kdo mne miluge, přikázanj má zachowárá.
Kdo pro mne wšsecko opustj, tomu w domě Stce
mého připrawjm přibytěf. Kdo činj wůli Stce
mého, toho oslawjm, a t. p.

Skaumenj srdce své, a nagdeš, že tě Bůh
nemůže uznati za svého, nečinjš-li, co on melj. —
Kdo w život budaucj wěrj, a w domě Stce re-
beského přibytěf mjtí dyce, ten musj nahljžeti, že
blaženost wěčná tēm toliko za podjl býti může,
kteřj zde činili, co Bůh od nich žádal, a zač bla-
ženost tu, gačkožto odměnu sljbil. Kdo tu drahau,
wěcnau odměnu obdržeti dyce, ten se musj z vlast-
njho přeswědčenj moci modlitj: Stce! oslawil
gsen tě. Poswětil gsem gméno tvé!

Bůh wšsať bývá ode mne oslawen neb po-
swěcen, gsem-li hotow wšsecko činiti, co gest geho
swatá wůle. Za to Bůh zagisté také mne osla-
waj. Gelikož Bůh od nás wjce nežádá, než seč
gsme, musel by plněnj zářona svého nedbati, ne-
trestal-li by ty, genž wědomě proti wůli geho ged-
nagj.

Přemeyšlj-li hřjšnjš náležitě, musj se z to-
ho radowati, že gest Bůh sprawedliwý; neboť
tjm samým, že sprawedliwý gest, nebude ho tre-
stati přjsněgi nežli zaslaužil. — Meljbošt Božj nad
hřjšnjkem stogj s hřjchem od něho spáchaným w
stegně mjře. — Z bázně aneb naděge, aneb pro

dosažení zalíbení lidského něčeho zlého se dopustiti, byť to v očích našich sebe nepatrnější bylo, nedá se ospravedlniti. Shavností však hroznav gest před Bohem ten, kdo uznané zlé proto páše, by zlé učinil, a před skutkem i po skutku ze štědrý vypůsobené se raduje a směje, že se mu čiz zdařil. Takový hříšník má se smrti náhlé co nehroznějšího zlého báti, poněmadž veliká gest pochybnost, by v stavu takovém milost obdržel, a by, byť mu i podávána byla, v tom ošamžení s ní spolu účinkovati mohl. — Běda však! kdo tak hluboce klesl, nedá se ani patřením na umrlce smrti náhlou poraženého pohnauti. Ani tenkrát ne, kdyby mrtvý z věčnosti sem volal: „Hříšníče! viz konec můj; zítra se s tebou podobně může udáti. Obrát se, uchyl se k Bohu, dnes gestě ti lze duši svou zachovati, zítra snad již nelze.“ — Bezbožník zatvrdělý na upamatování takové odpoví ausměšně: Netřeba mi tvého přimlouvání, obrať se k těm, jenž ho zapotřebí mají. Š, nešťastníka!

Ach! kdybychom newěděli, gať v sv. ewangelium boháč trestán byl, mohlby člověk v pokusení uveden býti, by o soudci spravedlivém pochyboval, gelikož skoro všem podobným hříšníkům štěstí tak horlivá, že gest téměř zářaku zapotřebí, by tito Boha nepamětliví něgakau nehodau byli omráčeni, aneb nauzi něgakau pocítili, fteraužby od sebe odvrátiti nemohli. Ba, skutečně velikého zářaku gest zapotřebí k pohnutí hříšníka bohatého. Osa sám sobě Bohem, bohaprázdnav drzostí koná

života běh, a směje se tak dlouho, až se pod nohama jeho věčná oděvře propast, by ho pohltila.

Nenechme se však tímto zdánlivým štěstím bohaprázdných lidí ve své vůli v někdejší ctnosti odměnu, a hříchu potrestání mysliti, nýbrž raději dlouhočekání Boha svého, jimžto navracení-se hříšníkům očekává, s úctou se obdivujeme, a za hříšníky zatvrzelé se modleme raději, nežli bychom pomstu s nebe na ně svolávali. „Mně přináležejí místa,“ říká Pán.

Neděme se tedy ve vůli v Boha a spravedlnost jeho mysliti, a žije-li bezbožný na tomto světě bez trestu, pomněme, že ctnostného na onom světě fortuna očekává; neboť oko vševědaucí gestí, a smatá spravedlnost hrozně všecko soudí. — Pročez zapotřebí gest všemožné prozřetelnosti; neboť dvě cesty vede do věčnosti, cesta ctnosti, a cesta bezbožnosti. — Úzká a trnová cesta ctnosti vede do nebe, široká a rozkošná pak bezbožnosti do pekla. — Časný život však gest krátký gať pro odměnu, tak pro trest, pro obě tedy gest věčnost. Pročez strachujeme se trestů věčných, douseme však spolu odměnu věčnou, a představujeme sobě, gať by Bůh na každou stěnu, na každou zeď, v každém křoku soudná slova tiskající se bezbožného Balthazara nám psal: „Sčeti jsem skutky tvé, a doplnění gsau!“

Co takto v každém křoci, na každé stěně a zdi čteme křicimu a k Bohu se navracujícímu hříšníkům nebudiž šlalau, s které by se do moře tefnomosnosti a aužostlivosti smohl; ať se

raději potěšii; neboť ten samý Bůh, kterých Balazarowi saub na stěnu napsal, dále také dj: „V kteraukoli hodinu hříšník kajíci ke mně vzdychati bude, zapomenu na bezbožnosti jeho.“

Může-liž hříšník kajíci něco potěšitelnějšího řečeno býti, gafo to, co Hospodin tuto slibuge? — Žádný, pražádný hřích newygimá; ani o tji, ani o množství nepravosti nemluvi, ani o dlouhosti času, po který gi protivníkem jeho byl. — Skrausšeného wznání toliko, upřímné lítosti a horlivého snažení, učiněnou škodu nahraditi, a spáchané zlé dle možnosti naprawiti, a konečně opravdového předsewzetí, nikdy wice se Boha nespustiti, gest hříšník zapotřebí.

Tak smensileg, a Dtec smjřený opét tě obegme, opét budeš jeho milým synem, a odpusti tobě wssecky hřichy twé, a zapomene na ně. Připomeň sobě toliko zaslíbení Božské:

Že ti dáno bude swětlo gasné,
Kteréž wěčně neuhasne,
Wěčná prawda znouu slibuge.
S tímto slowem, slawně daným,
S tímto slibem, prslem Božím psaným,
S rukopisem, kterýž neflame,
Wynes se přímo k aužké nebes bráně;
Žádey — wěrné gestií slowo Páně —
Žádey nebe tobě slibcné.

44. Nech Boha vládnouti.

Budiž kdokoliv, a v případnosti gakékoliv, negsi v zapomenutí u Boha, a netřeba ti z daleka pohledávati, co by ti k spasení věčnému dopomáhalo; poohlédni se, všlecko máš po ruce, netřeba více, než uchopiti se toho, gestliže toho, ani sobě nepomysle, bez toho již neužijáš. Ach! Kým by člověk nechal vždy jen Boha vládnouti, buď za dnů nemoci, buď za dnů zdramí, neomrzel by se ani v té nenhorší případnosti, a všudy by cestu k nebi nalezal, jen kdyby se v Boha důvěřoval, a činil, co Bůh činiti melj.

Nemohauce sami ze sebe ničehož, nýbrž všlecko z Boha, kterýmžto náš upřímně spasiti dýce, máme přignauti všlecko, cokoli on k spasení našemu předsebere. Budiž nemoc, kteráž tě wrtne na lůžko bolestné, budiž neduživost, nedůstatečnost těla, kterýmž tě Bůh jako zlato ohněm vyčistiti dýce: pomni jen, že ta nemoc, to trápení od Boha k Bohu vede. A zdálo-li by se také někdy, jako by byl Bůh žetel svůj od tebe odvrátil, přemýšleg, nebyl-li si vícekrát již nebezpečně nemocen, a zdali si, kdyby tě byl Bůh pozdravil, tenkrát život svůj polepsil, a blaho-li slíbenému polepsení věrným si žůstal. — Gestliže se však život tvůj naklonil k večeru, bez toho dobře mješ, gak daleko stárj a smrt býwajj od sebe. — Zbýmagjci ti gestě času zagisté gest již jen na krátce; opatrně gednati budeš, užjgeš-li nemocí této jakožto posledního léku k zachování duše

swé. Co se bolestj tělesných týká, buď ubezpečen, že gsau rány Stce dobře mjinjeho, genž tě chce očistiti, wju twau powýšiti, a tjm síkmošněgšši forunu tobě připrawiti.

Tak smenššlege přestaň slzeti, wzdechj twé utichnu, a welebiti budeš Pána, genž tak otcomšn o spaseň twé se stará. Doliťo mēg Boha před očima, a nepředstawug si ho gináť, než gaťo milosrdného Samaritána, genž wždy stegj pohotowě, i ty neysmrtněgšši rány hřiššniků wjnem a olegem wnmýwati a léčiti. Předstaw ho sobě gaťožto dobrého pastyře, wztahugjeho ruce swé po owci blaudjci, a nabjzegjeho se gj ramena ma wlastnjina, na nichž by gj do owčince swého zpět donešl.

Ach! Bůh má přestředky k spaseň našemu wždy pohotowě, a nedá žádnému odegiti s prázdnem. Ba, gať mile hřiššník, budiž on gaťo koliv, litošně se k němu wrhne, a upřímně wyžná, powstává osprawedlněn, a negen milost nabývá lehkomázně promrhau, nýbrž Bůh u něho také přebýwati počíná.

Uwěřš-li pevně w zalíbenj, které nám Kristus tak často opakowal, budeš se w nemoci swé, gaťožto blížek wěčnosti, radowati z nebe k tobě se bljžjeho, a staw swůg s gaťomkeliw sebe wjce blyššticjm stawem swětšým nebudeš chytiti směniti, byť by ti bol i obětowán.

Pečug o to, bys žádného ze zbýmagjich ti dnů nezmařil, neboť tito nemnozí dnové předce gsau dnové sbjrkj twého rozšeránj. Trpěliwost

na lůžku nemocným, odemzdánj-se do vůle Boží, litoť nad spáchanými hříchy, wjra, láska, naděje w zásluhy Spasitele našeho, gsau poklady, kterýchž nafbjrati w každém okamženi ti lze, a kteréž s sebou wezmeš na onen swět. — Ba, dausey gen mnoho w Boha, a očekáwánj twé nebude zahambeno. Weliké ctnosti, kteréž nynj w nemoci své promodjš, byl bys w giných okoličnostech promoditi nemohl; a neměloby tě to těšiti? — Člehetnými, dokonalými, swatými máme se státi, tak smyslnj s námi Bůh, a na tobě to záleží, do-gde-li Bůh wzhledem tebe aumyslu svého.

Š křesťane! nebuď chaulostiwý, a spolehey na otcomšťau pomoc Boha svého; zdráv budeš, tu anebo tam; zde — nawrátjš se k životu pozemšťému, tam — počneš krásnějšj wěčný život, kde každé sauzenj zmizj gafo sen. Gsa křesťan stogjš s Milostí w úmluwě. Dna wolj pro tebe, co ti neyprospěšnějšjho; wljdně ti podává hůl k podpíránj, o kteréž ti lze bezpečně k hrobu kráčet, a twá toliko byla by wina, kdy bysi, odhodim gi, zahynul na cestě. Š radug se raděgi, že gš tak blížek cíle, a pomysli sobě: Bože můg! budiž mau potěhau w smrti; neboť

Brzy odezwonj mi umjráčkem,
Brzy padnu smrti w porobu,
Mnohý wěrný přítel za miláčkem
Hořce kwjliť bude u hrobu.
W tiché hrobu puřtině
Brzy setlj tělo mé

Gafo list, genž w podzim swadne;
Tak co prach gest, w prach zas padne.

A nezměnění gest, co usauženo;
Wšedko, co zem plodj pomine,
Dworstwo wšedko, zláze padrobeno,
Bauřj časů zhaubných wyhyne.
Mám-li truchlit, bédowat,
Uzkostně se smrti bát,
Už i te mně kmetu wšročj,
A gi kalný zrak můg zoči?

Zachraň Bůh! gáť s myslj žmužilosti
Weselau gi budu w oči žijt.
Naděgi zdaž mé, neb blaženosti
Střely gegi mohau uffkubit?
Ať můg život drahý dar,
Dče! twůg gi přigde w zmar;
Wim předc, od tebe že wysšla,
S vůlj Dwaui gen te mně přisšla.

Bože! co mi tebau usauženo,
Se smrtj gest gafo s životem,
Se wšim srdce moze spokogeno:
Neboť láska gest twým zákonem.
Hned-li dussi wypustit —
A swět ten mám opustit —
Přigmi, Pane! ducha mého,
Už on wyhyne z těia swého.

S věrau ze světa kdo státau segbe,
 W pokog wěčný, nepřetržený,
 W liino Dtcowo ten gijiě wegbe,
 Dogbe dušši wěrných odměny.
 Denž mi, ať se připravjm
 Hodně k blaženostem twým.
 Dťce! — Synem twým au slugi,
 Smrti nic se nestrachugi.

P o k r a č o w á n í .

Giž předešle byla o tom zmínka, že Bůh
 giného aumyslu s námi nemá, leč náš spasiti;
 swatě a blahoslaveně máme žiwi býti; dokonale,
 a wěčně, gačo Bůh sám bez konce blaze a wěčné
 žiw gest. Poswěcenj nasse musj se giž zde doko-
 nati; ty wšak, swatým býti nepředstawug sobě
 gačošto wěc nemožnau; neboť, ačkolí swět celý
 praud přefážeť w cestu ti metá, přede gest to
 možná, a musj možná býti, sic by nám Bůh tať
 wznessenau powinnost byl neuložil. Bůh zná na-
 šši mdlobu, nasse pokušenj a awšlady, a přede
 wšewědaucj přikázanj swá neběře zpět, neodmola-
 wá ge, a stogi na swém: „Buďte swatj, gačo
 Dtec wáš nebeský swatý gest!“

Křestane letitý! přetrpěw na moři života
 wezdegššjho mnohau bauři, a mnohé nebezpečn-
 stwj, a gsa bljzeť wečera swé plawby, měl byš
 snad weslo pustiti z ruky, a zahálege djwati se,
 na který břeh tě konečně wlny hodi? — Ach!
 genom srdce nepozbuď, z daleka giž žemi wěčně

swatan dohlédnauti můžeš: rozwiň plachtu naděge, Krista na kříži wišicjho, a s důwěrau wesluggestě sřrže těch několiť sřalin, a sřřastně se doplawjš do země blahoslawenňch. Drže kříž swůg w ruce, diwy můžeš činiti wzhledem poswěcowánj sebe samého. — Pewnan opravdowostj ozbrogen opakug sřlib swůg na křtu sw. učiněný: Sdijšám se satanáše, i wšech sřutkůw geho! — Sdijci se satanáše, a pomocj ctnostněho žiwota obléci se w Krista, gest: swatým býti, gest: nebesřřtanem se státi.

Nebe gest sřice dar, spolu wšřať také odměna za naše sřutky z poslušnostj synowšřě konané; a nebýwá člowěk teprw swatým pro přebýwánj w nebi, nýbrž musíme tam giž gakožto swatj wegiti, bychom za nebesřřtany přigati byli.

Kmautj-li tě wšřať twé mnohé posřřěky a křehkostj za přjčinau, že nic nečistého newegde do křálowstwj Božjho, pros Boha, by na nedokonalostj twé nepatřil, a tě očistiti ráčil. Posilni ducha swého modlitbau, a mysl twá se upokogi, neboť kde se modlitba koná, tu gest Bůh.

Dobře gednáme, činjme-li ze záležitostj swých záležitostj Božj; tím způsobem zpomenauce: Bůh gest s námi, žbamjme se každé pochybnosti, a křáčjme statečně přes truj w cestě ležjci, a sřegjme pewni co šřála w bauři a wichřici. Ba dobře činjme, žalugjce Bohu na modlitbách swé trápenj, sřládagjce před trůnem geho swé starosti, a očekámagjce důwěrně geho otcowšřě pomoci. Zešřřárlého a uemocněho člowěka žabamau neyobljž

benějšj měla by býti modlitba. Ať gšf stár neb
 nemocen, modli se gen, čině časté předsewzetj, rka:
 Bože ! Otče nebeský ! slyš mě :

Modliti se budu we dne w noci,
 Po wšech cestách, ze wšj moci !
 Modliti se budu lehage,
 Modliti se budu wstáwage,
 Gať náš učil Pán — ble wůle geho —
 O dary Ducha swatého.
 Modle se, chci žiti,
 Modle se, i mřiti.

Ba, tať modle se dříme neb pozděgi wzneseš se na onen smět, opustiw zemi, neboť ta gest wůle Stworitelowa, by wšedko stwořenj pomigelo tuto, a čím wíce se s pomjgegicností slučugeme, tím bolestnějšj bude rozlaučenj naše. Čím zdrowsjšj a silnějšj gsme býwali, tím wíce náš to trápíwá, řdy zdrowj ubýwá, síla nemohraditelně uhabuge, a smrt se blížj. Kdo wšak dyce, by čas a okoličnosti geho zdrowj nepodryly, a zponenáhla auplně nepodwratily, ten nechtěgž tať radosti pocházegjci ze zdrowj a žiwota ; neboť žáden sobě to, neb ono, wždy žádáš nemožnost. — Maudře gedná, řdo záhy požjwánj žiwota se wnhýbá, aneb alespoň spokogen gest, Bůh-li nemocj, nedužiwostmi, a utrpenim tělesným pomoluge wazbám, gimiž gest se swětem spogen. Rozlaučenj se nelychčegi u těch se děge, řterj se Pánu žiwota i smrti bez wýmijnky odewzdáwagj, a žkussenost uči,

že lidé nepokornější, a v Boha se nejvíce dů-
věrují, vždy mezi těmi nalezeni bývají, kteří
trpí. Vidá se ze světa téměř vyhnaná, snáží
gde člověk do sebe, a bývá Bohem pohostěn;
v čemž tak nevyslovitelného potěšení nalézá, že
se vždy pevněji Boha přidržuje, a naděje jeho
pevnou se stává, jako škála.

Gestíť gedua z našich nejsvětějších povin-
ností, Boha důvěrou ctíti, čímž pravými jeho
hřdinami býváme, kteří ani tenkrát neklesají,
kdy trápení jejich smrti toliko skončeno býti mů-
že. Člověk, který v úplné s Bohem spolení
veselí, i umíraje mysl pokornou zachová; a kdy-
by možná bylo myšlenky jeho poslední slyšeti,
byly by as tyto:

Želo sebau potrhuge,
Dusse cestu nastupuge,
Mit se trhá života:
Pročež Dče! volám k tobě,
Přigmi ducha mého k sobě!
Dko hasne — všudy mrákota —
Dtemři se nebes bráno —
Sejiti! ach! — již gest dokonáno!

Být byš i celá léta na lůžku nemocným měl
ležeti, a život svůj po krůpějkách tráti, ne-
budiž nikdy s řízením Božím nejspokojen, nýbrž
z hodin utrpení svého, ty nevyslovitelnější, aneb
méně bolestná okamžení, k polepšení-se, vynalož
na duchovní procházky.

45. Procházký nemocného na loži.

Mnohý nemocný leží týden, měsíc, ba celý rok na loži svém, nemaje sice hrubých bolestí a snášení, nicméně pro stáří, sešlost a slabost bez vládnutí sebau, a neschopen k práci. V této případnosti pocítuge bez přestání nesnáž dlouhé chvilky, nad čímž bývá mrzutý, a z mrzutosti sebe a své rozličným způsobem sauzí a trápí. Brzy lékař, kterýž nemůže spomoci, brzy lékař, kterýž gest neplatný, bývá předmětem mrzutosti, a co při tom nejsmutnějšího, že ubohá manželka, newinné děti a čeleď zahorčení newrlého nemocného začasté kolik dní po sobě polykati musěj. Takový nemocný, gsa křesťan, mohl by sobě dlouhou chvíli velmi utěšeným způsobem zkrátiti, a srdce své sladkostmi naplniti; místo co newoli své uzdu paušstí, a z omrzení nentrpčejší vzdechů plodí, aneb w nocích bezsenných na podniknutí newinných hříchů horlí, mohl by raději duchovní procházky sobě oblíbiti, a w duchu místa swatá nawšstěwovati.

Neradím ti, cwičení toto přeseberaucjmu žádné dlouhé modlení; neboť kdo s čelem zamračeným k modlitbě přistupuge, málo kdy s wygasněním od ní se wrací; a nemocný se bez toho nemohau dlouho modliti; w duchu wšak na místa putowati, na místa sobě milá, toť může nemocný, a často i bez namáhání.

Příteli nemocný! zkusíš to gen gedenkrátě. Wywol si noc bezsennau, a místo co s mrzutošti

máhavé hodině na stěně misijích přetýkání počítaváš, zamhauři oči, gaťobys špal, by nižádny předmět pozornosti tvé nepřekážel. Dctni se v duchu na některém místě srdci tvému zvláště milém, u p. v zemi swaté, v Jerusalemě.

Gafé množstwj hodných a swatých pautníků nawstjwilo tu zem od toho času, v kterémž Bůh člověk přítomnosti swau a utrpením ta místa posvětil! Bylotě gim, gaťobys náboženstwj a ctnosti gegich geště něčeho se nedostávalo, dokawad se Kristu Pánu, Spasiteli swěta, na oněch místech byli neklaněli, kdezto ewangelium swé hlásal a na kříži smrti swau potwrdil.

Počni tedy duchownj swau návstěwu v známém městys Betlémě. Zastawenjčto učiň v chlémě, v kterémž Maria Spasitele swěta porodila. — Gešličky, v kterých Božské dítě držmalo a plakalo, gsau skutečně více tichým mlčením, nežli mnohými slovy k uctění; pročez na prahu hnedle poklekni s uctivostí; neboť v tom chlémě, v těch gešličkách Stworitel nebe i země ležel co dítě pomoci sobě nemohaucj. Zde ležel v plénkách zaminutý, zde pastýřové se mu klaněli; ó! zde hlasem wnitřním budeš napomínán, bys wyžul oburu swau; neboť místo geštit zagisté swaté.

K tomu si geště předstaw tichost noční doby, noc zrození Kristowým zasvěcenau, a chlém gasnosti angelů zrozenému Spasiteli poklonu činjících naplněný. Tjmtó předstawením mysl twá nábožnosti se naplnj, a bude tobě, gaťo bys před sebau widěl onu swatau rodinu, gaťo bys slyšel panenstau matku,

anaž ponejprv zrcenátko své spatřivši zvolala :
 „Bytnosti nejsvětější! gať tě mám nazývati?
 — Člověkem-li — Či Bohem? — Neposlji-
 telná bytnosti! Bůh člověk! — Ó Bože můj, ó
 Synu můj! mám-li vůni kadidla obětovati tobě,
 či-li mléka podatí za pokrm? — Mám-li gať
 matka o tebe pečovati, či-li pokleknautobě slaužiti?
 — — Ó zážraku, zážraku nepochopitelného! Nebe
 gest sjdlo tvé, a gá chovám tebe na kljně. Ó ne-
 zpytatelného tagemství! — Nejsvětější dítě, gať
 Boha tebe s klaněním ctíti, gať syna svého
 milovati, gať narozenátko opatromati a živiti
 budu.“ —

.. Za takovýchmi nábožnými a spasitelnými my-
 slenkami noc bezsenná gať náležj utěšeně, a ry-
 chle ti uplyne, a budeš taužiti wjce míst zemi
 swaté tjnto způsobem nawštíwiti.

Pokračování w předěšlých procházkách.

Ohtě opět některé místo swaté země nawští-
 witi pogmi s sebou w myslí některého ze zná-
 mých, nábožného přítele; s tjnto za ruce se we-
 dauce wstupte nendějwe na horu kalwárskou, swa-
 té místo umučení Spasitele našeho; tuto pokle-
 na polib uctiwě zemi krmj Bohačlověka zafro-
 penau. Kdnyž na té swaté hoře, a na místě, na
 kterém Ježíš život svůj za hřichy naše dal, so-
 bě poslijš, představ sobě, žež s Ježíšem nemocj
 swau na kříž přibit, wychradké audy tvé, že gsau
 rány Páně, kteréž neseš na těle svém. — Zara-

bug se z toho, neboť po drsnaté a trnové cestě toliko modí Pán věrné své k cíli oslavení. Představ sobě také živě, jako bys viděl Ježíše, an kříž na tebe hledí, a jako bys ho slyšel, an k tobě praví: „Slyšniče! přirovnem nemoc svou k mému bolestem; ty na loži ležíš, já všim roztažen na kříži. Ty snášíš nemoc toliko, já pak smrt neboleštnější. Ty máš přátele, kteří tě občerstvují a těší, já pak žijím náramně, a umírám pohaněn a potupen od veškerého lidu.“ —

Budeš-li poslauchati toho Božího hlasu, mnoho potěšitelného gest ti řekne. Ba, radostí vnitřní naplněn budeš, pomyšlí-li, že gest Otec v nebi, kterýž ti posílá sešlá k snášení tvého trápení; že gest Spasitel, kterýž v pravý čas utrpení tvé skončí; a že gest Duch Svatý, kterýž duši tvou chce posvětit, a až se chateř tvá zborí, do domu na věky stojícího, do nebe tě uvede. Ba, zagiš, ponešeš-li kříž svůj trpělivě, ruka Páně tě doveče k světlu, pokoji, a k blaženosti věčné.

Nebýlo-li by však choré a slabé tělo tvé s to, snést déle smutné divadlo na hoře kalvářské, a omdlévalo-li by pod břemenem bolesti svých, putug se společně s svým k svatému hrobu. Polib s vroucností místo, kdežto mrtvé tělo Spasitele našeho odpočívalo. Přitul ústa svá i k kameni, na němž angel sedě řekl ženám nábožným: „Vstáť gest a t. d.“ Představ sobě, jako by angel i k tobě mluvil: Vstáť gest Pán. A s tohoto místa nehni se, dokud radostí nezapláčeš nad vítězným z mrtvých vstáním Syna Božího.

Mnui putug na horu, na kterěž se událo na nebe wstaupenij Páně, byš z mrtwých powstalého widěl, an se béře do nebe. — Dtud gdi a pozdraw Lazara z mrtwých wzkrjšeného. Předstaw ho sobě, an práwě rubáš a okolo sebe obwinutá raucha še sebe metá a nábožným sestrám do náručj klesá.

Kráčeg pořád dále až k Jordánu řece, kdežto byl Spasitel náš křtěn. Totě místo, kdežto Jan na wskupitele swěta prstem poukázal ika: Cyhle, Beráneš Boží, genž snjma hřichy swěta“ a t. d.

Nawštinw také stánky pastýřů, hrobku Dawidowu, a pospěš k dáwnowěkým památkám arciotců Abraháma, Izáka, Jakoba. Den se napotom k straně onoho pramene, kdežto Filip pokřtil Komorníka. — Ba, degdi až do Samarj, a tichým obdivenjm progew uctiwost prachu Jana křtitele, Elizea, a giných proroků zde pohřbených. Wegdi do gestyně, do kterěž proroci za dnů pronásledowánj a hladu se utíkáwali.

A poswátná místa tato wšjecka spatřiw, uctiw a obdiviw, poznáš gaš ti na lůžku chwyje, gindy dlahhá, minula. Ba i občerstwen se nawrátjš, gaš na duši taš na těle, a takowé swaté nawštěwny častěgi budeš opakowati.

Gindy, když omrzenj a dlahhá chwyje budau čtjti se tě zmocniti, wydey se na podobnau křatochwilnau pauť. Nawštinw Nazaret, místo slawné paměti w písme swatém. Dtud padne ti do očí bljžká Rána, kdežto náš milý Pán wodu we

vino proměnil. Potom pospěš na Tábor, místo oslavení a proměnění Páně, kdežto učedníci chtěli stánky stavěti, by s Moggýšem a s Eliášem u Spasitele mohli přebývati.

Pať obrát kroky své k gezeru Genezaretskému, a odtud na paussí, kdežto Kristus Pán gednau pět, a po druhé čtyři tisíce lidu pěti a sedmi chleby nařmil. Odcházege užijš městečko Naim, a znamenité Kafarnaum, věhlasné mnohými od Sežijše tu vykonanými zázraky.

Příteli nemocný; budeš-li tímto způsobem putovati a vše, co na místech těch se událo, gať náležj živě sobě představovati, bude se ti zdáti, gaťo by Pán sám s tebau putoval. Ba, on také putuge s tebau, widj své slzy, a slyšj srdce svého plesání, a nebudeš mýti giného myšlení, nepřemluvíš giného slova, leč: Nalezl jsem toho, gehož hledala duše má.

46. Ať žigeme neb umjráme, v Bohu žigeme i umjráme.

Důvěruge se v pomoc Boží, učinil gfi předsevzetí to nešťastněgšj, v Bohu toliko, a pro Boha živ býti; vymedl byš také, coš sobě umjnil, kdyby ti gestě wolno bylo, vssecky dni minulého žiwota zpět powolati. Sám nyní nabljžš, že nad spasení své není tu pro tebe nic důležitěgšjho; a že na světě vlastně nic ti tať nepřináležj gaťo duše twá, a že vše ostatnj bo-

hatství i chudoba, krása i ohyzdnost, zdraví i
 nemoc, štěstí i neštěstí, věci pomijegicj a pro=
 středkové toliko gsau k dosažení tvého gediného,
 nejvyššího a posledního cíle. Zdokonalug ducha
 svého, neboť z něho pramení se vše dobré, tak
 jako z těla vslechn zlé náklonnosti se preyssí, ho=
 dlagice, cestu k ctnosti wedaucj, nám zameziti.
 Nahlédni tedy okem zpytným do útroby své, a
 brzy shledáš, jak špatně to s ctností twau vy=
 padá. Snadno pochopíš, jak pečlivě sebe samé=
 ho ostríhati zapotřebí, jak smyslné náklonnosti
 své svědomí tvému neustále se přičí. Zákon
 swatý chce tě pozdvihnouti ve svět sšlechtnější,
 v němžto kázeň Boží, nábožnost a ctnost vlád=
 nau; smyslné vsšak pudů tvé, myšlénky a žádosti
 mocně tě k zwjrectwu snížiti usilugj. Tyto žá=
 dosti zaněcugj se v srdci člověka, a rozpalugj
 v něm toužebnost po neobmezeném požjvání
 bugných radostí, a usilugjce toužbau horaucj býti
 nasycený, vslechn meze swatého zákona boří. —
 S každým každým, genuž ctnost na srdci leží, z
 vlastní zřuslenosti wj, jak mnoho pozornosti sna=
 žení a přemáhání sebe samého to stogj, k umlk=
 nutí přivéstí zlé žádosti, jak mile se jim byl po=
 wolil do srdce přistup. Ba, mnoho to stogj na=
 máhání, i gedinau takowau žádost odmrštití. S!
 tuze hlasně svědčí nám vlastní svědomí, jak
 snadno ruku wztahugeme na to, co trestu hodné
 gest, a jak často toužjme po tom, co se nám ná=
 boženstwím zapowjdá. Ani stáří nechrání od žá=
 dostí trestu hodných. — Aneb byš ty snad byl

ten gedíný, genž každému taužení zákonu protivnému odoláš, a gehožto dusse wždy čistá, swatá a neposkvrněná z pokusšení vychází? — Můžeš sobě před Bohem dáti svědectví, že sis mocí neunámenau náklonnosti a mábení k hříchu přemáhal, a přemohl? — Ach! sám sw. Pavel stížnost si vedl na mdlobu svého těla; a ačkoliv duch geho wolný taužil po dobrém, předce w audech svých nalezal zákon giný, protivný duchu.

Veliká, veliká gestíť porušenost srdce našeho, malná náchyllost k zlému, a tať mocně vládně námi zlé, že i na starých také lidech zgewno býwá. Ba, tato náchyllost, na neywenš nebezpečná, u wznesšenějsích, a wzdělanějsích osob bře na se twářnost oblíbenějsí, a umj wybrausšenými pogemy i rozum porušíti, a i ty neyhrubší wýstupky ospravedlniti. Zať za našich dnů lidé wzdělaní vlastní mrawů učenj sobě působj, kteréz jim wisse powoluge, k čemu gen srdce gegich pořazené náchyllost w sobě cítj; a tudy padajj do nepravosti tať říkage za příčinau základních sad svých. — Běda, dwafráte běda letitým, kteříž za wýstupky své se nehanbíce mrzkostmi svými nad zpustlé mladíky wynikajj.

U takových w nepravostech zšedivělých málo gest naděge k polepsšení, málo wstať také času k obrácení-se.

Když lidé tať rozpásanj po celý žimot swůg po rozumu a svědomj swém byli tať říkage mla-pali, zawznj konečně hlas jim zakazujjící: „Člowče! až posud a ne bále; plna gest mjra hří-

chů tmých, musíš umřítí!" Slyš tento zavazní v
uších gednoho každého dítěe neb pozděgi; bez o-
stýchání praví králům gafo žebrákům, bohatým
gafo chudým: až potud, a ne dále!

Na tom vsať Bůh, chtě náš vssecky spa-
siti, nepřestává, nýbrž sesílá někdy bolestnau ne-
moc, aneb giná střející náš zlé, které by náš upa-
matovalo, že na náš saud čeká. Časem bývá
neočekávaný nestřastný pád prostředkem od Boha
k vytrhnutí hříšníka poslaným, někdy dobrá kni-
ha, v kteréž Bůh gafo před časem Jeremiášowi na-
řizuje: Udi, a napomeň hříšníka ve gménu mém,
ať zanechá cest svých zlých, by nezemřel smrtí
věčnau.

Nedá-li vsať hříšník proroku vejíti k sobě,
nechce-li napomenutí geho slyšeti, a považuje-li
smrt truchlivau za pauhan náhodu; nechte-li onu
knihu dobrau, — či ge vina, zemře-li a zahyne-li
v hříších svých?

En vsať přáteli nemocný! uslyšew hlas
Boží, odhodlal gfi se z lásky k Bohu v každém
okamžení umřítí. Upřimná-li tvá láska, utvrdí
tě gafo Petra, tať že gafo on v zástup, mistra
lapiti chtějící, se wedraw, Malchowi ucho utneš.
Petr sice dal se na autě, když Ježíše svázali;
láska vsať ho hnedle zase hnala zpět, a za mi-
strem giti donutila. — Že napotom přede zase
mistra zapřel, příčinau byla slabost, kterážto gfi
ty Petra tisícekráte giž přemýšlil. Přemýšl ho
také nyní litošty a pokáním; alespoň se mu v
tom wyrowney; a Bůh okem milostivým pohled-

ne na tebe gafo na Petra, a odpustj tobě, gafo i Petrowi plačjcmu odpustil. — Petr chťe widěti, gať se mistru powede, a gsa pečlivo o něho, přišel w nebezpečensťwj, zapřjti ho. Bez předsewzetj tedy, z přenáhlenj, a spolu i z bázně řekl: „Neznám člowěka toho.“ Sedira wišak byl hřjch í áchán, giž utjkal Petr, a oplakáwal hořce. Činil gfi také tak? — Petr želel chybn swé po celý život swůg; čin podobně, a ubezpeč se, že tě Bůh gafo Petra na milost přigme. Napotom pať Petr pauze pro Pána žiw byl, pro Pána swého sauženj, pronásledowánj i smrt mučednickau trpěl. — W hřjstjch rownáme se Petrowi, w poťánj wišak nechťjwáme se mu rownati.

Ach! po celý čas života swého stjžnost si wede člowěk na starosti, trápenj a obtjžnosti, které musj snášeti; a přicházej-li smrt, by strastem konec učinila, ždá se nám tentýž život drahocenným a přjgemným. S! proč rať tak nerádi wězenj toto cpausťjme? — Proč nespěcháme z tohoto audolj plačtíwého, a proč se wolně nepodrobujeme smrti, chťjcm náš na poťog urěsti? — Menjliž to nesmysl, stěžowati sobě na přebýwánj plné twjlenj, a přede ge nechťjti opustiti? — Udeynej tomu, žebychom k žiwobytj swému několiť gessťe let přidati mohli, kdo nám za to ručj, že po ta léta nebudeme museti wěťšj gessťe bjdn zaťusti, nežli gsme posud trpěli? — Pročej nespasitelněgi nám, nemagjcm o skončenj swém gistoty žádně, odemzdáme-li se tomu, který dny života našeho napřed giž sčjtal, a neylépe wj, co

nám prospěje. Kdy by to na nás záleželo, nerovnali bychom ani jediného dne, v němžto by se nám zljbilo zemřítí. Žádost života denně by příčin nacházela, pro které by umření odkládala. Děkujemež tedy prozřetelnosti Božské, že nám den, mnohým přehrozný, ukrýla.

Vědauce, že umřítí musíme, na ofo toliko smrti se vzdáváme; vzdání se však naše, byvá vzdání se zagekého na wogně; vzdává se, gelikoz musj.

Musjce umřítí, rádi bychom za zdramého těla zemřeli; takové však umření protiwoj se přirozenosti, a bylo by smrti násilnou. Děkujeme raděgi maudrosti Božské, kteráž tělo naše tak zřídila, že wazby audů našich nemocj wolněgssjmi se stáwagj, a mohautnosti znenáhla mizegj.

To však, co w nás vlastně strach smrti působj, gest swědomj, a ne wždycky glé, nýbrž i také nepravými pogemny mýlené. Nic není horšjho, gafo kdy člowěk právě nábožný pochybnosti se trápj, a auzkostlivé swědomj sobě oblibuge, pochybnůstky své za ctnosti držj, a dobře činiti se domníwá, an neustále w negistotě trwá, auzkostmi sauzen býwá, a před smrti trne. Z náramné bázně štjtj se každého pomyslenj na smrt, gafo by to negaký prostředek byl proti autokům smrti. —

O! toho nikdy smrt nepřepadne nenadále, kdo se s nj záhy seznámil. Auzkostlivě se smrti báti nic nepospěje; nebo proto, že na umření ne pamatujeme, smrti neugdeme.

Mimo to, wsecko ale, pozorujeme-li lidi, zda

se, gačo by se záhy dosti zestarati nemohli, ačkoliv se ničeho tak velice nebogí, gačo stárí. Ná denní sobě žádá, by jen brzy večer se přiblížil; cti žádostivému, taužicjmu po důstojnostech dnové co raci ležau; lafomec by sobě přál, by se noc proměnila v den, by nových pokladů nahrabovati mohl, a rolník, genž ledva rolj swá byl osil, nemůže se žnj dočkatí. Zimního času vzdycháme po gaře, v létě po podzímku, a tak žřídka přítomnosti užijmagice, dychtíme neustále po budoucnosti, a blížíme se, ani nepozorujice, s dychtivostí k smrti; a předc se gí bogíme.

Děj bychom nikdy nezapomněli, že Bohu přináležíme, ať žigeme neb umjráme. Sbjrati statky sice můžeme, pokud živi gsme, ale stěžowati sobě nemáme, kdž umjragice věci opausstíme, kterýchž wíce nepotřebujeme, a s sebou wzjti nemůžeme. Toho wšak našhromážditi sobě nezapomínejme, co i přes pomezí smrtelnosti náš následowati může.

P o t r a č o w á n í.

W Kristu Pánu žiwu býti toliž gest, co w duchu geho neb dle přikázanj geho žiwu býti. Kdo ducha Páně má, může s Pawlem říci: „Žiw gsme, ne wšak gá, nýbrž Kristus we mně žiw gest.“ To wšak nemožno gest u lidí, kteří w bahnistí smyslnosti pohřženi gsau, a u nichžto myslénka wyššího určení wyhasla. Kdožkoliv w Kristu Pánu žiw gest, tauží čím dříve tjm lépe wegiti

do welikého domu Stcowa, do přibytku smrti Se-
žijšowau nám zakaupeného. Ti, kteří w Pánu ži-
gi, giž na tomto swětě w domě otcowě se wy-
cházejí, a wšudy žij Božškau domownj vládu za-
sahající až do věčnosti, a trwající na věky.

Kdo w Kristu Pánu žiw gest, nehroží se
smrti, a nekwiří neutešitelně nad mrtwým tělem
přítele, gačo by tento byl wšecčo ztratil, proměniw
w nesmírném domě Stcowě byt swůg, a směníw
ho za lepší. Kdo w Kristu Pánu žiw gest, ten
wj, že Stec nebeský lastawěgšší a litoštněgšší gest
nad otce pozemské, a že Stec ten na dítky své pa-
matowal, ano gich gestě nebylo. Kdo w Kristu
Pánu žiw gest, umjrage newj o žádném rozlauče-
ní; neboť za pautníka se považuge, cestugícího za
swými milými přátely, po nichž tauží, a kteří wšic-
čni s ním weliký dům Páně obhmagj. Kdo w
Kristu Pánu žiw gest, s odewždanošći to trpí, osu-
dem-li mu gedna radost po druhé býwá odňata, a
učí se nahlížeti, že mu nic nepřináleží, aniž mu
čeho zbude, kromě duše geho nesmrtelné. Tělo své
povazuje za raucho wetché, kteréž swlěfáme, by-
chom se nowým a lepším přiodjli. — Tak wšse po-
važuge, co se z wůle a řizenjím Páně děge, w
námžto, a pro něhožto žiw gest. Považugeš-li
wšak Boha za otce wšech lidí, a zem i nebe, tuto
a tomto za weliký a w gedno spogený dům Páně,
a wšecchy, kteří w Kristu žiwí gsau, za gedinau
rodinu Boží: proč pak byš se smrti hrozil, aneb
mrtwé bez potěchy oplakáwal, an duchowé nassi
w domě Stce nebeského na věky žůstanau?

Umřiti, gať giž častěgi praveno bylo, nic giného není, než oděw fundati, který duše tať blauho se sebe švléká, až štat ten, gimž paděšáte neb šseděšáte let přiodjna byla, dobrotiwým hospodářem nebeským obnoven, a gi k přioděnj-se dán býwá tať sice, že napotom wjce nezmetšj. A gest-liž, w hodině smrti s milými swými se rozlaučiti, co giného — duše-li po křesťanskú gest zaopatřena — než na odpočinutj giti, gaťo wšicni žiwj každodenně na noc na odpočinutj chodjwagj?

Strassliwá owšem gest smrt těm, kteří s howady zároveň o picowánj toliko těla swého se starawše, bližnjmu činili nátisťy, geho očerňowali, by sobě peněz a dobrého bydla zjškali; gimž-to k smjdu býwalo, na uzdě držeti žáděsti tělesné; kteří blěstwjm a nesmyslem nazýwali, milowati bližnjho, w chudých křmiti Syna Božjho, geg napágeti a přiodjwati.

Šte tať nábožný, kterýž w Kristu žiw gest, a určenj swé wzneššené ctj, ku kterému ho Bůh powolal. Gemu wezdegšj křátký žiwot není nepředněgšj wěcj gšaucnosti swé, nýbrž žiwot na onom swětě, kdežto wlastně nepřefněgšj částka dedictwj Božjho pro něho gest uchována. Nic netratj, byť mu i neymilegšj z přjbuzných zemřeli; nepřestáwagjť mu přináležeti, a w domě Stcowě nepřetrženě ostáwagjce negšau pro něho ztraceni, neboť není ztraceno, co se w rukau Páně wynacházj.

Tomu tedn, kdo žiw gest w Pánu, smrt gest zjškem. Šntě wj, že mu země nenesla samé růže,

nýbrž i hloží, a že ho smrt z mnohého hořkého
 křivlení vytrhne. Kdo umí s Kristem žít býti,
 umí s ním také umřít. — Proč pak by se hro-
 zila duše cesty neznámé, vědauc, že po ní toliko
 do frage žádaného a počce věčně blaženého we-
 giti jí lze? — Zdali gest nám cesta, kteráž od
 gednoho dne k druhému kráčíme, známější? —
 Menší-liž každá života našeho hodina temnotau
 neprozračnou zahalená? — Vím-liž, co mě při-
 stí hodinu potká? — A přede se jí nebogím.
 Tak konečně i poslední hodina smrti přigde. Vjí-
 ra má tenkrát z cesty neznámé do milého domu
 Stcomu známou učini. Nastaupím jí statně; ne-
 bo proč bych se jí měl obáwati? — Gesliť to ta-
 též cesta, kterážto mogli milí putowali, genž řáde
 mnau zemřeli. — Ach! již w tom samém cla-
 mžení, w kterémžto pozemšťá schrána duše se sesuge,
 užijm Boha, kterhž mě co dítě miluge, a gehož
 i gá nade všedčo milugí.

Š! kdo gest živ pro Pána, tomu umřít
 gest již. Smrt gest mu spogení-se s tím, pro ně-
 hož živ gest, a genuž přinálež; a šhledání
 se s těmi, kterjž dřive zemřeli, pro kteréz srdce
 geho křwácelo, a až dosawade křwácí, kdy-
 koliv sobě na ně zpomene. — Spět se s ni-
 mi šhledati, opět ge mřiti, a wraucněgi mi-
 lowati ty, s kterhmiž ho Bůh tak aužhmi swaz-
 ky slaučil, kterjž mu tak draží byli, a pro kteréz
 po dneš oko geho slží! — Ach! tam w nebi
 panuge prawá, sláá lášá, kteráž nezná rozluču-

gici smrti; láska w Bohu samém, věčná, ba věčná, bez konce. —

Gestli že všech myslénky tyto, plné potěchy, s to negsau, zbawiti tě bázně smrti, poohledni se zpět do dějin lidstva. Tisícero pokolení před tebou přebývalo již na též místě, na kterémž ty se sauwěkými swými nyní přebýwáš. Na tisíce gich putowalo zemí, kterauž nazýwáš wlasti swou. Co gest z nich že všech? — co z gegich zámyslů? — Stálo-li to za ony nesčislné slzy, kterýchž nad rozličnými nehodami wycedili? Co gest z gegich úkonů, tak mnohonásobným snažením, trampotami a starostmi wylopocených? — Bohatí stawěli paláce na století; králowé zakládali trůny na tisíciletí; kde wšak gsau ti palácové mocných? — Co prospěli reťorní činové podmanitelům swěta? — Ach! na každém hřbitowě užijš, kam všechna wezdejší welikost, kam všechny lidské zámysly, všechno pozemské štěstí, ale i také všechna bjda konečně weđe.

Pročž nawštěwování hřbitowů gest zwláště prospěšno, gelikož gsau nelepší škola, w kteréž člověk smrt a wlastnosti gegi poznává, a s ní se náležitě seznamuge. Zkusíš to gen gednau, a nebudeš se po hrobech zemřelých procházeti bez hlubokého wnitřního pohnutí. Při takové nawštěwě pomni, že i tvé tělo brzy zde zahrabáno bude, a do společnosti wegde, w kteréžto budeme sobě wšickni rowni; kdežto mocní této země přílbice a foruny fundawají, by nizaunťau hrobou brankau progiti mohli. Tu leží staré lebky

a kosti, aniž gest které z nich k poznání; žádný nemůž sčísti, kolik se gich tu giž w prach obrátilo, a kolik gich gestě s námi, a po náš tuto zpráchnij. — Nědy též takový křž, gakež tuto na hrobech widjš, i na twůg hrob bude postawen, a ginj lidé se tu rovněž pozastawj, a nápis přečtau. — S! by pak na hrobě twém psáno — spolu mřať i prawda bylo: Ten, genž tu odpočiwá, rád nastaupil paut na onen swět, a naučiw se záhy umjratí, s ochotností umřel proto, že tomu Pán tak chtěl.

Pak řekne křesťan čtaucj ten náhrobek: „Ten, kdo tu odpočiwá, prawdu měl.“ A bytbychom se sebe wíce smrti strachowali a s twářj bledau, a očima do čermena uplakanýma o predlauženj života prosili, předce sobě smrt nebá brániti w powinnosti své, aniž se zeptá, zdali ten, na němž rád gest, s nj giti dyce, zdali giž stár, neb nemocen gest. Metáže se také, srdce-li giž ochladlo, aneb natlauflo-li se giž do sytosti?

Ach! wěr mi! zhuřta sami býváme přjčinau, že se nám smrt tak hrozná zdá. Gen je gi tak tuze newzdorug, a shledáš, že i wljdnau umj býti. Na gednau s gemným ořa žřenjm přistupuje k lůžku nemocného gačožto poselkyně z wěčnosti, a chmatá po churém srdci, ne snad, by ge zdrolila, nýbrž by ge přenesla tam, kdežto by, blažeností angelřkau zahráto, wěčně plesalo. Ba, kdo w Ježířse spasitele swěta dětinně wěrj, a toho swědomj z žádných hrubých wýřtupků newinj, ten umjrá w Bohu, a umjrage nepociťuge žádného sebau potrho-

mánj, lefánj-se, a žádně bolesti; smrt naň gen
 dýchne, a přichystá perutě geho, na nichž by se
 vznesl do blažených Dce nebeského přibytků, od
 Krista Pána nám připravených. Žádáš-li, gať
 náležj spokoženě od země wyljtnauti, neklesniž
 mysl twá, nýbrž

Srdce dodey sobě;

Neboť skončjš putowánj své

W kratičké gjž době.

Uy! gjž angel pošoge,

Wyslaný od Dce přemilého,

Spěchá z nebe

Wljdně doprowodit tebe

Sam do sídla nebeského.

Proč by se ho báti

Křesťan měl? Snad s nim že do wlasti

Má se blahé bráti

Hrobem temným že strasti?

Witanau gest smrt mu poselkynj,

Genž tať blahé —

Srdci geho drahé

S nebe poselstwj mu činj.

Tam tě doprovodí,

Ade tvůg vznikl, vůlį Zwůrce, duch,

Adežto blaĥo plodí

Nemýřlowné milý Bůĥ ;

Ade se budeš zářį ořlawený

Wěčně řřwiti,

W Bohu řřiti

Řařo wítěz owěncený !

Obsah dílu prvního.

	Str.
Předmluva spisovatelova	3
Zpráva o spisovateli	8
1. Rozgimání o marnosti a krátkosti života lidského	13
2. Stáří a smrt	19
3. Sežije láska na kříži	25
4. Navedení, gať bychom pokogně a š weselau mysli Pánu umřiti mohli	31
5. Umění, pokogně a š weselau myslí gessťě před smrtí w Pánu umjratí	33
6. Důvěrnost w Boha	35
Pohnutky	37
Bkausska	39
Předsewzjetí	40
7. Smrt, překočení do života lepššího . . .	41
8. Powzbužení k pravému životu polepšení .	49

	Str.
9. Chceli náš Bůh spasiti?	58
10. Sežiš přítel hříšníků	64
11. Známky upřímného obrácení	72
12. Seznámení-se se smrtí	83
13. Pane! zůstaň s námi; neb se připozdívá .	95
14. Přátelství s Bohem	102
Pokračování	108
15. Důvodové potěšitelní proti přílišné bážni smrti	117
16. Cesta křížová gest cesta do nebe	123
17. Sežiš hříchy naše wzal na se	129
18. Utrpení Krista Pána káže nenálepe všem hříšníkům potěšení a laskavost	135
Pokračování	139
Další pokračování	143
19. Příprava k smrti	148
20. Smrt sbírá lidi gať ge nalezá	156
21. Naděje	164
22. Příčiny naděje	168
Zkautská naděje w Boha	169
23. Předsevzetí dokonalé naděje	170
24. Prostředkové k zdokonalení naděje . . .	171
Pokračování	175
25. Život lidský krátký gest	182
26. Nemoc	189
Pokračování	195

27.	Zponenáhle se seznámení se smrtí . . .	200
	Pokračování	209
	Další pokračování	213
28.	Každému člověku se konečně připožď . .	217
29.	Umírání	222
30.	Nemoci od Boha seslané vždy gsau žádauci	228
31.	Uzdruvení	236
32.	Obrátim se, potvrzug bratři svých . . .	247
33.	Zalíbení Boží nad hříšněkem opravdu po= lepššením	252
34.	Zkautská kagicnosti	256
35.	Stáři gest předchůdce smrti	260
36.	Dobrý příklad w stáři	269
37.	Určení člověka	274
	Pokračování	279
	Další pokračování	286
	Modlitba	289
	Modlitba. Pokračování	298
	Modlitba. Další pokračování	301
38.	Láska k Bohu	309
39.	Zkautská lásky k Bohu	314
40.	Zkautská lásky k bližnímu	318
41.	Dlaubý život	320
42.	S tomu neylehkomyslněgšimu poslední hodina wypřši	326
	Pokračování	329

	Str.
43. Náhlá smrt	335
Pokračování	340
Další pokračování	343
44. Nechť gen Boha vládnoucí	350
Pokračování	354
45. Procházky nemocného na loži	358
Pokračování v předevšlých procházkách . . .	360
46. Ať žijeme neb umíráme v Bohu žijeme i umíráme	363

